Α	α.	
Β	β.	
Б	*b*	ὡς τὸ Γαλλικὸν b· οἷον *bâri*, ὁ χόρτος.
Γ	γ	ὡς τὸ Ἑλλ[illegible]πρὸ τοῦ α, ο, καὶ ω· οἷον γάρθ, φραγμός.
Ґ	ґ	ὡς τὸ Ἑλλ.[illegible]πρὸ τοῦ ε, η, καὶ ι· οἷον ґάκ, αἷμα.
Δ	δ.	
D	*d*	ὡς τὸ Γαλλ[illegible]d· οἷον *dére*, ἡ θύρα.
Ε	ε.	
Ę	ę	ἐψιλὸν κλ[illegible]οἷον κętę̂, τοῦτο.
Ζ	ζ.	
Ż	ż	ὡς τὸ Γαλλικὸν j· οἷον żapí, εἶδος ὄφεως.
Θ	θ.	
Ι	ι.	
J	*j*	ὡς τὸ Ἰταλικὸν j· οἷον *jám*, αἶμαι.
Κ	κ	ὡς τὸ Ἑλλ. κ πρὸ τοῦ α, ο, καὶ ω· οἷον κᾶλι, ὁ ἵππος.
Ќ	ќ	ὡς τὸ Ἑλλ. κ πρὸ τοῦ ε, η, καὶ ι· οἷον ќάφα, ὁ λαιμός.
Λ	λ	ὡς τὸ Ἑλλ. λ πρὸ τοῦ α, ο, καὶ ω· οἷον γέλα, τὸ φαγητόν.
Ѧ	ѧ	ὡς τὸ Ἑλλ. λ πρὸ τοῦ ε, η, καὶ ι· οἷον πέѧα, ἡ φοράδα.
Μ	μ.	
Ν	ν.	
Ń	ń	ὑγρότερον τοῦ Ἑλληνικοῦ ν· οἷον ńę, ἕν.
Ο	ο.	
Π	π.	
Ρ	ρ	ὡς τὸ Ἑλληνικὸν ρ· οἷον ρθaj, φυλάττω.
Ṕ	ṕ	ὑγρότερον τοῦ Ἑλληνικοῦ ρ· οἷον ṕθaj, ξυρίζω.
Σ	σ.	
S̈	s̈	ὡς τὸ Ἀγγλικὸν sh· οἷον s̈ára, τὸ πριόνιον.
Τ	τ.	
Θ	ϑ	ὡς τὸ Ἑλληνικὸν ου· οἷον ϑda, ἡ ὁδός.
Υ	υ	ὡς τὸ Γαλλικὸν u· οἷον ũli, τὸ ἄστρον.
Φ	φ.	
Χ	χ	βαθύτερον τοῦ Ἑλληνικοῦ χ· οἷον χᾶ, τρώγω.
ΤΣ	τσ	» τσθtsa, τὸ κοράσιον.
ΤS̈	τs̈	» τs̈θni, τὸ παιδίον.
DΣ	*dσ*	» *dσídσa*, ὁ σπινθήρ.
DS̈	*ds̈*	» *ds̈ółα*, ἡ φλοκάτα.

Φωνήεντα βραχέα, ά έ ę́ í ó ϑ́ ú.
Φωνήεντα μακρά, ᾱ ē ę̄ ī ō ϑ̄ ū.

ΤΟ

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΠΑΡΑΦΡΑΣΘΕΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΧΕΤΥΠΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ

ΞΕΝΤΙ ΫΝΓΙΛ ΠΑΣ ΜΑΤΘΕΫΤ

ΚΕΘΥΕΡΕ ΠΡΕΪ ΓΡΕΚΙΣΤΕΣΕ ΒΙΕΤΕΡΕ

ΣΚΙΠ

νδε γλώχε Τοσκερίστε.

ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΕ.

Νδε στυπα-σκρόνε τε Α. Χ. Βοjαδσιάνιτ.

1878.

BKSH

BKSH

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. ά.

1 ΒΙΒΛΟΣ τῆς γενεαλογίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ τοῦ Ἀβραάμ.
2 Ὁ Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ
3 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ· Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ· Ἐσρὼμ
4 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ· Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδὰβ δὲ
5 ἐγέννησε τὸν Ναασσών· Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών· Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ· Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ.
6 Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα.

Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς γυναικὸς τοῦ Οὐ-
7 ρίου· Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ· Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά·
8 Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά· Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωρὰμ δὲ ἐγέν-
9 νησε τὸν Ὀζίαν· Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ· Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζε-
10 κίαν· Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών· Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν·
11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.

12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ· Σα-

ΞΕΝΤΙ ΘΝΪΑ ΠΑΣ ΜΑΤΘΕΘΤ.

Κρεϊ 1.

1 Βιβλῖ ε γενεαλογίσε Jισ8-Κρίϑτιτ, τε βίριτ Δαβίδιτ, τε βίριτ Αβραάμιτ.

2 Αβραάμιτ ι λίνδι Ισαάκ8: εδέ Ισαάκ8τ ι λίνδι Jακόβι: εδέ Jακόβιτ ι
3 λίνδι Jδδα εδέ τε βελέζεριτ' ε ατῖ: εδέ Jδδεσ' ι λίνδι Φαρέσι εδέ Ζαραϊ νγα Θαμάρα: εδέ Φαρέσιτ ι λίνδι Εσρόμι: εδέ Εσρόμιτ ι λίνδι Αράμι:
4 εδέ Αράμιτ ι λίνδι Αμιναδάβι: εδέ Αμιναδάβιτ ι λίνδι Ναασσόνι· εδέ
5 Ναασσόνιτ ι λίνδι Σαλμόνι: εδέ Σαλμόνιτ ι λίνδι Βοόζι νγα Ραχάβα: εδέ Βοόζιτ ι λίνδι Οβίδι νγα Ρϑθα: εδέ Οβίδιτ ι λίνδι Jεσσέ8:
6 εδέ Jεσσέ8τ ι λίνδι Δαβίδι μβερέτι.

Εδέ Δαβίδιτ μβερέτιτ ι λίνδι Σο-
7 λομόνι νγα γρδαja ε Ϭρίϑτ: εδέ Σολομόνιτ ι λίνδι Ροβοάμι: εδέ Ροβοάμιτ ι λίνδι Αβιάϊ: εδέ Αβιάϊτ
8 ι λίνδι Ασάϊ: εδέ Ασάϊτ ι λίνδι Josαφάτι: εδέ Josαφάτιτ ι λίνδι Joράμι: εδέ Joράμιτ ι λίνδι Οζία:
9 εδέ Οζίσε ι λίνδι Joαθάμι: εδέ Joαθάμιτ ι λίνδι Αχάζι: εδέ Αχάζιτ ι
10 λίνδι Εζεκία: εδέ Εζεκίσε ι λίνδι Μανασσί8: εδέ Μανασσί8τ ι λίνδι Αμόνι: εδέ Αμόνιτ ι λινδι Josία:
11 εδέ Josίσε ι λίνδι Jεχονία εδέ τε βελέζεριτ' ε τί, μβε τε ϑπερνγδλ8ριτ τε Βαβυλόνεσε.

12 Εδέ πας τε ϑπερνγδλ8ριτ Βαβυλόνεσε, Jεχονίσε ι λίνδι Σαλαθιέλι:

λαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ·
13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ· Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ·
14 Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ· Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ· Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ· Ἀχεὶμ δὲ ἐγέν-
15 νησε τὸν Ἐλιούδ· Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν· Ματθὰν δὲ ἐγέννησε τὸν
16 Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

17 Πᾶσαι λοιπὸν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαβὶδ εἶναι γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦτο· ἀφοῦ ἠρραβωνίσθη ἡ μήτηρ αὐτοῦ Μαρία μετὰ τοῦ Ἰωσὴφ, πρὶν συνέλθωσιν, εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα

19 ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὤν, καὶ μὴ θέλων νὰ θεατρίσῃ αὐτὴν, ἠθέλησε νὰ ἀπολύσῃ

20 αὐτὴν κρυφίως. Ἐνῷ δὲ αὐτὸς διελογίσθη ταῦτα, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς αὐτὸν, λέγων, Ἰωσὴφ, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς νὰ παραλάβῃς Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· διότι τὸ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν εἶναι ἐκ

21 Πνεύματος Ἁγίου. Θέλει δὲ γεννήσει υἱὸν, καὶ θέλεις καλέσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· διότι αὐτὸς θέλει σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.

εδέ Σαλαθιέλιτ ι λίνdι Ζοροβαβέλι:
13 εδέ Ζοροβαβέλιτ ι λίνdι Αβιόδι: εδέ Αβιόδιτ ι λίνdι Ελιακείμι: εδέ Ε-
14 λιακείμιτ ι λίνdι Αζόρι: εδέ Αζόριτ ι λίνdι Σαδόκ8: εδέ Σαδόκ8τ ι λίνdι Αχείμι: εδέ Αχείμιτ ι λίνdι
15 Ελιόδι: εδέ Ελιόδιτ ι λίνdι Ελεαζάρι: εδέ Ελεαζάριτ ι λίνdι Ματθάνι: εδέ Ματθάνιτ ι λίνdι Jακόβι:
16 εδέ Jακόβιτ ι λίνdι Jοσίφι bδρ' ι Μαρίσε, κε νγα αjό λίν Jισδι κε θδχετε Κρίστ.

17 Γίθε βρέζατε πρᾶ κε νγα Αβρά-
μι γερ μbε dίτε τε Δαβίδιτ, jάνε κατερ-μbε-δίετε βρέζα: εδέ κε νγα Δαβίδι γερ μbε τε σπερνγόλ8ριτ τε Βαβυλόνεσε, jάνε κατερ-μbε-δίετε βρέζα: εδέ κε νγα τε σπερνγόλ8ριτ' ε Βαβυλόνεσε γερ μbε dίτε τε Κρίστιτ, jάνε κατερ-μbε-δίετε βρέζα.

18 Εδέ τε λίνd8ριτ' ε Jισ8τ-Κρίστιτ κεστά κᾶ κένε: πασσι 8μbελδα ε έμα ε ατῖ Μαρίᾶ με Josίφνε, περπάρα σε τε bασκόνεσινε, 8γέντ με bάρε νγα Φρῦμ' ε Σεντερδαρε.
19 Εδέ Jοσίφι bδρ' ι ασᾶι, τδκε κένε ι dρείτε, ε τδκε μος dάσδρε τ' ι νdσιέρε ζέριν' ε λίκ, dέσ τα λε-
20 σόνε φσέχδραζι. Πό αύ κδρ ίστε τδκε μενd8αρε κετό (πδνε,) jά ένγελ' ι Ζότιτ τεκ ι 8dδκ νd' ένdεδρε, ε ι θά, Jοσίφ, ι bίρ' ι Δαβίδιτ, μος 8φρικεσό τε μάρτσ περάνε bέτεχεσε γρδάνε τένdε Μαριάμενε: σεπσέ τε μbάρσ8ριτε κε 8bε τεκ αjό έστε
21 νγα Φρῦμ' ε Σεντερδαρε: εδέ dοτε πιέλε bίρ, εδέ dοτ' ια χjδάντσ έμερινε Jισ8: σεπσέ αύ dοτε σπετόνε λαδζιν' ε τί νγα φάjετ' ε ατύρε.

22 (Τοῦτο δὲ ὅλον ἔγεινε διὰ νὰ πλη-
ρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ
23 προφήτου, λέγοντος, «Ἰδοὺ, ἡ παρθέ-
νος θέλει συλλάβει, καὶ θέλει γεννήσει
υἱὸν, καὶ θέλουσι καλέσει τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ», τὸ ὁποῖον με-
θερμηνευόμενον εἶναι, Μεθ' ἡμῶν ὁ
Θεός.)

24 Ἐξεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕ-
πνου, ἔκαμεν ὡς προσέταξεν αὐτὸν ὁ
ἄγγελος Κυρίου· καὶ παρέλαβε τὴν
25 γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ δὲν ἐγνώριζεν
αὐτὴν ἑωσοῦ ἐγέννησε τὸν υἱὸν αὐ-
τῆς τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ΙΗΣΟΥΝ.

Κεφ. β'.

ΤΟΥ δὲ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς ἐν Βη-
θλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν
Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ
ἀνατολῶν ἦλθον εἰς Ἱεροσόλυμα, λέ-
2 γοντες, Ποῦ εἶναι ὁ γεννηθεὶς βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; διότι εἴδομεν τὸν ἀ-
στέρα αὐτοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλ-
θομεν διὰ νὰ προσκυνήσωμεν αὐτόν·
3 ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς, ἐτα-
ράχθη, καὶ πᾶσα ἡ Ἱεροσόλυμα μετ'
4 αὐτοῦ. Καὶ συνάξας πάντας τοὺς ἀρ-
χιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἠ-
ρώτα νὰ μάθῃ παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χρι-
5 στὸς γεννᾶται. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς
αὐτὸν, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· διό-
τι οὕτως εἶναι γεγραμμένον διὰ τοῦ
6 προφήτου, «Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα,
δὲν εἶσαι οὐδόλως ἐλαχίστη μεταξὺ
τῶν ἡγεμόνων τοῦ Ἰούδα· διότι ἐκ σοῦ
θέλει ἐξέλθει ἡγούμενος, ὅστις θέλει
ποιμάνει τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ».
7 Τότε ὁ Ἡρώδης, καλέσας κρυφίως
τοὺς μάγους, ἐξηκρίβωσε παρ' αὐτῶν

22 (Εδέ γίθε κεjό sδξ, κε τε μδέ-
ϋετε τϑ' ξ̈τε θέν- νγα Ζότι με άνε
23 τε προφίτιτ, κε θότε, «Jά βεργερέϋα
τε dοτε μβάρσετε, εδέ dοτε πιέλε
βῖρ, εδέ dοτ' ια κjδαν̈εν' έμερινʼ Εμ-
μανϑέλ,» κε αjό κεθύερε dό με
θένε. Περενδία βάϋκε με νε.)

24 Εδέ Jοσίφι σι sσκδα νγα γϑμι,
βέρι σικδνdρε ε sρδερῆι ε̈νγελ' ι
Ζότιτ: εδέ μόρι περάνε βέτεχεσε
25 γρδαν' ε τί. Εδέ νδκ' ε νόγδ ατέ,
γερσᾶ πόλι τε βῖριν' ε σᾶϊ τε παρα-
λίνdδρινε: εδέ ια κjδαϊτι έμερινε
Jισδ.

Κρεῖ 2.

1 Εδέ Jισδι σι λίνdι νdε Βιθλεέμε
τε Jδδέσε, νdε dίτ τε μβερέτιτ Ιρό-
διτ, jά τσά μαγιϑτάρε νγα τε
λίνdδριτ' ε dιέλιτ έρθνε νdε Jερδ-
2 σαλίμ, ε θόϋινε, Κδ ξ̈τε μβερέτι
Jδδένβετ κε κᾶ λίνdδρε; σεπσέ πᾶμ
ῦλιν' ε ατί νdε τε λίνdδριτ dιέλιτ,
3 ε έρδεμ τ' ι φάλεμι. Εδέ μβερέτι
Ιρόδι κδρ dεγῖϊ, sdρόθ, εδέ γίθε
4 Jερσαλίμι βάϋκε με ατέ. Εδέ σι
μβελόδι γίθε κρυε-πρίφτεριτ' εδέ
ϋκρόνεσιτ' ε γένdεjεσε, πύεστε τε
μάρε βέϑ πρέϊ ατύρε, κδ λίντ
5 Κρίϋτι. Εδέ ατά ι θάνε ατῖ, Νdε
Βιθλεέμε τε Jδδέσε: σεπσέ κεϋτδ
ξ̈στε ϋκρδαρε νγα άν' ε προφίτιτ,
6 «Εδέ τί Βιθλεέμε, δε̈δ ι Jδδεσε, νδκε
jε φάρε ε βόγελε νdερ ζοτερίντ τε
Jδδεσε: σεπσέ πρέϊ τέje dοτε dάλε
νε̈ ι πάρε, ι τσίλι dοτε κδλόσνε
λαδζινε τίμ Ισραϊλνε».
7 Ατεχέρε Ιρόδι θίρι φε̈γδραζι μα-
γιϑτάρετε, ε μόρι βέϑ μίρε νγα ατά

τὸν καιρὸν τοῦ φαινομένου ἀστέρος·
8 καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ, εἶπε, Πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἀφοῦ δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, διὰ νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ νὰ
9 προσκυνήσω αὐτό. Ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως, ἀνεχώρησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστὴρ, τὸν ὁποῖον εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προεπορεύετο αὐτῶν, ἐωσοῦ ἐλθὼν ἐστάθη ἐπάνω ὅπου ἦτο
10 τὸ παιδίον. Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα,
11 ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτὸ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προσέφερον εἰς αὐτὸ δῶρα, χρυσὸν καὶ
12 λίβανον καὶ σμύρναν. Καὶ ἀποκαλυφθέντες θεόθεν κατ' ὄναρ νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι πρὸς τὸν Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

13 Ἀφοῦ δὲ αὐτοὶ ἀνεχώρησαν, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσὴφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔσο ἐκεῖ ἐωσοῦ εἴπω σοι· διότι μέλλει ὁ Ἡρώδης νὰ ζητήσῃ τὸ παιδίον, διὰ νὰ
14 ἀπωλέσῃ αὐτό. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ διὰ νυκτὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς
15 Αἴγυπτον· καὶ ἦτο ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς τοῦ Ἡρώδου· διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου».

16 Τότε ὁ Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη σφόδρα, καὶ ἀποστείλας ἐφόνευσε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν καιρὸν τὸν ὁποῖον
17 ἐξηκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. Τότε

8 κόχ̣εν' ε ῦλιτ ϰ̣ε ἴστε ɗ8ϰ8ρε: εδέ σι ι ɗεργῦ̈ ατά νɗε Βιθλεέμε, θά, Σκόνι ε β̣ε̈γόνι μίρε περ διάλ̣ενε: εδε σι τα γένι, μ' έπνι ζ̣ε̈, ϰ̣ε τ̣ε
9 βίν εδέ 8ν' ε τ' ι φάλεμ ατί. Εδέ ατά σι ɗε̈γ̈8ανε μbεɾέτινε βάνε: εδέ ɟά ῦλι ϰ̣ε πάνε νɗε τ̣ε λίνɗ8ριτ διέλιτ τε ϑκόντε πε̈ρπάρα ατύρε, γερσᾶ έρδι ε ϰ̣ενɗρῦ̈ σίπερ τεϰ
10 ίστε διᾶλι. Εδέ ατά ϰ8ρ πάνε ύλινε, 8γεζ̣8ανε με γεζ̣ίμ τ̣ε μά0
11 φόρτ. Εδέ σι έρθνε νɗε ϑτε̈πῖτ, γέτνε διάλ̣ενε βάϑϰε με τ' έμεν' ε τῖ Μαρίνε, εδέ ράνε μbε̈ δε̈ ε ι 8φάλνε ατῖ, εδέ σι χ̣άπνε θεσάρετ' ε τύρε, ι πρ̈8νε ατῖ δ8ρετῖ ᾶρ' ε ϰ̣ε̈νέμ
12 ε σμύρνε. Εδέ σι ι 8ɗε̈φτύε ατύρε νγα Περε̈νɗία νɗ' ε̈νɗε̈ρε̈ τ̣ε μος ϰ̣εθένενε̈ τεϰ Ιρόδι, ίκνε ε βάνε νγα ν̈ε̈ τιάτερ' 8δε̈ νɗε βε̈ντ τ̣ε τύρε.
13 Εδέ πασσι ίκνε ατά, ɟά ε̈ν̈γελ' ι Ζότιτ τεκ ι ɗ8ϰετε̈ νɗ' ε̈νɗε̈ρε̈ Josίφιτ, τ8ϰε θε̈νε, Νγρέ8 ε μέρ με βέτε̈χ̣ε διάλ̣εν' εδέ τ'έμεν' ε ατί, εδέ ίϰ νɗε Μισίρε: εδέ ρί ατιέ γερ ϰ8ρ τ̣ε θέμ τῦ̈: σεπσέ Ιρόδι ɗοτ̣ε ϰ̣ερϰόνε
14 διάλ̣ενε ϰ̣ε τα πρίσν̈ε. Εδέ αύ 8νγρίτ ε μόρι με βέτε̈χ̣ε διάλ̣εν' εδέ τ'έμεν' ε ατί νάτε̈νε, εδέ ίϰ8 νɗε Μισίρε!
15 Εδέ νɗέν̈ι ατιέ γερ μbε̈ βɗέϰε̈jετ Ιρόδιτ: ϰ̣ε τ̣ε μb8ϑετε τϑ' ε̈ϑτε̈ θε̈νε νγα Ζότι με άνε τ̣ε προφίτιτ, ϰ̣ε θότε, «Νγα Μισίρι θίρα τεμ-bίρ,»
16 Ατε̈χ̣έρε Ιρόδι, ϰ8ρ πᾶ σε 8γεύ̈ε νγα Μαγϊστάρε̈τε, 8ζεμερ̈8α φόρτ, εδέ ɗεργῦ̈ ε βρά8 γήθε διέλμτε ϰ̣ε ίσινε νɗε Βιθλεέμε, ε νɗε̈περ γιθε σινόρετ' ε ασᾶι, ϰ̣ε μbε̈ ɗύ διέτ̈ε πόϑτε, πας κόχ̣εσε ϰ̣ε μόρι βέϑ
17 μίρε νγα μαγϊστάρε̈τε. Ατε̈χ̣έρε

ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ
18 προφήτου λέγοντος, «Φωνὴ ἠκούσθη
ἐν Ῥαμὰ, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ
ὀδυρμὸς πολύς· ἡ Ῥαχὴλ ἔκλαιε τὰ
τέκνα αὐτῆς, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παρη-
19 γορηθῇ, διότι δὲν ὑπάρχουσι». Τελευ-
τήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ, ἄγγε-
λος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς τὸν
20 Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ, λέγων, Ἐγερθεὶς
παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
αὐτοῦ, καὶ ὕπαγε εἰς γῆν Ἰσραήλ·
διότι ἀπέθανον οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν
21 τοῦ παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε
τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ
22 ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. Ἀκούσας δὲ
ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰου-
δαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐ-
τοῦ, ἐφοβήθη νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ· ἀποκα-
λυφθεὶς δὲ θεόθεν κατ' ὄναρ, ἀνεχώ-
23 ρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. Καὶ
ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομέ-
νην Ναζαρέτ. διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥη-
θὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος
θέλει ὀνομασθῆ.

Κεφ. γ'.

1 ΕΝ ἐκείναις δὲ ταῖς ἡμέραις ἔρχε-
ται Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς, κηρύττων
2 ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, καὶ λέγων,
Μετανοεῖτε· διότι ἐπλησίασεν ἡ βασι-
3 λεία τῶν οὐρανῶν. Διότι οὗτος εἶναι ὁ
ῥηθεὶς ὑπὸ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέ-
γοντος, «Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου· εὐ-
θείας κάμετε τὰς τρίβους αὐτοῦ».

4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔν-
δυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ
ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐ-
τοῦ· ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦτο ἀκρίδες
καὶ μέλι ἄγριον.

5 Τότε ἐξήρχετο πρὸς αὐτὸν ἡ Ἰε-

ȣmbȣ̈ tə̈' ȩ̈tə θȩ́nȣ nga προφίτι Je-
18 ρεμί, ȟȩ θότ, «Zȩ̈ ȣdȩγ̈ȣa ndȩ Ραμᾶ,
ɓάjȩ ε τȣ ȟjάρȩ ε γ́ȩmȩ ə̈θmȩ: Ρα-
χ̈ίλα ȟjάντε diέλmτ' ε σᾶϊ, εδέ nȣ́ȟȩ
dόντε τȣ nγȣə̈ȣlόνεϊ, σεπσέ nȣ́ȟȩ
19 jάνȩ.» Εδέ Ιρόδι σι ɓdίẍ, jά ȩ̨nγ̈ȩl'
ι Ζότιτ τεκ ι dȣ́ẍετȩ nd'ȩ̨ndȩ́ρȩ Jo-
20 σίφιτ ndȩ Μισίρȩ, ε ι θότȩ, Νγρέȣ
ε μέρ με ɓέτȩχ̈ε diάλȩ̨n' εδέ τ'ȩ́mȩ̨n'
ε ατί, εδέ έτσȩ ndȩ δȩ̈ τȩ Ισραΐλιτ:
σεπσέ ατά ȟȩ κȩρκόνινȩ jέτȩ̨n' ε diάλιτ
21 κάνȩ ɓdέκȣρȩ. Εδέ αύ ȣnγ́ίτ ε μόρι
με ɓέτȩχ̈ε diάλȩ̨n' εδέ τ'ȩ́mȩ̨n' ε ατί, εδέ
22 έρδι ndȩ δȩ̈ τȩ Ισραΐλιτ. Πό κȣρ dȩγ̈ȍϊ
σε Αρχελάȣ mbȩρετȩρόν ndȩ Jδδȩ̈τ
ndȩ ɓȩ́ντ τȩ Ιρόδιτ τέτ, πάτ φρίκȩ
τȩ ɓέjȩ ατιέ: εδέ σι ι ədȩφτύε ατ̈ί
nγα Περȩndία nd' ȩ̨ndȩ́ρȩ, ίκȣ nd' άνȩτ
23 τȩ Γαλιλέσȩ, εδέ έρδι ε nγδλι ndȩ
νȩ́ ȣτέτ ȟȩ θȣ́χ̈ετȩ Ναζαρέτ: ȟȩ
τȩ mbȣ̈ȣ̈ȣ̈ετȩ tə̈' ȩ̈tə θȩ́nȣ nga
φίτȩritȩ, Σε Ναζορέας dοτȩ ȟjȣ́χ̈ετȩ.

Κρȩ̈ϊ 3.

1 Εδέ nd' ατό dίτ bιέν Joάνν πα-
γȩζόρι tȣκε λετə̈ίτȣρȩ ndȩ ə̈κρετȩτίρȩτ
2 τȩ Jδδέσȩ, ε tȣκε θέnȣ, Πενdόχ̈ι:
σεπσέ ȣαφρȣ́α mbȩρετȩρία ε ȟιέjεɓετ.
3 Σεπσέ κύϊ ȩ̈ə̈τ' αύ ȟȩ ȣφόλ nga
προφίτι Ισαΐ, ȟȩ θότ, «Zȩ̈ρι ατϊ ȟȩ
bȩρτέτ ndȩ ə̈κρετȩτίρȩτ, Bȩ̈νι γατϊ
ȣδȩν' ε Ζότιτ: bȩ́νι ρȣ́γατ' ε ατϊ τȩ
dρȩ̈ϊτα.»
4 Εδέ αύ Joάννι κίə̈τε τȩ bέə̈ȣριτ'
ε τϊ πρέϊ ȟίmȩə̈ καμίλȩsȩ, εδέ
bρές τȩ λȩκȣ́ρτȩ περ μέζιν' ε τϊ:
εδέ ȣə̈κίμι ατϊ ίə̈τε καρκαλέτσα ε
μιάλτ' ι έγρȩ.
5 Ατȩχ̈έρε dίλτε jάə̈τȩ τεκ αύ Jερȣ-

ροσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ
6 πάντα τὰ περίχωρα τοῦ Ἰορδάνου· καὶ
ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ' αὐτοῦ,
ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

7 Ἰδὼν δὲ πολλοὺς ἐκ τῶν Φαρισαίων
καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους εἰς τὸ
βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτούς,
Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ἔδειξεν εἰς
8 ἐσᾶς νὰ φύγητε ἀπὸ τῆς μελλούσης
9 ὀργῆς; Κάμετε λοιπὸν καρποὺς ἀξίους
τῆς μετανοίας· καὶ μὴ φαντασθῆτε νὰ
λέγητε καθ' ἑαυτούς, Πατέρα ἔχομεν
τὸν Ἀβραάμ· διότι σᾶς λέγω, ὅτι
δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων
νὰ ἀναστήσῃ τέκνα εἰς τὸν Ἀβραάμ.
10 Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη κεῖται πρὸς τὴν
ρίζαν τῶν δένδρων· πᾶν λοιπὸν δέν-
δρον μὴ κάμνον καρπὸν καλὸν, ἐκκό-
11 πτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ἐγὼ
μὲν σᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετά-
νοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος εἶ-
ναι ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν
εἶμαι ἄξιος νὰ βαστάσω τὰ ὑποδήμα-
τα· αὐτὸς θέλει σᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύ-
12 ματι Ἁγίῳ καὶ πυρί. Ὅστις κρατεῖ τὸ
πτυάριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ θέλει
διακαθαρίσει τὸ ἅλώνιον αὐτοῦ, καὶ
θέλει συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν
ἀποθήκην· τὸ δὲ ἄχυρον θέλει κατα-
καύσει ἐν πυρὶ ἀσβέστῳ.

13 Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας εἰς τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν
Ἰωάννην, διὰ νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ.
14 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἐκώλυεν αὐτὸν, λέγων,
Ἐγὼ χρείαν ἔχω νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ
15 σοῦ, καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ; Ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν,
Ἄφες τώρα· διότι οὕτως εἶναι πρέπον
εἰς ἡμᾶς νὰ ἐκπληρώσωμεν πᾶσαν
δικαιοσύνην. Τότε ἀφίνει αὐτόν.
16 Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐ-
θὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ, ἠνοί-

σαλίμι, εδέ γίθς Jδέα, εδέ γίθ'
6 άνετε ἀάρκ Jορδάνιτ: εδέ παγεζόνεϊνε νάε Jορδάν νγα αύ, τσκε ρεφύερε φάjετ' ε τύρε.

7 Εδέ κάρ πᾶ σε πο βίνενε ϊδμε βέτε νγα Φαρισέjτ' ε νγα Σαδδκέjτε μβε παγεζίμτ τε τί, δ θά ατύρε, Κελύϊ νεπέρκαϊ, τσίλι δ δεφτέδ jδβε τε ίκνι νγα ζεμερίμι
8 ἐε βιέν; Βένι πρᾶ πέμε τε βεjέτερα
9 περ πενδίμ. Εδέ μος δ δϊκετε τε θόνι με βέτεχενε τδαϊ, σε Ἀτε κέμι Αβραάμνε: σεπτέ πο δ θέμ jδβε, σε Περενδία μδντ τε νγρέρε
10 διέλμ. Αβραάμιτ νγα κετά γδρε. Ε νδαϊτί εδέ σοπάτα ρϊ περμβί ρεζετ τε δρδβετ: τϊ δό δρδ πρᾶ ἐε σ'βέν πέμε τε μίρε πρίτετε, εδέ χίδετε
11 νδε ζιάρ. Ϋν' δ παγεζόν jδβε με δjε περ πενδίμ: πό αύ ἐε βιέν πας μέje ἔϊτε με ι φόρτε σε ϊνε, τε τσίλιτ νδκε jάμ ι ζότι τ' ι μβάν κεπϊτσετε: αύ dοτ' δ παγεζόνε jδβε με Φρύμε τε Ϋενϊτερδάρ' ε με ζιάρ.
12 Αύ κᾶ λοπάτενε νδε δόρε τε τί, εδέ dοτε ἐερόνε λέμεν' ε τί, εδέ dοτε μβελέδε γρβριν' ε τί νδε γρβνᾶρτ. πό κάϊτενε dοτα διέγε με ζιάρ τε παϊδαρε.

13 Ατεχέρε Jισβϊ βιέν νγα Γαλιλέα νδε Jορδάν τε Jοάννι, ἐε τε παγεζό-
14 νετε νγα αύ. Πό Jοάννι ε νδαλόν ατέ, τδκε θένε, Ϋνε κάμ νεβόjε τε παγεζόνεμ. πρέϊ τέje, ε τί βιέν τεκ
15 δνε; Εδέ Jισβϊ δπεργέκ ε ι θά, Λέ νδαϊτί: σεπσέ κεϊτδ να γᾶν νέβε τε μβδϊμε τϊ δό δρεϊτερϊ. Ατεχέρε ε λε ατέ.
16 Εδέ Jισβϊ σι δπαγεζδα περνεχέρε δόλι νγα δjετε: εδέ jάτεκ δχάπνε

χθησαν εἰς αὐτὸν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡς περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.
17 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα, Οὗτος εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην.

Κεφ. δ'.

1 ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐφέρθη ὑπὸ τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν ἔρημον, διὰ νὰ πειρασθῇ
2 ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα, καὶ νύκτας τεσ-
3 σαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασε. Καὶ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν ὁ πειράζων, εἶπεν, Ἐὰν ἦσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ νὰ γεί-
4 νωσιν ἄρτοι οἱ λίθοι οὗτοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Εἶναι γεγραμμένον, «Μὲ ἄρτον μόνον δὲν θέλει ζήσει ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ μὲ πάντα λόγον ἐξερχόμε-
5 νον διὰ στόματος Θεοῦ». Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ στήνει αὐτὸν ἐπὶ
6 τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ἐὰν ἦσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ῥῖψον σεαυτὸν κάτω· διότι εἶναι γεγραμμένον, «Ὅτι θέλει προστάξει εἰς τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ περὶ σοῦ», καὶ «Θέλουσι σὲ σηκώσει ἐπὶ τῶν χειρῶν
7 αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου». Εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Πάλιν εἶναι γεγραμμένον, «Δὲν θέλεις πειράσει Κύριον τὸν Θεόν
8 σου». Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος πολὺ ὑψηλὸν, καὶ δεικνύει εἰς αὐτὸν πάντα τὰ βασίλεια
9 τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ταῦτα πάντα θέλω σοὶ δώσει, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς με.
10 Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτὸν «Ὕπαγε, Σατανᾶ· διότι εἶναι γεγραμμένον, «Κύριον τὸν Θεόν σου θέλεις προσκυνήσει, καὶ αὐτὸν μόνον θέλεις

ϰιέjετε, εδέ πᾶ Φρύμεν' ε Περενdίσε τδϰε σbρίτδρε ποσί πελδμπ, ε τδϰε
17 άρδδρε μbί ατέ. Εδέ jά τεϰ δdεγδα νέ ζε νγα ϰιέjετε ϰε θόστε, Κύϊ έστε bΐρι ίμ ι dάϋδρι, ϰε ε κάμ πελλύερε,

Κρεΐ 4.

1 Ατεχέρε Jισδϊ δπρδ νdε ϋκρετετίρετ νγα Φρύμα, ϰε τε νγίτετε πρέϊ
2 diᾶλιτ. Εδέ σι αγερδϊ dυζέτ dίτ ε
3 dυζέτ νέτ, παστάϊ ι έρδι δρΐ. Εδέ αύ ϰε νγέτ έρδι τεϰ αύ ε θά, Νdε jε ι bΐρ' ι Περενdίσε, θδαϊ τε bένενε
4 bδϰε ϰετά γδρε. Πό αύ δπεργέϰ ε θά, Έστε ϋκρδαρε «σε Νερίδ νδϰε ρόν με bδϰε bέτεμε, πό με τϋ' dό φάρε φιάλε ϰε dέλ νγα γόj' ε
5 Περενdίσε.» Ατεχέρε diᾶλι ε μέρ με bέτεχε νdε ϰυτέτ τε ϋεντερδαρε, εδέ ε bδρι περμbί φλέτεζετ τε χιε-
6 ρόρεσε, εδέ ι θότ' ατΐ, Νdε jε ι bΐρ' ι Περενdίσε, χίδ πόστε: σεπσέ έστε ϋκρδαρε, « Σε dοτ' δρδερόνε ένγεjτ' ε τΐ περ τΰϊ, » εδέ « Dοτε νγρένε τϋϊ μbί dδαρτ, ϰε τε μος περπιέϰτϋ κέμbενε τένdε μbε γδρ.»
7 Jισδϊ ι θά ατΐ, Περσερΐ έστε ϋκρδαρε, «Τε μος νγάτϋ Ζότινε Περεν-
8 dίνε τέντ.» Περσερΐ diᾶλι ε μέρ με bέτεχε μbε νέ μάλ ϋδμε τε λάρτε, ε ι δεφτέδ γίθε μbερετερΐτ' ε bότεσ'
9 εδέ λαbδΐν' ε ατύρε, ε ι θότε, Τε γίθα ϰετό dότε τ' ι άπ τΰϊ, νdε
10 ρέντϋ τε με φάλετϋ. Ατεχέρε Jισδϊ ι θότ' ατΐ, Ι'ϰ πρέϊ μέjε Σατανᾶ: σεπσέ έστε ϋκρδαρε, « Ζότιτ Περενdίσε τέντ dοτ' ι φάλετϋ, εδέ

11 λατρεύσει». Τότε ἀφίνει αὐτὸν ὁ διά-
βολος· καὶ ἰδοὺ, ἄγγελοι προσῆλθον
καὶ ὑπηρέτουν αὐτόν.

12 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ Ἰωάν-
νης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν
13 Γαλιλαίαν. Καὶ ἀφήσας τὴν Ναζαρὲτ,
ἦλθε καὶ κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ
τὴν παραθαλασσίαν, ἐν τοῖς ὁρίοις Ζα-
14 βουλὼν καὶ Νεφθαλείμ· διὰ νὰ πληρωθῇ
τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέ-
15 γοντος, «Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθα-
λεὶμ, κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς θαλάσσης, πέ-
ραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν·
16 ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε
φῶς μέγα, καὶ εἰς τοὺς καθημένους ἐν
τόπῳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτει-
λεν εἰς αὐτούς».

17 Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ κη-
ρύττῃ καὶ νὰ λέγῃ, Μετανοεῖτε· διότι
ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18 Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν
θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀ-
δελφοὺς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέ-
τρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, ῥίπτοντας δίκτυον εἰς τὴν θάλασ-
19 σαν· διότι ἦσαν ἁλιεῖς. Καὶ λέγει
πρὸς αὐτοὺς, Ἔλθετε ὀπίσω μου, καὶ
20 θέλω σᾶς κάμει ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Οἱ
δὲ ἀφήσαντες εὐθὺς τὰ δίκτυα, ἠκο-
21 λούθησαν αὐτόν. Καὶ προχωρήσας ἐ-
κεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς,
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰω-
άννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἐπι-
σκευάζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ
22 ἐκάλεσεν αὐτούς. Οἱ δὲ, ἀφήσαντες
εὐθὺς τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐ-
τῶν, ἠκολούθησαν αὐτόν.

23 Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς ὅλην τὴν
Γαλιλαίαν, διδάσκων ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς αὐτῶν καὶ κηρύττων τὸ εὐαγγέ-
λιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων

11 βέτεμ' ατῖ *dot'* ι λᾰ̈τετᾰ̈.» Ατεχ̈έρε
*di*ᾱ̈*λι* ε λᾰ̈ ατέ: εδέ *já* ένγε*j*τε τεκ
έρδε περάνε ε ι ᾰ̈ερβένινε.

12 Εδέ Jισᾰ̈ϊ κᾰr *d*εχ̈ῦϊ σε Jοάννι
8δά νdεr *d*ᾰ̈ar, ίκᾰ νdε Γαλιλᾰ̈τ.

13 Εδέ σι λά Ναζαρέτινε, έρδι ε
νdένι νdε Καπερναᾰ̈μ κε χ̈ᾰ̈τε περάνε
*d*ᾰ̈τιτ, νdε σινόρετ τε Ζαβᾰ̈λόνιτ

14 εδέ τε Νεφθαλίμιτ: κε τε *μb*ᾰ̈θᾰ̈ετε
τᾰ̈' χ̈ᾰ̈τε θένε νγα προφίτι Ισαΐ κε

15 θότε, «Δᾰ̈8 Ζαβᾰ̈λόν εδέ δᾰ̈8 Ζεφθα-
λίμ, *μb*' 8δε τε *d*ᾰ̈τιτ περτέ*j* Jορ-

16 δάνιτ, Γαλιλέα ε κόμbεbετ: λαᾰ̈ζι
κε ρίντε νdᾰ' ερεσίρε, πᾰ̈ *d*ρίτε τε
μάδε, εδέ *μb*' ατά κε ρίνινε νdε
βε̈ντ ε νdε χ̈*j*je τε *b*δέκε*j*εσε λίνdι
*d*ρίτε».

17 Κε ατεχ̈έρε Jισᾰ̈ϊ ζβρι τε λετᾰ̈ίσε
ε τε θότε, Πενdόχι: σεπσέ 8αφερβά
*μb*ε̈ρετερι' ε κιέ*j*εbετ.

18 Εδέ Jισᾰ̈ϊ τεκ έτσετε περάνε *d*ᾰ̈τιτ
Γαλιλέσε, πᾰ̈ *dú* βελέζερ, Σιμόνε
κε θᾰ̈χ̈εϊ Πιέτρε, εδέ Ανδρένε τε
βελᾰ̈ν' ε ατί, τᾰ̈κε χ̈έδᾰ̈ρε ριέτε νdε

19 *d*ᾰ̈τ: σεπσέ ίᾰ̈τινε πεᾰ̈κατάρε. Εδέ 8
θότ' ατύρε, Έ*j*ανι πράπα μέ*j*ε, εδέ
dot' 8 βε̈ν *j*8δε πεᾰ̈κατάρε νέρεζιᾰ̈.

20 Εδέ ατά περνε̈χ̈έρε λάνε ριέτατε, ε

21 βάνε πας ατί. Εδέ σι βάτε με̈ τε̈*j*,
πᾰ̈ *dú* βελέζερ τε τιέρε, Jακόβινε
τε *b*ρίν' ε Ζεβεδέᾰ̈τ, εδέ Joάννινε
τε βελᾰ̈ν' ε ατί, νdε λᾰ̈νdαρε̈τ *b*άᾰ̈κε
με Ζεβεδένε τ'ᾰ̈ν' ε τύρε, τᾰ̈κε νdαρέ-
κᾰ̈ρε ριέτατ' ε τύρε, εδέ ι θιόι ατά.

22 Εδέ ατά περνε̈χ̈έρε λάνε λᾰ̈νdαρεν'
εδέ τ'ᾰ̈ν' ε τύρε, εδέ βάνε πάς ατί.

23 Εδέ Jισᾰ̈ϊ βίντε περκάρκ γίθε Γα-
λιλέσε, τᾰ̈κε μεσᾰ̈ρε νdεπερ σινα-
γγίτ τ'ατύρε, εδέ τᾰ̈κε λετᾰ̈ίτᾰr'
ανγίλιν' ε *μb*ε̈ρετερίσε, εδέ τᾰ̈κε

πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν με-
24 ταξὺ τοῦ λαοῦ. Καὶ διῆλθεν ἡ φήμη
αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ ἔφε-
ρον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς
ἔχοντας, ὑπὸ διαφόρων νοσημάτων καὶ
βασάνων συνεχομένους, καὶ δαιμονιζο-
μένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ πα-
ραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.
25 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ
ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως
καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας, καὶ
ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Κεφ. ε.—ζ'.

ΙΔΩΝ δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ
ὄρος, καὶ ἀφοῦ ἐκάθισε, προσῆλθον
2 πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ
ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν
αὐτοὺς, λέγων,

3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι·
διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν
4 οὐρανῶν. Μακάριοι οἱ πενθοῦντες· διό-
5 τι αὐτοὶ θέλουσι παρηγορηθῆ. Μακάριοι
οἱ πραεῖς· διότι αὐτοὶ θέλουσι κληρο-
6 νομήσει τὴν γῆν. Μακάριοι οἱ πεινῶν-
τες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην·
7 διότι αὐτοὶ θέλουσι χορτασθῆ. Μακά-
ριοι οἱ ἐλεήμονες· διότι αὐτοὶ θέλου-
8 σιν ἐλεηθῆ. Μακάριοι οἱ καθαροὶ τὴν
καρδίαν· διότι αὐτοὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸν
9 Θεόν. Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· διότι
αὐτοὶ θέλουσιν ὀνομασθῆ υἱοὶ Θεοῦ.
10 Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαι-
οσύνης· διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία
11 τῶν οὐρανῶν. Μακάριοι εἶσθε, ὅταν σᾶς
ὀνειδίσωσι καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσιν
ἐναντίον σας πάντα κακὸν λόγον ψευ-

ᾱρβαρᾳ τῶ' *dó* σεμβνδᾳ ε τῶ' *dó*
24 λεγγάτᾳ *ndᾳr* λαβστ. Εβέ ι *bátᾳ*
ζᾳρι ατί *ndᾳpᾳr* γίθᾳ Συρίνᾳ, εβέ *bí-*
νινᾳ τεκ αύ γίθ' ατά ᾱᾳ κίσινᾳ
κέκ, περμβάjτᾳρᾳ πρέϊ τῶ' *dó* φάρᾳ
σᾳμβνδαᾶ ε μβνdίμεᾶ, εβέ τᾳ *dia-*
lósᾳrᾳ, ε τᾳ ζένᾳ νga λᾳngát' ε
ᾱénᾳsᾳ, ε βlógᾳ: εβέ ι ᾱᾳrῶï ατά.
25 Εβέ ι *bánᾳ* πας ᾱᾶmᾳ ᾱéndᾳje nga
Galilέa ε nga Δεκαπόλι ε nga Je-
rβsalimi ε nga Jβδέa, εβέ ᾱᾳ περτέj
Jorβánit.

Κρεϊ 5—7.

1 Εβέ aύ κβr pã ᾱéndᾳjenᾳ, ᾱípi
ndᾳ mált, εβέ si ndéni, ι érθnᾳ
2 pᾳránᾳ ndaᾱéᾳsit' ε ati. Εβέ atᾳᾱhérᾳ
ᾱápi gójᾳn' ε tï, ε ι mᾳsóntᾳ, tβkᾳ
θénᾳ,

3 Ámᾳ ata ᾱᾳ *jánᾳ* tᾳ *bobéᾱitᾳ*
ndᾳ ᾱpïpt: sepsé ε atúra ᾱᾶtᾳ
4 *mbᾳrᾳtᾳrï'* ε kiéjebet. Ámᾳ ata ᾱᾳ
bᾶᾱᾳnᾳ bájᾳ: sepsé ata *dotᾳ* ngβ-
5 βlónᾳnᾳ. Ámᾳ ata ᾱᾳ *jánᾳ* tᾳ
bβtᾳ: sepsé ata *dotᾳ* traᾶᾳgónᾳnᾳ
6 dᾶnᾳ. Ámᾳ ata ᾱᾳ kánᾳ βrï ε ét
pᾳr *drᾳitᾳrínᾳ*: sepsé ata *dotᾳ* ngí-
7 *ᾱénᾳ*. Ámᾳ ata ᾱᾳ *jánᾳ* tᾳ *pᾳrdᾳ-*
lúᾳrᾶim: sepsé ata *dotᾳ* *pᾳrdᾳlé-*
8 nᾳnᾳ. Ámᾳ ata ᾱᾳ kánᾳ ζémᾳrᾳ tᾳ
ᾱᾳrβarᾳ: sepsé ata *dotᾳ* ᾶóᾱᾶᾳnᾳ
9 Pᾳrᾳndínᾳ. Ámᾳ ata ᾱᾳ *bᾶᾱᾳnᾳ* pakátim:
sepsé ata *dotᾳ* *ᾱjᾶᾱᾶᾳnᾳ bij* Pᾳrᾳn-
10 *díe*. Ámᾳ ata ᾱᾳ *ndiᾱᾳnᾳ* pᾳr pβnᾳ
drᾳitᾳríᾳ: sepsé ε atúrebᾳ ᾶᾶtᾳ
11 *mbᾳrᾳtᾳrï* ᾶ kiéjebet. Tᾳ lámᾳrᾳ
jéni jβ, kβr t' 8 ᾶpᾳrndᾳrόᾱᾳn' ε
t' 8 *ndiékᾳnᾳ*, ε tᾳ θónᾳ kβndrᾳ *jβbᾳ*
tῶ' *dó* fárᾳ fiálᾳ tᾳ kékᾳ me tᾳ

12 δόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, διότι ὁ μισθὸς σας εἶναι πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἐπειδὴ οὕτως ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

13 Σεῖς εἶσθε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας διαφθαρῇ, μὲ τί θέλει ἁλατισθῇ; εἰς οὐδὲν πλέον χρησιμεύει, εἰμὴ νὰ ῥιφθῇ ἔξω, καὶ νὰ καταπα-
14 τῆται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Σεῖς εἶσθε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Πόλις κειμένη ἐπάνω ὄρους δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ.
15 Οὐδὲ ἀνάπτουσι λύχνον καὶ θέτουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λυχνοστάτην, καὶ φέγγει εἰς πάντας
16 τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Οὕτως ἂς λάμψῃ τὸ φῶς σας ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ ἴδωσι τὰ καλά σας ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα σας τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ καταλύσω τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· δὲν ἦλθον νὰ καταλύσω, ἀλλὰ νὰ
18 ἐκπληρώσω. Διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἕν, ἢ μία κεραία δὲν θέλει παρέλθει ἀπὸ τοῦ νόμου, ἐωσοῦ ἐκπλη-
19 ρωθῶσι πάντα. Ὅστις λοιπὸν ἀθετήσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος θέλει ὀνομασθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὅστις δὲ ἐκτελέσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας θέλει ὀνομασθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
20 οὐρανῶν. Ἐπειδὴ σᾶς λέγω, ὅτι, ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη σας πλειότερον τῆς τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, δὲν θέλετε εἰσέλθει εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

21 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη εἰς τοὺς ἀρχαίους, «Μὴ φονεύσῃς»· ὅστις δὲ φονεύσῃ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς τὴν
22 κρίσιν. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, ὅτι

12 ῥέμε πɛρ πθνɛ τίμε. Gɛζόχι ε γασμόχι, σεπσέ πάγα jθαϊ ɛ̈στɛ̈ θμε νdɛ̈ κιέjετ: σεπσέ κɛ̈στθ νdόκνɛ εδέ προφίτɛριτɛ̈ κɛ̈ κένɛ πɛρπάρα jθö.
13 Jθ jένι κρύπκ ε δɛ̈θτ: πό νdɛ̈ θπρίστɛ̈ κρύπα, με σέ dοτɛ̈ κρύπετɛ̈; ας πɛρ φάρɛ̈ ɣɛ̈jε σ' δɛjén μɛ̈, πɛρβέτö τɛ̈ χίδετɛ̈ jáστɛ̈, εδέ τɛ̈ θκέ-
14 λετɛ̈ νga νéρɛ̈ζιτɛ̈. Jθ jένι dρίτκ ε bότɛ̈σɛ̈. Νɛ̈ κυτέτ κɛ̈ ɛ̈στɛ̈ μbί μάλ
15 νθκɛ̈ μθντ τɛ̈ φöίχετɛ̈. Ας νθκɛ̈ νdέ-ɛ̈νɛ̈νɛ̈ καvdίλινɛ̈, εδέ ε bɛ̈νɛ̈ ατέ νdɛ̈νɛ̈ öινίκτ, πό ε bɛ́νɛ̈ μbι καvdιλɛ̈ρτ, εδέ νdρίτ μbɛ̈ ýíθ' ατά κɛ̈ jáνɛ̈ νdɛ̈
16 öτɛ̈πίτ. Kɛ̈öτθ λετɛ̈ νdρίτνɛ̈ dρίτα jθαϊ πɛρπάρα νéρɛ̈ζετ, κɛ̈ τɛ̈ θöχɛ̈νɛ̈ πθνɛ̈τɛ̈ τθjα τɛ̈ μίρατɛ̈, ε τɛ̈ λαbdθρόνɛ̈ν' Ατινɛ̈ τθαϊ κɛ̈ ɛ̈στɛ̈ νdɛ̈ κιέjετ.
17 Μος κθjτόνι σε έρδα τɛ̈ πρίö νόμνɛ̈ α προφίτɛριτɛ̈: νθκ' έρδα τɛ̈
18 πρίö, πό τɛ̈ μbθö. Σεπσέ με τɛ̈ bɛ̈ρτέτɛ̈ πο 8 θέμ jθbɛ, ɣɛρσã τɛ̈ öκόνɛ̈ κιέλι εδέ δɛ̈8, νɛ̈ ιότɛ̈ α νɛ̈ πίκɛ̈ νθκɛ dοτɛ̈ öκόνɛ̈ νga νόμι,
19 ɣɛρσã τɛ̈ bɛ́νɛνɛ̈ τɛ̈ ýíθα. Aύ πρã κɛ̈ τɛ̈ σγíθνɛ̈ νɛ̈ νga κɛ̈τό ποροσίτ' ε bόγɛ̈λα, εδέ τɛ̈ μɛ̈σόνɛ̈ κɛ̈öτθ νéρɛ̈ζιτɛ̈, ι bόγɛ̈λɛ̈ dοτɛ̈ κjθχετɛ̈ νdɛ̈ μbɛ̈ρɛτɛ̈ρίτ τɛ̈ κιέjεbετ: πό αύ κɛ̈ τɛ̈ bɛ́νɛ̈ ε τɛ̈ μɛ̈σόνɛ̈, κύϊ dοτɛ̈ κjθ-χετ' ι μάθ νdɛ̈ μbɛ̈ρɛτɛ̈ρίτ τɛ̈ κιέ-
20 jεbετ. Σεπσέ πο 8 θέμ jθbɛ, σε νdɛ̈ μος ωτεπερόρτɛ̈ dρεϊτɛ̈ρία jθαϊ μɛ̈ τέπɛ̈ρɛ̈ σε öκρόνɛ̈σɛbετ ε Φαρισέbετ, νθκɛ̈ dοτɛ̈ χῦνι νdɛ̈ μbɛ̈ρɛτɛ̈ρίτ τɛ̈ κιέjεbετ.
21 Dɛ̈γθατɛ̈ σε 8 ɛ̈στɛ̈ θɛ́νɛ̈ τɛ̈ μότöιμɛbετ, «Μος bράτö:» εδέ αύ κɛ̈ τɛ̈ bράσɛ̈, dοτɛ̈ jέτɛ̈ φαjτθαρ
22 νdɛ̈ ýῦκτ. Πό θνɛ̈ πο 8 θέμ jθbɛ,

πᾶς ὁ ὀργιζόμενος ἀναιτίως κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς τὴν κρίσιν· καὶ ὅστις εἴπῃ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ῥακᾶ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς τὸ συνέδριον· ὅστις δὲ εἴπῃ, Μωρὲ, θέλει εἶσθαι ἔνοχος εἰς
23 τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Ἐὰν λοιπὸν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐκεῖ ἐνθυμηθῇς, ὅτι ὁ
24 ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον φιλιώθητι μὲ τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τότε
25 ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. Εἰρήνευσον μὲ τὸν ἀντίδικόν σου ταχέως, ἐνόσῳ εἶσαι καθ' ὁδὸν μετ' αὐτοῦ· μήποτε σὲ παραδώσῃ ὁ ἀντίδικος εἰς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σὲ παραδώσῃ εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ ῥιφθῇς εἰς
26 φυλακήν. Ἀληθῶς σοὶ λέγω, Δὲν θέλεις ἐξέλθει ἐκεῖθεν, ἑωσοῦ ἀποδώσῃς τὸ ἔσχατον λεπτόν.

27 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη [εἰς τοὺς ἀρ-
28 χαίους], «Μὴ μοιχεύσῃς». Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα διὰ νὰ ἐπιθυμήσῃ αὐτήν, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
29 Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σὲ σκανδαλίζῃ, ἔκβαλε αὐτὸν, καὶ ῥίψον ἀπὸ σοῦ· διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῇ ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ νὰ μὴ ῥιφθῇ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς τὴν γέενναν.

30 Καὶ ἐὰν ἡ δεξιά σου χεὶρ σὲ σκανδαλίζῃ, ἔκκοψον αὐτὴν, καὶ ῥίψον ἀπὸ σοῦ· διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῇ ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ νὰ μὴ ῥιφθῇ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς τὴν γέενναν.

31 Ἐρρέθη πρὸς τούτοις, ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἂς δώσῃ

σε κ8ϋδό ϰὲ ζεμερόνετε κότ με τε βελᾶν' ε τῖ, *dοτε jέτε φajτδαρ* νdε ỳῦϰτ: εδέ αὺ ϰὲ τ' ι θότε τε βελᾶτε, Ρακά, *dοτε jέτε φajτδαρ* νdε *bαϋϰεvdέvιετ*: εδέ αὺ ϰὲ τ' ι θότε,
23 Ι μάρε, *dοτε jέτε φajτδαρ* περ νdε ỳεχένε τε ζιάριτ. Νdε πρθτϋ πρᾶ δθρετίνε τένde νdε θερόρετ, εδέ ατιέ ϰ*j*τόνε, σε υτ-βελᾶ *dίτϋ* ϰᾶ κ8νdρε
24 τέje, λέρ' ατιέ δθρετίνε τένde περπάρα θερόρεσε, εδέ ϋκό ε παϰτόν8 μᾷ περπάρα μέ τετ-βελᾶ, εδέ ατεχέρε σι
25 τε *bίντϋ biέρε* δθρετίνε τένde. Νdρέϰ8 ϋπέϊτ με κ8νdρε-ỳύϰεσινε τέντ, ỳερσᾶ τε *jẽϋ μb'* 8δε *bάϋϰε* με ατε: σε κ8νdρε-ỳύϰεσι μος τ' άπε νdονε-χέρε ν' *dόρε* τε ỳυϰτάριτ, εδέ ỳυϰτάρι τε έπ ν' *dόρε* τε ϋερbετόριτ,
26 ε *dοτε* χίδετϋ νdε *b8ρϰ*. Με τε βερτέτε πο τε θέμ. τϋϊ, Νϰε *dοτε dάλτϋ* ανdέj, ỳερσᾶ τε παγδαντϋ άσπρεν' ε φθντϋιμε.

27 Δεỳδατε σε 8 ẽϋτε θένε [τε μότϋι-
28 μεβετ], «Μος κ8ρβερόντϋ» Πό 8νε πο 8 θέμ. *j*δδε, σε κ8ϋδό ϰὲ βẽ ρε γρδα με *dεϋ*ερίμ, ε κᾶ κ8ρβερδαρ'
29 αtẽ νdε ζέμερε τε τῖ. Εδέ νdε τε σκανδαλίστε σῦρι ύτ ι *diάθτι*, νdσίρ-ε ατẽ ε χίδε πρέϊ τέje: σεπσέ ẽϋτε μίρε περ τϋϊ τε ỳ8μbάσε νẽ νγα τσόπατ' ε τρθπιτ τέντ, εδέ τε μος χίδετε ỳίθε τρθπι ύτ νdε ỳεχένε.
30 Εδέ νdε τε σκανδαλίστε *dόρα jότε* ε *diάθτα*, πρέje ατẽ, εδέ χίδε πρέϊ τέje: σεπσέ μẽ μίρε περ τϋϊ τε ỳ8μbάσε νẽ νγα τσόπατ' ε τρθπιτ τέντ, εδέ τε μος χίδετε ỳίθε τρθπι ύτ νdε ỳεχένε.

31 Εδέ ẽϋτε θένε, σε αὺ ϰὲ τε λεϋόνε γράν' ε τῖ, λέτ' ι άπε ασᾶϊ κάρτεν'

32 εἰς αὐτὴν διαζύγιον. Ἐγὼ ὅμως σᾶς
λέγω, ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, κά-
μνει αὐτὴν νὰ μοιχεύηται· καὶ ὅστις
λάβῃ γυναῖκα κεχωρισμένην, γίνεται
μοιχός.
33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη εἰς τοὺς
ἀρχαίους, Μὴ ἐπιορκήσῃς, ἀλλὰ ἐκ-
πλήρωσον εἰς τὸν Κύριον τοὺς ὅρκους
34 σου. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, νὰ μὴ
ὀμόσητε μηδόλως· μήτε εἰς τὸν οὐ-
ρανόν, διότι εἶναι θρόνος τοῦ Θεοῦ·
35 μήτε εἰς τὴν γῆν, διότι εἶναι ὑπο-
πόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς τὰ
Ἱεροσόλυμα, διότι εἶναι πόλις τοῦ
36 μεγάλου βασιλέως· μήτε εἰς τὴν κε-
φαλήν σου νὰ ὀμόσῃς, διότι δὲν δύ-
νασαι μίαν τρίχα νὰ κάμῃς λευκὴν ἢ
37 μέλαιναν. Ἀλλ' ἂς ἦναι ὁ λόγος σας,
Ναί, ναί· Οὔ, οὔ· τὸ δὲ πλειότερον
τούτων εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ.

38 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, «Ὀφθαλμὸν
ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόν-
39 τος». Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω, νὰ μὴ
ἀντισταθῆτε πρὸς τὸν πονηρόν· ἀλλ'
ὅστις σὲ ῥαπίσῃ εἰς τὴν δεξιάν σου
σιαγόνα, στρέψον εἰς αὐτὸν καὶ τὴν
40 ἄλλην· καὶ εἰς τὸν θέλοντα νὰ κριθῇ
μετὰ σοῦ, καὶ νὰ λάβῃ τὸν χιτῶνά
σου, ἄφες εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἱμά-
41 τιον· καὶ ἂν σὲ ἀγγαρεύσῃ τις μίλιον
42 ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. Εἰς τὸν
ζητοῦντα παρὰ σοῦ δίδε· καὶ τὸν θέ-
λοντα νὰ δανεισθῇ ἀπὸ σοῦ μὴ ἀπο-
στραφῇς.

43 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, «Θέλεις ἀγα-
πᾷ τὸν πλησίον σου», καὶ μισεῖ τὸν
44 ἐχθρόν σου. Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω,
Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὐλογεῖτε
ἐκείνους οἵτινες σᾶς καταρῶνται, εὐ-
εργετεῖτε ἐκείνους οἵτινες σᾶς μισοῦσι,
καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐκείνων οἵτινες

32 ενdάρεjεσε. Πό ἅνε πο 8 θέμ jἅδε,
σε αύ ἐς τε lεᾱόνε γρἅαν' ε τί, bέτᾱ
περ φιάlε κἅρbερίε, ε bέν ατέ τε
κἅρbερόνε: εδέ αύ ἐς τε μάρε
γρἅα τε νdάρε, κἅρbερόν.
33 Περσερῖ dεγἅτε σε ἅᾱτε θένε
τε μότᾱιμεbετ, Μος bέντᾱ bέ με
τε ρέμε, πό τ' άπτᾱ πράπα Ζότιτ
34 bέτ' ε τἅα. Πό ἅνε πο 8 θέμ jἅδε,
τε μος bένι bέ φάρε: ας περ κιέlινε,
35 σεπσέ ἕᾱτε φρόν' ι Περενdίσε: ας
περ δένε, σεπσέ ἕᾱτε bένdι ἐς bε
κέμbετ' ε τία: ας περ Jερἅσαlίμνε,
σεπσέ ἕᾱτε ἀυτέτ ι μbερέτιτ μάθ:
36 ας περ κρύετ τάτ τε μος bέντᾱ
bέ, σεπσέ νἅκε μἅντ τε bέντᾱ νε
37 κίμε τε bάρδε α τε ζέζε. Πό lετε
jέτε φιάlα jἅαϊ, Πό, πό: Jό, jό:
σεπσέ ε τέπερα ε κετύρεbε ἕᾱτε νγα
ι lίγ8.

38 Dεγἅτε σε ἕᾱτε θένε, «Σῦ νdε
bέντ τε σῦριτ, εδέ bέμπ νdε bέντ
39 τε δέμbιτ». Πό ἅνε πο 8 θέμ jἅδε,
τε μος ι dίlνι κἅνdρε τε lίγ8τ:
πό αύ ἐς τε bιέρε τῦϊ νε ἅἅπlάκε
νόρἅlεσε σ' άτε σε dιάθτεσε, κεθέ-ϊ
40 ατῖ εδέ τιάτρενε: εδέ αύ ἐς dό τε
γυκόνετε με τῦϊ, ε τε μάρε κεμί-
ἅενε τένdε, lέρ'-ι ατῖ εδέ ρόbενε:
41 εδέ αύ ἐς τε μάρε ανγαρῖ τῦϊ νε
42 μίlε, έτσε bάἅκε με ατέ dύ. Έπ-ι
ατῖ ἐς lύπεν πρέϊ τέje: εδέ μος ι
κεθέ φιάlενε μbε-ν'-άνε ατῖ ἐς dό
τε χἅχετε πρέι τέje.
43 Dεγἅτε σε ἕᾱτε θένε, «Τε dἅατᾱ
τε άφερμινε τέντ», εδέ τ' ι κεᾱ μερῖ
44 αρεμίκ8τ τέντ. Πό ἅνε πο 8 θέμ
jἅδε, Dόνι αρεμίἅτε τἅαϊ, bεκόνι ατά
ἐς 8 μαlεκόνεν jἅδε, bένι μίρε
ατύρε ἐς 8 κάνε μερῖ jἅδε, εδέ

σᾶς βλάπτουσι καὶ σᾶς κατατρέχουσι·
45 διὰ νὰ γείνητε υἱοὶ τοῦ Πατρός σας
τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, διότι αὐτὸς
ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονη-
ροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δι-
46 καίους καὶ ἀδίκους. Διότι ἐὰν ἀγαπή-
σητε τοὺς ἀγαπῶντάς σας, ποῖον μι-
σθὸν ἔχετε; καὶ οἱ τελῶναι δὲν κά-
47 μνουσι τὸ αὐτό; Καὶ ἐὰν ἀσπασθῆτε
τοὺς ἀδελφούς σας μόνον, τί περισσό-
τερον κάμνετε; καὶ οἱ τελῶναι δὲν
48 κάμνουσιν οὕτως; Ἔστε λοιπὸν σεῖς
τέλειοι, καθὼς ὁ Πατήρ σας ὁ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς εἶναι τέλειος.

1 ΚΕΦ. 6. Προσέχετε νὰ μὴ κάμνητε
τὴν ἐλεημοσύνην σας ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων, διὰ νὰ βλέπησθε ὑπ' αὐτῶν·
εἰ δὲ μὴ, δὲν ἔχετε μισθὸν πλησίον
τοῦ Πατρός σας τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
2 Ὅταν λοιπὸν κάμνῃς ἐλεημοσύνην, μὴ
σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, καθὼς κά-
μνουσιν οἱ ὑποκριταὶ ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς, διὰ νὰ δο-
ξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀληθῶς
σᾶς λέγω, ἔχουσιν ἤδη τὸν μισθὸν
3 αὐτῶν. Ὅταν δὲ σὺ κάμνῃς ἐλεημο-
σύνην, ἂς μὴ γνωρίσῃ ἡ ἀριστερά
4 σου τί κάμνει ἡ δεξιά σου· διὰ νὰ
ἦναι ἡ ἐλεημοσύνη σου ἐν τῷ κρυπτῷ·
καὶ ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ
κρυπτῷ, αὐτὸς θέλει σοὶ ἀνταποδώσει
ἐν τῷ φανερῷ.

5 Καὶ ὅταν προσεύχησαι, μὴ ἔσο ὡς
οἱ ὑποκριταί· διότι ἀγαπῶσι νὰ προσ-
εύχωνται ἱστάμενοι ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλα-
τειῶν, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀν-
θρώπους· ἀληθῶς σᾶς λέγω ὅτι ἔχου-
6 σιν ἤδη τὸν μισθὸν αὐτῶν· σὺ ὅμως,
ὅταν προσεύχησαι, εἴσελθε εἰς τὸ
ταμιεῖόν σου, καὶ, κλείσας τὴν θύραν
σου, προσευχήθητι εἰς τὸν Πατέρα σου

φάλι περ ατά ἐς 8 βέγενε κέκ ε
45 8 νδιέκενε jθβε. Ἐς τε βέχι τε
βίjτ' ε Ἄτιτ τθαϊ ἐς ἔστε νδε κιέjετ,
σεπσέ αύ βέν διέλιν' ε τί τε λίντνε
μβι τε λίκ ε μβι τε μίρε, εδέ λεσόν
σίνε μβι τε dρείτ' ε μβι τε στρέμbθρε.
46 Σεπσέ νδε dάτσι ατά ἐς 8 dθανε
jθβε, τσ' φάρε πάγε κένι; νθκε βέγενε
47 κετέ εδέ κθμερκάρετε; Εδέ νδε
περσεndέτσι βέτεμε βελέζεριτε τθαϊ,
τσ' τέπερε βέγνι; νθκε βέγενε κεστθ
48 εδέ κθμερκάρετε; Βέχι πρᾶ jθ τε
σόσθρε, σικθndρε Ἄτι jθαϊ ἐς ἔστε
νδε κιέjετ ἔστ' ι σόσθρε.

1 Κρεϊ 6. Σικόνι τε μος βέγνι ελεϊ-
μοσίνενε τθαϊ περπάρα νέρεζισ, ἐς
τε σίχενι νγα ατά: σεπσέ νδε
κόφτε, νθκε κένι πάγε νγα Ἄτι jθαϊ
2 ἐς ἔστε νδε κιέjετ. Κθρ τε βέντσ
πρᾶ ελεϊμοσίνενε, μος βερσελέντσ
περπάρα τέjε, σικθndρε βέγεν' ιπο-
κρίτεριτε νδεπερ σιναγογίτ' ε νδεπερ
δδετ, ἐς τε λαβdθρόνενε νγα νέρε-
ζιτε: με τε βερτέτε πο 8 θέμ jθβε,
σε ατά ε κάνε μάρε πάγεν' ε τύρε.
3 Πό τί κθρ τε βέντσ ελεϊμοσίνενε,
λετε μος ε μάρε βέσ ε μέγερα jότε
4 σε τσ' βέν ε διάθτα jότε: ἐς τε jέτε
ελεϊμοσίνα jότε φσέχθραζι: εδέ
υτ-άτε ἐς σέχ φσέχθραζι, αύ dοτα
σπαγθάνε τσϊ φάλεζα.

5 Εδέ κθρ τε φάλετσ, μος ίj ποσί
ιποκρίτεριτε: σεπσέ ατά dθανε τε
φάλενε τθκε νδένθρε νδεπερ σινα-
γογίτ ε νδεπερ τσέπετ τε ρθγαβετ, ἐς
τε dθκενε νγα νέρεζιτε: με τε βερ-
τέτε πο 8 θέμ jθβε, σε ατά ε κάνε
6 μάρε πάγεν' ε τύρε. Πό τί, κθρ τε
φάλετσ, χύρε νδε δόμετ τένδε, εδέ
μβύλ dέρενε τένδε ε ι σφάλ τυτ-ét

τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ Πατήρ σου
ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, θέλει σοὶ
7 ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ. Ὅταν δὲ
προσεύχησθε, μὴ βαττολογήσητε, ὡς
οἱ ἐθνικοί· διότι νομίζουσιν ὅτι μὲ τὴν
πολυλογίαν αὐτῶν θέλουσιν εἰσακου-
8 σθῆ. Μὴ ὁμοιωθῆτε λοιπὸν μὲ αὐτούς·
διότι ἐξεύρει ὁ Πατήρ σας, τίνων ἔχετε
χρείαν, πρὶν σεῖς ζητήσητε παρ'
9 αὐτοῦ. Οὕτω λοιπὸν προσεύχεσθε σεῖς,

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
10 ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ
βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά
σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
11 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς εἰς
12 ἡμᾶς σήμερον· καὶ συγχώρησον εἰς
ἡμᾶς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καθὼς καὶ
ἡμεῖς συγχωροῦμεν εἰς τοὺς ἁμαρτά-
13 νοντας εἰς ἡμᾶς· καὶ μὴ φέρῃς ἡμᾶς
εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ἐλευθέρωσον ἡμᾶς
ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· διότι σοῦ εἶναι ἡ
βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας: Ἀμήν.

14 Διότι ἐὰν συγχωρήσητε εἰς τοὺς
ἀνθρώπους τὰ πταίσματα αὐτῶν, θέλει
συγχωρήσει καὶ εἰς ἐσᾶς ὁ Πατήρ σας
15 ὁ οὐράνιος. Ἐὰν ὅμως δὲν συγχωρή-
σητε εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ πταίσμα-
τα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ Πατήρ σας θέλει
συγχωρήσει τὰ πταίσματά σας.

16 Καὶ ὅταν νηστεύητε, μὴ γίνεσθε,
ὡς οἱ ὑποκριταί, σκυθρωποί· διότι
ἀφανίζουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν, διὰ
νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι
νηστεύουσιν· ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι
17 ἔχουσιν ἤδη τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ
ὅμως, ὅταν νηστεύῃς, ἄλειψον τὴν
κεφαλήν σου, καὶ νίψον τὸ πρόσωπόν
18 σου· διὰ νὰ μὴ φανῇς εἰς τοὺς ἀν-
θρώπους ὅτι νηστεύεις, ἀλλ' εἰς τὸν
Πατέρα σου τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ
Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ,
θέλει σοὶ ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ.

ἐ ἔστε φσέχ8ραζι: εδέ υτ-άτε ἐ
σέχ φσέχ8ραζι, dοτα παγ8ανε τῦι
7 φάκεζα. Εδέ κ8ρ τε φάλενι, μος θόνι
φιάλε τε τέπερα, ποσί γεντάρετε:
σεπσέ ατά κ8jτόνε̯νε σε με φιάλε̯τ'
ε ϑ8μα τε τύρε dοτε dε̯γόνενε.
8 Μος 8 γᾶνι πρᾶ ατύρε: σεπσέ Ᾱτι
j8αϊ ε dί περ τϑ' γε̯ κένι νεϐόjε,
9 πε̯ρπάρα σε τε λύπνι πρέϊ ατῖ. Πό
j8 φάλι κε̯στέ,

Ᾱτι ύνε̯ ἐ jε̯ νdε̯ ἰιέjετ, 8σε̯ντε-
10 ρόρτ' έμερι ύτ: άρθτε μϐερετερία
jότε: 8δε̯ρτε dαϑ8ρίμι ύτ, σι νdε̯
11 ἰιέλ, εδέ μϐε̯ δε̯τ: ϐ8κενε̯ τόνε τε
12 περαίτε̯ϑϊμεν' έπ-να νέϐε σότ: εδέ
φάλ-να φάjετε τόνα, σικ8νdρε
εδέ νέϐε 8α φάλμε̯ φαjτόρε̯ϐετ τάνε:
13 εδέ μος να ϑτιέρ νdε̯ νγάσιε, πό
ϑπετό-να νγα ι λίγ8: σεπσέ jότια
έ̯στε μϐερετερία ε φ8ϊα ε λαϐdία
νdε̯ jέτε̯τ τε̯ jέτε̯ϐετ : Αμίν.

14 Σεπσέ νd' 8α φάλτϑι νέρε̯ζε̯ϐετ
φάjετ' ε ατύρε, dοτ' 8α φάλε̯ εδέ
15 j8ϐε Ᾱτι j8αϊ ἰιελόρι. Πό νdε̯ μος
8α φάλτϑι νέρε̯ζε̯ϐετ φάjετ' ε ατύρε,
ας Ᾱτι j8αϊ ν8κε̯ dοτε̯ φάλε̯ φάjετε
τ8aja.

16 Εδέ κ8ρ τ' αγ̈ερόνι, μος ϐε̯χι τε
ϐρε̯ρε̯τε̯, ποσί ιποκρίτε̯ριτε̯: σεπσέ
ατά πρίϑνε̯νε φάκετ' ε τύρε, κε̯ τε̯ dϐ-
κενε̯ νdε̯ρ νέρε̯ζιτ σε αγ̈ερόνε̯νε: με
τε̯ ϐε̯ρτέτε̯ πο 8 θέμ j8ϐε, σε ατά
17 ε κάνε̯ μάρε̯ πάγε̯ν' ε τύρε. Πό τί,
κ8ρ τ' αγ̈ερόντϑ, λύεϊ κρύετε τάτ,
18 εδέ λᾶϊ φάκετ' ε τ8α: κε̯ τε̯ μος
dϐκετϑ τε νέρε̯ζιτ σε αγ̈ερόν, πό
τεκ υτ-άτε̯ κε̯ έ̯στε φσέχ8ραζι: εδέ
υτ-άτε κε̯ ϑέχ φσέχ8ραζι, dοτα
παγ8ανε̯ τῦι φάκεζα.

19 Μὴ θησαυρίζετε εἰς ἑαυτοὺς θησαυ-
ροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σκώληξ καὶ σκω-
ρία ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διατρυ-
20 ποῦσι καὶ κλέπτουσιν· ἀλλὰ θησαυρίζετε εἰς ἑαυτοὺς θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σκώληξ οὔτε σκωρία ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται δὲν διατρυ-
21 ποῦσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. Ἐπειδὴ ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός σας, ἐκεῖ θέλει εἶ-
22 σθαι καὶ ἡ καρδία σας. Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν λοιπὸν ὁ ὀφθαλμός σου ἦναι καθαρὸς, ὅλον τὸ σῶμά σου θέλει εἶσθαι φω-
23 τεινόν· ἐὰν ὅμως ὁ ὀφθαλμός σου ἦναι πονηρὸς, ὅλον τὸ σῶμά σου θέλει εἶσθαι σκοτεινόν. Ἐὰν λοιπὸν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ ἦναι σκότος, τὸ σκότος πόσον;

24 Οὐδεὶς δύναται δύο κυρίους νὰ δουλεύῃ· διότι ἢ τὸν ἕνα θέλει μισήσει, καὶ τὸν ἄλλον θέλει ἀγαπήσει· ἢ εἰς τὸν ἕνα θέλει προσκολληθῇ, καὶ τὸν ἄλλον θέλει καταφρονήσει. Δὲν δύνασθε νὰ δουλεύητε Θεὸν καὶ Μαμμωνᾶ.

25 Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, Μὴ μεριμνᾶτε περὶ τῆς ζωῆς σας, τί νὰ φάγητε καὶ τί νὰ πίητε· μηδὲ περὶ τοῦ σώματός σας, τί νὰ ἐνδυθῆτε. Δὲν εἶναι ἡ ζωὴ τιμιώτερον τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα
26 τοῦ ἐνδύματος; Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι δὲν σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ Πατήρ σας ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· σεῖς δὲν
27 εἶσθε πολὺ ἀνώτεροι αὐτῶν; Ἀλλὰ τίς ἀπὸ σᾶς μεριμνῶν δύναται νὰ προσθέσῃ μίαν πῆχυν εἰς τὸ ἀνά-
28 στημα αὐτοῦ; Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Παρατηρήσατε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουσι· δὲν κοπιά-
29 ζουσιν, οὐδὲ κλώθουσι. Σᾶς λέγω ὅμως ὅτι οὐδὲ ὁ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ

19 Μος μβελίθνι θεσάρε μβε δέτ περ
jθ, ατιέ κθ κρύμβι εδέ νδρύθκθ ι
πρίθ, εδέ ατιέ κθ βιέδεσιτε ρεμόνεν'
20 εδέ βιέδενε: πό μβελίθνι θεσάρε νδε
κιέλ περ jθ, ατιέ κθ νθκ' ι πρίθ
ας κρύμπ ας νδρύθκ, εδέ ατιέ κθ
βιέδεσιτε νθκε ρεμόνεν' ας βιέδενε.
21 Σεπσέ τεκ ξέτε θεσάρι jθαϊ, ατιέ
22 δοτε jέτε εδέ ζέμερα jθαϊ Κανδίλ'
ι τρθπιτ ξέτε σῦρι: νδε κόφτε πρᾶ
σε σῦρι ύτ ξέτ' ι κεθιέλετε, γίθε
23 τρθπι ύτ δοτε jέτ' ι νδρίτθιμ: πό νδε κόφτε σε σῦρι ύτ ξέτ' ι λίκ, γίθε τρθπι ύτ δοτε jέτ' ι έρετε. Νδε κόφτε πρᾶ σε δρίτα κε γένδετε τε τί ξέτ' ερεσίρε, ερεσίρα σᾶ ε μάδε δοτε jέτε;

24 Ασνέ σ' μθντ τ' θ θερβένε δύ ζοτερίνθε: σεπσέ α νέριτ δοτ' ι κέτε μερί, εδέ τιάτρινε δοτα δόρε: α νέριτ δοτ' ι νγίτετε πράπα, εδέ τιάτεριτ δοτ' ι κεθένε κράχετε. Νθκε μθντ τ' ι θερβένι Περενδίσε εδέ Μαμμο-
25 νάϊτ. Περανδάϊ πο θ θέμ. jθβε, Μος μενδόνι περ jέτενε τθαϊ, τθ' τε χάνι α τθ' τε πίνι: ας περ τρθπινε τθαϊ, τθ' τε βίθνι: α νθκ' ξέτε jέτα με ε νδέρτθιμε, σε θκίμι, εδέ τρθπι σε τε βέθθ-
26 ριτε; Βεθτρόνι θπέσετ' ε κιέλιτ, σε νθκε μβιέλενε, ας νθκε κόρενε, ας νθκε μβελέδενε νδε γρθνάρε, εδέ Άτι jθαϊ κιελόρι ι θκέν: α νθκε
27 νδάνι jθ με τέπερε σε ατά; Πό τσίλι νγα jθ τθκε πάσθρε κθjdές, μθντ τε θτόνε νε κθτ νδε θτάτ
28 τε τί; Εδέ τθ' μενδόνι περ τε βέθριτε; Βεθτρόνι λθλετ' ε άρεσε σι ρίτενε: ας μθνδόνενε, ας δρέδενε.
29 Πό θ θέμ. jθβε, σε ας Σολομόνι με γίθε λαβδίν' ε τί νθκε κέ βέθρε

30 αὐτοῦ ἐνεδύθη ὡς ἓν τούτων. Ἀλλ' ἐὰν τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, ὅστις σήμερον ὑπάρχει καὶ αὔριον βίπτεται εἰς κλίβανον, ὁ Θεὸς ἐνδύει οὕτω, δὲν
31 θέλει ἐνδύσει πολλῷ μᾶλλον ἐσᾶς, ὀλιγόπιστοι; Μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν, λέγοντες, Τί νὰ φάγωμεν, ἢ τί νὰ
32 πίωμεν, ἢ τί νὰ ἐνδυθῶμεν; Διότι πάντα ταῦτα ζητοῦσιν οἱ ἐθνικοί· ἐπειδὴ ἐξεύρει ὁ Πατήρ σας ὁ οὐράνιος
33 ὅτι ἔχετε χρείαν πάντων τούτων. Ἀλλὰ ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ· καὶ ταῦτα
34 πάντα θέλουσι σᾶς προστεθῆ. Μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν περὶ τῆς αὔριον· διότι ἡ αὔριον θέλει μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς· ἀρκετὸν εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν τὸ κακὸν αὐτῆς.

1 ΚΕΦ. Ζ'. Μὴ κρίνετε διὰ νὰ μὴ
2 κριθῆτε· διότι μὲ ὁποίαν κρίσιν κρίνετε, θέλετε κριθῆ· καὶ μὲ ὁποῖον μέτρον μετρεῖτε, θέλει ἀντιμετρηθῆ εἰς ἐσᾶς.
3 Καὶ διὰ τί βλέπεις τὸ ξυλάριον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δὲν
4 παρατηρεῖς; Ἢ πῶς θέλεις εἰπεῖ πρὸς τὸν ἀδελφόν σου, Ἄφες νὰ ἐκβάλω τὸ ξυλάριον ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, ἐνῷ ἡ δοκὸς εἶναι ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;
5 Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε θέλεις ἰδεῖ καθαρῶς διὰ νὰ ἐκβάλῃς τὸ ξυλάριον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
6 Μὴ δώσητε τὸ ἅγιον εἰς τοὺς κύνας· μηδὲ ῥίψητε τοὺς μαργαρίτας σας ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς μὲ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ στραφέντες σᾶς διασχίσωσιν.

7 Αἰτεῖτε, καὶ θέλει σᾶς δοθῆ· ζητεῖτε, καὶ θέλετε εὑρεῖ· κρούετε, καὶ
8 θέλει σᾶς ἀνοιχθῆ· διότι πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ

30 ποσί ᾐξ νγα κετό. Πό νδξ κόφτε σε βᾶριν' ε άρεσε, κξ σότ ξῦτε, ε νέσερε χίδετε νδξ φθρε, Περενδία ε βέϋ κεϋτθ, νθκε *dot' 8 βέϋε* *jθβε*
31 ϋθμε μξ τέπερε, ο *βεσε*-πάκε; Μος μενδόχι πρᾶ, τθκε θένε, Τϋ' τε χάμε, α τϋ' τε πίμε, α τϋ' τε βέϋμε;
32 Σεπσέ γίθε κετό ι κερκόνενε κόμβετε: σεπσέ Ᾱτι *jθαϊ* κιελόρι ε *dί*
33 σε κένι νεβόjε περ γίθε κετό. Πό κερκόνι μξ περπάρα *μβ*ερετερῖν' ε Περενδίσε, εδέ *dρ*εϊτερῖν' ε ατί: εδέ κετό τε γίθα *dot'* 8 ϋτόνενε *jθβε*.
34 Μος μενδόχι πρᾶ περ τε νέσερμενε: σεπσέ ε νέσερμεja *dot*ε κέτε μενδίμ περ ~~πόνετ~~ ε σάja: μjάφτ ξῦτε ~~μβε~~ *dί*τεν' ε κέκεja ε-ασαϊ.

1 Κρεϊ 7. Μος γυκόνι, ᾐξ τε μος
2 γυκόνενι: σεπσέ με τϋ' φάρε γῦϊ γυκόνι, *dot*ε γυκόνενι: εδέ με τϋ' φάρε μάτεσι μάτνι *dot'* 8α μάσενε πέρσερί.
3 Εδέ περσέ ϋικόν λεμίϋτενε ᾐξ ξῦτε νδξ σῦτ τυτ-*β*ελαϊ, εδέ τρᾶνε ᾐξ
4 ξῦτε νδξ σῦτ τέντ νθκ' ε νδίεν; Α σί *dot'* ι θάτϋ τυτ-*β*ξλαϊ, Λετε *νδσί*ερ λεμίϋτενε νγα σῦρι ύτ, εδέ *já* τρᾶρι
5 τεκ ξῦτε νδξ σῦτ τέντ; Ιποκρίτ, *νδσί*ρ μξ περπάρα τρᾶνε νγα σῦρι ύτ, εδέ ατεχέρε *dot*ε σόχτϋ μίρε τε *νδσί*ερτϋ λεμίϋτενε νγα σῦρι τυτ-*β*ελαϊ.
6 Μος έπνι ῦξν' ε ϋέντερθαρε κένβετ: ας μος χίθνι μαργαριτάρετε τθαϊ περπάρα *dέρ*αβετ, σε μος ι ϋκέλνεν' ατά με κέμβετ' ε τύρε, εδέ παστάϊ κεθένεν' ε 8 ϋκέλνεν' εδέ *jθβε*.

7 Λύπνι, εδέ *dot'* 8 έπετε *jθβε*: κερκόνι, εδέ *dot*ε γένι: τροκολίνι,
8 εδέ *dot'* 8 χάπετε *jθβε*: σεπσέ κθάδό ᾐξ λύπεν μέρ, εδέ αύ ᾐξ κερκόν

9 εἰς τὸν κρούοντα θέλει ἀνοιχθῆ. Ἢ
τίς ἄνθρωπος εἶναι ἀπὸ σᾶς, ὅστις,
ἐὰν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ζητήσῃ ἄρτον, μήπως θέλει δώσει εἰς αὐτὸν λίθον;
10 Καὶ ἐὰν ζητήσῃ ὀψάριον, μήπως
11 θέλει δώσει εἰς αὐτὸν ὄφιν; Ἐὰν λοιπὸν σεῖς, πονηροὶ ὄντες, ἐξεύρητε νὰ δίδητε καλὰς δόσεις εἰς τὰ τέκνα σας, πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατήρ σας ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, θέλει δώσει ἀγαθὰ εἰς
12 τοὺς ζητοῦντας παρ' αὐτοῦ; Λοιπὸν πάντα ὅσα ἂν θέλητε νὰ κάμνωσιν εἰς ἐσᾶς οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ σεῖς κάμνετε εἰς αὐτούς· διότι οὗτος εἶναι ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

13 Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· διότι πλατεῖα εἶναι ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἶναι οἱ εἰσερ-
14 χόμενοι δι' αὐτῆς. Ἐπειδὴ στενὴ εἶναι ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἶναι οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν.

15 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ἐσᾶς μὲ ἐνδύματα προβάτων, ἔσωθεν ὅμως εἶ-
16 ναι λύκοι ἁρπαγες. Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν θέλετε γνωρίσει αὐτούς· μήποτε συνάγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφύλια,
17 ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; Οὕτω πᾶν δένδρον καλὸν κάμνει καλοὺς καρπούς· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον κάμνει
18 κακοὺς καρπούς. Δὲν δύναται δένδρον καλὸν νὰ κάμνῃ καρποὺς κακοὺς, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν νὰ κάμνῃ καρποὺς
19 καλούς. Πᾶν δένδρον μὴ κάμνον καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ
20 βάλλεται. Ἄρα ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐ-
21 τῶν θέλετε γνωρίσει αὐτούς. Δὲν θέλει εἰσέλθει εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν πᾶς ὁ λέγων πρὸς ἐμὲ, Κύριε, Κύριε· ἀλλ' ὁ πράττων τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου
22 τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Πολλοὶ θέλουσιν εἰπεῖ πρὸς ἐμὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,

ᾀν, εδέ ατῖ ᾁξ τροκολῖν dοτ' ι ᾀά-
9 πετᾁ. Α τσῖλι ᾁξτ' αύ ν̔ερῖ νγα jδ,
ν̔δᾁ λύπτᾁ ι bῖρι bθκᾁ, μος dοτ' ι
10 άπᾁ ατῖ γδρ; Εδέ ν̔δᾁ λύπτᾁ πέθκ,
11 μος dοτ' ι άπᾁ ατῖ ᾀάρπερ; Ν̔δᾁ κόρτᾁ πρᾶ σε jθ ᾁξ jένι τᾁ λῖκ, dίνι τ' θ έπνι δᾁνα τᾁ μίρα bíjbετ τθαϊ, σᾶ μᾁ τέπερ' Ᾱτι jθαϊ ᾁξ ᾁξτᾁ ν̔δᾁ ᾀιέjετ, dοτ' θ άπᾁ τᾁ μίρα ατύρε ᾁξ
12 λύπᾁνᾁ νγα αύ; Γῖθᾁ σᾶ τᾁ dόνι πρᾶ τ' θ bᾁνᾁνᾁ jθbε ν̔ερᾁζιτε, κᾁξτθ bᾁνι εδέ jθ ατύρε: σεπσέ κύῖ ᾁξτε νόμι εδέ προφῖτερητε.

13 Χύνι ν̔δᾁπερ dέρᾁτ τᾁ νγθξτε: σεπσέ ε γ̔ᾁρᾁ ᾁξτε dέρα, εδέ ε χάπᾁτ' ᾁξτ' θδα ᾁξ ξπῖε ν̔δᾁ τᾁ χ̔ᾁmbθρητᾁ, εδέ ξθμᾁ bέτε jάν' ατά ᾁξ χ̔ύνᾁνᾁ
14 ν̔δᾁπερ ατᾁ. Σεπσέ ε νγθξτε ᾁξτε dέρα, εδέ ε ξτρᾁνγθαρ' ᾁξτ' θδα ᾁξ ξπῖε ν̔δᾁ jέτᾁτ, εδέ τᾁ πάκᾁ jάν' ατά ᾁξ ε γ̔έν̔ᾁν' ατᾁ.

15 Εδέ ρθχι νγα προφῖτερῖτ' ε ρέμ, τᾁ τσῖλᾁτᾁ bῖν̔ᾁνᾁ τε jθ με τᾁ bέ-ξξθρα δᾁνθ, πό περbρᾁνda jάν' θjχ
16 ᾁξ ᾁρᾁmbέν̔ᾁνᾁ. Νγα πέμᾁτ' ε τύρε dοτ' ι νῖχνι ατά: σος μbᾁλέδᾁνᾁ ρθξ νγα dρῖζατᾁ, α φῖχ νγα μθρῖ-
17 ζατᾁ; Κᾁξτθ τξ' dό dρθj' ε μίρᾁ bᾁν πέμᾁ τᾁ μίρα: πό dρθj' ε dόbᾁτᾁ
18 bᾁν πέμᾁ τᾁ λῖγα. Dρθj' ε μίρᾁ σ' μθντ τᾁ bᾁν̔ᾁ πέμᾁ τᾁ λῖγα, ας dρθj' ε dόbᾁτᾁ τᾁ bᾁν̔ᾁ πέμᾁ τᾁ
19 μίρα. Τξ' dό dρθ ᾁξ σ' bᾁν πέμᾁ τᾁ μίρᾁ, κεπθτετ' ε χ̔ίδᾁτᾁ ν̔δᾁ ζιάρ.
20 Περανdάϊ νγα πέμᾁτ᾽ ε ατύρε dοτ' ι
21 νῖχνι ατά. Νθκᾁ dοτᾁ χ̔ύν̔ᾁ ν̔δᾁ μbᾁρετερῖτ τᾁ κιέjεbετ κθdό ᾁξ μᾁ θότᾁ, Ζότ, Ζότ: πό αύ ᾁξ bᾁν dαθρίμιν' ε
22 τιμ-έτ ᾁξ ᾁξτᾁ ν̔δᾁ ᾀιέjετ. Ξθμᾁ bέτᾁ dοτᾁ μᾁ θόν̔ᾁ νdατᾁdῖτᾁ, Ζότ,

Κύριε, Κύριε, δὲν προεφητεύσαμεν ἐν τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξεβάλομεν δαιμόνια, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκάμομεν θαύματα πολλά; 23 Καὶ τότε θέλω ὁμολογήσει πρὸς αὐτοὺς, Ὅτι ποτὲ δὲν σᾶς ἐγνώρισα φεύγετε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

24 Πᾶς λοιπὸν ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους μου τούτους, καὶ κάμνει αὐτοὺς, θέλω ὁμοιώσει αὐτὸν μὲ ἄνδρα φρόνιμον, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν 25 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ δὲν ἔπεσε· διότι ἦτο τεθεμελιωμένη ἐπὶ τὴν πέ- 26 τραν. Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων τοὺς λόγους μου τούτους, καὶ μὴ κάμνων αὐτοὺς, θέλει ὁμοιωθῆ μὲ ἄνδρα μωρὸν, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν 27 ἄμμον· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦτο ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη·

28 Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήττοντο οἱ ὄχλοι 29 διὰ τὴν διδαχήν αὐτοῦ. Διότι ἐδίδασκεν αὐτοὺς ὡς ἔχων ἐξουσίαν, καὶ οὐχὶ ὡς οἱ γραμματεῖς.

Κεφ. ἡ.

1 Ὅτε δὲ κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί.

2 Καὶ ἰδοὺ, λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτὸν, λέγων. Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ 3 μὲ καθαρίσῃς. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ὁ Ἰησοῦς, ἤγγισεν αὐτὸν, λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθὺς ἐκαθαρίσθη ἡ 4 λέπρα αὐτοῦ. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Πρόσεχε μὴ εἴπῃς τοῦτο εἰς μηδένα· ἀλλ' ὕπαγε, δεῖξον σεαυτὸν

Ζότ, ν8κ̲ς προφιτέπσεμ μδ' έμεριτ τέντ, εδέ μδ' έμεριτ τέντ νασ8αρεμ διάϳ, εδέ μδ' έμεριτ τέντ δε̲μ σ̈δμε 23 τσ̈8άϊρα; Πό ατε̲χέρ̲ς ϳοτ' 8 ρε̲φέν ατύρε, Σε κ8ρ̲ς ν8κ' 8 κάμ νό̈χ8ρ̲ς ϳ8δε: ίκνι πρέϊ μέϳε ϳό̈ κ̲ε κέντ π8νά8αρ̲ς παδερίνε̲.

24 Κ8σ̈δό πρᾶ κ̲ε δ̲ε̲γόν κ̲τό φιάλ̲ετ' ε μία, εδέ ι δ̲ε̲ν ατό, δοτα γᾶν ατε̲ με νε̲ νερϊ τ̲ε με̲ντσ̈μ κ̲ε νδ̲ερτσ̈ϊ σ̈τ̲ε̲πῖν' ε τί μδι σ̈κε̲μπ τ̲ε̲ γδριτ: 25 εδέ ρᾶ σ̈ϊ8, ε έρδ̲ε̲ λε̲μερατε̲, ε φρύνε̲ έρ̲ερατε̲, εδέ 8περπόκνε̲ πας ασᾶϊ σ̈τ̲ε̲πίε, πό ν8κ' 8ρε̲ζ8α: σεπσέ ίσ̈τε θεμελόσ8ρ̲ε μδι σ̈κε̲μπτ τ̲ε̲ γδριτ. 26 Πό κ8σ̈δό κ̲ε δ̲ε̲γόν κ̲τό φιάλ̲ετ' ε μία, εδέ ν8κ' ι δ̲ε̲ν, δοτ' ι γάνε νε̲ νερϊ8 τ̲ε μάρ̲ε, κ̲ε νδ̲ερτσ̈ϊ σ̈τ̲ε̲πῖν' ε 27 τί μδι ρ̲ε̲ρ̲τ: εδέ ρᾶ σ̈ϊ8, ε έρδ̲ε̲ λε̲μερατε̲, ε φρύνε̲ έρ̲ερατε̲, εδέ 8περπόκνε̲ πας ασᾶϊ σ̈τ̲ε̲πίε, εδέ 8ρε̲ζ8α: εδέ τ̲ε̲ ρ̲ε̲ζ8αριτ' ε ασᾶϊ ίσ̈τε τ̲ε̲ μάθ

28 Εδέ Ϳισσϊ κ8ρ μδαρσ̈ϊ κ̲τό φιάλ̲ε, γ̲ε̲νδ̲ε̲ϳα τμερόνεσ̈ινε̲ πε̲ρ με̲σίμιν' ε 29 ατί. Σεπσέ ι με̲σόντε ατά σικ8ρ σε τ̲ε̲ κίσ̈τε π8σ̈τέτ, εδέ ϳό σι σ̈κρόνε̲σιτ̲ε̲.

Κρεῖ 8.

1 Εδέ αὐ κ8ρ σδρίτι νγα μάλι, ι δάνε̲ πράπα σ̈δμε̲ γ̲ε̲νδ̲ε̲ϳε.

2 Εδέ ϳά τεκ έρδι νε̲ ι κρομόσ8ρ' ε ι 8φάλ ατί, τ8κε θέ̲νε̲, Ζότ, νδε̲ δάτσ̈, 3 μδντ τ̲ε̲ με̲ κ̲ερόντσ̈. Εδέ Ϳισσϊ νγάτι δόρε̲νε̲, εδέ ε πρέκ8, τ8κε θέ̲νε̲, Δ8α, κ̲ερόν8. Εδέ περνε̲χέρ̲ς ι 8κ̲ερδα 4 κρόμα. Εδέ Ϳισσϊ ι θότ' ατί, Σικό μος ι θ8ατσ̈ νδονέ̲ϊτ: πό σκό ε δ̲ε̲φτέ

εἰς τὸν ἱερέα, καὶ πρόσφερε τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον προσέταξεν ὁ Μωϋσῆς διὰ μαρτυρίαν εἰς αὐτούς.

5 Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν [ὁ Ἰησοῦς] εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἑκα-
6 τόνταρχος, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων, Κύριε, ὁ δοῦλός μου κεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς, δεινῶς βασανι-
7 ζόμενος, Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ἐλθὼν θέλω θεραπεύσει
8 αὐτόν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος εἶπε, Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ εἰσέλθῃς ὑπὸ τὴν στέγην μου· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον, καὶ θέλει ἰατρευθῇ
9 ὁ δοῦλός μου. Διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω πρὸς τοῦτον, Ὕπαγε, καὶ ὑπάγει· καὶ πρὸς ἄλλον, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ πρὸς τὸν δοῦλόν μου, Κάμε τοῦτο, καὶ
10 κάμνει. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, οὐδὲ ἐν τῷ

11 Ἰσραὴλ εὗρον τοσαύτην πίστιν. Σᾶς λέγω δὲ, ὅτι πολλοὶ θέλουσιν ἔλθει ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ θέλουσι καθίσει μετὰ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν

12 οὐρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας θέλουσιν ἐκβληθῇ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθ-
13 μὸς καὶ ὁ τρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν ἑκατόνταρχον, Ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας ἂς γείνῃ εἰς σέ. Καὶ ἰατρεύθη ὁ δοῦλος αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πέτρου, εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ κατάκοιτον καὶ πάσχουσαν πυρετόν.
15 Καὶ ἐπίασε τὴν χεῖρα αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἐσηκώθη καὶ ὑπηρέτει αὐτούς.

βέτεχενεȝ τένδε τε πρίφτι, εδέ σπιέρεȝ δȣρεȝτίνεȝ ȝε κᾶ ȣρὸερȣαρεȝ Μοϊσίȣ, περ μαρτιρῖ μb' ατά.

5 Εδέ [Jισȣϊ] κȣρ χύρι νδεȝ Καπερναȣμ, ι έρδι περάνεȝ νε ȣρδερ-κίνδες,
6 τȣκε λȣτȣρ' ατί, ε τȣκε θένε, Ζότ, σερβετόρι ím dέργετε νδεȝ στεπίτ
7 ȣλόκ, ε μȣνδόνετε κέκ. Εδέ Jισȣϊ ι θότ' ατί, Σνε dοτε δίν ε dοτα
8 σερόν. Εδέ ȣρδερ-κίνδεσι σπεργέκ ε θά, Ζότ, νȣκε jám ι ζότι τε με χȣντσ νδενε στρέχετ: πό θȣαϊ βέτεμε νε φιάλε, εδέ σερβετόρι ím
9 dοτε σερόνετε. Σεπσέ εδέ σνε jám νε νερῖ νδεν' ȣρδερε, εδέ κάμ νδενε βέτεχενε τίμε σȣτετόρε: εδέ ι θέμ κετί, Σκό, εδέ βέτε: εδέ τιάτεριτ, Έja, εδέ διέν: εδέ σερβετόριτ τίμ,
10 Βέj κετε, εδέ ε βέν. Εδέ Jισȣϊ κȣρ dεχῖσ ȣτσȣδίτ, ε ȣ θά ατύρε νε ι βίντνε πράπα, Μέ τε βερτέτε ȣ θέμ jȣβε, σε ας νδε Ισραὶλ νȣκε κάμ
11 χέτȣρε κάκε βέσε. Εδέ πο ȣ θέμ jȣβε, σε σȣμε βέτε dοτε βίνενε νγα τε λίνdȣριτ' ε νγα τε περενdȣαρετ' ε κιέλιτ, εδέ dοτε ρίνε νδε μεσάλε βάσκε με Αβραάμινε, ε με Ισαάκȣν' ε με Jακόβινε νδε μβερετερῖτ τε κιέ-
12 jεβετ: πό τε βíjτ' ε μβερετερίσε dοτε χίδενε νd' ερεσίρετ τε περjάστεμε: ατιέ κȣ dοτε jέτε τε κάρετ'
13 ε τε κερτσελίτȣριτ' ε δεμβεβετ. Εδέ Jισȣϊ ι θά ȣρδερ-κίνδεσιτ, Σκό, εδέ τ' ȣδέρτε σικȣνδρε μβεσόβε: εδέ σερβετόρι ατί σȣρȣα κε μb' ατέ χέρε.

14 Εδέ Jισȣϊ κȣρ έρδι νδε στεπίτ τε Πιέτριτ, πᾶ τε διέχερεν' ε ατί τε
15 πο dέργεϊ νδερ έθε. Εδέ ε ζȣρι ατέ περ dόρε, εδέ ε λᾶν' έθετε: εδέ ajó ȣνγρίτ ε ȣ σερβέντε ατύρε.

16 Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα, ἔφεραν πρὸς αὐτὸν δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα μὲ λόγον, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθε-
17 ράπευσε· διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν».

18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ ἑαυτόν, προσέταξε νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς τὸ πέραν.

19 Καὶ πλησιάσας εἷς γραμματεύς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, θέλω σοὶ
20 ἀκολουθήσει ὅπου ἂν ὑπάγῃς. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες ἔχουσι φωλεάς, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατοικίας· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει ποῦ νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλήν.

21 Ἄλλος δὲ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτόν, Κύριε, συγχώρησόν μοι νὰ ὑπάγω πρῶτον καὶ νὰ θάψω
22 τὸν πατέρα μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς νὰ θάψωσι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.

23 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
24 Καὶ ἰδού, τρικυμία μεγάλη ἔγεινεν ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον ἐσκεπάζετο ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ
25 ἐκοιμᾶτο. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξύπνισαν αὐτόν, λέγοντες,
26 Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, χανόμεθα. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Διατί εἶσθε δειλοί, ὀλιγόπιστοι; Τότε σηκωθεὶς ἐπετίμησε τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασ-
27 σαν, καὶ ἔγεινε γαλήνη μεγάλη. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες, Ὁποῖος εἶναι οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν!

28 Καὶ ὅτε ἦλθον εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν

16 Εδέ σι ϑνγρύς, ι πρδν' ατῖ ὅϑμε τε *διαλόσ*ϑρε: εδέ *αύ νδσόρι* φρύματ' ε *νδύρα* με φιάλε, εδέ ὅερῦι *γί*θ' ατά
17 κε κίσινε κέκ: κε τε *μδ*ϑὅετε τὅ' ε̃ὅτε θε̃νε νγα προφίτι Ισαΐ, κε θότε, «Αύ μόρι σεμϑν*δ*τε τόνα, εδέ *μδάj*τι λενγάτατε».

18 Εδέ Jισῖι κϑρ πᾶ ὅϑμε γε̃ν*δ*εje περπάρα *δέ*τε̃χεσε τί, ϑρδερῦι κε τε ὅκόύνενε περτέj.

19 Εδέ νε̃ ὅκρόνες *δ*αρρ*δ*α ε ι θά ατῖ, Μεσόνες, *δ*οτε *δί*ν πράπα τέje
20 κϑ*δ*ό κε τε *δέ*τὅ. Εδέ Jισῖι ι θότ' ατῖ, Δέ̃λπερατε κάνε ὅτρόφκα, εδέ ὅπέσετ' ε κιέλιτ φολε̃: πό ι *δῖ*ρ' ι νερίϑτ σ' κᾶ κϑ τε πε̃ὅτέτνε κρύετε.

21 Παστάϊ νε̃ τιάτερ νγα *ν*δσε̃νεσιτ' ε ατῖ ι θότε, Ζότ, λε̃-με περπάρα
22 τε *δέ*τε τε κλάς *ν*δε *δά*ρ τεμ-άτε. Πό Jισῖι ι θά ατῖ, Ε*j*α πας μέje, εδέ λε̃ρε τε *δ*δέκϑριτε τε κλάσενε *ν*δε *δά*ρ τε *δ*δέκϑριτ' ε τύρε.

23 Εδέ κϑρ χῦρι *ν*δε λδν*δ*ρετ ι *δά*νε
24 πας *ν*δσε̃νεσιτ' ε ατῖ. Εδέ *j*á τεκ ϑb̃ε̃ νε̃ τερμέτ ι μάθ *ν*δε *δέ*τ, κάλε σᾶ πο *μδ*ϑλόνεϊ λδν*δ*ρα νγα *δά*λετε:
25 πό αύ φλίντε. Εδέ *ν*δσε̃νεσιτ' ε ατῖ ι έρθνε περάνε εδέ ε νγρίτνε ατε̃, τϑκε θε̃νε, Ζότ, ὅπετό-να σε πο
26 χ̃ϑμ*δ*άσεμε. Εδέ αύ 8 θότε ατύρε, Περσέ *j*ένι φρικατσάρε, ο *δ*εσε̃-πάκε; Ατε̃χέρε ϑνγρίτ ε κερτῦι έρερατ' εδέ *δέ*τινε, εδέ ϑb̃ε̃ *δ*ϑνάτσε ε μάδε.
27 Εδέ νέρζιτε τὅϑ*δί*τεῦτνε, ε θόὅτνε, Τὅ' φάρε νερίϑ ε̃ὅτε κύῖ, κε εδέ έρερατ' εδέ *δέ*τι ι *δε̃*γόνενε;

28 Εδέ αύ κϑρ έρδι *μδ*' άνε τε *τέ*jμε, *ν*δε δέτ τε Γεργεσίν*δ*εδετ, ι *δ*δαλε

αὐτὸν δύο δαιμονιζόμενοι, ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν μνημείων, ἄγριοι καθ' ὑπερβολήν, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ περάσῃ
29 διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. Καὶ ἰδοὺ, ἔκραξαν, λέγοντες, Τί εἶναι μεταξὺ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ; ἦλθες ἐδῶ πρὸ καιροῦ νὰ μᾶς βασανίσῃς;
30 Ἦτο δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοί-
31 ρων πολλῶν βοσκομένη. Καὶ οἱ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες, Ἐὰν μᾶς ἐκβάλῃς, ἐπίτρεψον εἰς ἡμᾶς νὰ ἀπέλθωμεν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοί-
32 ρων. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὑπάγετε. Καὶ ἐκεῖνοι ἐξελθόντες ὑπῆγαν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδοὺ, ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέ-
33 θανον ἐν τοῖς ὕδασιν. Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαι-
34 μονιζομένων. Καὶ ἰδοὺ, πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Κεφ. θ'.

1 ΚΑΙ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν.
2 Καὶ ἰδοὺ, ἔφερον πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν κείμενον ἐπὶ κλίνης· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε πρὸς τὸν παραλυτικὸν, Θάρρει, τέκνον· συγκεχωρημέναι εἶναι εἰς σὲ
3 αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἰδοὺ, τινὲς ἐκ τῶν γραμματέων εἶπον καθ' ἑαυτοὺς,
4 Οὗτος βλασφημεῖ. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, εἶπε, Διὰ τί σεῖς διαλογίζεσθε πονηρὰ ἐν ταῖς
5 καρδίαις σας; Διότι τί εἶναι εὐκολώτερον, νὰ εἴπω, Συγκεχωρημέναι εἶναι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ εἴπω,
6 Ἐγέρθητι καὶ περιπάτει; ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ

πɛρπάρα dú tɛ dialósɛrɛ dálɛ ngа bárɛtɛ, fórt tɛ égɛrɛ, kálɛ sã
s' mɛ́nt tɛ ɜkónte vɛrĩ pɛránɛ asáï
29 ɜdɛ. Edɛ́ já tɛk bɛrtítnɛ tɛ́kɛ θɛ́nɛ, Tɜ' kɛ́ mɛ nɛ́ edɛ́ tí, o Jisɜ̃, i bĩr' i Pɛrɛ́ndisɛ; érdɛ kɛtɜ́ pɛrpárа kóɣɛsɛ
30 kɛ tɛ na mɛ́ɜdóntɜ̀; Edɛ́ lárk atúrɛ ísɜtɛ vɛ́ tɜ́rm' ɛ mádɛ dɛ́raɜ̈ tɛ́kɛ
31 kɛ́lɔ́tɜrɛ. Edɛ́ diájt' i lɜ́tɛɜ̈n' atí, ɛ i θɔ́sinɛ, Ndɛ na ndɛsiértɜ kɛ kɛtɛ́j, lɛ́-na tɛ ɜ́kɔ̃ĩmɛ ndɛ tɜ́rmɛt tɛ dɛ́-
32 raɓɛt. Edɛ aú 8 θá atúrɛ, Ɜ́kóni. Edɛ́ atá dɜ́alnɛ ɛ ɜ́kɜ́anɛ ndɛ tɜ́rmɛt tɛ dɛ́raɓɛt: edɛ́ já gíθɛ tɜ́rm' ɛ dɛ́raɓɛt tɛk ɜtɜ́ɔ̃ ngа grɛmína,
ɛ ránɛ ndɛ dɛ̃t, edɛ́ ngɔ́rθnɛ ndɛr
33 ɧjɛrat. Edɛ́ baríntɛ ikɛ ɛ érθnɛ ndɛ kutét, ɛ dánɛ ζɛ́ pɛr tɛ gíθa, edɛ́
34 pɛr pɜ́nɛt tɛ dialósɛrɛbɛt. Edɛ́ já gíθɛ kutétɛ tɛ dólɛ pɛrpárа Jisɜ̃ít: edɛ́ kɜr pãn' atɛ́, i 8lɜ́tnɛ atɛ̃ kɛ tɛ dálɛ ngа sinórɛt' ɛ atúrɛ.

Krɛ̃ï 9.

1 Edɛ́ aú si ɣúri ndɛ lɜ́ndrɛt 8ɣó0 pɛrtɛ́j, ɛ érɔ̀i ndɛ kutét tɛ tĩ.
2 Edɛ́ já tɛk i prɜ́nɛ vɛ́ 8lók dɛ́rɣɜrɛ mbi ɜ̈trát: edɛ́ Jisɜ̃ï si pã bésɛn' ɛ atúrɛ, i θá 8lógɜt, Mɛ́ɔ̀ ζɛ́mɛrɛ, o bĩr: tɛ jánɛ fálɜ́rɛ fá-
3 jɛt' ɛ tɜ́a. Edɛ́ já tsá ngа ɜ̈króɲɛsitɛ tɛ θánɛ mɛ bɛ́tɛɣɛn' ɛ túrɛ,
4 sɛ Kúĩ po blasfimís. Edɛ́ Jisɜ̃ï si pã mɛndímɛt' ɛ atúrɛ, θá, Pɛrsé mɛndɔ́ɣi jɜ́ pɜ́nɛra tɛ líɣa ndɛr
5 ζɛ́mɛrat tɜ́aja; Sɛpsé tɜ' ɛ́ɜ̈tɛ mɛ̃ kolái tɛ θɛ́m, T' 8fálnɛ fájɛt' ɛ tɜ́a: apó tɛ θɛ́m, Nyrɛ́s ɛ étsɛ;
6 Pó kɛ ta dínɛ sɛ i bĩr' i nɛrístɜ kã

Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, (τότε λέγει πρὸς τὸν παραλυτικὸν,) Ἐγερθεὶς, σήκωσον τὴν κλίνην σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν
7 οἶκόν σου. Καὶ ἐγερθεὶς, ἀνεχώρησεν
8 εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὅστις ἔδωκε τοιαύτην ἐξουσίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

9 Καὶ διαβαίνων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον εἰς τὸ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον· καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ἀκολούθει μοι. Καὶ
10 σηκωθεὶς ἠκολούθησεν αὐτόν. Καὶ ἐνῷ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἰδού, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνεκάθηντο μετὰ τοῦ Ἰησοῦ
11 καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Διὰ τί ὁ διδάσκαλός σας τρώγει μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρ-
12 τωλῶν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν ἔχουσι χρείαν ἰατροῦ οἱ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' οἱ πάσχον-
13 τες. Ὑπάγετε δὲ καὶ μάθετε τί εἶναι, «Ἔλεον θέλω, καὶ οὐχὶ θυσίαν·» διότι δὲν ἦλθον διὰ νὰ καλέσω δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν,

14 Τότε ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου, λέγοντες, Διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλὰ, οἱ δὲ μαθηταί σου δὲν νη-
15 στεύουσι; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Μήπως δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος νὰ πενθῶσιν, ἐνόσῳ εἶναι μετ' αὐτῶν ὁ νυμφίος; θέλουσιν ὅμως ἐλθεῖ ἡμέραι, ὅταν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε θέλουσι νη-
16 στεύσει. Καὶ οὐδεὶς βάλλει ἐπίβλημα ἀγνάφου πανίου ἐπὶ ἱματίου παλαιόν· διότι ἀφαιρεῖ τὸ ἀναπλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ γίνεται σχίσμα
17 χειρότερον. Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον

πθστέτ μbι δἔτ τε φάλε φάje, (ατε-
χέρε ι θότ' θλόγθτ,) Νγρέθ ε μέρ μbε
κράχε στράτινε τέντ, εδε έτσε νdε στε-
7 πίτ τένde. Εδέ αύ θνγρίτ ε bάτε νdε
8 στεπί τε τί. Εδέ γένdeja κθρ πάνε θτστθdίτνε, εδέ λαbdθάνε Περενdίνε, κε θ bά νέρεζετ τε τίλε πθστέτ.

9 Εδέ τθκε στκθαρε Jισθϊ ανdέj, πα νέ νερϊ κε θθχεϊ Ματθέ, τθκε νdέ-
νθρε νdε κθμέρκ: εδέ ι θότε, Έja
πας μέje. Εδέ αύ θνγρίτ ε ι bάτε
10 πας. Εδέ κθρ πο ρίντε νdε μεσάλε νdε στεπί, já τεκ έρθνε θμε κθ-
μερκάρε ε φαjτόρε, εδέ ρίνινε νdε μεσάλε bάσκε με Jισθνε εδέ με
11 νdσένεσιτ' ε ατί. Εδέ Φαρισένε κθρ πάνε, θ θάνε νdσένεσεbετ ατί, Περσέ μεσόνεσι jθαϊ χά bάσκε
12 με κθμερκάρε ε με φαjτόρε; Πό Jισθϊ κθρ deγόϊ θ θά ατύρε, Ατά κε jάνε τε σενdόσε σ' κάνε νεbόjε περ μιέκε, πό ατά κε κάνε κέκ.
13 Εδέ σκόνι ε νdσένι τσ' έστε, «Dθα πεrdελίμ, ε jó κθrbάν»: σεπσέ σ'κάμ
άrdθρε τε θερές τε dρείτε νdε πενdίμ, πό φαjτόρε.

14 Ατεχέρε bίνενε τεκ αύ νdσένεσιτ' ε Joάννιτ, ε ι θόνε, Περσέ νά εδέ
Φαρισέντ' αγερόϊμε θμε, πό νdσένε-
15 σιτ' ε τθ νθκ' αγερόνενε; Εδέ Jισθϊ θ θά ατύρε, Σος μθντ τε μbάνενε ζϊ diέλμτ' ε στεπίσε δένdεrit γερ σά τε jέτε δένdεrι bάσκε με ατά; πό dοτε bίνενε dίτ, κθρ τε χίκετε δένdεrι νγα ατά, εδέ ατεχέρε dοτ'
16 αγερόνενε. Εδέ ασνdονέ νθκε bέ άρνε πελχέρε τε ρέ μbι ρόbε τε διέτερε: σεπσέ χέκ τε μbθθrit' ε ασαϊ νγα ρόbeja, εδέ τε γρίσrιτε
17 bένετε μέ τε κέκ. Εδέ ας νθκε bένε

εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, σχίζονται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχέεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ φθείρονται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς νέους, καὶ ἀμφότερα διατηροῦνται.

18 Ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἰδού, ἄρχων τις ἐλθὼν προσεκύνει αὐτόν, λέγων, Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἐτελεύτησε πρὸ ὀλίγου· ἀλλὰ ἐλθὲ καὶ βάλε τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ
19 θέλει ζήσει. Καὶ σηκωθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτόν, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
20 Καὶ ἰδού, γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, πλησιάσασα ὄπισθεν, ἤγγισε τὸ
21 ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. Διότι ἔλεγε καθ' ἑαυτήν, Ἐὰν μόνον ἐγγίσω τὸ
22 ἱμάτιον αὐτοῦ, θέλω σωθῆ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφείς, καὶ ἰδὼν αὐτήν, εἶπε, Θάρρει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

23 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητάς,
24 καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, λέγει πρὸς αὐτούς, Ἀναχωρεῖτε· διότι δὲν ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ κοιμᾶται.
25 Καὶ κατεγέλων αὐτόν. Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐπίασε τὴν χεῖρα αὐτῆς· καὶ ἐσηκώθη τὸ κοράσιον.
26 Καὶ διεδόθη ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

27 Καὶ ἐνῷ ἀνεχώρει ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἠκολούθησαν αὐτὸν δύο τυφλοί, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς,
28 υἱὲ τοῦ Δαβίδ. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸν οἱ τυφλοί, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Πιστεύετε ὅτι δύναμαι νὰ κάμω τοῦτο; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Ναί, Κύ-
29 ριε. Τότε ἤγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-

βέρ̣ς τ̣ς ρ̄ε̄ νδ̣ς κατσέκ̣ς τ̣ς διέτ̣ρ̣ς: σεπσέ νδ̣ς βε̄ντσ̈ινε̄, κατσέκ̣ς̣τ̣ς τσ̈ίρενε̄, εδέ βέρα δέρδετ̣ε̄, εδέ κατσέκ̣ς̣τ̣ε χ̣μβάσε̄ν̣ε̄: πό βε̄ν̣ς βέρ̣ε τ̣ς ρ̄ε̄ νδ̣ς κατσέκ̣ς τ̣ε ρίj, εδέ κ̣ε̄ά̈τ8 ρ8χ̣ενε̄ τ̣ε δ̄ūja.

18 Τε πο 8 φλίστε αύ̄ ατύρε κ̣τό, já τεκ έρδι νε̄ ι πάρ̣ε̄, εδέ ι φάλε̈ι ατί, τ8κε θε̄ν̣ε̄, Σε ιμε-bíj̣ε̄ bdiẍ νdαẗί: πό έja ε βε̄ρ̣ε̄ dόρενε̄ τ̈ε̄νde
19 μbι ατ̣ε̄, εδέ dοτ̣ε̄ ρόνε̄. Εδέ Jισ8ϊ 8νγρίτ ε βάτε πράπα ατί, bάα̈κ̣ε̄ με νdσε̄νε̄σιτ' ε ατί.
20 Εδέ já νε̄ γρ8α κ̣ε̄ ι ρίθτε γάκ νγα βέτ̣ε̄χ̣eja dυ-μḅε̄-δίετ̣ε̄ διέτ, 8αφρδα πράπα, ε πρέκ8 τσέπιν' ε
21 ρόbεσ' ατί Σεπσέ θόẗτε με βέτ̣ε̄χ̣εν' ε σα̈ί, σε Βέτεμε̄ νδ̣ς πρέκτ̈α
22 ρόbεν' ε ατί, dοτ̣ε̄ ö̈ε̄ρόνεμ. Εδέ Jισ8ϊ κ8ρ 8κ̣εθύε, ε πα̈ ατ̣ε̄, θά, Kíj ζέμ̣ε̄ρ̣ε̄, o bíj̣ε̄: bέσα jότε τ̣ε ö̈πε̄τ̈ōϊ. Εδέ γρ8aja ö̈πε̄τ̈ōϊ κ̣ε̄ μb' ατ̣ε̄ χ̣έρε.
23 Εδέ Jισ8ϊ πασσί έρδι νδ̣ς ö̈τ̣ε̄πίτ τ̣ε̄ πάριτ, εδέ πα̈ ατά κ̣ε̄ 8 bίνινε̄ φύε̄jετ, εδέ γ̈έν̣δε̄jενε̄ τ8κε bέρ̣ε̄
24 γ̈έμ̣ε̄, 8 θότ' ατύρε, Ίκνι: σεπσέ bάα̈ζα σ' κά̈ bdέκ8ρε̄, πό πο φλε̄. 25 Πό ατά ε περκ̈έσνιν' ατ̣ε̄. Εδέ γ̈έν̣δε̄ja σι d8αλ jάα̈τε̄, χ̣ύρι εδέ ε ζ̈8ρι
26 περ dόρε̄: εδέ bάα̈ζα 8νγρίτ. Εδέ κύϊ ζε̄ dόλι νδ̣ε̄περ γίθ' ατ̣ε̄ δε̄.
27 Εδέ Jισ8ϊ τ8κε ίκ8ρ' ανdε̄j, ι bάνε̄ πράπα dύ τ̣ε̄ bέρb8ρε̄, τ8κε κλίθ8ρ' ε τ8κε θε̄ν̣ε̄, Περdε̄λέ-να, o bíρ' ι
28 Δαbίδιτ. Εδέ αύ̄ κ8ρ έρδι νδ̣ς ö̈τ̣ε̄πίτ, ι έρθνε̄ περάν' ατί τ̣ε̄ bέρb8ριτ̣ε̄, εδέ Jισ8ϊ 8 θότ' ατύρε, Mbεσόνι σε μ̄έντ τα bε̄ν̈ κ̣ε̄τ̣ε̄ 8ν̣ε̄; Ατά ι θόν'
29 ατί, Πό, Ζότ. Ατ̣ε̄χ̣έρε πρέκ8 σῦτ' ε

τῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν σας ἂς
30 γείνῃ εἰς ἐσᾶς. Καὶ ἠνοίχθησαν αὐ-
τῶν οἱ ὀφθαλμοί. Προσέταξε δὲ αὐτοὺς
ἐντόνως ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Προσέχετε
31 ἂς μὴ ἐξεύρῃ τοῦτο μηδείς. Ἀλλ' ἐ-
κεῖνοι ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν
ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

32 Ἐνῶ δὲ αὐτοὶ ἐξήρχοντο, ἰδού, ἔφε-
ραν πρὸς αὐτὸν ἄνθρωπον κωφὸν δαι-
33 μονιζόμενον. Καὶ ἀφοῦ ἐξεβλήθη τὸ
δαιμόνιον, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ
ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Ὅτι
ποτὲ δὲν ἐφάνη τοιοῦτον ἐν τῷ Ἰσραήλ.
34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Διὰ τοῦ ἄρ-
χοντος τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ
δαιμόνια.

35 Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὰς πό-
λεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων
ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κυρύτ-
των τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
36 ἀσθένειαν ἐν τῷ λαῷ. Ἰδὼν δὲ τοὺς
ὄχλους, εὐσπλαγχνίσθη δι' αὐτούς, διότι
ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐσκορπισμένοι ὡς
37 πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. Τότε
λέγει πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Ὁ
μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται
38 ὀλίγοι· παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν κύ-
ριον τοῦ θερισμοῦ, διὰ νὰ ἀποστείλῃ
ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

Κεφ. ι'.—ια'.

1 ΚΑΙ προσκαλέσας τοὺς δώδεκα μα-
θητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐξου-
σίαν κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε
νὰ ἐκβάλλωσιν αὐτά, καὶ νὰ θεραπεύ-
ωσι πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν.

2 Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν δώδεκα Ἀπο-
στόλων εἶναι ταῦτα· πρῶτος, Σίμων
ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ

ατύρεβε, τϑκε θέ̈νε, Πας *bέσε̈σε* τϑαϊ
30 *sδέ̈ρτε μbε jϑ*. Εδέ *ϑχάπνε* σῦτ' ε
ατύρεβε: εδέ Jισ8ϊ ι ποροσίτι ατά
ὅτρε̈νγϑαρσ̈ιμ, τϑκε θέ̈νε, Σικόνι μος
31 τα *μάρε bέϑ* νερῖ κετέ. Πό ατά ποσᾶ
*dϑ*αλνε δάνε ζέ̈ περ ατέ̈ *ν*δε̈περ γίθ'
ατέ̈ δε̈.

32 Εδέ ατά κϑρ πο *dί*λινε, *já* τεκ
ι πρθν' ατῖ νέ̈ νερῖ ὅρθ τε̈ *dια*-
33 λόσϑρε̈. Εδέ *diάλι* σι *sν*δσάρ, *φόλι*
ὅρδι: εδέ *γ*ε̈*ν*δε*j*α ϑτϑ*8*δίτνε, τϑκε
θέ̈νε, Σε κϑρε̈ *ν*δονε̈χέρε̈ *ν*ϑκ' έστε
34 πάρε κε̈ϑτ*8 ν*δε̈ Ισραῖλ. Πό Φαρι-
σέντε θόϊνε, σε Με άνε τε̈ πάριτ
*diάjb*ετ *ν*δσίερ *diάjτε̈*.

35 Εδέ Jισ8ϊ σκόντε πε̈ρχάρκ γίθε̈
ϰϑτέτεβετ ε κρυε-φϑάτεραβετ, τϑκε
μεσάρε̈ *ν*δε̈περ σιναγογίτ τ' ατύρε,
εδέ τϑκε λετσίτ*8*ρ' *ϑ*νγίλιν' ε *μb*ε̈-
ρετερίσε̈, εδέ τϑκε σε̈ρδάρε̈ τσ' *dό*
σεμ*8ν*δε̈ ε τσ' *dό* λε̈νγάτε̈ *ν*δε̈
36 *γ*ε̈*ν*δε*j*ετ. Εδέ κϑρ πᾶ *γ*ε̈*ν*δε*j*ενε̈, ι
*8*δέ̈μπ περ ατά, σεπσέ ίσινε λόδ8ρ'
ε περ*ν*δάρε̈ ποσί δε̈ντε̈ ϰε̈ σ' κάνε̈
37 *baρ*ῖ. Ατε̈χέρε *8* θότε̈ *ν*δσέ̈*ν*ε̈σε̈βετ
τί, Τε̈ κόρτ' ε̈σ̈τε̈ σ̈θμε̈, πό ~~πθνε̈~~-
38 τόρε̈τε̈ *já*νε̈ (τε̈) πάκε̈: λ8τθνι *πρά*(τε̈
ζότν*ε̈* ε̈ τε̈ κόρ̈ιτ, ϰε̈ τε̈ *ν*δσιέρε̈
~~κθ~~ε̈τόρε̈ περ τε̈ κόρε̈τ (τε̈) τί,

Κρεῖ 10—11.

1 Εδέ σι θίρι τε̈ *du-μb*ε̈-δίετε̈
*ν*δσε̈*ν*ε̈σίτ' ε τί, *8* δά ατύρε πθτέτ
περ*μbί* φρύματ' ε *ν*δύρα, ϰε̈ τ' ι
*ν*δσιέρε̈*ν*' ατό, εδέ τε̈ σε̈ρόν̈ε̈νε̈ τσ' *dό*
σεμ*8ν*δε̈ ε τσ' *dό* λε̈νγάτε̈.

2 Εδέ *έμ*ερατ' ε τε̈ *du-μb*ε̈-δίετ',
Αποστσ*j*ετ *já*νε̈ ϰετά: ι πάρι Σιμόν(ι)
ϰε̈ θϑχετε̈ Πιέτρε̈, εδέ Ανδρέ*8*), ι

ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ·
3 Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπονο-
4 μασθεὶς Θαδδαῖος· Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτούς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ὑπάγητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλ-
6 θητε· ὑπάγετε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα τοῦ οἴκου Ἰσραήλ.
7 Καὶ ὑπάγοντες κηρύττετε λέγοντες, Ὅτι ἐπλησίασεν ἡ βασελεία τῶν οὐ-
8 ρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, [νεκροὺς ἐγείρετε], δαιμόνια ἐκβάλλετε, δωρεὰν ἐλάβετε,
9 δωρεὰν δότε. Μὴ ἔχετε χρυσόν, μηδὲ ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας
10 σας· μὴ σακκίον διὰ τὴν ὁδόν, μηδὲ δύο χιτῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ῥάβδον· διότι ὁ ἐργάτης εἶναι ἄξιος τῆς τροφῆς αὐτοῦ.

11 Εἰς ὁποίαν δὲ πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς εἶναι ἄξιος ἐν αὐτῇ, καὶ ἐκεῖ μείνατε ἕωσοῦ ἐξέλθητε.
12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, χαι-
13 ρετήσατε αὐτήν. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ οἰκία ᾖναι ἀξία, ἄς ἔλθῃ ἡ εἰρήνη σας ἐπ' αὐτήν. ἀλλ' ἐὰν δὲν ᾖναι ἀξία, ἡ εἰ-

14 ρήνη σας ἄς ἐπιστρέψῃ εἰς ἐσᾶς. Καὶ ὅστις δὲν σᾶς δεχθῇ, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους σας, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας, ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν σας.

15 Ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως εἰς τὴν γῆν τῶν Σοδόμων καὶ Γομόῤῥων, παρὰ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην.

βελαΐ ατί: Jακόβ(), ι bῦρι Zεβεδέ8τ,
3 εδέ Joάν(ρι)ι βελαΐ ατί: Φιλίπ(πι,) εδέ Βαρθολομέ8:) Θομά(ι,) εδέ Ματθέ κ8μερκάρι: Jακόβ(ι), ι bῦρι Αλφέ8τ, εδέ Λεββέ8)κε 8κ(8αϊτι πεpμbέμερε)
4 Θαδδέ: Σιμόν, Κανανίτι, εδέ Jόδε, Ισκαριότι, αύ κε τραθτοϊ ατέ.

5 Κετά τε dυ-μbε-δίετε dεργοϊ Jισθϊ, πασσί ι ποροσίτι ατά, τ8κε θένε, Μος σκόνι μb' 8δε γεντάρεθ, εδέ μος χύνι νdε κυτέτ Σαμαρίτεθ:
6 πό με τέπερε σκόνι νdεπερ δέντ τε
7 χ8μb8ρα τε στεπίσε Ισραΐλιτ. Εδέ τ8κε bάτ8ρε, λετϊτνί τ8κε θένε, Σε 8αφρδα μbερετερί' ε κιέjεβετ.
8 Σερόνι τε σεμ8ρε, κερόνι τε κρομόσ8ρε, [νγάλνι τε βdέκ8ρε,] νdσίρνι diάj: δ8ρετί μ8αρτε, δ8ρετί έπνι.
9 Μος κίνι ăρ, ας αργέντ, ας ράμε
10 νdεπερ bρέζατ τ8αϊ, Μος κίνι τράστε μb' 8δε, ας dũ ρόbε, ας κεπ8τσε, ας στάπ: σεπσέ πbνετόρι (ε bεjέν 8σκίμιν' ε τϊ.)

11 Εδέ μbε τσ' dό κυτέτ α κρυε-φσάτ κε τε χῦνι, bεσγόνι τσίλι ε̆στ' ι bε jέτ8ρε νd' ατέ: εδέ jίτνι ατιέ γερ
12 σᾶ τε dίλνι. Εδέ κ8ρ τε χῦνι νdε
13 στεπίτ, περσενdέτνι ατέ. Εδέ νdε κόρτε στεπία ε bεjέτ8ρε, πακτίμι jδαϊ λετε bίνε μb' ατέ: πό νdε μος κόρτε ε bελέτ8ρε, πακτίμι jδαϊ 8κε-
14 θέρτε μbε jδ. Εδέ αύ κε τε μος 8 πρέσε jδbε, ας τε μος deγόνε φιάλετε τδaja, κ8ρ τε dίλνι πρεϊ ασαϊ στεπίε, α πρεϊ ατϊ κυτέτι, σκ8ντνι πλδχ8ριν' ε κέμbεbετ τδajά.
15 Με τε bερτέτε πο 8 θέμ jδbε, σε Με ι d8ρδαρϊμ dοτε jέτε μ8νdίμι μbε bε τε Σοδόμεbετ ε τε Γομόρρεbετ νdε dίτε τε χῦκιτ, σε μb' ατε κυτέτ.

16 Ἰδού, ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε λοιπὸν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις, καὶ ἁπλοῖ ὡς αἱ
17 περιστεραί. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· διότι θέλουσι σᾶς παραδώσει εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν θέλουσι σᾶς μαστιγώσει·
18 καὶ ἐνώπιον ἔτι ἡγεμόνων καὶ βασιλέων θέλετε φερθῆ ἕνεκεν ἐμοῦ, πρὸς μαρτυρίαν εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ ἔθνη.

19 Ὅταν δὲ σᾶς παραδίδωσι, μὴ μεριμνήσητε πῶς, ἢ τί θέλετε λαλήσει· διότι θέλει σᾶς δοθῆ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
20 τί πρέπει νὰ λαλήσητε. Ἐπειδὴ σεῖς δὲν εἶσθε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ Πατρός σας, τὸ ὁποῖον λαλεῖ ἐν
21 ὑμῖν. Θέλει δὲ παραδώσει ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ θέλουσιν ἐπαναστῆ τέκνα κατὰ γονέων, καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτούς.
22 Καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας ἕως τέλους, οὗτος θέλει σωθῆ.
23 Ὅταν δὲ σᾶς διώκωσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην· διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, Δὲν θέλετε τελειώσει τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραήλ, ἑωσοῦ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

24 Δὲν εἶναι μαθητὴς ἀνώτερος τοῦ διδασκάλου, οὐδὲ δοῦλος ἀνώτερος τοῦ
25 κυρίου αὐτοῦ. Ἀρκετὸν εἶναι εἰς τὸν μαθητὴν νὰ γείνῃ ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Ἐὰν τὸν οἰκοδεσπότην ὠνόμασαν Βεελζεβούλ, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς
26 αὐτοῦ; Μὴ φοβηθῆτε λοιπὸν αὐτούς· διότι δὲν εἶναι οὐδὲν κεκαλυμμένον, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει ἀνακαλυφθῆ· καὶ κρυπτὸν, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει γνωσθῆ.
27 Ὅ,τι σᾶς λέγω ἐν τῷ σκότει, εἴπατε

16 Já τε πο 8 dεργόν 8νε jθbε ποσί δε̃ν νdε μές τε θjκερετ: bε̃γι πρᾶ τε θρτε ποσί γαρπίντε, εδέ τε bθτε
17 ποσί πελθμbατε. Εδέ ρθχι νγα νέρε-ζιτε: σεπσέ dοτ' 8 άπεγε jθbε νdερ dθαρ νdεπερ bαϋκε-νdέϋιε, εδέ dοτ' 8 ράχενε νdεπερ σιναγογῖτ τε
18 τύρε: εδέ dοτ' 8 νdσιέρενε jθbε περ πθνε τίμε περπάρα τε πάρε ϋ ε περπάρα μbερέτεριϋ, περ μαρτιρῖ
19 μb' ατά εδέ μbε κόμbετ. Πό κθρ τ' 8 άπεγε jθbε νdερ dθαρ, μος κίνι κθjdές σε κύϋ, α σε σί dοτε φλίσνι: σεπσέ dοτ' 8 έπετε jθbε νd' ατε όρε τϋ' dοτε φλίσνι.
20 Σεπσέ νθκε jένι jθ ατά κε φλίσνι, πό Φρῦμ' ε Άτιτ τθαϊ κε φλέτ
21 νdερ jθ. Εδέ bελᾶϊ dοτ' άπε ν' dόρε τε bελᾶνε περ τε bράρε, εδέ ι ᾶτι τε bίρε: εδέ bίjτε dοτε νγρένε κρύε κθνdρε περίνdεbετ, ε dοτ' ι bράσενε.
22 Εδέ dοτ' 8 κένε μερῖ jθbε τε γίθε περ έμερινε τίμ: εδέ aύ κε τε dθ-ρόνε γερ νdε φθντ, κύϊ dοτε ϋπε-
23 τόνε. Πό κθρ τ' 8 νdιέκενε jθbε νγα κύϊ κυτέτ, ίκνι μbε τιάτρινε: σεπσέ με τε bερτέτε πο 8 θέμ jθbε, σε Νθκε dοτ' ι μbαρόνι κυτέτετ' ε Ισραΐλιτ, γερσᾶ τε bίνε ι bῖρ' ι νερίθτ.
24 Νθκ' ε̃ϋτε νdσε̃νεσι περμbί μεσόνεσινε, ας ϋερbετόρι περμbί τε
25 ζόνε. Μjάφτ ε̃ϋτε περ νdσε̃νεσινε τε bε̃νετε σι μεσόνεσι τῖ, εδέ ϋερbετόρι σι ι ζότι. Νdε κόφτε σε τε ζόν' ε ϋτεπίσε ε κjθαϊτνε Βεελζεbθλ,
26 σᾶ με̃ ϋθμε ϋτεπιάκεσιτ' ε τί; Μος ι κίνι φρίκε πρᾶ ατά: σεπσέ νθκ' ε̃ϋτε γε̃ ε μbθλθαρε κε νθκε dοτε σbθλόνετε: εδέ γε ε φϋέχθρε κε
27 νθκε dοτε dίχετε. Ατε̃ κε πο 8 θέμ

ἐν τῷ φωτί· καὶ ὅ,τι ἀκούετε εἰς τὸ
ὠτίον, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων.
28 Καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτει-
νόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ
δυναμένων νὰ ἀποκτείνωσι· φοβήθητε
δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν
καὶ σῶμα νὰ ἀπολέσῃ ἐν τῇ γεέννῃ.
29 Δύο στρουθία δὲν πωλοῦνται δι' ἓν ἀσ-
σάριον; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν δὲν θέλει
πέσει ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ τοῦ θελήματος
30 τοῦ Πατρός σας. Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρί-
χες τῆς κεφαλῆς εἶναι πᾶσαι ἠριθμη-
31 μέναι. Μὴ φοβηθῆτε λοιπόν· πολλῶν
32 στρουθίων διαφέρετε σεῖς. Πᾶς λοιπὸν
ὅστις μὲ ὁμολογήσῃ ἔμπροσθεν τῶν
ἀνθρώπων, θέλω ὁμολογήσει καὶ ἐγὼ
αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ
33 ἐν οὐρανοῖς. Ὅστις δὲ μὲ ἀρνηθῇ ἔμ-
προσθεν τῶν ἀνθρώπων, θέλω ἀρνηθῇ
αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός
μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ βάλω
εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· δὲν ἦλθον νὰ
35 βάλω εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. Διότι
ἦλθον νὰ διαχωρίσω ἄνθρωπον κατὰ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ
τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ
36 τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. Καὶ ἐχθροὶ τοῦ
ἀνθρώπου θέλουσιν εἶσθαι οἱ οἰκιακοὶ αὐ-
37 τοῦ. Ὅστις ἀγαπᾷ πατέρα ἢ μητέρα
ὑπὲρ ἐμέ, δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ· καὶ
ὅστις ἀγαπᾷ υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ
38 ἐμέ, δὲν εἶναι ἄξιος ἐμοῦ. Καὶ ὅστις
δὲν λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ
ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, δὲν εἶναι ἄξιος
39 ἐμοῦ. Ὅστις εὕρῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ,
θέλει ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπο-
λέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ δι' ἐμέ, θέλει
εὑρεῖ αὐτήν.

40 Ὅστις δέχεται ἐσᾶς, ἐμὲ δέχεται·
καὶ ὅστις δέχεται ἐμέ, δέχεται τὸν ἀ-

j8δε νἀ ερεσίρετ, θόjενι νάε ρίτετ:
εδέ ατέ̱ κε̱ δε̱γόνι νάερ δέ̱ö, λετöί-
28 *τενι πε̱ρμδί ötεπίτ.* Εδέ μος κίνι
φρίκε̱ νγα ατά κε̱ δράσε̱νε̱ τρöπινε̱,
ε öπίρτινε̱ σ' μδντ τα δράσε̱νε̱: πό
κίνι φρίκε̱ με̱ öδμε̱ νγα αύ κε̱
μδντ τε̱ χδμδάσε̱ νάε γεχένε̱
29 *εδέ öπίρτινε̱ εδέ τρöπινε̱.* Nδκε̱ öί-
τενε̱ αύ ζόκ περ νε̱ άσπρε̱; πό νε̱
νγα ατά νδκε̱ δοτε̱ διέρε̱ μδε̱ δέτ,
30 *πα δρδερίν' ε Ätit τάϊ.* Πό j8δε
εδέ γίθε̱ κίμετ' ε κρέσ̱ jάνε̱ νδμε̱-
31 *ρδαρε̱.* Μος κίνι φρίκε̱ πρᾶ: *σεπσέj8*
32 *νάάνι νγα öδμε̱ ζόκ.* Κδöάό πρᾶ κε̱
τε̱ με̱ ρε̱φένε̱ πε̱ρπάρα νέρζε̱βετ,
εδέ δνε̱ δοτα ρε̱φέν ατέ̱ πε̱ρπάρα
33 *τιμ-έτι κε̱ έ̱öτε̱ νάε κιέjετ.* Πό κδö
τε̱ με̱ μοχόνε̱ πε̱ρπάρα νέρζε̱βετ,
δοτα μοχόν εδέ δν' ατέ̱ πε̱ρπάρα
τιμ-έτι κε̱ έ̱öτε̱ νάε κιέjετ.

34 Μος κδjτόνι σε κάμ άρδδρε̱ τε̱
βέ̱ πακτίμ μδι δέτ: σ' κάμ άρδδρε̱
35 *τε̱ βέ̱ πακτίμ, πό θίκε̱.* Σεπσέ κάμ
άρδδρε̱ τε̱ νάάν νερίνε̱ κδνάρε̱ τ' έτ,
εδέ δjε̱νε̱ κδνάρε̱ σ' έμε̱σε, εδέ νδ-
36 *σενε̱ κδνάρε̱ σε̱ διέχε̱ρε̱σε̱.* Εδέ αρε̱-
μίκτ' ε νερίδτ δοτε̱ jένε̱ öτε̱πιάκε̱σιτ'
37 *ε τί.* Αύ κε̱ *δό τ' άνε̱ α τ' έμε̱νε̱*
μέ̱ τέπερε̱ σε μδα, νδκ' έ̱öτ' ι βε̱jέ-
τδρε̱ περ μδα: εδέ αύ κε̱ δό δîρ
ε δîjε̱ μέ̱ τέπερε̱ σε μδα, νδκ' έ̱öτ'
38 *ι βε̱jέτδρε̱ περ μδα.* Εδέ αύ κε̱
νδκε̱ μέρ κρύκιν' ε τί, ε νδκε̱ διέν
πας μέjε, νδκ' έ̱öτ' ι βε̱jέτδρε̱ περ
39 *μδα.* Αύ κε̱ γέτι *jέτε̱ν'* ετί, *δοτα*
χδμδάσε̱: εδέ αύ κε̱ τε̱ χδμδάσε̱
jέτε̱ν' ε τί περ πδνε̱ τίμε, δοτα γένε̱
ατέ̱.

40 Αύ κε̱ 8 πρέτ *j8δε*, με̱ κᾶ πρί-
τδρε̱ μδα: εδέ αύ κε̱ με̱ πρέτ μδα,

41 ποστείλαντά με. Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου θέλει λάβει· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δι-
42 καίου θίλει λάβει. Καὶ ὅστις ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον μόνον ψυχροῦ ὕδατος εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θέλει χάσει τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

1 ΚΕΦ. ια'. Καὶ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς διατάττων εἰς τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν, διὰ νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ κηρύττῃ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, ἔπεμ-
3 ψε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ
4 ἄλλον προσδοκῶμεν; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Ὑπάγετε καὶ ἀπαγγείλατε πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὅσα
5 ἀκούετε καὶ βλέπετε· τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι· λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι· νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελί-
6 ζονται. Καὶ μακάριος εἶναι ὅστις δὲν σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

7 Ἐνῷ δὲ οὗτοι ἀνεχώρουν, ἤρχησεν ὁ Ἰησοῦς νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ τοῦ Ἰωάννου, Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον νὰ ἴδητε; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου
8 σαλευόμενον; Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε νὰ ἴδητε; ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον μαλακὰ ἱμάτια; ἰδού, οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εὑρί-
9 σκονται. Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε νὰ ἴδητε; προφήτην; ναί, σᾶς λέγω, καὶ περισσότερον προφήτου·
10 διότι οὗτος εἶναι περὶ τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμένον, «Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν

κᾶ πρίτθρ' ατᾷ ᾽κᾷ μᾷ κᾶ δεργθαρᾷ
41 μθα. Αὺ ᾽κᾷ πρέτ προφίτ μb' έμερᾷ προφίτι, δοτᾷ μάρᾷ πάγᾷ προφίτι: εδέ αὺ ᾽κᾷ πρέτ τᾷ δρέϊτᾷ μb' έμερᾷ τᾷ δρέϊτι, δοτᾷ μάρᾷ πάγᾷ τᾷ δρέϊτι.
42 Εδέ αὺ ᾽κᾷ τ' ι άπᾷ νᾷ κθπᾷ θjᾷ τᾷ φτόχᾷτᾷ νδονᾷρit νγα κᾷτά τᾷ δέγᾷlitᾷ δέτᾷμᾷ μb' έμερᾷ νδσᾷνᾷσι, με τᾷ δερτέτᾷ πο 8 θέμ jθδε, σε νθκᾷ δοτᾷ χθμbάσᾷ πάγᾷν' ε τϊ.

1 Κρᾷϊ 11. Εδέ Jισθϊ κθρ μbαρõϊ τθκε ποροσίτθρᾷ τᾷ du-μbᾷ-δίετᾷ νδσᾷνᾷσιτ' ε τϊ, ίκθ ανδᾷj, ᾽κᾷ τᾷ μᾷσόνᾷ ε τᾷ λετσίσᾷ νδᾷπᾷρ κυτέτετ τ' ατύρε.

2 Εδέ Joάννι κθρ δᾷγõϊ πθνερατ' ε Κρίσtit νδᾷ bθργθτ, δεργõϊ dύ νγα
3 νδσᾷνᾷσιτ' ε τϊ, ε ι θά ατϊ, Τί jᾷ αὺ ᾽κᾷ κᾶπερ τ' άρδθρᾷ, από πρέσμᾷ
4 τιάτερᾷ; Εδέ Jισθϊ θπᾷργέ̀κ ε 8 θά ατύρε, Σκόνι ε έπνι ζᾷ Joάννιτ περ
5 ατό ᾽κᾷ δᾷγόνι ε σῒχνι. Τᾷ bέρbθρᾷ σόχᾷνᾷ, τᾷ τσάλᾷ έτσᾷνᾷνᾷ: τᾷ κρομόσθρᾷ ᾽κᾷρόνενᾷ, τ ε σθρδᾷ δᾷγόνᾷνᾷ: τᾷ bδέκθρᾷ νγάλενᾷ, ε τᾷ bοbέγᾷbετ
6 8 ᾽ρᾷφένετ' θνγϊli. Εδέ ι λθμθρ' έσ̈τ' αὺ ᾽κᾷ τᾷ μος σκανδαλίσετᾷ μbᾷ μθα.

7 Εδέ κᾷτά τε πο σκόνινᾷ, Jισθϊ ζθρι τ' ι θότᾷ γένδᾷjεσᾷ περ Joάννινᾷ, Τσ' dθαλτᾷ τᾷ bίνι ρᾷ νδᾷ σκρετᾷτίρᾷτ; καλάμ ᾽κᾷ τθνδετᾷ νγα έρα;
8 Πό τσ' dθαλτᾷ τᾷ σῒχνι; νερϊ bέσθρᾷ με ρόbε τᾷ bθτα; já ατά ᾽κᾷ κάνᾷ bέσθρᾷ ρbbε τᾷ bθτα, τε jάνᾷ
9 νδᾷπερ σταπίατ τᾷ μbᾷρέτᾷρετ. Πό τσ' dθαλτᾷ τᾷ σῒχνι; προφίτ; με τᾷ δερτέτᾷ πο 8 θέμ jθδε, εδέ μᾷ
10 τέπερᾷ σε προφίτ: σεπσέ κύϊ ᾽έσ̈τ' αὺ ᾽κᾷ ᾽έσ̈τᾷ σκρθάρᾷ περ ατᾷ, «Já θνᾷ

μου πρὸ προσώπου σου, ὅστις θέλει κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν
11 σου.» Ἀληθῶς σᾶς λέγω, μεταξὺ τῶν γεννηθέντων ὑπὸ γυναικῶν δὲν ἠγέρθη μεγαλήτερος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· πλὴν ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, εἶναι μεγαλήτερος αὐτοῦ.
12 Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἕως τοῦ νῦν, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ οἱ βιασταὶ ἁρ-
13 πάζουσιν αὐτήν. Διότι πάντες οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προε-
14 φήτευσαν. Καὶ ἂν θέλητε νὰ δεχθῆτε τοῦτο, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἠλίας, ὅστις
15 ἔμελλε νὰ ἔλθῃ. Ὁ ἔχων ὦτα διὰ νὰ
16 ἀκούῃ, ἂς ἀκούῃ. Ἀλλὰ μὲ τί νὰ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; εἶναι ὁμοία μὲ παιδάρια καθήμενα ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ φωνάζοντα πρὸς τοὺς συντρόφους
17 αὐτῶν, καὶ λέγοντα, Αὐλὸν σᾶς ἐπαίξαμεν, καὶ δὲν ἐχορεύσατε· σᾶς ἐθρη-
18 νῳδήσαμεν, καὶ δὲν ἐκλαύσατε. Διότι ἦλθεν ὁ Ἰωάννης μήτε τρώγων, μήτε πίνων· καὶ λέγουσι, Δαιμόνιον ἔχει.
19 Ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τρώγων καὶ πίνων· καὶ λέγουσιν, Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς.

20 Τότε ἤρχισε νὰ ὀνειδίζῃ τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἔγειναν τὰ πλειότερα θαύματα

21 αὐτοῦ, διότι δὲν μετενόησαν· Οὐαὶ εἰς σέ, Χοραζίν, οὐαὶ εἰς σέ, Βηθσαϊδάν, διότι, ἐὰν τὰ θαύματα τὰ γενόμενα ἐν ὑμῖν ἐγίνοντο ἐν τῇ Τύρῳ καὶ Σιδῶνι, πρὸ πολλοῦ ἤθελον μετανοήσει ἐν σάκ-

22 κῳ καὶ σποδῷ. Πλὴν σᾶς λέγω, εἰς τὴν Τύρον καὶ Σιδῶνα ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρί-

τε *dεργόν ἐνγ̈ελινε τίμ περπάρα φάϰεσε σ'άτε, αύ dοτε νdρέϰε*
11 *8δενε τ̈ένde περπάρα τέje».* Με τε *6ερτέτε* πο 8 *θέμ j8δε*, σε *Nde* μέστ *ατύρεβε* ϰε *κάνε λίνdsρε* πρέϊ *γρᾶϋ* v8x' *ξ̈ότε νγρίτsρε* μ̈ε ι *μάθ* σε *Jοάνν* παγεζόρι: πό μ̈ε ι *6όγελι νde μ6ερετερίτ* τε *ϰιέjεβετ ξ̈ότε* μ̈ε ι *μάθ*
12 σε αύ. Εδέ ϰε *νγα dίτ'* ε *Iοάνν* παγεζόριτ *γερ νdαϋτί, μ6ερετερί'* ε *ϰιέjεβετ νdσιτόνετε*, εδέ *ατά* ϰε *νdσι-*
13 *τόνεν'* ε *ρεμbένεν'* ατέ. Σεπσέ *γίθε προφίτεριτ'* εδέ *νόμι προφιτέπσνε*
14 *γερ μ6ε dίτε* τε *Jοάννιτ.* Εδέ *νde dόνι τα πρίσνι* ϰετέ *φιάλε*, αύ *ξ̈ότ'*
15 *Ιλία*, ϰε *ϰίότε πsρ τ' άρd8ρε.* Αύ ϰε ϰᾶ *6έϋε τε dεγόνε*, λετε *dεγόνε.*
16 *Hό με σέ τα περγᾶν* ϰετέ *6ρές*; ι *γᾶν τϋ8ναβετ 6έγελε* ϰε *ρίνε νdεπερ τρέγετ*, εδέ 8 *θερέσενε ϋϰε6ετ τύρε*,
17 ε *θόνε*, *δ ρᾶμ φύελιτ*, εδέ *v8ϰε ϰερdσύετε*: 8 *b*ε̈*μ bάjε*, εδέ *v8ϰε*
18 *ϰjάτε.* Σεπσέ *έρδι Jοάννι* ϰε *ας ϰάντε, ας πίντε*: εδέ *θόνε*, σε *Κᾶ*
19 *διάλινε. Έρδι ι 6ίρ'* ι *νερίθτ τ8ϰε νγρέν'* ε *τ8ϰε πίρε*: ε *θόνε*, *Jά νερϊ ϰάμες* ε *6ερε-πίρες*, *μίϰ8* ι *ϰ8μερ-ϰάρε6ετ* ε ι *φajτόρε6ετ.* Εδέ *dόλι* ε *dρέϊτε dιτ8ρία νγα hίjτ'* ε *σᾶϊ.*

20 Ατε̈χέρε ζ̈ῦρι τε ϰερτόνε ατό ϰυτέτετε, *μ6ε* τε *τσΐλατ' 8δ*ε̈*νε τϋ8-dίτ'* ε *ϋ̈θμα τ'* ατί, *σεπσέ v8ϰ'*
21 *8πενdθανε*: *Μιέρι τί Χοραζίν, μιέρι τί Βιθσαϊδάν*: *σεπσέ τϋ8dίτε* ϰε *jάνε 6έρε νdερ j8, νd' ίσινε 6έρε νde Τύρε* ε *νde Σιδόνε*, ϰε *ϰ6ρε dοτε ίσινε πενdθαρε νde θές* ε *νde χΐ.*
22 *Βέτϋ* πο 8 *θέμ j8δε*, σε *νde Τύρε* ε *νde Σιδόνε μ̈ε* ι *d8ρθαρϋτμ dοτε jέτε μ8νdίμι νde dίτε τε γϋϰιτ*, σε

23 σεως, παρὰ εἰς ἐσᾶς. Καὶ σύ, Καπερ-
ναούμ, ἡ ὑψωθεῖσα ἕως τοῦ οὐρανοῦ,
θέλεις καταβιβασθῆ ἕως ᾅδου· διότι, ἐὰν
τὰ θαύματα τὰ γενόμενα ἐν σοὶ ἐγίνοντο
ἐν Σοδόμοις, ἤθελον μείνει μέχρι τῆς
24 σήμερον. Πλὴν σᾶς λέγω, ὅτι εἰς τὴν
γῆν τῶν Σοδόμων ἐλαφροτέρα θέλει
εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
παρὰ εἰς σέ.

25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς, εἶπε, Δοξάζω σε, Πάτερ, Κύ-
ριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέ-
κρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν,
26 καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ εἰς νήπια. Ναί,
ὦ Πάτερ, διότι οὕτως ἔγεινεν ἀρεστὸν
ἔμπροσθέν σου.

27 Πάντα παρεδόθησαν εἰς ἐμὲ ἀπὸ τοῦ
Πατρός μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τὸν
Υἱόν, εἰμὴ ὁ Πατήρ· οὐδὲ τὸν Πατέ-
ρα γινώσκει τις, εἰμὴ ὁ Υἱός, καὶ εἰς
ὅντινα θέλῃ ὁ Υἱὸς νὰ ἀποκαλύψῃ
αὐτόν.

28 Ἔλθετε πρός με, πάντες οἱ κοπιῶν-
τες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ θέλω
29 σᾶς ἀναπαύσει. Ἄρατε τὸν ζυγόν μου
ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ· διότι
πρᾶος εἶμαι καὶ ταπεινὸς τὴν καρδίαν·
καὶ θέλετε εὑρεῖ ἀνάπαυσιν ἐν ταῖς
30 ψυχαῖς ὑμῶν. Διότι ὁ ζυγός μου εἶναι
καλός, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν.

Κεφ. ιβ'.

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύετο ὁ
Ἰησοῦς διὰ τῶν σπαρτῶν ἐν σαββάτῳ·
οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ
ἤρχισαν νὰ ἀνασπῶσιν ἀστάχυα καὶ
2 νὰ τρώγωσιν. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες,
εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἰδού, οἱ μαθηταί

23 μᾶς ᾽σ. Εδέ τί Καπερναοὺμ, ἂς μὴ
νγρίτερς λάρτ γερ μᾶς ἀιέλτ, dοτε
σβρέτσ γερ νdε χάδε: σεπσέ κετό
τσ8dί ἂς jάνε βέρε τε τῖ, νdε
βένεσινε νdε Σοδόμε, κίσινε περ τε
μβέτερς γερ μᾶς dίτε τε σότμε.
24 Βέτσ πο 8 θέμ j8βε, σε μᾶς δε τε
Σοδόμεβετ μὲ ι d8ρ8αρσιμ dοτε
jέτε μ8νdίμι νdε dίτε τε ῦῖκιτ, σε
μᾶς τῦῖ.
25 Νd' ατέ κόχε Jισδῖ 8περγέκ ε θά,
Τε λαβdρόν τῦῖ, ο Ἄτε, Zότ ι
ἀιέλιτ εδέ ι δε8τ, σε 8α φσέχε
κετό πθνε τε dίτερβετ ε τε μέντ-
σιμεβετ, εδέ 8α σβ8λόβε ατό φόσ-
26 νεβετ. Πό, ο Ἄτε, σεπσέ κεσότ
8πελκύε περπάρα τέje.
27 Τε γίθα μ'8δάνε ν' dόρε νγα ιμ-άτε:
εδέ ασνdονέ ν8κ' ε νέχ βίρινε, βέτσ
Ἄτι: εδέ ας Ατεν' ε νέχ νερῖ, βέτσ
βίρι, εδέ αύ, τε τσίλιτ τε dόjε ι
βίρι τ' ια σβ8λόνε.
28 Ἐjανι τεκ 8νε γίθε σᾶ jένι τε
λόδ8ρ' ε τε νγαρκ8αρε, εδέ 8νε
29 dοτ' 8 πρεν j8βε. Νγρίνι σγέδενε
τίμε μᾶς χάφετ τ8αϊ, εδέ νdσεν νπρέϊ
μέje: σε jάμ ι b8τε, εδέ ι 8νγετε
νdε ζεμερετ: εδέ dοτε γένι τε
30 πρέjτερς νdε σπίρτερατ τ8αϊ. Σεπσέ
σγέδα ίμε έστ' ε μίρε, εδέ bάρα
ίμε έστ' ε λέχτε.

Κρεῖ 12.

1 Νd' ατέ κόχε Jισδῖ σκόντε νdεπερ
τε μβιέλα περ dίτε τε σετσνασ:
εδέ νdσενεσεβετ τῖ 8 έρδι 8ρῖ, εδέ
ζδνε τε σκόκινε κάλεζα, ε τε χάνε.
2 Εδέ Φαρισέντε κ8ρ πάνε ι θάν ατῖ,
Jά νdσενεσιτ' ε τ8 τε βένεν' ατέ

σου πράττουσιν ὅ,τι δὲν συγχωρεῖται
3 νὰ πράττηται τὸ σάββατον. Ὁ δὲ εἶπε
πρὸς αὐτούς, Δὲν ἀνεγνώσατε τί ἔ-
πραξεν ὁ Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς
4 καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; πῶς εἰσῆλθεν εἰς
τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔφαγε τοὺς
ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποίους
δὲν ἦτο συγκεχωρημένον εἰς αὐτὸν νὰ
φάγῃ, οὔτε εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ, εἰμὴ
5 εἰς τοὺς ἱερεῖς μόνους; Ἢ δὲν ἀνε-
γνώσατε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν τοῖς σάβ-
βασιν οἱ ἱερεῖς βεβηλόνουσι τὸ σάβ-
βατον ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶναι ἀθῷοι;
6 Σᾶς λέγω δέ, ὅτι ἐδῶ εἶναι μεγαλή-
7 τερος τοῦ ἱεροῦ. Ἐὰν ὅμως ἐγνωρίζετε
τί εἶναι, «Ἔλεον θέλω καὶ οὐχὶ θυ-
σίαν,» δὲν ἠθέλετε καταδικάσει τοὺς
8 ἀθώους. Διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
εἶναι κύριος καὶ τοῦ σαββάτου.

9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν
10 συναγωγὴν αὐτῶν. Καὶ ἰδού, ἦτο ἄν-
θρωπος ἔχων τὴν χεῖρα ξηράν· καὶ
ἠρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, Συγχωρεῖ-
ται τάχα νὰ θεραπεύῃ τις ἐν τῷ σαβ-
βάτῳ; διὰ νὰ κατηγορήσωσιν αὐτόν.
11 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τίς ἄνθρω-
πος ἀπὸ σᾶς θέλει εἶσθαι, ὅστις ἔχων
πρόβατον ἕν, ἐὰν τοῦτο πέσῃ ἐν
τῷ σαββάτῳ εἰς λάκκον, δὲν θέλει
12 πιάσει καὶ σηκώσει αὐτό; πόσον λοι-
πὸν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου! ὥστε
συγχωρεῖται ἐν τῷ σαββάτῳ νὰ ἀγα-
13 θοποιῇ τις. Τότε λέγει πρὸς τὸν ἄν-
θρωπον, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ
ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς ὡς
14 ἡ ἄλλη. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἐξελθόντες,
συνεβουλεύθησαν κατ' αὐτοῦ, διὰ νὰ
ἀπολέσωσιν αὐτόν.

15 Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς νοήσας, ἀνεχώρησεν
ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι

ἐκ νθκ' ἔστ' ε ὅδεσε τα βέψενε περ
3 τε ϑετθνε Πό αύ θά ατύρε, Νθκε
'κένι κενδάρε τθ' βέρι Δαβίδι, κθρ ι
έρδι θρί ατί εδέ ατύρε κε ίϑινε βάϑκε
4 με ατέ; κύϑ χῦρι νδε ϑτεπίτ τε
Περενδίσε, εδέ χένγρι βθκετ' ε
παραβένεjεσε, κε ατό νθκ' ίστε ε
ὅδεσε τ' ι χάjε αύ, ας ατά κε ίϑινε
βάϑκε με ατέ, πό πρίφτεριτε βέτεμε;
5 Από νθκε κένι κενδάρε νδε νόμτ,
σε περ dítε τε ϑετθναϑ πρίφτεριτε
πεγέρινε τε ϑετθνενε νδε χιερότετ,
6 εδέ jάνε τε πα-φάjε; Εδέ πο θέμ
jθδε, σε κετθ έστε νέμε ι μάθ σε
7 χιερόρεja. Εδέ τ' α κίϑιτε dítθρε
τθ' έστε, «Dθα περδελίμ, ε jó κθρ-
βάν», νθκε dot' ι κίϑιτ βέρε φαj-
8 τόρε τε πα-φάjετε. Σεπσέ ι βίρ' ι
νερίθτ έστ' ιζότι [εδέ] σε ϑετθνεσε.
9 Εδέ σι ίκθ ανδέj, έρδι νδε σι-
10 ναγογίτ τ' ατύρε. Εδέ já τεκ ίστε
νέ νερί κε κίστε dóρενε τε θάρε:
εδέ ε πύετνε ατέ, τθκε θένε,
Νά' έστ' ε ὅδεσε τε ϑερόνε νερί περ
τε ϑετθνα; κε τα περφλίσνιν' ατέ.
11 Εδέ αύ θά ατύρε, Τσίλι νερί νγα
jθ dotε jét' αύ, κε dotε κέτε νέ
délε, εδέ νδε ρένε κεjό νδε γρόπε
περ dítε τε ϑετθναϑ, νθκε dota
12 ζέρε ε τα νγρέρε ατέ; Σᾶ μέ τέπερε
πρᾶ νδᾶν νερίθ νγα délεja! περαν-
dáï έστ' ε ὅδεσε τε βένε μίρε νερίθ
13 περ τε ϑετθνα. Ατεχέρε ι θότε νε-
ρίθτ, Ϋτρϊ dórενε τένδε. Εδέ αύ ε
ϑτρίτι, εδέ θδέ ε ϑενδόϑε ποσι
14 τιάτερα. Πό Φαρισέντε dθαλνε ε
βένε κεϑίλε κθνδρε ατί, κε τα
πρίϑνενε.
15 Πό Jισθϊ σι ε κθπετθϊ ίκθ ανδέj:
εδέ ι βάνε πας ατί ϑθμε γένδεjε,

πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάν-
16 τας. Καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς αὐ-
στηρῶς διὰ νὰ μὴ φανερώσωσιν αὐτόν·
17 διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου
18 τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Ἰδοὺ ὁ δοῦ-
λός μου, τὸν ὁποῖον ἔκλεξα, ὁ ἀγαπη-
τός μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ψυχή μου
εὐηρεστήθη· θέλω θέσει τὸ Πνεῦμα μου
ἐπ' αὐτόν, καὶ θέλει ἐξαγγείλει κρίσιν
19 εἰς τὰ ἔθνη. Δὲν θέλει ἀντιλογήσει,
οὐδὲ κραυγάσει· οὐδὲ θέλει ἀκούσει τις
τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς πλατείαις.
20 Κάλαμον συντετριμμένον δὲν θέλει θλά-
σει, καὶ λινάριον καπνίζον δὲν θέλει
σβέσει, ἕως οὗ ἐκφέρῃ εἰς νίκην τὴν
21 κρίσιν. Καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ θέ-
λουσιν ἐλπίσει τὰ ἔθνη.»

22 Τότε ἐφέρθη πρὸς αὐτὸν δαιμονιζό-
μενος, τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθερά-
πευσεν αὐτόν, ὥστε ὁ τυφλὸς καὶ κω-
23 φὸς καὶ ἐλάλει καὶ ἔβλεπε. Καὶ ἐξε-
πλήττοντο πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλε-
γον, Μήπως εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ
24 Δαβίδ; Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες
εἶπον, Οὗτος δὲν ἐκβάλλει τὰ δαιμό-
νια, εἰμὴ διὰ τοῦ Βεελζεβοὺλ τοῦ ἄρ-
χοντος τῶν δαιμονίων.
25 Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογι-
σμοὺς αὐτῶν, εἶπε πρὸς αὐτούς, Πᾶσα
βασιλεία διαιρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρη-
μοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία διαι-
ρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, δὲν θέλει σταθῇ.
26 Καὶ ἂν ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκ-
βάλλῃ, διῃρέθη καθ' ἑαυτοῦ· πῶς λοι-
πὸν θέλει σταθῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ;

27 Καὶ ἂν ἐγὼ διὰ τοῦ Βεελζεβοὺλ ἐκ-
βάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοί σας διὰ
τίνος ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ θέ-

28 λουσι εἶσθαι κριταί σας. Ἀλλ' ἐὰν ἐγὼ
διὰ Πνεύματος Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαι-
μόνια, ἄρα ἔφθασεν εἰς ἐσᾶς ἡ βασι-

16 εδέ ι σερσϊ ατά τε γίθε. Εδέ ι πο-
ροσίτι ατά στρενγάρε, τε μος τα
17 δερτένεν' ατε: κε τε μβάσετε τσ'
έστε θένε νγα προφίτι Ισαΐ, κε θότε,
18 «Jά σερβετόρι ίμ, κε ε αγόδα: ι
δάσαρι ίμ, κε ε πελκές σπίρτι ίμ:
δοτε βε Φρύμενε τίμε μβ' ατε, εδέ
19 δοτε δεφτένε γυκ μβε κόμβετε. Νσκε
δοτε βένε φιάλε, ας νσκε δοτε
βερτάσε: ας νσκε δοτε δεγόνε νδονε
20 ζεν' ε ατί νδεπερ ρόγατ. Καλάμ τε
θύερε νσκε δοτε σκύενε, εδέ λί τε
νδέζαρε νδερ βέτεχε νσκε δοτε
σβάνε, γερσά τε διέρε γύκινε νδε
21 μένδεje. Εδέ κόμβετε δοτε σπε-
ρένενε μβ' έμεριτ τ' ατί».

22 Ατεχέρε ι πρένε νέ τε διαλόσαρε,
τε βέρβαρ εδέ σέρθ: εδέ ε σερσϊ
ατε, κάκε σά ι βέρβαρι εδέ σέρδι
23 φλίστε εδέ σίχτε. Εδέ γίθε γένδεja
χαβίτεσιν' ε θόσινε, Μος έστε κύϊ ι
24 βίρ' ι Δαβίδιτ; Πό Φαρισέντε κερ
δεγάνε θάνε, Κύϊ νσκε νδσίερ
διάjτε, βέτσ με άνε τε Βεελζεβέλιτ
τε πάριτ διάjβετ.
25 Εδέ Jισσϊ σι νόχ8 μενδίμετ' ε ατύ-
ρεβε, 8 θά ατύρε, Τσ' δό μβερετερϊ
νδε 8νδάφτε κένδρε βέτεχεσε σάϊ,
σκρετόνετε: εδέ τσ' δό κυτέτ α
στεπϊ νδε 8νδάφτε κένδρε βέτεχεσε
26 σάϊ νσκε δοτε κενδρόνε. Εδέ Σα-
τανάϊ νδε νδσιέρτε Σατανάνε, 8νδά
κένδρε βέτεχεσε τϊ: κύσ δοτε κεν-
27 δρόνε πρά μβερετερϊ' ε ατϊ; Εδέ
νδε κόφτε σε 8νε νδσίερ διάjτε με
άνε τε Βεελζεβέλιτ, βίjτε τάϊ με
τσ' άνε ι νδσιέρενε; περανδάϊ ατά
28 δοτε jένε γυκτάρετε τάϊ. Πό νδε
κόφτε σε 8νε νδσίερ διάjτε με άνε
τε Φρύμεσε Περενδίσε, βάλε αρίσ

29 λεία τοῦ Θεοῦ. Ἢ πῶς δύναταί τις
νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δυνατοῦ,
καὶ νὰ διαρπάσῃ τὰ σκεύη αὐτοῦ, ἐὰν
πρῶτον δὲν δέσῃ τὸν δυνατόν, καὶ
τότε θέλει διαρπάσει τὴν οἰκίαν αὐτοῦ;

30 Ὅστις δὲν εἶναι μετ' ἐμοῦ, εἶναι κατ'
ἐμοῦ· καὶ ὅστις δὲν συνάγει μετ' ἐμοῦ,
31 σκορπίζει. Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, Πᾶσα
ἁμαρτία καὶ βλασφημία θέλει συγ-
χωρηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ἡ κα-
τὰ τοῦ Πνεύματος ὅμως βλασφημία
δὲν θέλει συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώ-
32 πους. Καὶ ὅστις εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ
Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, θέλει συγχωρηθῇ
εἰς αὐτόν· ὅστις ὅμως εἴπῃ κατὰ τοῦ
Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, δὲν θέλει συγ-
χωρηθῇ εἰς αὐτόν, οὔτε ἐν τούτῳ τῷ
33 αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ἢ κά-
μετε τὸ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρ-
πὸν αὐτοῦ καλόν· ἢ κάμετε τὸ δέν-
δρον σαπρόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ
σαπρόν· διότι ἐκ τοῦ καρποῦ γνωρί-
34 ζεται τὸ δένδρον. Γεννήματα ἐχιδνῶν,
πῶς δύνασθε νὰ λαλῆτε καλά, ὄντες
πονηροί; διότι ἐκ τοῦ περισσεύματος
35 τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα. Ὁ κα-
λὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ καλοῦ θησαυροῦ
τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ καλά· καὶ ὁ
πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θη-
36 σαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. Σᾶς λέγω
δέ, ὅτι διὰ πάντα λόγον ἀργόν, τὸν
ὁποῖον ἤθελον λαλήσει οἱ ἄνθρωποι,
θέλουσιν ἀποδώσει λόγον δι' αὐτὸν ἐν
37 ἡμέρᾳ κρίσεως. Διότι ἐκ τῶν λόγων
σου θέλεις δικαιωθῆ, καὶ ἐκ τῶν λό-
γων σου θέλεις καταδικασθῆ.

38 Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμ-
ματέων καὶ Φαρισαίων, λέγοντες, Δι-
δάσκαλε, θέλομεν νὰ ἴδωμεν σημεῖον
ἀπὸ σοῦ.

39 Ἐκεῖνος δὲ ἀποκριθείς, εἶπε πρὸς
αὐτούς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς

29 μβε jθ μβερετερι' ε Περενδίσε. Α
κὺσ μθντ τε χύνε νδονέ νδε στεπίτ
τε φόρτιτ, ε τε ρεμβένε ένετ' ε ατί,
νδε μος λίθτε με περπάρα τε φόρ-
τινε, εδέ ατεχέρε δοτε ρεμβένε
30 στεπίν' ε ατί; Αύ κε νθκ' ξστε
βάσκε με μθα, ξστέ κθνάρε μέje:
εδέ αύ κε νθκε μβελέθ βάσκε με
31 μθα, περνδάν. Περανδάί 8 θέμ jθβε,
σε Τσ' dó φάj ε τσ' dó βλασφιμί
dοτ' 8 νδεjένετε νέρεζεβετ: pó βλασ-
φιμία κθνάρε Φρύμεσε Σεντερθάρε νθκε
32 dοτ' 8 νδεjένετε νέρεζεβετ. Εδέ ατί
κε τε θότε φιάλε κθνάρε τε bíριτ
νερί8τ, dοτ' ι νδεjένετε: pó ατί κε τε
θότε φιάλε κθνάρε Φρύμεσε Σεντε-
ρθάρε, νθκε dοτ' ι νδεjένετε ας μβε
33 κετέ jέτε, ας μb' ατέ κε biέν. Α béνι
dρθνε τε μíρε, εδέ πέμεν' ε ασάϊ τε
μíρε: α béνι dρθνε τε λíγε, εδέ
πέμεν' ε ασάϊ τε λíγε: σεπσέ dρθja
34 νíχετε νγα πέμα. Κελύσ νεπέρκασ,
κύσ μθντ τε φλíσνι τε μíρα, τθκε
κένε τε λík; σεπσέ γója φλέτ νγα
35 τεπερíτσ' ε ζέμρεσε. Νερί8 ι μíρε
νδσíερ τε μíρατε νγα θεσάρ' ι μíρε
ι ζέμρεσε: εδέ νερί8 ι λík νδσíερ
36 τε λíγα νγα θεσάρ' ι λík. Εδέ πο
8 θέμ jθβε, σε τσ' dó φιάλε τε
νγέσιμε νδε ε φόλσινε νέρεζιτε,
dοτ' άπενε φιάλε περ ατέ νδε díτε
37 τε ÿÿκιτ. Σεπσέ νγα φιάλετ' ε τθα
dοτε dáλτσ ι dρéíτε, εδέ νγα φιάλετ'
ε τθα dοτε ÿκονέσ περ ι λík.

38 Ατεχέρε 8περγέκνε τσά νγα σκρό-
νεσιτ' ε νγα Φαρισέντε, τθκε θένε,
Μεσόνες, dθαμε τε σόχεμε σένε
πρέϊ téje.

39 Εδέ αύ 8περγέκ, ε 8 θά ατύρε,
Βρέζ' ι λík εδέ κθρβάρ λύπεν σένε: εδέ

σημεῖον ζητεῖ· καὶ σημεῖον δὲν θέλει
δοθῆ εἰς αὐτήν, εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰω-
40 νᾶ τοῦ προφήτου. Διότι ὡς ὁ Ἰωνᾶς
ἦτο ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς
ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτω θέλει
εἶσθαι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ
καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς
41 νύκτας. Ἄνδρες Νινευῖται θέλουσιν ἀ-
ναστηθῆ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς
ταύτης, καὶ θέλουσι κατακρίνει αὐτήν·
διότι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ
Ἰωνᾶ· καὶ ἰδού, πλειότερον τοῦ Ἰωνᾶ
42 εἶναι ἐδώ. Ἡ βασίλισσα τοῦ Νότου
θέλει σηκωθῆ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς
γενεᾶς ταύτης, καὶ θέλει κατακρίνει
αὐτήν· διότι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων
τῆς γῆς διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν σοφίαν
τοῦ Σολομῶντος· καὶ ἰδού, πλειότερον
τοῦ Σολομῶντος εἶναι ἐδώ.

43 Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐ-
ξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι'
ἀνύδρων τόπων, καὶ ζητεῖ ἀνάπαυσιν,
44 καὶ δὲν εὑρίσκει. Τότε λέγει, Ἂς ἐ-
πιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐ-
ξῆλθον. Καὶ ἐλθόν, εὑρίσκει αὐτὸν κε-
νόν, σεσαρωμένον καὶ ἐστολισμένον.
45 Τότε ὑπάγει καὶ παραλαμβάνει μεθ'
ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἄλλα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοι-
κοῦσιν ἐκεῖ· καὶ γίνονται τὰ ἔσχατα
τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρότερα τῶν
πρώτων. Οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ εἰς
τὴν γενεὰν ταύτην τὴν πονηράν.

46 Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι πρὸς τοὺς
ὄχλους, ἰδού, ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ
αὐτοῦ ἵσταντο ἔξω, ζητοῦντες νὰ λα-
47 λήσωσι πρὸς αὐτόν. Εἶπε δέ τις πρὸς
αὐτόν, Ἰδού, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀ-
δελφοί σου ἵστανται ἔξω, ζητοῦντες νὰ
48 λαλήσωσι πρὸς σέ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
πρὸς τὸν εἰπόντα τοῦτο πρὸς αὐτόν,
εἶπε, Τίς εἶναι ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες

ἔνε νσκε *dot'* ι έπετ' ατῖ, περβέτσ
40 σένεσε προφίτιτ Jονᾶ. Σεπσέ σικθνdρε
Jονᾶϊ ἴστε νdε *bάρκστ* τε *bίσεσε* τρῖ *dit*
ε τρῖ νέτ, κεσττ *dotε jέτε* εδέ ι
bῖρ' ι νερίστ νdε ζέμερετ τε δεστ
41 τρῖ *dit* ε τρῖ νέτ. Βδρα Νινεβίτε
dotε νγάlενε νdε *dίτε* τε γῦκιτ *bάσκε*
με κετέ *bρές*, εδέ *dota* γυκόνενε
περ τε λίκ: σεπσέ σπενdάνε νdε
τε λετσίτστιτ τε Jονᾶϊτ: εδέ *já*
κετθ τεκ έστε μέ τέπερε νγα Jονᾶϊ.
42 Μbερετερέσ' ε Ἀνεσε Μεσdίτεσε
dotε νγάlετε *bάσκε* με κετέ *bρές*
νdε *dίτε* τε γῦκιτ, εδέ *dota* γυκόνε
περ τε λίκ: σεπσέ ερδι νγα ἀνετ' ε
φόνdιτ δεστ τε *dεγόνε ditκρῖν'* ε
Σολομόνιτ: εδέ *já* κετθ τεκ έστε μέ
τέπερε σε Σολομόνι.

43 Εδέ φρῦμ' ε πεγέρε κσρ *dέ*λ νγα
νερίθ, σκόν νdεπερ δένde τε πα-*θ*je,
τσκε κερκθαρε τε πρέχτσρε, ε νσκε
44 γέν. Ατεχέρε θότε, Λετε κεθένεμ
νdε σταπῖτ τίμε, ανdέj νγα *dόλα*.
Εδέ σι *διέν*, ε γέν ατέ *abράζετε*,
45 φσίρε ε στολίσθρε. Ατεχέρε *bέτε* ε
μέρ με *bέτεχε* σταττε φρύμα τε
τιέρα μέ τε λίγα σε *bέτεχεν'* ε σάϊ,
εδέ χύνεν' ε ρίνε ατιέ: εδέ τε πα-
στάϊμετ' ε ατῖ νερίθ *bέ*νενε μέ τε
κεκία σε τε πάρατε. Κεσττ *dotε*
jέτ' εδέ μbε κετέ *bρές* τε λίκ.

46 Εδέ Ἄύ κσρ ίστε πο τσκε φό-
λσρε γένdεjεσε, *já* ε έμα εδέ τε
*bε*λέζεριτ' ε ατῖ, τε πο ρίνινε *jάστε*,
ε κερκόνινε τε φλίσνινε με ατέ.
47 Ατεχέρε νέ νερῖ ι θά ατῖ, Jά *jot*-έμε
εδέ τετ-*bε*λέζερε τε πο ρίνε *jάστε*,
48 ε κερκόνεσε τε φλάσενε με τῦϊ. Πό
αύ σπεργέκ ε ι θά ατῖ κε θά κετέ,
Τσίλα έστ' ιμ-μέ, εδέ τσίλετε *jάνε*

49 εἶναι οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ ἐκτείνας
τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ, εἶπεν, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ
50 οἱ ἀδελφοί μου. Διότι ὅστις κάμῃ τὸ
θέλημα τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρα-
νοῖς, αὐτός μου εἶναι ἀδελφὸς καὶ ἀ-
δελφὴ καὶ μήτηρ.

Κεφ. ιγ'.

1 Ἐν ἐκείνῃ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐξελθὼν ὁ
Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἐκάθητο πλη-
2 σίον τῆς θαλάσσης. Καὶ συνήχθησαν
πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε ἐμβὰς
εἰς τὸ πλοῖον ἐκάθητο· καὶ πᾶς ὁ ὄχ-
3 λος ἵστατο ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν. Καὶ
ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς πολλὰ διὰ πα-
ραβολῶν, λέγων,
Ἰδού, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων διὰ νὰ
4 σπείρῃ. Καὶ ἐνῷ ἔσπειρεν, ἄλλα μὲν
ἔπεσον παρὰ τὴν ὁδόν· καὶ ἦλθον τὰ
5 πετεινά, καὶ κατέφαγον αὐτά. Ἄλλα
δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου δὲν
εἶχον γῆν πολλήν· καὶ εὐθὺς ἀνεφύη-
6 σαν, ἐπειδὴ δὲν εἶχον βάθος γῆς· καὶ
ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκαυματίσθη-
σαν, καί, ἐπειδὴ δὲν εἶχον ῥίζαν, ἐ-
7 ξηράνθησαν. Ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰς
ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι,
8 καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσον
ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἔδιδον
καρπόν, τὸ μὲν ἑκατόν, τὸ δὲ ἑξήκον-
9 κοντα, τὸ δὲ τριάκοντα. Ὁ ἔχων ὦτα
διὰ νὰ ἀκούῃ, ἂς ἀκούῃ.

10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταί, εἶπον
πρὸς αὐτόν, Διὰ τί λαλεῖς πρὸς αὐ-
11 τοὺς διὰ παραβολῶν; Ὁ δὲ ἀποκριθείς,
εἶπε πρός αὐτούς, Διότι εἰς ἐσᾶς ἐδό-
θη νὰ γνωρίσητε τὰ μυστήρια τῆς βα-
σιλείας τῶν οὐρανῶν, εἰς ἐκείνους ὅ-
12 μως δὲν ἐδόθη. Διότι ὅστις ἔχει, ἔτι
θέλει δοθῇ εἰς αὐτόν, καὶ θέλει περισ-

49 τεμ-βελέζερε; Εδέ ὅτρίτι *dόρεν'* ε
τῖ *μbι νdσένεσιτ'* ε τί, ε θά, *Jά*
50 ιμ-με, εδέ τεμ-βελέζερε. Σεπσέ κ8ὅ
τε *bένε dαὅσρίμιν'* ε τιμ-έτι κε ἔ̈ὅτε
νdε κιέjετ, *aύ* με ἔ̈ὅτε βελᾶ ε
μότερ' ε μέμε.

Κρεῖ 13.

1 Εδέ *μb'* ατε *dίτε* σι *dόλι* Jισ8ϊ
2 νγα ὅτεπία, ῥίντε περάνε *dέτιτ*. Εδέ
8μbελόθνε τεκ *aύ* ὅ̈με *γένdεjε*,
κάκε σᾶ *aύ* χύρι *νdε* λ8νdρετ ε
ῥίντε: εδέ *γίθε γένdεjα* ῥίντε *b8ζε*
3 *dέτιτ*. Εδέ 8 φόλι ατύρε ὅ̈με με
παραβολί, τ8κε θένε,

Jά μbιέλεσι τε *dόλι* τε *μbιέλε*.
4 Εδέ *aύ* τε πο *μbίλτε* τσά ράνε
περάνε 8δεσε: εδέ έρθνε ὅπέσετε, ε
5 ι χένγρεν τε *γίθα*. Εδέ τε τιέρα
ράνε *μbε γθρίὅτετ*, τε σ' κίὅτε δε
ὅ̈με: εδέ περνεχέρε *bίνε*, σεπσέ
6 σ' κίὅτε δε τε θέλε: πό κ8ρ λίνdι
διέλι, *8dόκνε*, εδέ πασσί *v8κε* κί-
7 σινε ρένε, *8θάνε*. Εδέ τε τιέρα ράνε
μbε dρίζατ, εδέ *8ρίτνε dρίζατε*, ε ι
8 *μbύτνε* ατό. Εδέ τε τιέρα ράνε *μbε*
δε τε μίρε: εδέ έπνινε πέμε, νέρα
νε κίντ, ε τιάτερα *γaὅτε*-δίετε, ε
9 τιάτερα τρι-δίετε. Κ8ὅ κᾶ *bέὅε* περ
τε *dεγ8αρε*, λετε *dεγόνε*:

10 Εδέ *νdσένεσιτ'* έρθνε περάνε ε ι
θάν' ατί, Περσέ 8 φλέτ ατύρε με
11 παραβολί; Εδέ *aύ* 8περγέκ ε 8 θά
ατύρε, Σεπσέ *μbε jὅ* ἔ̈ὅτε δένε τε
μέρνι *bέὅ* τε φ̈ὅέχ8ρατ' ε *μbερετε-*
ρίσε κιέjεbετ, πό *μb'* ατά *v8κ'* ἔ̈ὅτε
12 δένε. Σεπσέ *aύ* κε κᾶ, *dοτ'* ι έπετε
εδέ *με*, εδέ *dοτε* τεπερόνε: πό *aύ* κε

σευθῆ· ὅστις ὅμως δὲν ἔχει, καὶ ὅ,τι
13 ἔχει θέλει ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ. Διὰ
τοῦτο λαλῶ πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβο-
λῶν, διότι βλέποντες δὲν βλέπουσι,
καὶ ἀκούοντες δὲν ἀκούουσιν, οὐδὲ νο-
14 οῦσι. Καὶ ἐκπληροῦται ἐπ' αὐτῶν ἡ
προφητεία τοῦ Ἡσαΐου, ἡ λέγουσα,
«Μὲ τὴν ἀκοὴν θέλετε ἀκούσει, καὶ δὲν
θέλετε ἐννοήσει· καὶ βλέποντες θέλετε
15 ἰδεῖ, καὶ δὲν θέλετε καταλάβει. Διότι
ἐπαχύνθη ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου,
καὶ μὲ τὰ ὦτα βαρέως ἤκουσαν, καὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔκλεισαν, μή-
ποτε ἴδωσι μὲ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ
ἀκούσωσι μὲ τὰ ὦτα, καὶ νοήσωσι μὲ
τὴν καρδίαν, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ
16 ἰατρεύσω αὐτούς». Ὑμῶν δὲ οἱ ὀφ-
θαλμοὶ εἶναι μακάριοι, διότι βλέπουσι·
17 καὶ τὰ ὦτα σας, διότι ἀκούουσιν. Ε-
πειδὴ ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι πολλοὶ
προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν νὰ
ἴδωσιν ὅσα βλέπετε, καὶ δὲν εἶδον· καὶ
νὰ ἀκούσωσιν ὅσα ἀκούετε, καὶ δὲν ἤ-
κουσαν.

18 Σεῖς λοιπὸν ἀκούσατε τὴν παραβο-
19 λὴν τοῦ σπείροντος. Παντὸς ἀκούοντος
τὸν λόγον τῆς βασιλείας, καὶ μὴ νο-
οῦντος ἔρχεται ὁ πονηρός, καὶ ἁρπάζει
τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
οὗτος εἶναι ὁ σπαρθεὶς παρὰ τὴν ὁδόν.
20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρθείς, οὗτος
εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον, καὶ εὐθὺς
21 μετὰ χαρᾶς δεχόμενος αὐτόν· δὲν ἔχει
ὅμως ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλ' εἶναι πρόσ-
καιρος· ὅταν δὲ γείνῃ θλῖψις ἢ διωγμὸς
διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται.
22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρθείς, οὗτος
εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον· ἔπειτα ἡ
μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀ-
πάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λό-

νθκε κᾶ, εδέ τσ' τε κέτε δοτε μέ-
13 ρετε νγα αύ. Περανδάϊ θ φλάς
ατύρε με παραβολί, σεπσέ τθκε
πάρε νθκε σόχενε, εδέ τθκε δεγάρε
νθκε δεγόνενε, ας νθκε κθπε-
14 τόνενε. Εδέ μbθσετε μb' ατά προ-
φιτί' ε Ισαΐσε, κε θότε, «Με τε
δεγάρε δοτε δεγόνι, πό νθκε δοτε
μέρνι βέσ: εδέ τθκε πάρε δοτε σί-
15 χνι, πό νθκε δοτε κθπετόνι. Σεπσέ
θτράσ ζέμερ' ε κετί λαθζι, εδέ δε-
γθανε ρένδε με βέσετ ε τύρε, εδέ
μbύλνε σύτ' ε τύρε, κε τε μος σόχενε
νδονε χέρε με σύτ, εδέ τε δε-
γόνενε με βέσετ, εδέ τε κθπετόνενε
με ζέμερενε, εδέ τε κεθένενε, ε τ' ι
16 σερόν ατά». Πό jθβε θ jάνε τε
λθμθρε σύτε, σε σόχενε: εδέ βέσετε
17 τθαϊ, σε δεγόνενε. Σεπσέ με τε
βερτέτε πο θ θέμ jθβε, σε σθμε
προφίτερ' εδέ τε δρέϊτε δεσερθανε
τε σόχενε σᾶ σίχνι jθ, εδέ νθκε
πάνε: εδέ τε δεγόνενε σᾶ δεγόνι
jθ, εδέ νθκε δεγθανε.

18 Jθ πρᾶ δεγόνι παραβολίν' ε μbιέ-
19 λεσιτ. Κθσdό κε δεγόν φιάλεν' ε
μbερετερίσε, εδέ νθκ' ε κθπετόν, bιέν
ι λίγθ, εδέ ρεμbέν ατε κε έσετε μbιέλε
νδε ζέμερε τ' ατί: κύϊ έσετε σι ajó
20 φάρα κε θμbθαλ περάν' θδεσε. Εδέ τσ'
θμbθαλ μbε γθρίσετετ, κύϊ έστ' αύ
κε δεγόν φιάλενε, εδέ περνεχέρε ε
21 μέρ με γεζίμ: πό σ' κᾶ ρένε νδε
bέτεχετ τε τί, ανδάϊ έσετε περ πάκ
κόχε: σεπσέ κθρ τε bένετε σερνγίμ
α τε νδιέκρε περ φιάλενε, περνε-
22 χέρε σκανδαλίσετε. Εδέ τσ' θμbθαλ
νδερ δρίζατ, κύϊ έστ' αύ κε δεγόν
φιάλενε: πό κθjdέσι ι κεσάϊ jέτε,
εδέ γενίμι ι γέσε μbύτ φιάλενε,

23 γον, καὶ γίνεται ἄκαρπος. Ὁ δὲ σπαρθεὶς ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν, οὗτός
εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λόγον, καὶ νοῶν·
ὅστις καὶ καρποφορεῖ, καὶ κάνμει, ὁ
μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριά-
κοντα.

24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν εἰς
αὐτοὺς, λέγων,

Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
μὲ ἄνθρωπον, ὅστις ἔσπειρε καλὸν
25 σπόρον ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ἀλλ' ἐνῷ
ἐκοιμῶντο οἱ ἄνθρωποι, ἦλθεν ὁ ἐχ-
θρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ
26 μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀνεχώρησεν. Ὅτε
δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, καὶ ἔκαμε
καρπὸν, τότε ἐφάνησαν καὶ τὰ ζιζά-
27 νια. Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ
οἰκοδεσπότου, εἶπον πρὸς αὐτὸν, Κύ-
ριε, καλὸν σπόρον δὲν ἔσπειρας ἐν τῷ
ἀγρῷ σου; πόθεν λοιπὸν ἔχει τὰ ζιζά-
28 νια; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐχθρὸς
ἄνθρωπος ἔκαμε τοῦτο. Οἱ δὲ δοῦλοι
εἶπον πρὸς αὐτόν, Θέλεις λοιπὸν νὰ
ὑπάγωμεν καὶ νὰ συλλέξωμεν αὐτά;
29 Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί, μήποτε συλλέγον-
τες τὰ ζιζάνια ἐκρίζώσητε μετ' αὐτῶν
30 τὸν σῖτον· ἀφίσατε νὰ συναυξάνωσιν
ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν
τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ θέλω εἰπεῖ
πρὸς τοὺς θεριστὰς, Συλλέξατε πρῶτον
τὰ ζιζάνια, καὶ δέσατε αὐτὰ εἰς δέ-
σμας, διὰ νὰ κατακαύσητε αὐτά· τὸν
δὲ σῖτον συνάξατε εἰς τὴν ἀποθήκην
μου.

31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν εἰς
αὐτούς, λέγων.

Ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν μὲ κόκκον σινάπεως, τὸν ὁποῖον
λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ
32 αὐτοῦ· τὸ ὁποῖον εἶναι μὲν μικρότερον
πάντων τῶν σπερμάτων· ὅταν ὅμως
αὐξηθῇ, εἶναι μεγαλήτερον τῶν λαχά-
νων, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἔρ-

23 εδέ βένετε ι πα-πέμε. Εδέ τᾶ' 8-
μβ8αλ μβε δᾶ τε μίρε, κύϊ ἔᾶτ' αύ
ἀε ἀεγόν φιάλενε, εδέ ε κ8πετόν:
περανδαϊ αύ βίϳε πέμε, εδέ βέν
νέρι νέ κίντ, ε τιάτερι γαᾶτε-δίετε,
ε τιάτερι τρι-δίετε.

24 Νᾶ τιάτερε παραβολῖ 8 πρᾶρι
ατύρε, τ8κε θένε,

Μβερετερῖ' ε κιέϳεβετ γᾶ8 με νᾶ
νερῖ κε μβόλι φάρε τε μίρε νά' άρε
25 τε τί: πό κ8ρ φλίνινε νέρεζιτε, έρδι
αρεμίκ8 ι ατί, ε μβόλι έγερ νάερ
26 μέστ τε γρβριτ, εδέ ίκ8. Εδέ κ8ρ
βί8 βᾶρι, ε βέρι πέμε, ατεχέρε
27 8α8κ εδέ έγερι. Εδέ ᾶερβετόρετ'
έρθνε περάνε τε ζότιτ ᾶτεπίσε, ε
ι θάνε, Ζότ, ν8κε μβόλε τί φάρε
τε μίρε νά' άρετ τένδε; νγα δόλι
28 πρᾶ έγερι; Εδέ αύ 8 θά ατύρε,
Νδονᾶ νερῖ αρεμίκ ε κᾶ βέρε κετᾶ.
Εδέ ᾶερβετόρετ' ι θάν' ατί, Δό πρᾶ
29 τε βέμι ε τα μβελέδεμ' ατᾶ; Πό
αύ θά, Jό: σεπσέ τ8κε μβελέδ8ρ'
έγερινε μος ᾶκ8λνι γρ8ρετε βάᾶκε
30 με ατᾶ. Λέρινι τε ρίτενε τε δύ
βάᾶκε γερ μβε τε κόρετ: εδέ νδᾶ
κόχε τε κόριτ δοτ' 8 θέμ. κόρεσβετ,
Μβελίθνι μᾶ περπάρα έγερινε, εδέ
ε λίθνι δόραζε, περ τε διέγρ' ατᾶ:
εδέ γρ8ρετ' ε μβελίθνι νδᾶ γρ8νάρτ
τίμ.

31 Νᾶ τιάτερε παραβολῖ 8 πρᾶρι
ατύρε, τ8κε θένε,

Μβερετερῖ' ε κιέϳεβετ γᾶν με νᾶ
κόκε σινάπι, τε τσίλεν' ε μόρι νᾶ
32 νερῖ εδέ ε μβόλι νά' άρετ τε τί: αϳό
έᾶτε μᾶ ε βόγελᾶ σε γίθε φάρατε:
πό κ8ρ ρίτετε, έᾶτε μᾶ ε μάδε
σε λάκρατε, εδέ βένετε αρδ,

χονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦσιν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

33 Ἄλλην παραβολὴν εἶπε πρὸς αὐτούς.

Ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ προζύμιον, τὸ ὁποῖον λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς τρία μέτρα ἀλεύρου, ἐωσοῦ ἔγεινεν ὅλον ἔνζυμον.

34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς διὰ παραβολῶν πρὸς τοὺς ὄχλους, καὶ χωρὶς παραβολῆς δὲν ἐλάλει πρὸς αὐ-
35 τούς· διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Θέλω ἀνοίξει ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· θέλω ἀπαγγείλει πράγματα κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου».

36 Τότε ἀφήσας τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς, καὶ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγον-
37 τες, Ἐξήγησον εἰς ἡμᾶς τὴν παραβο-
λὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς,

Ὁ σπείρων τὸν καλὸν σπόρον εἶναι
38 ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ δὲ ἀγρὸς εἶναι ὁ κόσμος· ὁ δὲ καλὸς σπόρος, οὗτοι εἶναι οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ
39 ζιζάνια εἶναι οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· ὁ δὲ ἐχθρός, ὅστις ἔσπειρεν αὐτά, εἶναι ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς εἶναι ἡ συντέλεια τοῦ αἰῶνος· οἱ δὲ θερισταὶ εἶναι
40 οἱ ἄγγελοι. Καθὼς λοιπὸν συλλέγονται τὰ ζιζάνια καὶ κατακαίονται ἐν πυρί, οὕτω θέλει εἶσθαι ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ
41 αἰῶνος τούτου. Θέλει ἀποστείλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ θέλουσι συλλέξει ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα,
42 καὶ τοὺς πράττοντας τὴν ἀνομίαν· καὶ θέλουσι ῥίξει αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθ-
43 μὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων. Τότε οἱ δίκαιοι θέλουσιν ἐκλάμψει ὡς ὁ ἥλιος, ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς αὐ-

κάλε σᾶ βίνεν ὅπέσετ' ε κιέλιτ,
ε ρίνε νδενε δέγατ τ' ασᾶϊ.

33 Νε τιάτερε παραβολί 8 φόλι
ατύρε,

Μbερετερί' ε κιέjebετ γᾶν με
brθμε, τε τσίλιν' ε μόρι νε γρθα,
εδέ ε φσέχ8 νδε τρί μάσα μίελι,
γερσᾶ 8mbrθϊτ γίθε.

34 Κετό τε γίθα 8α φόλι Jισθϊ
γένδejεσε με παραβολία, εδέ πα
35 παραβολί νθκ' 8 φλίστε ατύρε: κε τε mbθσετε τθ' έσ̈τε θένε νγα προφίτι κε θότε, «Dοτε χάπ γόjενε τίμε με παραβολία: dοτε φλάς τε φσέχθρα κε κθρ έσ̈τε νγρέχθρε bότα».

36 Ατεχέρε Jισθϊ λά γένδejεν' ε έρδι νδε ötεπίτ, εδέ νδσένεσιτ' ε ατί ι έρθνε περάνε,ε ι θάνε, Σγίθ-να
37 παραβολίν' ε έγεραβετ άρεσε. Εδέ aυ 8περγέκ ε 8 θά ατύρε,

Aύ κε mbίελ φάρεν' ε μίρε έσ̈τ'
38 ι bίρ' ι νερίθτ: εδέ άρα έσ̈τε bότα: εδέ φάρ' ε μίρε jάνε τε bίjτ' ε mbερετερίσε: εδέ έγερατε jάνε τε
39 bίjτ' ε τε λίγθτ: εδέ αρεμίκ8 κε mbόλι ατά, έσ̈τε diάλι: εδέ τε κόρετε έσ̈τε τε mbαρθαρετ' ε jέτεσε:
40 εδέ κόρεσιτε jάνε ένγεjτε. Σικθνδρε πρα mbελίδεν' έγερατε, εδέ diγενε νδε ζιάρ, κεσ̈τθ dοτε jέτε mbε τε
41 mbαρθαρετ τε κεσᾶϊ jέτε. I bίρ' ι νερίθτ dοτε dεργόνε ένγεjτ' ε τί, εδέ dοτε mbελέδενε νγα mbερετερί' ε ατί γίθε σκανδαλίτε, εδέ ατά κε
42 bένενε πα-8δερίνε: εδέ dοτ' ι χέδεν' ατά νδε φόρε τε ζιάριτ: ατιέ dοτε jέτε τε ηjάρετ' ε τε κερτσελίτθριτ'
43 ε δέmbεβετ. Ατεχέρε τε dρείτετε dοτε νδρίτνενε σι diέλι νδε mbε-

τῶν. Ὁ ἔχων ὦτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἂς ἀκούῃ.

44 Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ θυσαυρὸν κεκρυμμένον ἐν τῷ ἀγρῷ, τὸν ὁποῖον εὑρῶν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

45 Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἄνθρωπον ἔμπορον, ζη-
46 τοῦντα καλοὺς μαργατίτας· ὅστις εὑρὼν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ὑπῆγε καὶ ἐπώλησε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.

47 Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δίκτυον, τὸ ὁποῖον ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ συνήγαγεν ἀπὸ
48 παντὸς εἴδους· τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ ἐγεμίσθη, ἀνεβίβασαν ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθήσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ ἀχρεῖα ἔρριψαν ἔξω.
49 Οὕτω θέλει εἶσθαι ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· θέλουσιν ἐξέλθει οἱ ἄγγελοι, καὶ θέλουσιν ἀποχωρίσει τοὺς πο-
50 νηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, καὶ θέλουσι ῥίψει αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

51 Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐνοήσατε ταῦτα πάντα; Λέγουσι πρὸς
52 αὐτόν, Ναί, Κύριε. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν εἶναι ὅμοιος μὲ ἄνθρωπον οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ νέα καὶ παλαιά.

53 Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.
54 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐξεπλήττοντο καὶ ἔλεγον, Πόθεν εἰς τοῦτον ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ
55 δυνάμεις; Δὲν εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ

ρετερῖτ τ' Ἀτεσε τύρε: αὺ ἐ κᾶ βέϑε τε ᵭεγόνε, λετε ᵭεγόνε.

44 Περσερῖ μbερετερῖ' ε ϰιέjebετ γᾶν με νε θεσᾶρ φϑέχϑρε νᾰ' ἀρετ, ατε ϰϑρ ε γέτι νε νερῖ ε φϑέχϑ: εδέ νγα γεζίμ' ι τί βέτε ε ϑέτ γίθε σε τϑ' κᾶ, εδέ bλέν ατε ἀρε.

45 Περσερῖ μbερετερῖ' ε ϰιέjebετ γᾶν με νε νερῖ τρεγετᾶρ ϰε ϰερ-
46 κόντε μαργαριτάρε τε μίρε: ι τσίλι ϰϑρ γέτι νε μαργαριτᾶρ ϑ8με τε bεjέτϑρε, bάτε ε ϑίτι γίθε σᾶ κίϑτε, εδέ ε bλέ8 ατε.

47 Περσερῖ μbερετερῖ' ε ϰιέjebετ γᾶν με νε ριέτε ϰε 8χόϑ νᾰε δέτ,
48 ε μbελόδι τϑ' ᵭό φάρε γεjε: εδέ σι 8μbϑ8, ε νᾰσϑάρε ατέ νᾰε bϑζε τε ᵭέτιτ, εδέ νᾰέν' ε μbελόθνε τε μίρατε νᾰ' ένε, εδέ τε λίγατ' ι
49 χόθνε jάϑτε. Κεϑτϑ ᵭοτε jέτε μbε τε μbαοβαορτ.τεjέτεσε: ᵭοτε ᵭάλεν' ένγεjτε, ε ᵭοτε νᾰάνενε τε λίϰτε
50 νγα τε ᵭρέϊτετε, εδέ ᵭοτ' ι χέδεν' ατά νᾰε καμινε τε ζιάρϊτ: ατιέ ᵭοτε jέτε τε ϰjάρετ' ε τε ϰερτσελίτ8ριτ' ε δέμbεbετ.

51 Ϭ θότ' ατύρε Jισβϊ, Α ι ϰ8πετϑατε ϰετό τε γίθα; Ι θόν' ατϊ, Πό,
52 Ζότ. Εδέ αύ 8 θά ατύρε, Περανᾰάϊ τϑ' ᵭό ϑϰρόνες ϰε ϰᾶ μεσϑάρε π8νετ' ε' μbερετερίσε ϰιέjebετ γᾶν με νε νερῖ ζοτ-ϑτεπίε, ϰε νᾰσίερ νγα θεσᾶρι τί γε τε ρεjα εδέ τε bιέτερα.

53 Εδέ Jισβϊ σι μbαρῶϊ ϰετό παρα-
54 βολία, ίϰ8 ανᾰε̄j. Εδέ σι έρδι νᾰε δέτ τε τί, ι μεσόντε ατά νᾰε σιναγογίτ τ' ατύρε, κάϰε σᾶ τϑ8-
dίτεϑιν' ατά ε θόϑινε, Νγά ι έρδι
55 ϰετϊ ϰεjό ditερϊ, ε ϰετό φ8ϰία; Α

τέκτονος; ἡ μήτηρ αὐτοῦ δὲν λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας;
56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ δὲν εἶναι πᾶσαι παρ' ἡμῖν; πόθεν λοιπὸν εἰς τοῦτον ταῦτα πάντα;
57 Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν εἶναι προφήτης ἄνευ τιμῆς, εἰμὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ
58 οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ δὲν ἔκαμεν ἐκεῖ πολλὰ θαύματα διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Κεφ. ιδ'.

1 ΚΑΤ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν φήμην τοῦ
2 Ἰησοῦ, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Οὗτος εἶναι Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.
3 Διότι ὁ Ἡρώδης συλλαβὼν τὸν Ἰωάννην, ἔδεσεν αὐτόν, καὶ ἔβαλεν ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα
4 Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, διότι ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, Δὲν σοὶ εἶναι συγκεχωρημένον νὰ ἔχῃς αὐτήν,
5 Καὶ θέλων νὰ θανατώσῃ αὐτὸν ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, διότι εἶχον αὐτὸν ὡς
6 προφήτην. Ὅτε δὲ ἐτελοῦντο τὰ γενέθλια τοῦ Ἡρώδου, ἐχόρευσεν ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ
7 ἤρεσεν εἰς τὸν Ἡρώδην. Ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν εἰς αὐτὴν νὰ δώσῃ
8 ὅ,τι ἂν ζητήσῃ. Ἡ δὲ παρακινηθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, λέγει, ἐδῶ ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου
9 τοῦ Βαπτιστοῦ. Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς· διὰ τοὺς ὅρκους ὅμως καὶ τοὺς
10 συγκαθημένους προσέταξε νὰ δοθῇ. Καὶ

ν8κ' ἔ̈στε κύϊ ι βίρ' ι μιέ̈στριτ; ε ἔμ' ε ατί α ν8κε θ8χετε Μαριάμε, εδέ τε βελέζεριτ' ε ατί Jακόβ, εδέ
56 Josí, εδέ Σιμόν, εδέ J8δε; Εδέ τε μότερατ' ε ατί α ν8κε jάνε τε γίθα νδερ νέ; νγα ι έρθνε κετί πρᾶ κετό
57 τε γίθα; Εδέ σκανδαλίσεϊνε)μb' ατέ. Πό Jισ8ϊ 8 θά ατύρε, N8κ' ἔ̈στε προφίτ ι πα-νδέρϊμ νγετϊ8, περβέτϊ νδε πατρίδε τε τί ε νδε ϊτεπί
58 τε τί. Εδέ ν8κε βέρι ατιέ ϊθμε τϊ8δία, περ πα-βεσερΐν' ε απύρεβε.

Κρεϊ 14.

1 Nd' ατέ κόχε Ιρόδι κατρθρδερσι
2 δεγϊδι ζέριν' ε Jισ8ϊτ, εδέ 8 θά ϊέρβετόρεβετ τί, Κύϊ ἔ̈στε Joánn παγεζόρι: αύ ἔ̈στε νγάλ8ρε νγα τε βάέκ8ριτε, εδέ περανδάϊ π8νόνενε τϊ8δία νγα αύ.
3 Σεπσέ Ιρόδι ζ8ρι Joánninε, εδέ ε λίδι, εδέ ε βδρι νδε βδρκ, περ Ιροδιάδενε γρ8αν' ε Φιλίππιτ τε βελᾶτ:
4 σεπσέ Joánni ι θόϊτε ατί, σε N8κ'
5 ἔ̈στ' ε δδεσε τα κε̈ϊ τί ατέ. Εδέ δόντε τα βρίστε ατέ, πό κϊ̈τε φρίκε γένδεjενε, σεπσέ ε κίϊνε περ
6 προφίτ. Εδέ κ8ρ βένεϊ τε φεστ8αρετ' ε δίτεσε τε λίνδ8ριτ Ιρόδιτ, ε βίja ε Ιροδιάδεσε καρδσέ8 νδε μέστ,
7 εδέ ι πελκέ8 Ιρόδιτ. Περανδάϊ ι 8ζοτ8α ασᾶϊ με bε̈ τ' ι άπε τϊ̈' τε
8 λύπτε. Εδέ αjό, σι 8μεσ8α πρέϊ σ' έμεσε, θότε, 'Επ-με κρύετ' ε Joánn παγεζόριτ κετ8 μbε κετέ τα-
9 λ8ρε. Εδέ μbερέτιτ ι έρδι κέϊ: πό περ bέτε κε bέρι, εδέ περ ατά κε ϊσϊνε νδέν8ρε νδε μεσάλε bάσϊκε με
10 ατέ, 8ρδερσϊ τ' ι έπετε. Εδέ αεργϊ

πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν
11 τῇ φυλακῇ. Καὶ ἐφέρθη ἡ κεφαλὴ αὐ-
τοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη εἰς τὸ κο-
ράσιον· καὶ ἔφερεν αὐτὴν πρὸς τὴν
12 μητέρα αὐτῆς. Καὶ προσελθόντες οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐσήκωσαν τὸ σῶμα,
καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγ-
γειλαν τοῦτο εἰς τὸν Ἰησοῦν.

13 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν
ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον
κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι
ἠκολούθησαν αὐτὸν πεζοὶ ἀπὸ τῶν πό-
λεων.

14 Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν [ὁ Ἰησοῦς,] εἶδε πο-
λὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη δι' αὐ-
τούς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀῤῥώστους
αὐτῶν.

15 Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, προσῆλθον
πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγον-
τες, Ἔρημος εἶναι ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥ-
ρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχ-
λους, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς κώμας
16 καὶ ἀγοράσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τροφάς. Ὁ
δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν ἔ-
χουσι χρείαν νὰ ὑπάγωσι· δότε εἰς
17 αὐτοὺς σεῖς νὰ φάγωσιν. Οἱ δὲ λέ-
γουσι πρὸς αὐτόν, Δὲν ἔχομεν ἐδῶ εἰ-
18 μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ὀψάρια. Ὁ
δὲ εἶπε, Φέρετέ μοι αὐτὰ ἐδῶ.

19 Καὶ προστάξας τοὺς ὄχλους νὰ κα-
θίσωσιν ἐπὶ τὰ χόρτα, καὶ λαβὼν
τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ὀψάρια,
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε·
καὶ κόψας ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς
τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τοὺς
20 ὄχλους. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορ-
τάσθησαν· καὶ ἐσήκωσαν τὸ περισ-
σευμα τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφί-
21 νους πλήρεις. Οἱ δὲ τρώγοντες ἦσαν
ἕως πεντακισχίλιοι ἄνδρες, ἐκτὸς γυ-
ναικῶν καὶ παιδίων.

22 Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν ὁ [Ἰησοῦς] τοὺς
μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ἐμβώσιν εἰς τὸ

ε ι πρέ8 κρύετε Joάννιτ νdε̱ b8ργ8τ.
11 Εδέ κρύετ' ε ατῖ 8πρ8 μbε̱ νε̱ τα-
λ8ρε, ε ι 8δά bάϋε̱σε̱: εδέ ajó ια
12 πρ8ρι σ' έμε̱σε̱. Εδέ έρθνε̱ νdσέ-
νεσιτ' ε ατί, ε νγρίτνε̱ τρ8πινε̱, εδέ
ε κάλνε̱ νdε̱ bάρ: παστάϊ έρθνε̱ ε
ι δάνε̱ ζε̱ Jισ8ϊτ.

13 Εδέ Jισ8ϊ κ8ρ dε̱γ̈ῖ, ἰκ8 ανdε̱j
με λ8νdρε̱ μbε̱ νε̱ bέντ τε̱ ϋκρέτε̱
βετϋάνε̱: εδέ γ̈ένdε̱ja κ8ρ dε̱γ̈8ανε̱
ι bάνε̱ πράπα κέμbε̱ νγα κυτέτετε̱.

14 Εδέ [Jισ8ϊ] κ8ρ dόλι, πᾶ ϋ8με̱
γ̈ένdε̱je, εδέ ι 8δέμπ πε̱ρ ατά, εδέ
ϋερῖ τε̱ σεμ8ρετ' ε ατύρε.

15 Εδέ σι 8νγρύς, ι έρθνε̱ περάνε̱
νdσένεσιτ' ε ατί, ε ι θάνε̱, σε
Βένdι ξϋτ' ι ϋκρέτε̱, εδέ κόχα
νdαϋτί κᾶ ϋκ8ρε: λεϋό γ̈ένdε̱jενε̱,
ἀε̱ τε̱ bένε̱ νdεπερ κρυε-φϋάτερατ
τε̱ bλένε̱νε̱ τε̱ νγρέ̱να περ bέτε̱χεν'
16 ε τύρε. Πό Jισ8ϊ 8 θά ατύρε, N8κε̱
κάνε̱ νεbόjε̱ τε̱ bένε̱: έπ8νι j8
17 ατύρε τε̱ χάνε̱. Εδέ ατά ι θόν' ατί,
N8κε̱ κέμι κε̱τ8 bέτϋ πέσε̱ b8κε̱,
18 εδέ dύ πίϋκ. Εδέ aύ θά, Bίμινι
μ8α ατό κε̱τ8.

19 Εδέ 8ρdε̱ρῖ γ̈ένdε̱jενε̱ τε̱ ρίjνε̱
περμbί bάρερατ, εδέ μόρι πέσε̱
b8κετ' ε dύ πίϋκετε̱, εδέ νγρίτι
σῦτε̱ περπιέτε̱ νdε̱ κιέλ ε bεκῦϊ:
εδέ πασσί ι θές, 8 δά b8κε̱τε̱
νdσένεσεbετ, εδέ νdσένεσιτε̱ γ̈ένdε-
20 jεσε̱. Εδέ χένγρε̱ τε̱ γίθε̱, ε 8νγί-
νενε̱: εδέ νγρίτνε̱ τεπε̱ρίτσεν' ε
τσόπαbετ, dυ-μbε̱-δίετε̱ κόϋα πλότ.
21 Εδέ ατά κε̱ χένγρε̱ ίσινε̱ σινdονά
πέσε̱ μίjε̱ b8ρα, bέτϋ γρᾶbετ ε
τϋ8ναbετ.

22 Εδέ πέρνεχέρε̱ [Jισ8ϊ] ϋτρενγῦϊ
νdσένεσιτ' ε τί τε̱ χύνενε̱ νdε̱

πλοῖον, καὶ νὰ ὑπάγωσι πρὸ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἑωσοῦ ἀπολύσῃ τοὺς
23 ὄχλους. Καὶ ἀφοῦ ἀπέλυσε τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν διὰ νὰ προσευχηθῇ. Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα, ἦτο μόνος ἐκεῖ.
24 Τὸ δὲ πλοῖον ἦτο ἤδη ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· διότι ἦτο ἐναντίος ὁ ἄνεμος.
25 Ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ὑπῆγε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
26 περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα, ἐταράχθησαν, λέγοντες, Ὅτι φάντασμα εἶναι· καὶ
27 ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐθὺς δὲ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.
28 Ἀποκριθεὶς δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, ἐὰν ἦσαι σὺ, πρόσταξόν με νὰ ἔλθω πρὸς σὲ ἐπὶ τὰ ὕδατα.
29 Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος, περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν
30 Ἰησοῦν. Βλέπων ὅμως τὸν ἄνεμον δυνατόν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρχίσας νὰ καταποντίζηται, ἔκραξε, λέγων, Κύριε,
31 σῶσόν με. Καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπίασεν αὐτόν, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ὀλιγόπιστε, εἰς τί
32 ἐδίστασας; Καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς τὸ
33 πλοῖον, ἔπαυσεν ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτόν, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶσαι.
34 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν
35 γῆν Γεννησαρέτ. Καὶ γνωρίσαντες αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐκείνου, ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν πάντας
36 τοὺς πάσχοντας· καὶ παρεκάλουν αὐτὸν νὰ ἐγγίσωσι μόνον τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἤγγισαν, ἰατρεύθησαν.

λἤνδρετ, εδέ τε ἤκόὴενε περτέ*j* με περπάρα σε αύ, γερσᾶ τε λεῆόὴε
23 γένδε*j*ενε. Εδέ σι λεῆöï γένδε*j*ενε, χίπι νδε μάλτ δετᾶάνε ϰε τε φάλετε: εδέ σι ѕνγρύς, ίᾶτε δέτεμ' ατιέ.
24 Εδέ λἤνδρα ίᾶτε νδαᾶτί νδε μέστ τε dĕτιτ, τѕϰε περπιέϰѕρε νγα δάλετε: σεπσέ έρα ίᾶτε ϰἤνδρε. Εδέ
25 μδε τε ϰάτερτενε ρѕάϊτιεν' ε νάτεσε Jιѕδï δάτε τεϰ ατά, τѕϰε έτѕѕρε
26 περμδί dĕτ. Εδέ νδεξένεσιτε ϰѕρ ε πάνε τѕϰε έτѕѕρε περμδί dĕτ, ѕτρέμπνε, ε θάνε, Σε ξᾶτε χίje: εδέ
27 νγα ρρίϰα bξρτίτνε. Πό Jιѕδï περνεχέρε ѕ φόλι ατύρε, τѕϰε θένε, Κίνι ζέμερε: ѕνε jάμ: μος ѕφρικεσόνι.
28 Εδέ Πιέτρι ѕπεργέϰ ε ι θά, Ζότ, νδε jĕ τί, ѕρδερό-με τε δῖν τε τί
29 μδι ѕjερατ. Εδέ αύ θά, Ἐja. Εδέ Πιέτρι ѕδρίτι νγα λἤνδρα, ε έτσι μδι ѕjερατ, ϰε τε δῖνε τε Jιѕδï.
30 Πό ϰѕρ πᾶ έρενε τε φόρτε, ѕφρικεσά: εδέ σι ζδρι τε ϰρίδετε, bξρτίτι,
31 τѕϰε θένε, Ζότ, σπετό-με: Εδέ Jιѕδï περνεχέρε νγάτι dόρενε, εδέ ι θά, Ο bεσε-πάϰ, περσέ ϰĕ με dῦ
32 μένδε*j*ε; Εδέ ατά σι χύνε νδε
33 λἤνδρετ, πѕööï έρα. Εδέ ατά ϰε ίᾶτινε νδε λἤνδρετ έρθνε ε ι ѕφάλνε ατῖ, τѕϰε θένε, Με τε bεртέτε jĕ bῖρ Περενδίε.
34 Εδέ σι ѕϰѕάνε περτέ*j* έρθνε νδε
35 δĕτ Γεννισαρέτ. Εδέ νέρεζιτ' ε ατῖ бένδι, ϰѕρ ε νόγνε, dεργѕάνε νδεπερ γίθ' ατό άνε, εδέ ι πρѕνε γίθ' ατά
36 ϰε κίᾶτινε κέϰ. Εδέ ι λѧτεᾶτιν' ατῖ, τε πρέϰενε τσέπιν' ε ρόbεσ' ατῖ бέτεμε: εδέ σᾶ бέτε ε πρέϰνε, ѕᾶερѧάνε.

Κεφ. ιε'.

1 Τότε προσέρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν
οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ
2 Φαρισαῖοι, λέγοντες, Διὰ τί οἱ μαθη-
ταί σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν
τῶν πρεσβυτέρων; διότι δὲν νίπτονται
τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν τρώγωσιν ἄρ-
3 τον. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐ-
τούς, Διὰ τί καὶ σεῖς παραβαίνετε
τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παρά-
4 δοσίν σας; διότι ὁ Θεὸς προσέταξε,
λέγων, «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν
μητέρα:» καὶ «Ὁ κακολογῶν πατέρα
ἢ μητέρα, ἐξάπαντος νὰ θανατώνηται.»
5 Σεῖς ὅμως λέγετε, Ὅστις εἴπῃ πρὸς
τὸν πατέρα, ἢ πρὸς τὴν μητέρα, Δῶ-
ρον εἶναι ὅ,τι ἤθελες ὠφεληθῆ ἐξ ἐμοῦ,
ἀρκεῖ, καὶ δύναται νὰ μὴ τιμήσῃ τὸν
πατέρα αὐτοῦ, ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ.

6 Καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ
7 διὰ τὴν παράδοσίν σας. Ὑποκριταί,
καλῶς προεφήτευσε περὶ ὑμῶν ὁ Ἡ-
8 σαΐας, λέγων, «Ὁ λαὸς οὗτος [μὲ πλη-
σιάζει μὲ τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ] μὲ
τὰ χείλη μὲ τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία αὐ-
9 τῶν, μακρὰν ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. Εἰς
μάτην δὲ μὲ σέβονται, διδάσκοντες
διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.»

10 Καὶ προσκαλέσας τὸν ὄχλον, εἶπε
11 πρὸς αὐτούς, Ἀκούετε καὶ νοεῖτε, Δὲν
μολύνει τὸν ἄνθρωπον τὸ εἰσερχόμενον
εἰς τὸ στόμα, ἀλλὰ τὸ ἐξερχόμενον ἐκ
τοῦ στόματος, τοῦτο μολύνει τὸν ἄν-
θρωπον.

12 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐ-
τοῦ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἐξεύρεις ὅτι οἱ
Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον τοῦτον
13 ἐσκανδαλίσθησαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πε, Πᾶσα φυτεία, τὴν ὁποίαν δὲν ἐ-
φύτευσεν ὁ Πατήρ μου ὁ οὐράνιος, θέ-

Κρεῖ 15.

1 Ατεχέρε βίνεν τε Jισθῖ σκρόνε-
σιτ' εδέ Φαρισέντε νγα Jερθσαλίμι,
2 ε ι θόνε, Περσέ νδσένεσιτ' ε τθ
σκέλενε φιάλενε κε κάνε λένε
πλέκτε; σεπσέ σ' λάνενε dθαρτ' ε
3 τύρε, κθρ χάνε bθκε. Πό αύ θπερ-
γέκ ε θ θά ατύρε, Περσέ εδέ jθ
σκέλνι πορσίν' ε Περενdίσε περ
4 φιάλενε κε κένι λένε; Σεπσέ Περεν-
dία πορσίτι, τθκε θένε, « Νdερό
τετ-άτε ε τετ-έμε»: εδέ, «Αύ κε
φλέτ κέκ περ τ' άνε α περ τ' έμενε
5 λετε βρίτετε». Πό jθ θόνι, σε Κθσ
τ' ι θότε τ' έτ, α σ' έμεσε, σε
τσ' dό τε μίρε κε τε σόχτσ πρέϊ
μέje, έσττε Δθρετί, μjάφτ, εδέ μθντ
τε μος νdερόνε τ' άνε α τ' έμενε.
6 Εδέ σ' μbάϊτετε πορσίν' ε Περεν-
dίσε περ φιάλενε κε κένι λένε jθ.
7 Ιποκρίτερε, μίρε προφιτέπσι Ισαΐα
8 περ jθ, τθκε θένε, «Κύϊ λαθς [με
αφρόνετε με γόjεν' ε τί, εδέ] με
νdερόν με bθζετ: πό ζέμερ' ε
9 ατύρε έσττε λάρκ πρέϊ μέje. Εδέ
κότ με νdερόνενε, τθκε μεσθαρε
μεσίμε κε jάνε πορσία νέρεζισσ».
10 Εδέ σι θίρι γένdεjενε θ θά, Dε-
11 γόνι εδέ κθπετόνι. Τσ' χσν νdε
γόjετ νθκε πεγέρ νερίνε, πό
τσ' dέλ νγα γόja, κεjό πεγέρ νε-
ρίνε.

12 Ατεχέρε θαφρθανε νdσένεσιτ' ε
ατί, ε ι θάνε, Α ε dί σε Φαρι-
σέντε κθρ dεγθανε κετέ φιάλε
13 θσκανδαλίσνε; Εδέ αύ θπεργέκ ε
θά, Τσ' dό bίμε κε νθκ' ε κα μbιέλε
ιμ-άτε κιελόρι, dοτε σκθλετε.

14 λει ἐκριζωθῆ. Ἀφήσατε.αὐτούς· εἶναι
ὁδηγοὶ τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυ-
φλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθρον
θέλουσι πέσει.

15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς
αὐτόν, Ἐξήγησον εἰς ἡμᾶς τὴν παρα-
16 βολὴν ταύτην. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν,
17 Ἔτι καὶ σεῖς ἀσύνετοι εἶσθαι; Δὲν
ἐννοεῖτε ἔτι, ὅτι πᾶν τὸ εἰσερχόμενον
εἰς τὸ στόμα καταβαίνει εἰς τὴν κοι-
λίαν, καὶ ἐκβάλλεται εἰς ἀφεδρῶνα,
18 Τὰ δὲ ἐξερχόμενα ἐκ τοῦ στόματος;
ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται, καὶ ἐκεῖνα
19 μολύνουσι τὸν ἄνθρωπον. Διότι ἐκ τῆς
καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονη-
ροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί,
20 ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. Ταῦτα
εἶναι τὰ μολύνοντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ
δὲ νὰ φάγῃ τις μὲ ἀνύπτους χεῖρας
δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπον.

21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἀνε-
22 χώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σι-
δῶνος. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ Χαναναία ἐξελ-
θοῦσα ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐκραύ-
γασε πρὸς αὐτόν, λέγουσα, Ἐλέησόν
με, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβίδ· ἡ θυγάτηρ
23 μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ δὲν
ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὴν λογον. Καὶ προ-
σελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ παρεκά-
λουν αὐτόν, λέγοντες, Ἀπόλυσον αὐ-
24 τήν, διότι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν ἀπεστάλην,
εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα
25 τοῦ οἴκου Ἰσραήλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα
προσεκύνει αὐτόν, λέγουσα, Κύριε, βο-
26 ήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν
εἶναι καλὸν νὰ λάβῃ τις τὸν ἄρτον
τῶν τέκνων, καὶ νὰ ῥίψῃ εἰς τὰ κυ-
27 νάρια. Ἡ δὲ εἶπε, Ναί, Κύριε· ἀλλὰ
καὶ τὰ κυνάρια τρώγουσιν ἀπὸ τῶν

14 Λένι ατά: σε *jάνε* τε *bérbδρε* κε δ
χέκιν' δδενε τε *bérbδρεbετ*: εδέ
νάε κόφτε σε ι *bérbδρι* ι *χέκ* δδενε
τε *bérbδριτ*, τε *dú dοτε bίενε νάε*
γρόπετ.

15 Εδέ Πιέτρι δπεργέκ ε ι θά ατί,
16 Δεφτέ-να κετέ παραβολί. Εδέ Jισδί
17 θά, Εδέ πο πα-μέντ *jéνι jδ*; Εδέ
νδκε πο κδπετόνι, σε τδ' *dó* γε
κε χῦν *νάε γόjετ*, *σbρέτ νάε bάρ-*
κδτ, εδέ *νdσίρετε νάε* τε *dάλδριτ*;
18 Πό ατό κε *dάλενε νγα γόja*, *dά-*
λενε νγα ζέμερα, εδέ ατό *νdύνενε*
19 νερίνε. Σεπσέ νγα ζέμερα *dάλενε*
μενdίμε τε λίγα, *βράσιε*, *νdυρεσία*,
κδρbεσρία, τε *διέδρα*, *μαρτιρί* τε
20 ρέμε, *βλασφμία*. Κετό *jάνε* ατό κε
νdύνενε νερίνε: πό τε *χάjε νdονέ*
με *dδαρ* τε πα-λάρα νδκε *νdῦν*
νερίνε.

21 Εδέ Jισδί *dόλι andέj*, ε *ίκδ νάε*
άνετ τε Τύρεσ' ε τε Σιδόνεσε.
22 Εδέ *já* νέ γρδα Χανανέ τε *dόλι*
νγα ατά σινόρε, ε ι *bερτίστε*, τδκε
θένε, Περdελέ-με, ο Ζότ, *bίρ* ι
Δαβίδιτ: σε *ιμε-bίjε μδνdόνετε*
23 κέκ πρέϊ *diᾶλιτ*. Πό *aύ νδκ'* ι
δπεργέκ *ασᾶϊ νdονέ φιάλε*. Εδέ
νdσένεσιτ' ε ατί έρθνε περάνε ε ι
λδτεδτινε, τδκε θένε, *Λεδό-je* ατέ,
24 σεπσέ πο *bερτέτ* πράπα νέδ. Πό
aύ δπεργέκ ε θά, Νδκε *δdεργδατδ*
*νγετ*δ, *bέτδ* τε δένε' ε *χδμbδρα* τε
25 ὅτεπίσε Ισραΐλιτ. Παστάϊ *ajó* έρδι
ε ι *φάλεϊ* ατί, τδκε θένε, Ζότ,
26 *νdίχ-με*. Πό *aύ* δπεργέκ ε θά, Νδκ'
έδτε μίρε τε μάρε *νερῖ bδκεν'* ε
διέλμbετ, ε τ' δα *χέδε κελύδbετ*
27 κένεbετ. Εδέ *ajó* θά, Πό, Ζότ: σε-
πσέ εδέ *κελύδτ'* ε κένεbετ *χάνε*

ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τρα-
28 πέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀπο-
κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν,
Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· ἄς
γείνῃ εἰς σέ, ὡς θέλεις. Καὶ ἰατρεύθη
ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
29 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς,
ἦλθε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι-
λαίας· καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος, ἐκά-
θητο ἐκεῖ.
30 Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολ-
λοί. ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, τυ-
φλούς, κωφούς, κουλλούς, καὶ ἄλλους
πολλούς· καὶ ἔῤῥιψαν αὐτοὺς εἰς τοὺς
πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐθεράπευσεν
31 αὐτούς· ὥστε οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν
βλέποντες κωφοὺς λαλοῦντας, κουλλοὺς
ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ
τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν
Θεὸν τοῦ Ἰσραήλ.
32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας τοὺς μα-
θητὰς αὐτοῦ, εἶπε, Σπλαγχνίζομαι διὰ
τὸν ὄχλον, διότι τρεῖς ἤδη ἡμέρας μέ-
νουσι πλησίον μου, καὶ δὲν ἔχουσί τι
νὰ φάγωσι· καὶ νὰ ἀπολύσω αὐτοὺς
νήστεις δὲν θέλω, μήποτε ἀποκάμωσι
33 καθ' ὁδόν. Καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν εἰς ἡμᾶς ἐν τῇ
ἐρημίᾳ ἄρτοι τόσοι, ὥστε νὰ χορτά-
34 σωμεν τόσον ὄχλον; Καὶ λέγει πρὸς
αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἔρτους ἔχετε;
Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτὰ καὶ ὀλίγα ὀψαρά-
35 κια. Καὶ προσέταξε τοὺς ὄχλους νὰ
36 καθήσωσιν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ λαβὼν
τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τὰ ὀψάρια, ἀ-
φοῦ εὐχαρίστησεν, ἔκοψε, καὶ ἔδοκεν
εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ
37 εἰς τὸν ὄχλον. Καὶ ἔφαγον πάντες,
καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἐσήκωσαν τὸ
περίσσευμα τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σπυ-
38 ρίδας πλήρεις. Οἱ δὲ τρώγοντες ἦσαν
τετρακισχίλιοι ἄνδρες, ἐκτὸς γυναικῶν
καὶ παιδίων.

νγα θερίμετς ὲς δίενς νγα τρsθέζ'
28 ε ζοτερίνbετ. Ατεχέρε Jισθϊ sπερ-
γέὲ ε ι θά ασᾶϊ, Ο Γρθα, θέσα
jότε ἔστ' ε μάδε: τ' sδέρτς σι dό:
Εδέ ε bίja sσερθα ὲς μb' ατε χέρς.
29 Εδέ Jισθϊ ίκs ανdε̄j, ε έρδι περάνς
dέτιτ Γαλιλέσς: εδέ χίπι νdε μάλτ,
ε ρίντε ατιέ.
30 Εδέ έρθνε τεκ αύ σ̈με γένdεjε,
ὲς κίσινε με bέτεχε τσ̈άλα, τε bέρ-
bsρε, σ̈ρδα, dорáτсε, εδέ σ̈με τε
τιέρς: εδέ ι χόθνε περάνς κέμbεbετ
31 Jισθϊτ, εδέ αύ ι σερσϊ: κάὲ σᾶ
sτσ̈sdίτνς γένdεjа κsр πάνε σ̈ρδα
τε φλάσενε, dорáτсε τε σ̈ενdόσ̈ρε,
τσ̈άλα τε έτсενεν, εδέ τε bέρbsρε
τε σόχενε: εδέ λаbdsρδανε Περεν-
dín' ε Ισραΐλιτ.
32 Ατεχέρε Jισθϊ θίρι περάνε νdсένε-
сит' ε τϊ, ε θά, Με δέμbετε
γένdεjа, сепсé κάνε τρϊ dít νdаσ̈τί
ὲς μbέсενε περάνε méje, ε σ' κάνε
τσ̈' τε χάνε: εδέ νsκε dsа τ' ι
λεσ̈σόν ατά па νγρένε, се мос лóδενε
33 μb' sδε. Εδέ νdсένεсит' ε ατϊ ι
θόν' ατϊ, Кś на γένdенеε κετś νdε
σ̈кретετίрет кáὲ bsкε, сā τε νγί-
34 νενε κáὲ γένdеje; Εδέ Jισθϊ s θά
атýре, Сā bsкε кéни; Εδέ ατά θáне,
Σ̈тáтε, εδέ пáк пίσ̈кε τε бéγελε.
35 Εδέ αύ sрδερσϊ γένdеjене τε sнγенеε
36 пер δε. Εδέ си мóри τε σ̈тáтε bsкετε εδέ пίσ̈кετε, sфáл νdéрсе, е ι
θés, е sа δá νdσένεσεbετ тϊ, εδέ
37 νdсένεсите γένdеjесе. Εδέ χένγрε
τε γíθε, е sнγíнεν: εδέ νγрíтне тепе-
рítсεн' е тсóпаbет, σ̈тáтε σ̈пóрта
38 плót. Εδέ атá ὲς χένγрεν íσ̈ине
кáтре мíје bσ̈ра, бéтσ̈ граbет е
тσ̈sнаbет бéγελε.

39 Ἀφοῦ δὲ ἀπέλυσε τοὺς ὄχλους, εἰ-
σῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς
τὰ ὅρια Μαγδαλά.

Κεφ. ις'.

1 ΚΑΙ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ
οἱ Σαδδουκαῖοι, πειράζοντες αὐτόν, ἐζή-
τησαν νὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς σημεῖον ἐκ
2 τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε
πρὸς αὐτούς, Ὅταν γείνῃ ἑσπέρα, λέ-
γετε, Καλωσύνη· διότι κοκκινίζει ὁ
3 οὐρανός. Καὶ τὸ πρωΐ, Σήμερον χει-
μών· διότι κοκκινίζει σκυθρωπάζων ὁ
οὐρανός. Ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον
τοῦ οὐρανοῦ ἐξεύρετε νὰ διακρίνηται,
τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν δὲν δύνασθε;
4 Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον
ζητεῖ· καὶ σημεῖον δὲν θέλει δοθῇ εἰς
αὐτήν, εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ
προφήτου. Καὶ ἀφήσας αὐτοὺς ἀνεχώ-
ρησε.

5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς
τὸ πέραν, ἐλησμόνησαν νὰ λάβωσιν ἄρ-
6 τους. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς,
Βλέπετε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύ-
μης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.
7 Καὶ ἐκεῖνοι διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς,
λέγοντες, Ὅτι ἄρτους δὲν ἐλάβομεν.
8 Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτούς,
Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπι-
9 στοι, ὅτι ἄρτους δὲν ἐλάβετε; Ἔτι
δὲν καταλαμβάνετε, οὐδὲ ἐνθυμεῖσθε
τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχι-
λίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε;
10 οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισ-
χιλίων, καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε;
11 πῶς δὲν καταλαμβάνετε ὅτι περὶ ἄρτου
δὲν σᾶς εἶπον νὰ προσέχητε ἀπὸ τῆς
ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδου-
12 καίων; Τότε ἐνόησαν ὅτι δὲν εἶπε νὰ
προσέχωσιν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου,

39 Εδέ σι λεσοῖ γενδεjενς, χύρι νδε
λένδρετ, εδέ έρδι νδε σινόρετ τε
Μαγδαλάσε.

Κρεϊ 16.

1 Εδέ έρθνε περάνε Φαρισέντε εδέ
Σαδδυκέντε, εδέ τκε νγάρ' ατέ,
κερκόνινε τ' υ δεφτέντε ατύρε σένε
2 νγα κιέλι. Πό αύ υπεργέκ ε υ θά
ατύρε, Κερ βένετε μβρέμιε, θόνι σε
dοτε βένετε κόχ' ε μίρε: σεπσέ κιέλι
3 έσ' ι κέκ. Εδέ νδε μενγές, σε Σότ
dοτε βένετε κόχ' ε λίγε: σεπσέ κιέλι
έσ' ι κέκ ε βρέρετε. Ιποκρίτερε,
φάκεν' ε κιέλιτ díνι τα σκέανι, πό
σένετ' ε κόχεραβετ νκε μέντνι;
4 Βρέζ' ι λίκ εδέ κερβάρ κερκόν σένε:
εδέ σένε νκε dοτ' ι έπετ' ατί,
περβέτσ σένεσε προφίτιτ Jονά. Εδέ
ι λά ατά ε ίκε.

5 Εδέ νδσένεσιτε σι έρθνε περτέj,
6 χαρέανε τε μάρενε βκε. Εδέ Jισσί
υ θά ατύρε, Ρέχι εδέ κίνι κεjdές
νγα βρεμι ι Φαρισέβετ ε Σαδδυκέ-
7 βετ. Εδέ ατά μενδόνεσινε με βέτε-
χεν' ε τύρε, τκε θένε, Σε νκε
8 μέαρεμ βκε. Εδέ Jισσί σι ε κεπε-
τσί, υ θά ατύρε, Τσ' μενδόχι με
βέτεχενε τέαϊ, ο βεσε-πάκε, σε
9 νκε μέαρτε βκε; Εδέ νκε πο
κεπετόνι, ας νκε μβάϊνι μέντ πέσε
βκετ' ε πέσε μίjεβετ, εδέ σα κόσα
10 μέαρτε; Ας σάτε βκετ' ε κάτρε
μίjεβετ, εδέ σα σπόρτα μέαρτε;
11 Κύσ νκε κεπετόνι σε νκ' υ θάσε
jβδε περ βκε, τε ρέχι νγα βρεμι ι
12 Φαρισέβετ ε Σαδδυκέβετ; Ατεχέρε
ε κεπετάνε, σε νκ' υ θά τε ρέ-

ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων
καὶ Σαδδουκαίων.

13 Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέ-
ρη τῆς Καισαρείας τῆς Φιλίππου, ἠ-
ρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων,
Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἰ-
14 μαι ἐγὼ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; Οἱ δὲ
εἶπον, Ἄλλοι μὲν Ἰωάννην τὸν Βα-
πτιστήν· ἄλλοι δὲ Ἠλίαν· καὶ ἄλλοι
15 Ἱερεμίαν, ἢ ἕνα τῶν Προφητῶν. Λέγει
πρὸς αὐτούς, Ἀλλὰ σεῖς τίνα με λέ-
16 γετε ὅτι εἶμαι; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σί-
μων Πέτρος, εἶπε, Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός,
17 ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Καὶ ἀ-
ποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν,
Μακάριος εἶσαι, Σίμων υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ,
διότι σὰρξ καὶ αἷμα δὲν σοὶ ἀπεκάλυψε
τοῦτο, ἀλλ' ὁ Πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐ-
18 ρανοῖς. Καὶ ἐγὼ δὲ σοὶ λέγω, Ὅτι σὺ
εἶσαι Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς πέ-
τρας θέλω οἰκοδομήσει τὴν ἐκκλησίαν
μου· καὶ πύλαι ᾅδου δὲν θέλουσιν ἰσχύ-
19 σει κατ' αὐτῆς. Καὶ θέλω σοὶ δώσει τὰ
κλειδία τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν·
καὶ ὅ,τι ἐὰν δέσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλει
εἶσθαι δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ
ὅ,τι ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλει εἶ-
20 σθαι λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τότε
παρήγγειλεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
νὰ μὴ εἴπωσι πρὸς μηδένα, ὅτι αὐτὸς
εἶναι Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

21 Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ
δεικνύῃ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ὅτι
πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ
νὰ πάθῃ πολλὰ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ νὰ
22 ἀναστηθῇ. Καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ὁ
Πέτρος κατ' ἰδίαν, ἤρχισε νὰ ἐπιτιμᾷ
αὐτόν, λέγων, Γενοῦ ἵλεως εἰς σεαυτόν,
Κύριε· δὲν θέλει γείνει τοῦτο εἰς σέ.
23 Ἐκεῖνος δὲ στραφεὶς εἶπε πρὸς τὸν
Πέτρον, Ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ,

χενε νγα βρᾶμι ι βάκεσε, πό νγα
μεσίμι ι Φαρισέβετ ε Σαδδακέβετ.

13 Εδέ Ιισᾶϊ κβρ έρδι μβ' άνετ τε
Κεσαρίσε Φιλίππιτ, πύεστε νασένε-
σιτ' ε τῖ, τακε θένε, Τσίλι θόνε νέρε-
14 ζιτε σε *jám* άν' ι *bír*' ι νεριάτ; Εδέ
ατά θάνε, Τσά θόνε Ιοάνν παγε-
ζόρι: ε τε τιέρε Ιλία: ε τε τιέρε
Ιερεμία, α νε νγα προφίτεριτε.
15 Ὅ θότ' ατύρε, Πό *já* τσίλι θόνι
16 σε *jám* άνε; Εδέ Σιμόν Πιέτρι
απεργέκ ε θά, Τί *jẽ* Κρίστι, ι *bír*'
17 ι Περενδίσε γάλε. Εδέ Ιισᾶϊ απερ-
γέκ ε ι θά, Ι λάμρε *jẽ* τί Σιμόν
*bír*i Ιονᾶϊτ, σεπσέ *mí*ὅ εδέ γάκ
νάκε τα σβάλᾶϊ τῦϊ κετέ, πό ιμ-άτε
18 κε έστε νάε κιέjετ. Εδέ άνε πο
τε θέμ, Σε τί *jẽ* Πιέτερ [ακέμπ
γβρι], εδέ περμ*bí* κετέ ακέμπ γβρι
*do*τε νάερτόν κίσενε τίμε: εδέ *dú*ερτ'
ε χάδιτ νάκε *do*τε κένε φάκϊ περ-
19 μ*bí* ατέ. Εδέ *do*τ' άπ τῦϊ χ*jú*τσετ'
ε μ*b*ερετερίσε κιέjεβετ: εδέ τὅ' τε
λίθτὅ μ*bí* δετ, *do*τε *jé*τε λίδαρε
νάε κιέjετ: εδέ τὅ' τε σγίθτὅ μ*bí*
δετ, *do*τε *jé*τε σγίδαρε νάε κιέjετ.
20 Ατεχέρε ποροσίτι νασένεσιτ' ε τί,
τε μος ι θόνε ασνδονέριτ, σε αύ
έστε Ιισ8-Κρίστι.

21 Κε ατεχέρε Ιισᾶϊ ζάρι τ' 8 *d*εφ-
τένε νασένεσεβετ τί, σε *d*άχετε τε
*bé*jε νάε Ιερ8σαλίμ, εδέ τε πεσόνε
ακμε νγα πλέκτ' ε νγα κρυε-πρίφτε-
ριτ' ε νγα ακρόνεσιτε, εδέ τε *brí*-
τετε, εδέ τε τρέτενε *dí*τε τε νγά-
22 λετε. Ατεχέρε Πιέτρι ε μόρι μβε-
νάνε, ε ζάρι τα κερτόνε, τακε θένε,
Λετε δέμβετε *bé*τεχεja *jó*τε, Ζότ:
23 μος *sbé*φτε κε*jó* τε τί. Πό αύ σκε-
θύε ε ι θά Πιέτριτ, Ικ πρέϊ *mé*je,

σκάνδαλόν μου εἶσαι· διότι δὲν φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Ἐάν τις θέλῃ νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἂς ἀπαρνηθῇ ἑαυτόν, καὶ ἂς σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ
25 ἂς μὲ ἀκολουθῇ. Διότι ὅστις θέλει νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, θέλει εὑρεῖ
26 αὐτήν. Ἐπειδὴ τί ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί θέλει δώσει ἄνθρωπος εἰς ἀνταλλαγὴν
27 τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Διότι μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ τότε θέλει ἀποδώσει εἰς
28 ἕκαστον κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, εἶναί τινες τῶν ἐδῶ ἱσταμένων, οἵτινες δὲν θέλουσι γευθῇ θάνατον, ἐωσοῦ ἴδωσι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

Κεφ. ιζ'.

1 ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναβιβάζει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν
2 κατ' ἰδίαν. Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ
3 ἐγειναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Καὶ ἰδού, ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς Μωϋσῆς καὶ Ἠ-
4 λίας συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ ἤμεθα

Σατανᾶ. σε μᾳ ϳᾶ σκανδάλ: σεπσέ σ' κᾶ νdερ μέντ πθνετ' ε Περᾳνdίσε, πό πθνετ' ε ὐέρζεβετ.

24 Ατᾳχέρε Ϳισθϊ s θά νdσᾷνᾳσβετ τί, Κsθ τᾳ dόϳᾳ τᾳ θίνᾳ πράπα μέϳε, λετᾳ μοχόνᾳ βέτᾳχεν' ε τί, εδέ λετᾳ νγρέρᾳ κρύϰιν' ε τί, εδέ
25 λετᾳ θίνᾳ πας μέϳε. Σεπσέ αύ ϰᾳ τᾳ dόϳᾳ τᾳ ӧπᾳτόνᾳ ϳέτᾳν' ε τί, dοτα χsμβάσᾳ ατᾷ: εδέ αύ ϰᾳ τᾳ χsμβάσᾳ ϳέτᾳν' ε τί περ πθνᾳ τίμε,
26 dότα γένᾳ ατᾷ. Σεπσέ τӧ' dοθϊ κᾶ ὐερίs, νdᾳ φιτόφτᾳ γίθᾳ bότᾳνᾳ, ε τᾳ dεμτόνᾳ ӧπίρτιν' ε τί; α πό τӧ' dοτ' άπᾳ ὐερίs περ κεμbύεριε τᾳ
27 ӧπῖρτιτ τί; Σεπσέ κᾶ περ τ' άρδᾳρ' ι bῖρ' ι ὐερίst νdᾳ ϰαbdί τ' Ατᾳσᾳ τί bάӧϰᾳ με ᾳνγ8jτ' ε τί: εδέ ατᾳχέρε dοτ' ια ӧπαγ8ανᾳ γίθᾳ-σε-τσίλιτ:
28 πας πθνᾳσ' ατί. Με τᾳ bερτέτᾳ s' θέμ. j8bε, σε jάνᾳ τσά νγα ατά ϰᾳ ρίνᾳ ϰτ8, τᾳ τσίλᾳτᾳ v8ϰᾳ dοτᾳ νγερόνενᾳ bdέϰᾳjε γερσᾶ τᾳ ӧόχᾳνᾳ τᾳ bῖρ' ε ὐερίst τ8ϰε άρδᾳρᾳ νdᾳ μbᾳρετᾳρί τᾳ τί.

Κρεῖ 17.

1 Εδέ πας γάӧτᾳ dίτӧ Ϳισθϊ μέρ με bέτᾳχε Πιέτριν' εδέ Ϳακόbιν' εδέ Ϳοάννινᾳ τᾳ bᾳλᾶν' ε ατί, εδέ ι νγίτ μbᾳ νέ μάλ τᾳ λάρτᾳ bετӧ-
2 άνᾳ. Εδέ νdᾳρῶϊ φυτύρᾳνᾳ περπάρα ατύρε: εδέ φάϰᾳja ε ατί νdρίτι ποσί dιέλι, εδέ ῥόbετ' ε ατί s8ένᾳ
3 τᾳ bάρδα ποσί dρίτα. Εδέ já τεϰ s8s̈ϰνᾳ ατύρεbε Μοϊσίs εδέ Ιλία
4 τ8ϰε φόλ8ρᾳ bάӧϰᾳ με ατᾷ. Εδέ Πιέτρι 8πᾳργέϰ ε ι θά Ϳισθϊτ, Ζότ,

ἐδώ· ἐὰν θέλῃς, ἂς κάμωμεν ἐδῶ τρεῖς σκηνάς, διὰ σὲ μίαν, καὶ διὰ τὸν Μωϋσῆν μίαν, καὶ μίαν διὰ τὸν Ἠλίαν.
5 Ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἰδού, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα, Οὗτος εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην· αὐτοῦ ἀκούετε.
6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταί, ἔπεσον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν
7 σφόδρα. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίασεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε, καὶ
8 μὴ φοβεῖσθαι. Ὑψώσαντες δὲ τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῶν, δὲν εἶδον οὐδένα, εἰμὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

9 Καὶ ἐνῷ κατέβαινον ἀπὸ τοῦ ὄρους, παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Μὴ εἴπητε πρὸς μηδένα τὸ ὅραμα, ἐωσοῦ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
10 ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Διὰ τί λοιπὸν λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι πρέπει νὰ ἔλθῃ ὁ Ἠλίας πρῶτον;
11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὁ Ἠλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον,
12 καὶ θέλει ἀποκαταστήσει πάντα· σᾶς λέγω ὅμως, ὅτι ἦλθεν ἤδη ὁ Ἠλίας, καὶ δὲν ἐγνώρισαν αὐτόν, ἀλλ' ἔπραξαν εἰς αὐτὸν ὅσα ἠθέλησαν· οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ πάθῃ
13 ὑπ' αὐτῶν. Τότε ἐνόησαν οἱ μαθηταί, ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἶπε πρὸς αὐτούς.

14 Καὶ ὅτε ἦλθον πρὸς τὸν ὄχλον, ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν ἄνθρωπός τις
15 γονυπετῶν εἰς αὐτόν, καὶ λέγων, Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, διότι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς πάσχει· διότι πολλάκις πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολ-
16 λάκις εἰς τὸ ὕδωρ· καὶ ἔφερα αὐτὸν πρὸς τοὺς μαθητάς σου, ἀλλὰ δὲν ἠδυ-
17 νήθησαν νὰ θεραπεύσωσιν αὐτόν. Ἀπο-

ἔστε μίρε τε *jémi* νε κετά: νάε *dátö*, λετε *béjεμε* κετά τρί τένδα, νέ περ τüi, ε νέ περ Μοϊσίνε, ε νέ
5 περ Ιλίνε. Εδέ αύ τεκ ίστε πο τσκε φόλσρε, *já* τεκ ι *μbδλöï* ατά νέ ρε ε ναρίτöιμε: εδέ *já* νέ ζε νγα ρε*ja* τε θόστε, Κύï έστε bïρι íμ ι *dá*σρι, κε ε πελκέβα: ατί ι *dε*γόνι.
6 Εδέ νάσενεσιτε κσρ *dε*γδάνε, ράνε
7 περμbύς, εδέ σφρικεσάνε φόρτ. Πό Jισδï έρδι περάνε, ε ι κάπι, εδέ θά,
8 Νγρέδνι, ε μος σφρικεσόνι. Εδέ ατά κσρ νγρίτνε σϋτ' ε τύρε περπιέτε, νσκε πάνε ασνδονέ, περbέτö Jισδνε bέτεμε.

9 Εδέ τσκε σbρίτσρε νγα μάλι, Jισδï ι ποροσίτι, τσκε θένε, Μος ι θόνι ασνδονέριτ σε τö' πάτε, γερσã τε νγάλετ' ι bïρ' ι νερίστ νγα τε
10 *bdé*κσριτε. Εδέ νάσενεσιτ' ε ατί ε πύετνε, τσκε θένε, Περσέ πρã θόνε σκρόνεσιτε, σε *dδ*χετε τε bíνε με
11 περπάρα Ιλία; Εδέ Jισδï σπεργέκ ε σ θά ατύρε, Ιλία bιέν με περπάρα, εδέ *d*οτε bένε *μbε* bέντ γíθε
12 πδνερατε: πό δνε πο σ θέμ *jδδε*, σε Ιλία έρδι νάαϋτί, εδέ νσκ' ε νόχνε, πό ι bένε τö' *dé*σνε: κεϋτά εδέ ι bïρ' ι νερίστ κã περ τε πεσάρε νγα ατά. Ατεχέρε ε κσπετσάνε νάσενεσιτε, σε σ θά περ Joánn παγεζόρινε.
14 Εδέ ατά κσρ έρθνε τε γένάε*ja*, ι έρδι περάνε νέ νερί, ε ι ρã *μbε*
15 γύν, τσκε θένε, Zót, περάελέ τεμbïρ, σεπσέ ε ζε λενγάτ' ε χένεσε, εδέ χέκ κέκ: σεπσέ σδμε χέρε *bíje* νάε ζιάρ, ε σδμε χέρε νά'δje:
16 εδέ ε σπδρα τε νάσενεσιτ' ε τδ,
17 πό νσκε μδντνε τα σερόνενε. Εδέ

κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν, Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε θέλω εἶσθαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε θέλω ὑποφέρει ὑμᾶς; φέρετέ μοι αὐτὸν ἐδῶ.
18 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη τὸ παιδίον ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν κατ' ἰδίαν, εἶπον, Διὰ τί ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐκβάλωμεν
20 αὐτό; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Διὰ τὴν ἀπιστίαν σας· διότι ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, θέλετε εἰπεῖ πρὸς τὸ ὄρος τοῦτο, Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ θέλει μεταβῆ, καὶ δὲν θέλει εἶ-
21 σθαι οὐδὲν ἀδύνατον εἰς ἐσᾶς. Τοῦτο δὲ τὸ γένος δὲν ἐξέρχεται, εἰμὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας.

22 Καὶ ἐνῷ διέτριβον ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῇ εἰς
23 χεῖρας ἀνθρώπων· καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτόν, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν θέλει ἀναστηθῆ. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.
24 Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὴν Καπερναούμ, προσῆλθον πρὸς τὸν Πέτρον οἱ λαμβάνοντες τὰ δίδραχμα, καὶ εἶπον, Ὁ διδάσκαλός σας δὲν πληρόνει τὰ δί-
25 δραχμα; Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέλαβεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοὶ φαίνεται, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι φόρους, ἢ δασμόν; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ξέ-
26 νων; Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ξένων. Εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς,
27 Ἄρα ἐλεύθεροι εἶναι οἱ υἱοί. Πλὴν διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, ὕπαγε εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ῥίψον

Jισθῖ σπεργέκ ε θά, Ο βρές ι παβέσε εδέ ι ötρέμbδρε, γερ κδρε dοτε jέμ bάσκε με jδ; γερ κδρε dοτ' σ dδρόν jδbε; Βίμεγνι μδα ατέ
18 κετδ. Εδέ Jισθῖ ε κερτöῖ ατέ, εδέ diάλι dόλι νγα aύ, εδέ τσδνι σσερδα κε mb' ατέ γέρε.
19 Ατεγέρε νdσέγεσιτ' έρθνε περάνε Jισθῖτ βετσάνε, ε θάνε, Περσέ νέβε νδκε μδντμε τα νdσιέρμ ατέ;
20 Εδέ Jισθῖ σ θά ατύρε, Περ παβεσερίνε τδαῖ: σεπσέ με τε βερτέτε πο σ θέμ jδbε, σε Νdε πάτöι βέσε σά γε κόκε σινάπι, dοτ' ι θόνι κετῖ μάλι, Σbρίτ κετέj ε σκό ατιέ, εδέ dοτε σbρέσε: εδέ νδκε dοτε jέτε γε κε τε μος μδντνι jδ τα βέγνι.
21 Εδέ κύϊ φάρε κόμbι νδκε dέλ τιέτραζι, βέτσ με τε φάλερ' ε με αγερίμ.
22 Εδέ ατά τε πο σίλεσινε περκάρκ Γαλιλέσε, Jισθῖ σ θά ατύρε, Ι bίρ' ι γερίστ dοτ' έπετε νdε dδαρ τε
23 γέρεζεβετ: εδέ dοτα βράσεν' ατέ, εδέ τε τρέτεγνε dίτε dοτε νγάλετε. Εδέ ατύρε σ έρδι κέκ φόρτ.
24 Εδέ ατά κερ έρθνε νdε Καπερναβμ, έρθνε περάνε Πιέτριτ ατά κε μάρεγνε παγέσε dυ-δραγμίτε, εδέ ι θάνε, Α νδκε παγδαν dυ-δραγμίτε
25 μεσόγεσι jδαϊ; Αύ θότε, Πό. Εδέ κερ γύρι νdε σταπίτ, Jισθῖ ε πρίτι, τδκε θένε, Σί τε dδκετε, Σιμόν; νγα τσίλετε μάρεγνε παγέσα α τε δένα mbερέτεριτ' ε δεστ; νγα bίjτ' ε
26 τύρε, από νγα τε γδajτε; Πιέτρι ι θότ' ατί, Νγα τε γδajτε. Jισθῖ ι θά ατί, Βάλε bίjτε jάνε τε λίρε.
27 Πό κε τε μος σκανδαλίσμε ατά, σκό νdε dέτ, ε γίθ νέ γρέπ, εδέ

ἄγκιστρον, καὶ τὸ πρῶτον ὀψάριον, τὸ ὁποῖον ἀναβῇ, λάβε, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, θέλεις εὑρεῖ στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς εἰς αὐτοὺς δι' ἐμὲ καὶ σέ.

Κεφ. ιή.

1 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγοντες, Τίς ἄρα εἶναι μεγαλήτερος ἐν τῇ βασιλείᾳ
2 τῶν οὐρανῶν; Καὶ προσκαλέσας ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν τῷ μέ-
3 σῳ αὐτῶν, καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐὰν δὲν ἐπιστρέψητε, καὶ γείνητε ὡς τὰ παιδία, δὲν θέλετε εἰσέλθει εἰς
4 τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις λοιπὸν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτος εἶναι ὁ μεγαλήτερος
5 ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· καὶ ὅστις δεχθῇ ἓν τοιοῦτον παιδίον εἰς τὸ
6 ὄνομά μου, ἐμὲ δέχεται. Ὅστις ὅμως σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει εἰς αὐτὸν νὰ κρεμασθῇ μύλου πέτρα ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ νὰ καταποντισθῇ εἰς τὸ πέλαγος τῆς θαλάσσης.

7 Οὐαὶ εἰς τὸν κόσμον διὰ τὰ σκάνδαλα· διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθωσι τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ
8 σκάνδαλον ἔρχεται. Καὶ ἐὰν ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ πούς σου σὲ σκανδαλίζῃ, ἔκκοψον αὐτά, καὶ ῥῖψον ἀπὸ σοῦ. καλήτερόν σοι εἶναι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν χωλὸς ἢ κουλλός. παρὰ ἔχων δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας νὰ ῥιφθῇς εἰς
9 τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σὲ σκανδαλίζῃ, ἔκβαλε αὐτόν, καὶ ῥῖψον ἀπὸ σοῦ· καλήτερόν σοι εἶναι

νγρέ πέσκθν' ε πάρε ϰὲ τε *dάλε*: εδέ σι τ' ι χάπτϑ *γόjενε*, *dότε* γέντϑ νέ στατίρ: μέρ-ε, ε έπθα ατύρε περ μθα εδέ περ τῦϊ.

Κρεῖ 18.

1 Νd' ατέ όρε έρθνε *νdσέ*νεσιτε τε Jισθϊ, ε ι θάνε, Βάλε τσίλι ἔϑτε μέ ι μάθ *νdε μbερετερίτ* τε ϰιέ-
2 *jεβετ*; Εδέ Jισθϊ θίρι περάνε βέτεχεσε τί νέ τϑν τε *bόγε*λε, εδέ ε
3 ϰενdρῦϊ ατέ *νdε* μέστ τ' ατύρε, ε θά, Με τε *bερτέτε* πο 8 θέμ *jϑβε*, *νdε* μος 8κεθέφϑι, ε τε *bένενι* ποσί τϑνατ' ε *bέγε*λε, ν8κε *dοτε* χῦνι
4 *νdε μbερετερίτ* τε ϰιέ*jεβετ*. Κϑ̈ τε *ϑνγ̈νε* πρᾶ *bέτε*χεν' ε τί ποσί κύϊ τϑν ι *bόγε*λε, κύϊ ἔϑτε μέ ι μάθ
5 *νdε μbερετερίτ* τε ϰιέ*jεβετ*: εδέ κϑ̈ τε πρέσε νέ τε τίλε τϑν τε *bόγε*λε μb' έμεριτ τίμ, με κᾶ πρί-
6 τρε μθα. Πό κϑ̈ τε σκανδαλίσνε νέ νγα κετά τε *bέγε*λιτε ϰε με *μbεσόνε*νε, ἔϑτε μίρε περ ατέ τ' ι *bάρετε* νέ γ8ρ μ8λίρι *μbι* ϰάφετ τ' ατῖ, εδέ τε κρέδετε *νdε φθντ* τε *dέτιτ*.

7 Μιέρ *bότα* νγα σκανδαλίτε: σε πσέ ἔϑτε *νεbόjε* τε *bίνε*νε σκανδαλίτε: πό μιέρ αὐ *νερῖ*, πρέϊ τε τσί-
8 λιτ *bιέν* σκανδαλία. Εδέ *νdε* τε σκανδαλίστε *dόρα jότε* α *κέμbα jότε*, πρέ-ϊ, εδέ *χίdι* πρέϊ *τέje*: ἔϑτε μέ μίρε περ τῦϊ τε χῦντϑ *νdε jέτετ* ι τϑάλε α *dοράτσ*, σε τε κέϑ̈ *dῦ dθαρ* α *dῦ κέμbε*, ε τε
9 *χίdετϑ̈ νdε* ζιάρ τε πα-σόσθρε. Εδέ *νdε* τε σκανδαλίστε σῦρι ύτ, *νdσίρ*-ε ατέ, ε *χίde* πρέϊ *τέje*: μέ μίρε

μονόφθαλμος νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν, παρὰ ἔχων δύο ὀφθαλμοὺς νὰ ῥιφθῇς εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

10 Προσέχετε, μὴ καταφρονήσητε ἕνα τῶν μικρῶν τούτων· διότι σᾶς λέγω, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς διαπαντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ

11 Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ἐπειδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε διὰ νὰ

12 σώσῃ τὸ ἀπολωλός. Τί σᾶς φαίνεται; ἐὰν ἄνθρωπός τις ἔχῃ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, δὲν ἀφίνει τὰ ἐννενήκοντα ἐννέα, καὶ ὑπάγων

13 ἐπὶ τὰ ὄρη ζητεῖ τὸ πλανώμενον; Καὶ ἐὰν συμβῇ νὰ εὕρῃ αὐτό, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι χαίρει δι' αὐτὸ μᾶλλον παρὰ διὰ τὰ ἐννενήκοντα ἐννέα τὰ

14 μὴ πεπλανημένα. Οὕτω δὲν εἶναι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός σας τοῦ ἐν οὐρανοῖς, νὰ ἀπολεσθῇ εἷς τῶν μικρῶν τούτων,

15 Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε, καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐὰν σοῦ

16 ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου· ἐὰν ὅμως δὲν ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο, διὰ νὰ βεβαιωθῇ πᾶς λόγος ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων

17 ἢ τριῶν. Καὶ ἐὰν παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τοῦτο πρὸς τὴν ἐκκλησίαν· ἀλλ' ἐὰν καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἂς

18 εἶναι εἰς σὲ ὡς ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ὅσα ἐὰν δέσητε ἐπὶ τῆς γῆς, θέλουσιν εἶσθαι δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, θέλουσιν εἶσθαι

19 λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. Πάλιν σᾶς λέγω, ὅτι ἐὰν δύο ἀπὸ σας συμφω-

ε̱̈τε̱ πε̱ρ τῦῖ τε̱ χῦν̈τ̈ ν̈ɑ̈ε̱ jέτε̱τ με ν̈ε̱ σῦ βέτε̱με̱, σε τε̱ κε̈̄ ɑ́ú σῦ, ε τε̱ χίδετ̈ ν̈ɑ̈ε̱ ɣεχένε̱ τε̱ ζιάṛit.

10 Σικόνι, μος bέ̱νι πε̱ρ ασɣέ̱ νέ̱ νγα κε̱τά τε̱ bέɣε̱λιτε̱: σεπσέ πο 8 θέμ. jȣ́bε, σε έ̱νɣε̱jt' ε ατύρε ν̈ɑ̈ε̱ ẋiéjet ẗóχε̱νε̱ ɣiθε̱νέ̱ φάẋεν' ε τ'ιμ-

11 έτι ẋε̱ έ̱ẗτε̱ ν̈ɑ̈ε̱ ẋiéjet. Σεπσέ ι bῖṛ' ι νεṛίȣt έṛδι τε̱ ẗπε̱τόνε̱ τε̱ χȣ́-

12 μbȣṛινε̱. Tẗ' 8 ɑ́ȣκετε̱ jȣ́bε; ν̈ɑ̈ε̱ πάστε̱ ν̈ɑ̈ονέ̱ νεṛῖ νέ̱ ẋínt δέ̱ν, εδέ τ' ι χȣμbάσε̱ νέ̱ νγα ατό, α νȣκε̱ λε̱ τε̱ νε̱ντε̱-δíετ' ε νέ̱ντατε̱, ε bέτε ν̈ɑ̈ε̱πε̱ρ μάlet τε̱ κε̱ṛκόνε̱ τε̱ χȣμbȣṛε̱νε̱;

13 Εδέ ν̈ɑ̈ε̱ ẋόφτε̱ σε ε ɣε̈̄ν, με τε̱ bε̱ṛtétε̱ πο 8 θέμ. jȣ́bε, σε ɣε̱ζό-νετε̱ με̱̄ τέπε̱ṛε̱ πε̱ρ ατέ̱, σε πε̱ρ τε̱ νε̱ντε̱-δíετ' ε νέ̱νταt ẋε̱ σ' κάνε̱

14 χȣμbȣṛε̱. Κε̱̈τȣ́ νȣκ' έ̱̈τ' ε ɑ́ɑ̈ȣṛε̱ πε̱ṛπάṛɑ Ãτιτ τȣ́aῖ ẋε̱ έ̱̈τε̱ ν̈ɑ̈ε̱ ẋiéjet, τε̱ χȣμbάσε̱ νέ̱ νγα κε̱τά τε̱ bέɣε̱λιτε̱.

15 Εδέ ν̈ɑ̈ε̱ bέ̱φτε̱ φάj ύτ-bε̱λᾱ, ẗκό εδέ ẋε̱ṛtójε ν̈ɑ̈ε̱ μέστ τéjε εδέ ατῖ bέτε̱με̱: ν̈ɑ̈ε̱ τε̱ ɑ̈ε̱ɣóφτε̱, ε φι-

16 τόbε τε̱τ-bε̱λᾱ: πό ν̈ɑ̈ε̱ μος τε̱ ɑ̈ε̱-ɣóφτε̱, μέṛ̈ με bέτε̱χε εδέ νέ̱ α ɑ́ú bέτε̱, ẋε̱ τε̱ «ẋε̱ν̈ɑṛóνε̱ τẗ' ɑ́ó φιάlε̱ ν̈ɑ̈ε̱ γόjε̱ ɑ́ú α τρέ μαṛτίṛε̱bε».

17 Εδέ ν̈ɑ̈ε̱ μος 8 ɑ̈ε̱ɣóφτε̱ ατύρε, θȣajɑ κε̱τέ̱ ẋíẗ̈ε̱ȣε̱: εδέ ν̈ɑ̈ε̱ μος ι ɑ̈ε̱ɣóφτ' εδέ ẋíẗ̈ε̱ȣε̱, ατε̱χέρε αύ̈ lετε̱ jέτε̱ ποσί ɣε̱ντᾱṛι εδέ κȣμεṛ-

18 ẋᾱṛι. Με τε̱ bε̱ṛtétε̱ 8 θέμ. jȣ́bε, Tẗ' τε̱ líθνι μbι δε̄τ, ɑotε̱ jένε̱ lí-δȣṛε̱ ν̈ɑ̈ε̱ ẋiélt: εδέ τẗ' τε̱ σɣíθνι μbι δε̄τ, ɑotε̱ jένε̱ σɣíδȣṛε̱ ν̈ɑ̈ε̱ ẋiélt.

19 Πε̱ṛσε̱ṛῖ πο 8 θέμ. jȣ́bε, σε ν̈ɑ̈ε̱ ẋóφẗ̈ινε̱ μbι δε̄τ ɑ́ú bέτε̱ νγα jȣ́ με

νήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς, περὶ παντὸς
πράγματος, περὶ τοῦ ὁποίου ἤθελον
κάμει αἴτησιν, θέλει γείνει εἰς αὐτοὺς
παρὰ τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
20 Διότι ὅπου εἶναι δύο ἢ τρεῖς συνηγ-
μένοι εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐκεῖ εἶμαι
ἐγὼ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν.
21 Τότε προσελθὼν πρὸς αὐτὸν ὁ
Πέτρος, εἶπε, Κύριε, ποσάκις ἂν ἁμαρ-
τήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου θέλω
22 συγχωρήσει αὐτόν; ἕως ἑπτάκις; Λέγει
πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Δὲν σοὶ λέγω,
ἕως ἑπτάκις. ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις
23 ἑπτά. Διὰ τοῦτο ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν ὡμοιώθη μὲ ἄνθρωπον βασιλέα,
ὅστις ἠθέλησε νὰ θεωρήσῃ λογαριαμὸν
24 μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ, Καὶ ὅτε ἤρ-
χισε νὰ θεωρῇ, ἐφέρθη πρὸς αὐτὸν εἷς
25 ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. Καὶ ἐπειδὴ
δὲν εἶχε νὰ ἀποδώσῃ, προσέταξεν ὁ
κύριος αὐτοῦ να πωληθῇ αὐτὸς, καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα
ὅσα εἶχε, καὶ νὰ ἀποδοθῇ τὸ ὀφειλόμενον.
26 Πεσὼν λοιπὸν ὁ δοῦλος προσεκύνει
αὐτόν, λέγων, Κύριε, μακροθύμησον
εἰς ἐμὲ, καὶ πάντα θέλω σοὶ ἀπο-
27 δώσει. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ
δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ
28 τὸ δάνειον ἀφῆκεν εἰς αὐτόν. Ἀφοῦ
ὅμως ἐξῆλθεν ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, εὗρεν
ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὅστις
ἐχρεώστει εἰς αὐτὸν ἑκατὸν δηνάρια·
καὶ πιάσας αὐτόν, ἔπνιγε, λέγων,
29 Ἀπόδος μοι ὅ,τι χρεωστεῖς· Πεσὼν
λοιπὸν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς
πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτὸν λέγων,
Μακροθύμησον εἰς ἐμὲ, καὶ πάντα
30 θέλω σοὶ ἀποδώσει. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν
ἤθελεν, ἀλλ' ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν
εἰς φυλακὴν, ἕως ἀποδώσῃ τὸ ὀφει-
31 λόμενον. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐ-
τοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα·
καὶ ἐλθόντες ἐφανέρωσαν πρὸς τὸν

νε̱ φιάλε̱ πε̱ρ τσ' ἀό φάρε̱ ɣὲ̱ε̱ κε̱
τε̱ λύπνε̱νε̱, ἀοτ' 8 ϐέ̱νετ' ατέ̱ρε νγα
20 ιμ-άτε̱ κε̱ ὲ̱σ̈τε̱ νἀε̱ κιέ̀ετ. Σεπσέ
κ8 τε̱ ɟένε̱ ἀύ α τρέ ϐέτε̱ μϐε̱λέ-
δ8ρε̱ μϐ' έμε̱ριτ τίμ, ατιέ ɟάμ εϐέ 8νε̱
νἀε̱ μέστ τ' ατύρε.
21 Ατε̱ɣ̀έρε ι έρδι πε̱ράνε̱ Πιέτρι, ε
θά, Ζότ, νἀε̱ με̱ φε̱ɟέφτε̱ ιμ-ϐε̱λᾶ,
σᾶ ɣ̀έρε̱ ἀοτ' ια φάλ ατῖ; ɣερ μϐε̱
22 σ̈τάτε̱ ɣ̀έρε̱; Ɉισ8ῖ ι θότ' ατῖ, Ν8κε̱
τε̱ θέμ., ɣερ μϐε̱ σ̈τάτε̱ ɣ̀έρε̱, πό
ɣερ μϐε̱ σ̈τατε̱-δίετε̱ ɣ̀έρε̱ νγα
23 σ̈τάτε̱ ɣ̀έρε̱. Πε̱ρανδάῖ μϐερετε̱ρῖ' ε
κιέ̀ϳεϐετ ɣᾶ8 με νέ̱ νερῖ μϐερέτ, κε̱
δέ̈ι τε̱ ϐέ̱νε̱ λογαρῖ με σ̈ερϐε̱τόρε̱τ
24 ε τῖ. Εϐέ κ8ρ ζ8ρι τε̱ ϐέ̱νε̱ λογαρῖ,
ι πρ8νε̱ νέ̱ ἀετ8ρ κε̱ ι κίσ̈τε ἀε-
25 τύρε̱ δίετε̱ μίϳε̱ ταλάντα. Εϐέ αὖ
πασσί ν8κε̱ κίσ̈τε τ' ι λάνε̱, ι ζότι
8ρδε̱ρε̱̃ι τε̱ σ̈ίτετ' αύ, εϐέ γρ8ϳα ε
ατῖ, εϐέ τε̱ ϐίϳτε̱, εϐέ γίθε̱ σε τσ'
26 κίσ̈τε, εϐέ τε̱ λᾶ̀ɣε̱τε̱ ἀετύρα. Πό
σ̈ερϐε̱τόρ' ι ρᾶ νἀε̱ κέμϐε̱, ε ι λ8τεῖ,
τ8κε θέ̈νε̱, Ζότ, ϐέ̈ν8 ζε̱μερε̱-ɣ̀έρε̱
μϐε̱ μ8ά, εϐέ ἀοτε̱ τ' ι λᾶ̀ τε̱
27 γίθα. Εϐέ τε̱ ζότ σι ι 8δε̱μπ αύ σ̈ερϐε̱-
τόρι, ε λε̱σ̈ῦ̈ῖ, εϐέ ια λά ἀετύρε̱νε̱.
28 Πό αύ σ̈ερϐε̱τόρι σι ἀόλι, ɣέτι νέ̱ νγα
σ̈ερϐε̱τόρε̱τε̱ σ̈όκε̱τ' ε τῖ, κε̱ ι κίσ̈τε
ἀετύρε̱ ατῖ νέ̱ κίντ ἀινάρε̱: εϐέ σι ε
ζ8ρι, ε μϐύστε, τ8κε θέ̈νε̱, Λά-με̱
29 τσ' ἀετύρε̱ με̱ κε̃. Ατε̱ɣ̀έρε πρᾶ
σ̈ερϐε̱τόρι σ̈όκι τῖ ι ρᾶ νἀε̱ κέμϐε̱,
ε ι λ8τεῖ, τ8κε θέ̈νε̱, Βέ̈ν8 ζε̱μερε̱-
ɣ̀έρε̱ μϐε̱ μ8ά, εϐέ ἀοτε̱ τ' ι λᾶ̀
30 τε̱ γίθα. Εϐέ αύ ν8κε̱ ἀόντε, πό
σ̈κῖ εϐέ ε ϐ8ρι νἀε̱ ϐ8ρκ, ɣερσᾶ τ' ι
31 λάνε̱ ἀετύρε̱νε̱. Εϐέ σ̈ερϐε̱τόρε̱τε̱
σ̈όκε̱τ' ε ατῖ κ8ρ πάνε̱ σε τσ' 8δε̱̃,
8ɣ̀ε̱λμ8ανε̱ φόρτ: εϐέ έρθνε̱, ε ι

κύριον αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα.
32 Τότε προσκαλέσας αὐτὸν ὁ κύριος αὐ-
τοῦ, λέγει πρὸς αὐτόν, Δοῦλε, πονηρέ,
πᾶν τὸ χρέος ἐκεῖνο σοὶ ἀφῆκα, ἐπειδὴ
33 μὲ παρεκάλεσας· δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ
νὰ ἐλεήσῃς τὸν σύνδουλόν σου, καθὼς
34 καὶ ἐγὼ σὲ ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς ὁ
κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τοὺς
βασανιστάς, ἑωσοῦ ἀποδώσῃ πᾶν τὸ
35 ὀφειλόμενον εἰς αὐτόν. Οὕτω καὶ ὁ
Πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος θέλει κάμει
εἰς ἐσᾶς, ἐὰν δὲν συγχωρήσητε ἐκ
καρδίας σας ἕκαστος εἰς τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ τὰ πταίσματα αὐτῶν.

Κεφ. ιθ'.—κ'.

1 ΚΑΙ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς
λόγους τούτους, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς
2 Ἰουδαίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ
ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί· καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.
3 Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρι-
σαῖοι, πειράζοντες αὐτόν, καὶ λέγον-
τες πρὸς αὐτόν, Συγχωρεῖται εἰς τὸν
ἄνθρωπον νὰ χωρισθῇ τὴν γυναῖκα
4 αὐτοῦ διὰ πᾶσαν αἰτίαν; Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν ἀνεγνώ-
σατε, ὅτι ὁ πλάσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν
5 καὶ θῆλυ ἔπλασεν αὐτούς; καὶ εἶπεν,
"Ἕνεκεν τούτου θέλει ἀφήσει ἄνθρω-
πος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ
θέλει προσκολληθῇ εἰς τὴν γυναῖκα αὐ-
τοῦ, καὶ θέλουσιν εἶναι οἱ δύο εἰς
6 σάρκα μίαν;" Ὥστε δὲν εἶναι πλέον
δύο ἀλλὰ μία σάρξ. Ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ
ὁποῖον ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος
ἂς μὴ χωρίζῃ.
7 Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Διὰ τί λοιπὸν
ὁ Μωϋσῆς προσέταξε νὰ δώσῃ ἔγγρα-
φον διαζυγίου, καὶ νὰ χωρισθῇ αὐτήν;
8 Λέγει πρὸς αὐτούς, Διότι ὁ Μωϋσῆς

dεφτύενε τε ζότ γίθε σᾶ 8bέvε.
32 Ατεχέρε ι Ζότι ε θίρι περάνε, ε ι
θά, Σερbετόρ' ι λίκ, γίθ' ατέ dετύρε
33 τα λάϊε τϋϊ, σεπσέ μ'8λ8τε: v8κε
d8χεϊ εδέ τί τε περαελέvε ϊερbε-
τόρινε ϊόκ8νε τέντ, σικέvdρε τε
34 περαελέbα εδέ ένε τϋϊ; Εδέ ι ζότι
8ζεμερ8α, εδέ ε δά vdερ d8αρ τ' α-
τύρε κε μ8vdόvεvε, γερσᾶ τε λάνε
35 γίθε dετύρεvε κε ι κίατε ατϊ. Κεϊτ8
εδέ ιμ-άτε κιελόρι dοτ' 8α bέvε
j8bε, vdε μος 8α φάλτϊ με γίθε
ζέμερατ τ8aja γίθε-σε-τσίλι τε
bελᾶτ τϊ φάjετ' ε ατύρε.

Κρεϊ 19—20.

1 Εδέ Jισ8ϊ κ8ρ μbαρϊ κετό φιάλε,
8νγρίτ νγα Γαλιλέα, εδέ έρδι vdε
σινόρετ τε J8δέσε, περτέj Jορδάνιτ:
2 Εδέ ι bάνε πας ατϊ ϊ8με γένdεjε:
εδέ ϊερϊ ατά ατιέ.
3 Εδέ έρθνε τεκ aύ Φαρισέjτε τ8κε
νγάρε ατέ, ε τ8κε θένε ατϊ, Ndε ι
ξϊτ' ε 8δεσε νερί8τ τε λεϊόνε γρ8αν'
4 ε τί περ τϊ' dό φάρε ϊκάκ8; Εδέ
aύ 8περγέκ ε 8 θά ατύρε, N8κε
κένι κενdάρε, σε aύ κε bέρι ατά
κε vdε κρύετ τε χέρεσε, ι bέρι
5 ατά μάϊκ8λ εδέ φέμερε; εδέ θά,
«Περ κετέ π8νε νερί8 dοτε λέρε
τ'άτεν' ε τ' έμεvε, εδέ dοτε νγίτετε
πας γρ8ασε τί, εδέ τε dύ dοτε
6 jένε νέ μίϊ». Κάκε σᾶ v8κε jάνε
μέ dύ, πό νέ μίϊ. Ατέ πρᾶ κε
Περεvdία ε bέρι πάρε, νερί8 λετε
μος ε vdάνε.
7 Ι θόν' ατί, Περσέ πρᾶ Μοϊσί8 κᾶ
ποροσίτ8ρε τ' ι έπετε κάρτ' ε vdά-
8 ριεσε, εδέ τε λεϊόνετε; Ϋ θότ' α-

διὰ τὴν σκληροκαρδίαν σας συνεχώρησεν εἰς ἐσᾶς νὰ χωρίζησθαι τὰς γυναῖκάς σας· ἀπ' ἀρχῆς ὅμως δὲν ἔ-
9 γεινεν οὕτω. Σᾶς λέγω δέ, ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἐκτὸς διὰ πορνείαν, καὶ νυμφευθῇ ἄλλην, γίνεται μοιχός· καὶ ὅστις νυμφευθῇ γυναῖκα κεχωρισμένην, γίνεται μοιχός.

10 Λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἐὰν οὕτως ἔχῃ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα, δὲν
11 συμφέρει νὰ νυμφευθῇ. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν δύνανται πάντες νὰ δεχθῶσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' εἰς
12 ὅσους εἶναι δεδομένον. Διότι εἶναι εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω· καὶ εἶναι εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἶναι εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις δύναται νὰ δεχθῇ τοῦτο, ἂς δεχθῇ.

13 Τότε ἐφέρθησαν πρὸς αὐτὸν παιδία, διὰ νὰ ἐπιθέσῃ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά, καὶ νὰ εὐχηθῇ· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπέπλη-
14 ξαν αὐτά. Πλὴν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀφήσατε τὰ παιδία, καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτὰ νὰ ἔλθωσι πρὸς ἐμέ· διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
15 νῶν. Καὶ ἀφοῦ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὰ τὰς χεῖρας, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.

16 Καὶ ἰδού, προσελθών τις εἶπε πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί καλὸν νὰ

17 πράξω διὰ νὰ ἔχω ζωὴν αἰώνιον; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Τί μὲ λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰμὴ εἷς, ὁ Θεός. Ἀλλ' ἐὰν θέλῃς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν
18 ζωήν, φύλαξον τὰς ἐντολάς, Λέγει πρὸς αὐτόν, Ποίας; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Τὸ «Μὴ φονεύσῃς· Μὴ μοιχεύσῃς· Μὴ

τύρε, Σεπσέ Μοϊσίς θα λά jθβε τε λεσόνι γρᾶτε τθαja περ ζεμερ-
άσπερενε τθαj: πό νάε κρύετ τε
9 χέρεσε σ' κᾶ κένε κεστά. Εδέ πό θέμ jθβε, σε αύ κε τε λεσόνε γρθαν' ε τί, περβέτσ περ πθνε κθρβερίε, εδέ τε μαρτόνετε με τιάτερε, κθρβερόν: εδέ αύ κε τε μαρτόνετε με γρθα τε λεσθαρε, κθρβερόν.
10 Νάσενεσιτ' ε τί ι θόνε, Νάε κόφτε κεστά πθν' ε νερίστ με γρθανε, νθκ'
11 έστε μίρε τε μαρτόνετε. Εδέ αύ θ θότ' ατύρε, Νθκε μθντ τα κθπετόνενε κετέ φιάλε τε γίθε, πό ατύ-
12 ρεβε κε θ έστε δένε. Σεπσέ κᾶ τε dρέδδρε κε κάνε λίνdθρε κεστά κε νγα δάρκθ ι σ' έμεσε: εδέ κᾶ τε dρέδδρε κε θdρόθνε νγα νέρεζιτε: εδέ κᾶ τε dρέδδρε κε dρόθνε δέτεχεν' ε τύρε περ μbερετερῖν' ε κιέjεβετ. Αύ κε μθντ τα κθπετόνε κετέ, λετα κθπετόνε.
13 Ατεχέρε ι θπρθν' ατί τσά τσθνα τε δέγελε κε τε δέρε dθαρτε περμbί ατά, ε τ' ι δεκόνε: εδέ νάσενεσιτ' ι κερτθανε. Πό Jισθϊ θά, Λίνι
14 τσθνατ' ε δέγελε, εδέ μος ι νάλνι τε δίνενε τεκ θνε: σεπσέ περ τε τίλε έστε μbερετερῖ' ε κιέjεβετ.
15 Εδέ σι δθρι dθαρτε μbι ατά, ίκθ ανdέj.
16 Εδέ jά τεκ ι έρδι περάνε νέ νερῖ, ε ι θά, Μεσόνεσ' ι μίρε, τσ' τε μίρε τε δέν κε τε κέμ jέτε τε παθόσθρε; Εδέ αύ ι θά, Τσ' με θθα
17 ι μίρε; Ασνdονέ σ' έστ' ι μίρε δέτσ νέ, Περενdία. Πό νάε dό τε χύντσ
18 νάε jέτετ, ρθαj παροσίτε. Ι θότ' ατί, Τσίλατε; Εδέ Jισθϊ ι θά, κετό, «Μος δράτσ: μος κθρβερόντσ: μος

19 κλέψῃς· Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· Τίμα
τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα·» καὶ
«Θέλεις ἀγαπᾷ τὸν πλησίον σου ὡς
20 σεαυτόν». Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νεανί-
σκος, Πάντα ταῦτα ἐφύλαξα ἐκ νεό-
21 τητός μου, τί μοὶ λείπει ἔτι; Εἶπε
πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν θέλῃς νὰ
ἦσαι τέλειος, ὕπαγε, πώλησον τὰ ὑ-
πάρχοντά σου, καὶ δὸς εἰς πτωχούς·
καὶ θέλεις ἔχει θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ·
22 καὶ ἐλθὲ ἀκολούθει μοι. Ἀκούσας δὲ ὁ
νεανίσκος τὸν λόγον, ἀνεχώρησε λυ-
πούμενος· διότι εἶχε κτήματα πολλά.

23 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς μα-
θητὰς αὐτοῦ, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι
δυσκόλως θέλει εἰσέλθει πλούσιος εἰς
24 τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Καὶ πά-
λιν σᾶς λέγω, Εὐκολώτερον εἶναι νὰ
περάσῃ κάμηλος διὰ τρυπήματος βελό-
νης, παρὰ πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς
25 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἀκούσαντες
δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήττοντο
σφόδρα, λέγοντες, Τίς λοιπὸν δύναται
26 νὰ σωθῇ; Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε
πρὸς αὐτούς, Παρὰ ἀθρώποις τοῦτο ἀ-
δύνατον εἶναι, παρὰ τῷ Θεῷ ὅμως τὰ
πάντα εἶναι δυνατά.

27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς
αὐτόν, Ἰδού, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα
καὶ σοὶ ἠκολουθήσαμεν· τί λοιπὸν θέ-
28 λει εἶσθαι εἰς ἡμᾶς; Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀληθῶς σᾶς λέγω,
ὅτι σεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ
παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης
αὐτοῦ, θέλετε καθίσει καὶ σεῖς ἐπὶ
δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα
29 φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ πᾶς ὅστις ἀ-
φῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς,
ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ
βιέθτ̈ə: μος ἀπτ̈ə μαρτιρῖ τ̈ɛ ῥέμε:
19 Νdερό τ̈ɛτ-ᾶτ' ε τ̈ɛτ-ἔμ̈ɛ»: εδέ
«Τ̈ɛ dἀατ̈ə τ' ἀφερμινɛ̣ τ̈ɛ̣ντ ποσί
20 βέτ̈ɛχ̣ενɛ̣ τ̈ɛ̣νdε». Διαλόϋι ι θότ' ατί,
Τ̈ɛ̣ γίθα κ̈ɛτό ι κάμ ῥἀϊτ̈ɛρ̣ɛ̣ κ̈ɛ
μbɛ̣ τ̈ɛ̣ ρῖτ τίμ: πό τ̈ə' μ̈ɛ̣ μbέτετ̈ɛ̣
21 μ̈ɛ̣; Jισ8ϊ ι θά ατί, Νdɛ̣ dό τ̈ɛ̣ bɛ̣́-
νετ̈ə' ι σόσ8ρɛ̣, ϋκό ε ϋῖτ γ̈ɛ̣νɛ̣
τ̈ɛ̣νdε, εδέ έπ8α τ̈ɛ̣ bobέκbετ: εδέ
dοτɛ̣ κ̈ɛ̄ə θεσᾶρ νdɛ̣ κιέλ: εδέ έja,
22 ε νγίτ-μ8 πας. Πό dιαλόϋι κ8ρ dɛ̣-
γ̈ɔῖ κ̈ɛτ̈ɛ̣ φιάλɛ̣, ίκ8 ι χ̣ελμ̈ἀαρɛ̣:
σεπσέ κίϋτε σ̈ἀμɛ̣ γ̈ɛ̣.
23 Εδέ Jισ8ϊ 8 θά νdσέ̣νɛ̣σ̈ɛ̣bετ τί,
Με τ̈ɛ̣ bɛ̣ρτέτ̈ɛ̣ πο 8 θέμ jϑbɛ, σε
νερί8 ι πάσ8ρɛ̣ μ̈ɛ̣ζί dοτɛ̣ χ̣ῦνɛ̣ νdɛ̣
24 μbɛ̣ρετ̈ɛ̣ρῖτ τ̈ɛ̣ κιέjεbετ. Εδέ περσερῖ
πο 8 θέμ jϑbɛ, σε Μ̈ɛ̣ κολάϊ ἔϋτ̈ɛ̣
τ̈ɛ̣ ϋκόνɛ̣ γαμίλεja νdɛ̣περ bρίμɛ̣τ τ̈ɛ̣
γυλπέρ̈ɛ̣σɛ̣, σε τ̈ɛ̣ χ̣ῦνɛ̣ ι πάσ8ρι νdɛ̣
25 μbɛ̣ρετ̈ɛ̣ρῖτ τ̈ɛ̣ Περ̣νdίσɛ̣. Εδέ νdσέ̣νɛ̣-
σιτ' ε τῖ κ8ρ dɛ̣γ̈ἀανɛ̣, τμερόνεϋτινɛ̣
φόρτ, ε θόϋτινɛ̣, Βάλɛ̣ τσίλι μ̈ἀντ τ̈ɛ̣
26 ϋπɛ̣τόνɛ̣; Πό Jισ8ϊ ϋτύρι σῦτɛ̣ μb' ατά
ε 8 θά ατύρε, Τε νέρ̈ɛ̣ζιτ̈ɛ̣ κ̈ɛjό ἔϋτ̈ɛ̣
π8νɛ̣ κ̈ɛ̣ σ' μ̈ἀντ τ̈ɛ̣ bɛ̣́νετ̈ɛ̣, πό τε
Περ̣νdία τ̈ɛ̣ γίθα μ̈ἀντ τ̈ɛ̣ bɛ̣́νενɛ̣.
27 Ατ̈ɛ̣χ̣έρε 8περ̣γέ̣κ Πιέτρι ε ι θά
ατί, Jά νε̄ τε λᾶμ τ̈ɛ̣ γίθα, εδέ
έρθμɛ̣ πράπα τέjε: bάλɛ̣ τ̈ə̄ dοτɛ̣
28 jέτ̈ɛ̣ μbɛ̣ νε̄; Εδέ Jισ8ϊ 8 θά ατύρε,
Με τ̈ɛ̣ bɛ̣ρτέτ̈ɛ̣ πο 8 θέμ jϑbɛ, σε
jϑ κ̈ɛ̣ μ̈ɛ̣ έρθτ̈ɛ̣ πας, νdɛ̣ κριjέσɛ̣τ
τ̈ɛ̣ ρε̄, κ8ρ τ̈ɛ̣ ῥίjɛ̣ ι bῖρ' ι νερίϑτ
μbι φρόν τ̈ɛ̣ λabdίσɛ̣ τί, dοτɛ̣ ῥίνι
εδέ jϑ μbɛ̣ dυ-μbɛ̣-δίετ̈ɛ̣ φρόνε,
τ8κε γυκ8άρɛ̣ τ̈ɛ̣ dυ-μbɛ̣-δίετ̈ɛ̣ φά-
29 ρατ' ε Ισραΐλιτ. Εδέ κ8ϋdό κ̈ɛ̣ λά
ϋτ̈ɛ̣πῖ, α bɛ̣λέζɛ̣ρɛ̣, α μότɛ̣ρα, α άτɛ̣,
α έμɛ̣, α γρ8α, α bίj, α άρα, πɛ̣ρ

τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλάσια θέλει λάβει, καὶ ζωὴν αἰώνιον θέλει κληρονομήσει.
30 Πολλοὶ ὅμως πρῶτοι θέλουσιν εἶσθαι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

1 ΚΕΦ. κ'. Διότι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ὁμοία μὲ ἄνθρωπον οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα τῷ πρωΐ διὰ νὰ μισθώσῃ ἐργάτας διὰ τὸν ἀμ-
2 πελῶνα αὐτοῦ· ἀφοῦ δὲ συνεφώνησε μετὰ τῶν ἐργατῶν πρὸς ἓν δηνάριον τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν
3 ἀμπελῶνα αὐτοῦ. Καὶ ἐξελθὼν περὶ τὴν τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἱστα-
4 μένους ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς. Καὶ πρὸς ἐκείνους εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὅ,τι εἶναι δίκαιον θέλω σᾶς δώσει. Καὶ ἐκεῖνοι ὑπῆγον.
5 Πάλιν ἐξελθὼν περὶ τὴν ἕκτην καὶ
6 ἐννάτην ὥραν ἔκαμεν ὡσαύτως. Περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθών, εὗρεν ἄλλους ἱσταμένους ἀργούς, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Διὰ τί ἵστασθε ἐδῶ ὅλην
7 τὴν ἡμέραν ἀργοί; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Διότι οὐδεὶς ἐμίσθωσεν ἡμᾶς. Λέγει πρὸς αὐτούς, Ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὅ,τι εἶναι δί-
8 καιον, θέλετε λάβει. Ἀφοῦ δὲ ἔγειναν ἑσπέρα, λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος πρὸς τὸν ἐπίτροπον αὐτοῦ, Κάλεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος εἰς αὐτοὺς τὸν μισθόν, ἀρχίσας ἀπὸ τῶν
9 ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν μισθωθέντες, ἔλαβον ἀνὰ ἓν δηνάριον.
10 Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι θέλουσι λάβει πλειότερα· ἔλαβον ὅμως
11 καὶ αὐτοὶ ἀνὰ ἓν δηνάριον. Καὶ λαβόντες, ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδε-
12 σπότου, λέγοντες, Ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἔκαμον, καὶ ἔκαμες αὐτοὺς ἴσους μὲ ἡμᾶς, οἵτινες ἐβαστάσαμεν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ πόνε τ' ἐμερit τίμ, dοτε μάρε νε̃ κίντ περ νε̃, εδέ dοτε τραϑγόνε
30 jέτε τε πα-σόσορε. Πό ϑμε τε πάρε dοτε jένε τε πράπσεμ, εδέ τε πράπσεμ τε πάρε.

1 Κρεϊ 20. Σεπσέ μbερετερϊ' ε κιέ-jebετ γα̃ν με νε̃ νερϊ ζοτ ϑτεπίε, ι τσίλι dόλι ϑπέϊτ με νάτε τε παj-
2 τόνε πονετόρε περ bέϑτιν' ε τϊ: εδέ σι παjτσϊ πονετόρετε νγα νε̃ dινα̃ρ νdε dίτετ, ι dεργσϊ νdε bέϑτε τε
3 τϊ. Παστάϊ dόλι μbε τρϊ όρε, πα̃ τε τιέρε τϑκε νdέν̈ορε πα-πόνε νdε
4 τρέκτ: ϑ θότ' εδέ ατύρε, Σκόνι εδέ jϑ νdε bέϑτε, εδέ dοτ' ϑ άπ εδέ jϑbε τϑ' τε jέτε ε ϑδεσε. Εδέ ατά
5 bάνε. Περσερϊ dόλι μbε γάϑτ' εδέ μbε νέντ' όρε, εδέ bέρι πο κεϑτϑ.
6 Εδέ σι dόλι μbε νε-μbε-δίετ' όρε, γέτι τε τιέρε τϑκε νdέν̈ορε πα-πόνε, ϑ θότ' εδέ ατύρε, Περσέ ρίνι κετϑ
7 γίθε dίτενε πα-πόνε; Ι θόν' ατϊ, Σεπσέ ασνdονε̃ σ' να παjτσϊ. Θ θότ' ατύρε, Σκόνι εδέ jϑ νdε bε̃ϑτε, εδέ dοτε μέρνι τϑ' τε jέτε ε ϑδεσε.
8 Εδέ σι ονγύρς, ι ζότι bε̃ϑτιτ ι θότε κϑjdεστα̃ριτ τϊ, Θίρε πονετόρετε, εδέ λάϊ-ϑ πάγενε ατύρε, τϑκε ζε̃νε νγα τε πράπσεμιτε γερ μbε τε
9 πάρετ. Εδέ έρθνε ατά κε ίϑινε παjτϑαρε μbε νε-μbε-δίετ' όρε, εδέ
10 μϑαρνε νγα νε̃ dινα̃ρ. Εδέ κϑρ έρθνε τε πάρετε, κϑjτϑανε σε dοτε μάρενε με̃ ϑμε: πό εδέ ατά μϑ-
11 αρνε νγα νε̃ dινα̃ρ. Εδέ σι μϑαρνε, κjάχεϑινε μbε τε ζόν' ε ϑτεπίσε,
12 τϑκε θε̃νε, σε κετά τε πράπσεμιτε bε̃νε νε̃ όρε, εδέ ι bε̃ρε σινε̃νε̃ με νε̃ κε μbάjτεμ τε ρε̃νdεν' ε dίτεσ'

13 τὸν καύσωνα. Ὁ δὲ ἀποκριθείς, εἶπε πρὸς ἕνα ἐξ αὐτῶν, Φίλε, δὲν σὲ ἀ-
δικῶ· δὲν συνεφώνησας ἐν δηνάριον
14 μετ' ἐμοῦ; λάβε τὸ σόν, καὶ ὕπαγε· θέλω δὲ νὰ δώσω εἰς τοῦτον τὸν ἔ-
15 σχατον, ὡς καὶ εἰς σέ. Ἢ δὲν ἔχω τὴν ἐξουσίαν νὰ κάμω ὅ,τι θέλω εἰς τὰ ἐμά; ἢ ὁ ὀφθαλμός σου εἶναι πο-
16 νηρός, διότι ἐγω εἶμαι ἀγαθός; Οὕτω θέλουσιν εἶσθαι οἱ ἔσχατοι πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι· διότι πολλοὶ εἶναι οἱ κεκλημένοι, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐ-
κλεκτοί.

17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθη-
τὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπε
18 πρὸς αὐτούς, Ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει παραδοθῇ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς, καὶ θέλουσι καταδικάσει
19 αὐτὸν εἰς θάνατον· καὶ θέλουσι παρα-
δώσει αὐτὸν εἰς τὰ ἔθνη διὰ νὰ ἐμπαί-
ξωσι καὶ μαστιγώσωσι καὶ σταυρώσω-
σι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ θέλει ἀναστηθῇ.

20 Τότε προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἡ μή-
τηρ τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου μετὰ τῶν
υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα, καὶ ζητοῦ-
21 σά τι παρ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτήν, Τί θέλεις; Λέγει πρὸς αὐτόν, Εἰπὲ νὰ καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ
22 ἀριστερῶν, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε, Δὲν ἐξεύρετε τί ζητεῖτε· δύνασθαι νὰ πίητε τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἐγὼ μέλλω νὰ πίω, καὶ νὰ βαστισθῆτε τὸ βάπτισμα, τὸ
ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι; Λέγουσι πρὸς
23 αὐτόν, Δυνάμεθα. Καὶ λέγει πρὸς αὐ-
τούς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου θέλετε πίει, καὶ τὸ βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἐγὼ βα-
πτίζομαι, θέλετε βαπτισθῆ· τὸ νὰ κα-

13 εδέ βάπεν̣ε. Πό αύ̈ σπεργέ̈κ ε ι θά
νέριτ νγα ατά, Μίκ, νθκε τε βέν̈
κέ̈κ: α νθκε βέρε φιάλε̣ με μθα νε̣
14 δινᾶρ; μέρ τε̣νδινε̣, εδέ ίκ: εδέ
κε̣τί τε̣ πράπσεμιτ δοτ' ι άπ σι
15 εδέ τῦ̈. Από σ' μθντ θνε̣ τε̣ βέν̈
τᾶ' τε̣ δθα νδε̣ πθνε̣τ τίμε; από
σῦρι ύτ ξᾶτ' ι λίκ, σεπσέ θνε̣ jάμ.
16 ι μίρε̣; Κε̣ᾶτθ̈ δοτε̣ jένε̣ τε̣ πρά-
πσεμιτε̣ τε̣ πάρε̣, εδέ τε̣ πάρε̣τε̣ τε̣
πράπσεμ: σεπσέ ᾶθμε̣ βέτε̣ jάνε̣ τε̣
θίρθρε̣, πό τε̣ πάκε̣ τε̣ σγέδθρε̣.

17 Εδέ Jισθῖ τθκε χίπθρε̣ νδε̣ Jε-
ρθσαλῖμ, μόρι με βέτε̣χε τε̣ δυ-
μβε̣-δῖετε̣ νδσέ̈νε̣σιτε̣ μβε̣-ν̈'-άνε̣
18 μδ' ᾶδε̣, εδέ θ θά ατύρε. Já τε πο
χίπε̣jμε̣ νδε̣ Jερθσαλῖμ, εδέ ι βῖρ' ι
νέρίθτ δοτ' έπετε̣ νδε̣ δθαρ τε̣
κρυε-πρίφτε̣ρετ εδέ ᾶκρόν̈ε̣σετ: εδέ
19 δοτα δε̣νόν̈ε̣νε̣ περ βδέκε̣jε: εδέ
δοτα άπε̣νε̣ νδε̣ δθαρ τε̣ κόμβεβετ
κε̣ τα περκέᾶεν' ε τα ράχε̣ν' ε τα
κρυκε̣ζόν̈ε̣νε: εδέ τε̣ τρέτε̣νε̣ δίτε̣
δοτε̣ νγάλετε̣

20 Ατε̣χέρε ι έρδι περάνε̣ ε έμ' ε
τε̣ βίjβετ Ζεβεδέθτ βάᾶκε̣ με τε̣
βίjτ, τθκε λθτθρε̣, ε τθκε λύ-
21 πθρε̣ νε̣̈ γε̣̈ νγα αύ. Εδέ αύ ι θά
ασᾶϊ, Τᾶ' δό; αjό ι θότ' ατῖ, Θάj
τε̣ ρίνε̣ κε̣τά δύ βίjτ' ε μῖ νέρι
μβε̣ τε̣ διάθτε̣νε̣ τε̣̈νδε, ε νέρι μβε̣
τε̣ μέν̈γε̣ρενε̣ νδε̣ μβερετερῖτ τε̣̈νδε.
22 Πο Jισθῖ σπεργέ̈κ ε θά, Νθκε δίνι
σε τᾶ' λύπνι: μθντ τε̣ πίνι κθπενε̣,
κε̣ δοτε̣ πῖ θνε̣, εδέ τε̣ παγε̣ζόνενι
με παγε̣ζίμνε̣ κε̣ δοτε̣ παγε̣ζόνεμ
23 θνε̣; ατά ι θόν' ατῖ, Μθντμε̣. Εδέ αύ̈
θ θότ' ατύρε, Κθπενε̣ τίμε δότα πίνι,
εδέ με παγε̣ζίμνε̣ κε̣ παγε̣ζόνεμ
θνε̣, δοτε̣ παγε̣ζόνενι: πό τε̣ ρίνι

θίσητε ὅμως ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου, δὲν εἶναι ἐμοῦ νὰ δώσω, εἰμὴ εἰς ὅσους εἶναι ἡτοιμασμένον ὑπὸ τοῦ Πατρός μου.

24 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἠγανάκτη-
25 σαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας αὐτοὺς εἶπεν, Ἐξεύρετε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτά, καὶ οἱ μεγάλοι
26 κατεξουσιάζουσιν αὐτά· οὕτως ὅμως δὲν θέλει εἶσθαι ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅστις θέλῃ νὰ γείνῃ μέγας ἐν ὑμῖν, ἂς ἦναι
27 ὑπηρέτης ὑμῶν· καὶ ὅστις θέλῃ νὰ ἦναι πρῶτος ἐν ὑμῖν, ἂς ἦναι δοῦλος
28 ὑμῶν· καθὼς ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετεθῇ, ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ, καὶ νὰ δώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

29 Καὶ ἐνῷ ἐξήρχοντο ἀπὸ τῆς Ἰεριχὼ, ἠκολούθησεν αὐτὸν ὄχλος πολύς.
30 Καὶ ἰδού, δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι ὁ Ἰησοῦς διαβαίνει, ἔκραξαν, λέγοντες, Ἐλέησον
31 ἡμᾶς, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβίδ. Ὁ δὲ ὄχλος ἐπέπληξεν αὐτοὺς διὰ νὰ σιωπήσωσιν· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔκραζον δυνατώτερα, λέγοντες, Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύ-
32 ριε, υἱὲ τοῦ Δαβίδ. Καὶ σταθεὶς ὁ Ἰησοῦς, ἔκραξεν αὐτούς, καὶ εἶπε, Τί
33 θέλετε νὰ σᾶς κάμω; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Κύριε, νὰ ἀνοιχθῶσιν οἱ ὀφθαλ-
34 μοὶ ἡμῶν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς σπλαγχνισθείς, ἤγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν· καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν.

Κεφ. κα'. κβ'.

1 ΚΑΙ ὅτε ἐπλησίασαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγῆ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητάς, λέγων πρὸς αὐ-

μβε τε διάθτενε τίμε εδέ μβε τε μένγερενε τίμε, νθκ' ἔστε νδε δόρε τίμε τα άπ, πό δοτ' 8 έπετ' ατύρε κε 8 ἔστε βέρε γατί νγα ιμ.-άτε.
24 Εδέ τε δίετετε κθρ δεγθάνε, θζεμερθάνε περ ατά τε δύ βελέζε-
25 ριτ. Πό Ϳισθϊ ι θίρι ατά ε θά, Ε δίνι σε τε πάρετ' ε κόμβεβετ κάνε πθστέτ μβι ατά, εδέ τε μεδέντε ι
26 θρδερόνεν' ατά: πό κεστθ νθκε δοτε jέτε νδερ jθ: πό κθσ τε δόjε τε βένετ' ι μάθ νδερ jθ, λετε jέτε
27 σερβετόρι jθαϊ: εδέ κθσ τε δόjε τε jέτ' ι πάρε νδερ jθ, λετε jέτε
28 σερβετόρι jθαϊ: σικθνδρε ι βίρ' ι νερίθτ νθκ' έρδι κε τε σερβένετε, πό τε σερβένε, εδέ τ' άπε jέτεν' ε τί σπερβλίμ περ σθμε βέτε.
29 Εδέ ατά τε πο δίλνινε νγα Jεριχjόja, ι βάνε πας ατί σθμε
30 γένδεje. Εδέ jά dύ τε βέρbθρε νδένθρε μb' θδε, κθρ δεγθάνε σε πο σκόντε Ϳισθϊ, βερτίτνε, τθκε Ϳθένε, Περδελέ-να, ο Ζότ, βίρ' ι Δαβίδιτ.
31 Εδέ γένδεja ι κερτöϊ ατά, τε πθöόνεν: πό ατά βερτίσνινε με φόρτ, τθκε θένε, Περδελέ-να, ο Ζότ, βίρ'
32 ι Δαβίδιτ. Εδέ Ϳισθϊ κενδρöϊ ε ι θίρι ατά, εδέ θά, Τö' dόνι τ' 8 βένη
33 jθβε; Ι θόνε, Ζότ, τε να χάπενε
34 σϋτε. Εδέ Ϳισθϊτ σι ι θδέμπ, πρέκε σϋτ' ε ατύρε: εδέ περνεχέρε 8 χάπνε σϋτ' ε ατύρε, ε ι βάνε πας ατί.

Κρεϊ 21—22.

1 Εδέ κθρ θαφρθάνε νδε Jερθαλίμ, εδέ έρθνε νδε Βιφαγϊ νdάj μάλιτ θλίνβετ, ατεχέρε Ϳισθϊ δεργöϊ dύ

2 τούς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν
ἀπέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθὺς θέλετε εὑρεῖ
ὄνον δεδεμένην, καὶ πωλάριον μετ' αὐ-
3 τῆς· λύσατε, καὶ φέρετέ μοι. Καὶ ἐάν
τις σᾶς εἴπῃ τι, θέλετε εἰπεῖ, ὅτι ὁ
Κύριος ἔχει χρείαν αὐτῶν· καὶ εὐθὺς
θέλει ἀποστείλει αὐτά.

4 Τοῦτο δὲ ὅλον ἔγεινε, διὰ νὰ πλη-
ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέ-
5 γοντος, «Εἴπατε πρὸς τὴν θυγατέρα
Σιών», «Ἰδού, ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται
πρὸς σὲ πραΰς, καὶ καθήμενος ἐπὶ ὄνου,
καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου».

6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιή-
σαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοὺς ὁ Ἰη-
7 σοῦς, ἔφεραν τὴν ὄνον καὶ τὸ πωλά-
ριον, καὶ ἔβαλον ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱ-
μάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπά-
8 νω αὐτῶν. Ὁ δὲ περισσότερος ὄχλος
ἔστρωσαν τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν εἰς τὴν
ὁδόν· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ
τῶν δένδρων, καὶ ἔστρωνον εἰς τὴν ὁ-
9 δόν. Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προπορευόμενοι
καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, Ὡσαννὰ
τῷ υἱῷ Δαβίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμε-
νος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς
10 ὑψίστοις. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον εἰς Ἱερο-
σόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέ-
11 γουσα, Τίς εἶναι οὗτος; Οἱ δὲ ὄχλοι
ἔλεγον, Οὗτος εἶναι Ἰησοῦς ὁ προφή-
της, ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας.

12 Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν
τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς
πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ,
καὶ τὰς τραπέζας τῶν ἀργυραμοιβῶν
ἀνέτρεψε, καὶ τὰ καθίσματα τῶν πω-
13 λούντων τὰς περιστεράς· καὶ λέγει
πρὸς αὐτούς, Εἶναι γεγραμμένον, «Ὁ
εἰκός μου, οἶκος προσευχῆς θέλει ὀνο-

2 νασένεσε, τσκε 8 θένε ατύρε, Σκόνι
μβ' ατέ φσάτ κε ξότε περκ8νάρσελ
j8δε: εδέ περνεχέρε dοτε γένι νε
γομάρε λίδρε, εδέ νε π8λίστ bάσκε
3 με ατέ: σγίδινι, ε μ' ι δίνι. Εδέ
νάε 8 θέντε γε j8δε ναονέ νερτ, ι
θόνι, σε Ζότι κα νεβόje περ ατέ:
εδέ περνεχέρε dοτ' ι dεργόνε ατά.
4 Εδέ γίθε κejό 8δε, κε τε μδ8-
σετε τσ' ξότε θένε νγα προφίτι, κε
5 θότε, «Θόνι σε bíjεσε Σιόνεσε, Jά
μδερέτι ύτ τε πο τε διέν ι δ8τε,
εδέ χίπρε μδι γομάρε, εδέ μδι
π8λίστ bίρ στέσε».
6 Εδέ νασένεσιτε σι bάνε, εδέ
δένε σικ8νάρε ι 8ρδερδι ατά Jισδι,
7 πρ8νε γομάρεν' εδέ π8λίστινε, εδέ
δ8νε μδι ατά ρόδετ' ε τύρε, εδέ ε
8 χίπνε ατέ σίπερ ατύρε. Εδέ μξ ε
ϑδμ' ε γένdεjεσε στρδανε ρόδετ' ε
τύρε μδ' 8δε: εδέ τε τιέρε κεπδτ-
νινε dέγα δρδϑ, ε ι στρόνινε μδ'
9 8δε. Εδέ γένdεja κε σκόνινε περ-
πάρα, εδέ ατά κε ι δίνινε πράπα,
δερτίσνινε τσκε θένε, Χοσαννά μδε
τε bίριν' ε Δαβίδιτ: ι δεκδαρ' ξότ'
αύ κε διέν μδ' έμερit Ζότit: Χο-
10 σαννά μδε τε λάρτατε. Εδέ αύ
κ8ρ χῦρι νάε Jερδσαλίμ, στδντ
γίθε κυτέτι, τσκε θένε, Τσίλι
11 ξότε κύϊ; Εδέ γένdεja θόστινε, Κύϊ
ξότ' Jισδι, προφίτι, κε ξότε νγα
Ναζαρέτι ι Γαλιλέσε.
12 Εδέ Jισδι χῦρι νάε χιερόρετ τε
Περνdίσε, εδέ νασόρι jάτε γίθ'
ατά κε σίσνιν' ε bλίνινε νάε χιε-
ρόρετ, εδέ περμbύσι τρδbέζατ' ε
τρδbεζάρεbετ, εδέ φρόνετ' ε ατύρε
13 κε σίσνινε πελδμbατε: εδέ 8 θότ'
ατύρε, Ξότε σκρδαρε, «Στεπία ίμε

μάζεσθαι»· σεῖς δὲ ἐκάματε αὐτὸν «σπήλαιον λῃστῶν».

14 Καὶ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ ἐθεράπευ-
15 σεν αὐτούς. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια τὰ ὁποῖα ἔκαμε, καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ, ἠγανάκτησαν,
16 καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἀκούεις τί λέγουσιν οὗτοι; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς, Ναί· ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε, «Ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων ἡτοίμασας αἶνεσιν»;

17 Καὶ ἀφήσας αὐτούς, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ διενυ-
18 κτέρευσεν ἐκεῖ. Ὅτε δὲ τὸ πρωῒ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν
19 πόλιν, ἐπείνασε· καὶ ἰδὼν μίαν συκῆν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθε πρὸς αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐπ' αὐτήν, εἰμὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει πρὸς αὐτήν, Νὰ μὴ γείνῃ πλέον ἀπὸ σοῦ καρπὸς εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ παρευθὺς ἐξηράνθη ἡ συκῆ.

20 Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παρευθὺς ἐξηράνθη ἡ
21 συκῆ! Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ δὲν διστάσητε, οὐχὶ μόνον τὸ τῆς συκῆς θέλετε κάμει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὄρος τοῦτο ἂν εἴπητε, Σηκώθητι καὶ ῥίφθητι εἰς τὴν θά-
22 λασσαν, θέλει γείνει. Καὶ πάντα ὅσα ἂν ζητήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, ἔχοντες πίστιν, θέλετε λάβει.

23 Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ ἱερόν, προσῆλθον πρὸς αὐτόν, ἐνῷ ἐδίδασκεν, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττεις

dοτε χjθχετε ötεπῖ λθτεjε»: εδέ *jθ* ε *bξτ'* ατέ, «öπελε *biεδξσισ'.»*

14 Εδέ ι ερθνε περάνε τε *bέrbθr'* ε τöάλα νdε χιερόρετ: εδέ ι öεrõι
15 ατά. Πό κρυε-πρίφτεριτ' εδέ öκρόνεσιτε κθρ πάνε τö*θdί*ρατε χε *bξ*ρι, εδέ τöθνατε τθκε *b*ερτίτθρε νdε χιερόρετ, ε τθκε θξνε, Χοσαννά *μb*ε τε *bί*ριν' ε Δαβίδιτ, θζεμερθάνε,
16 εδέ ι θάν' ατί, Dεγόν σε τö' θόνε κετά; Εδέ Jισθῖ θ θότ' ατύρε, Πό: κθρε σ' κένι κεν*dθ*αρε, «Σε νγα *γόj*' ε φόöνεbετ εδέ *νγα γόj*' ε ατύρε χε πίνε σίσε *bέ*ρε γατί λαb*dί*μ»;

17 Εδέ σι ι λά ατά, *dό*λι *jά*öτε χυτέτιτ νdε Bιθανί, εδέ öκõῖ νάτεν' ατιέ.

18 Εδέ νdε μξνγές κθρ θκεθύε νdε
19 χυτέτ, ι έρδι θρῖ: εδέ κθρ πᾶ νξε *dρ*θ φίκθ *μb*' θδε, έρδι *μb*' ατξ, πό νθκε γέτι γξε *μb*' ατξ, *bέ*τö γέθε *bέ*τεμε: εδέ ι θότε, Μος θ*b*ξφτε μξε πέμε πρέῖ τέjε περ γίθε *jέ*τενε. Εδέ *dρ*θj' ε φίκθτ περνεχέρε θθᾶ.
20 Εδέ νdσξνεσιτε κθρ πάνε, θτö*θdί*τνε, ε θάνε, Κύö θθᾶ *dρ*θj' ε φίκθτ
21 περνεχέρε! Εδέ Jισθῖ θπεργέκ ε θ θά ατύρε, Με τε *bερτέτε* πο θ θέμ. *jθb*ε, νdε πάτöι *bέσε*, εδέ τε μος *jέ*νι με *dΰ μέν*dε*j*ε, *jό bέτε*με κετξ τε *dρ*θσε φίκθτ κένι περ τε *bέ*ρε, πό εδέ κετῖ μάλι νdε ι θξντöι, Νγρέθ εδέ *bι*έρε νdε dξτ, *dοτε bξ*-
22 νετε. Εδέ γίθε σᾶ τε λΰπνι νdε λθτε*j*ετ, τθκε πάσθρε *bέσε*, *dοτ'* ι μέρνι,

23 Εδέ κθρ έρδι νdε χιερόρετ, ι έρθνε περάν' ατῖ ατιέ [κθ μεσόντε, κρυε-πρίφτεριτ' εδέ πλέκτ' ε λαθζιτ, ε θόöινε, Με τö' φάρε πθöτέτι

ταῦτα; καὶ τίς σοὶ ἔδωκε τὴν ἐξου-
24 σίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς αὐτούς, Θέλω σας ἐρωτήσει
καὶ ἐγὼ ἕνα λόγον, τὸν ὁποῖον ἐὰν
μοὶ εἴπητε, καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς εἰπεῖ
25 ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα. Τὸ
βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου πόθεν ἦτο; ἐξ
οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Καὶ ἐκεῖνοι
διελογίζοντο καθ' ἑαυτούς, λέγοντες,
Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, θέλει εἰπεῖ
πρὸς ἡμᾶς, Διὰ τί λοιπὸν δὲν ἐπι-
26 στεύσατε εἰς αὐτόν; Ἐὰν δὲ εἴπωμεν,
Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον·
διότι πάντες ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς
27 προφήτην. Καὶ ἀποκριθέντες πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, εἶπον, Δὲν ἐξεύρομεν, Εἶπε
πρὸς αὐτοὺς καὶ αὐτός, Οὐδὲ ἐγὼ λέ-
γω πρὸς ὑμᾶς ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράτ-
τω ταῦτα.

28 Ἀλλὰ τί σᾶς φαίνεται; Ἄνθρωπός
τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ ἐλθὼν πρὸς
τὸν πρῶτον, εἶπε, Τέκνον, ὕπαγε σή-
μερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου,
29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν θέλω· ὕ-
30 στερον ὅμως μετανοήσας, ὑπῆγε. Καὶ
ἐλθὼν πρὸς τὸν δεύτερον, εἶπεν ὡσαύ-
τως. Καὶ ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς εἶπεν,
Ἐγὼ ὑπάγω κύριε· καὶ δὲν ὑπῆγε.
31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἔκαμε τὸ θέλημα τοῦ
πατρός; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Ὁ πρῶ-
τος. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀ-
ληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ
αἱ πόρναι ὑπάγουσι πρότεροι ὑμῶν εἰς
32 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Διότι ἦλθε
πρὸς ὑμᾶς ὁ Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιο-
σύνης, καὶ δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν·
οἱ τελῶναι ὅμως καὶ αἱ πόρναι ἐπί-
στευσαν εἰς αὐτόν· σεῖς δὲ ἰδόντες,
δὲν μετεμελήθητε ὕστερον, ὥστε νὰ
πιστεύσητε εἰς αὐτόν.

33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε· Ἦτο
ἄνθρωπός τις οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύ-
τευσεν ἀμπελῶνα, καὶ περιέβαλεν εἰς
αὐτὸν φραγμόν, καὶ ἔσκαψεν ἐν αὐτῷ

bέν κετό; εδέ κθ̈ τα κᾶ δέν̈ς κετ̈ξ
24 πθ̈τέτ; Εδέ Jισθ̈ι θπεργέκ ε θ ά
ατύρε, Dοτ' θ πύες εδέ θνε̈ *j*θδε
νε̈ φιάλε, κ̈ς νδε μα θέντ̈ι, εδέ θνε̈
*d*οτ' θ θέμ. *j*θδε με τ̈' φάρε̈ πθ-
25 θ̈τέτι *bέν* κετό. Παγεζίμι Joάννιτ
νγά ί̈τε; νγα κιέλι, α νγα νέρεζιτε;
Εδέ ατά μενδόνεθ̈ινε̈ με *bέτ*ξχεν'
ε τύρε, τθκε θέν̈ε, Νδε θέντ̈θιμ,
Νγα κιέλι, *d*οτ̈ς να θότ̈ς, Περσέ
26 νθκ' ιμbεσθατ̈ς πρᾶ; Εδέ νδε θέντ̈θιμ,
Νγα νέρεζιτε̈, κέμι φρίκε̈ γένδε*j*ενε̈ς:
σεπσέ τ̈ε γίθε ε κάνε̈ Joάννινε̈ περ
27 προφίτ. Εδέ ι θπεργέκνε̈ Jισθ̈ίτ ε
θάνε̈, Νθκ' ε *d*ίμε̈. Εδέ αύ θ θά
ατύρε, Ας θνε̈ σ' θ θέμ. *j*θδε με
τ̈' φάρε̈ πθ̈τέτι *bέν* κετό.

28 Εδέ κύθ̈ θ *d*θκετ̈ς *j*θδε; Νέ̈ νερῖ
κί̈τε *dú bíj*: εδέ έρδι τεκ ι πάρι
ε ι θά, Βίρ, θκό σότ ε πθνό νδε
29 *bέ*̈τ̈ς τίμ. Εδέ αύ θπεργέκ ε θά,
Νθκε̈ *d*θα: πό παστάj θπενδθα, εδέ
30 *bá*τε. Εδέ έρδι τεκ ι *dú*τι, ε ι θά
πο αθ̈τθ: εδέ αύ θπεργέκ ε θά,
θνε̈ *bé*τε, ζότ: εδέ νθκε̈ *bá*τε.
31 Τσῖλι νγα κετά τ̈ε *dú bé*ρι *d*αθ̈θ-
ρίμιν' ε τ' ét; Ι θόνε̈, Ι πάρι. Jι-
σθ̈ι θ θότ' ατύρε, Με τ̈ε βερτέτ̈ς
πο θ θέμ. *j*θδε, σε κθμερκάρετ' εδέ
κθ̈ρβατ̈ς *bé*νε̈ μ̈ε̈ περπάρα σε *j*θ
32 νδε μbερετερῖτ̈ε Περενδίσε. Σεπσέ
Joάννι έρδι τε *j*θ νδε θδε *d*ρεϊτερίε,
εδέ νθκ' ι μbεσθατ̈ς: πό κθμερ-
κάρετ' ε κθ̈ρβατ' ι μbεσθανε̈ς: εδέ
*j*θ σι πᾶτε̈, νθκ' θπενδθατ̈ς παστάj,
κ̈ς τ' ι μbεσόνι.

33 Δεγόνι νε̈ τιάτερε̈ παραβολί: Νέ̈
νερῖ ί̈τε ζότ ότε̈πίε, ι τσῖλι μbόλι
νε̈ *bé*̈τ̈ς, εδέ ε θ8ρι με γάρθ, εδέ
ρεμθ̈ῖ μb' ατε̈ νε̈ τίρε̈, εδέ νδερτθ̈ι

λῃνόν, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον· καὶ
ἐμίσθωσεν αὐτὸν εἰς γεωργούς, καὶ ἀ-
34 πεδήμησεν. Ὅτε δὲ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, διὰ
35 νὰ λάβωσι τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Καὶ πιάσαντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐφόνευσαν, ἄλλον δὲ ἐλιθοβόλησαν·
36 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλειοτέρους τῶν πρώτων· καὶ ἔκαμον
37 εἰς αὐτοὺς ὡσαύτως. Ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Θέλουσιν ἐντραπῆ τὸν υἱόν μου.
38 Ἀλλ' οἱ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱόν, εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος· ἔλθετε, ἂς φονεύσωμεν αὐτόν, καὶ ἂς κατακρατήσωμεν τὴν
39 κληρονομίαν αὐτοῦ. Καὶ πιάσαντες αὐτόν, ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ
40 ἐφόνευσαν. Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θέλει κάμει εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐκείνους;
41 Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Κακοὺς κακῶς θέλει ἀπολέσει αὐτούς· καὶ τὸν ἀμπελῶνα θέλει μισθώσει εἰς ἄλλους γεωργούς, οἵτινες θέλουσιν ἀποδώσει εἰς αὐτὸν τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.
42 Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε ἐν ταῖς γραφαῖς, «Ὁ λίθος, τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἔγεινε κεφαλὴ γωνίας· παρὰ Κυρίου ἔγεινεν αὕτη καὶ εἶναι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;»
43 Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ὑμᾶς, ὅτι θέλει ἀφαιρεθῆ ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλει δοθῆ εἰς ἔθνος κάμνον
44 τοὺς καρποὺς αὐτῆς. Καὶ ὅστις πέσῃ ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον, θέλει συντριφθῆ· εἰς ὃντινα δὲ ἐπιπέσῃ, θέλει κατασυντρίψει αὐτόν.
45 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἐνό-

νὲ πίρκ: εδέ ε δά ατε̱ νδερ δθjὰ,
34 εδέ ίκ8 νδε̱ δε̄ τε̱ ɣ̀8ajε̱. Εδέ κ8ρ 8αφρ8α κόχ' ε πέμε̱βετ, δερɣ̄ῖ θερβε̱τόρε̱τ' ε τῖ τε δθjὰιτε̱, ὲ̱ τε̱
35 μάρε̱νε̱ πέμε̱τ' ε ατῖ. Εδέ δθjὰιτε̱ ζ8νε̱ θερβε̱τόρε̱τ' ε ατῖ, ε νὲριν' ε ρὰχνε, ε τιέτριν' ε βράνε̱, ε τιέ-
36 τρινε̱ ε βράνε̱ με ɣ̄8ρε̱. Περσερῖ δερɣ̄ῖ τε̱ τιέρε̱ θερβε̱τόρε̱, με̱ τέπερε̱ σε τε̱ πάρε̱τε: πό αϋτ8 8α
37 δε̱νε̱ εδέ ατύρε. Εδέ παστάj δερɣ̄ῖ τε̱ δῖρε̱ τεκ ατά, τ8κε θε̱νε̱, σε Τιμ-
38 δῖριτ dοτ' ι κένε̱ τ8ρπ. Πό δθjὰιτε̱ κ8ρ πάνε̱ τε̱ δίρινε̱, θάνε̱ νὲρι τιάτριτ, Κύϊ ε̱̄ϋτε̱ τραϋε̱ɣιμτᾶρι: ε̱jανι τα βράσεμε̱, εδέ τε̱ μβάjεμε̱ τραϋε̱-
39 γίμιν' ε ατῖ. Εδέ σι ε ζ8νε̱, ε νδσ8-αρνε̱ jάϋτε̱ βε̱̄ϋτιτ, εδέ ε βράνε̱.
40 Κ8ρ τε̱ δῖνε̱ πρᾶ ι ζότι βε̱̄ϋτιτ, τϋ̄' dοτ' 8 βε̱̄νε̱ ατύρε δθjὰβε;

41 Ι θόνε̱, Κὲὰ ε με̱̄ κὲὰ dοτ' ι πρίϋ̄νε: εδέ βέ̄ϋτινε̱ dοτ' 8α ᾶπε̱ τε̱ τιέρε̱βε δθjὰβε, τε̱ τσῖλε̱τε̱ dοτ' ι ᾶπε̱νε̱ πέμε̱τε̱ νδε̱ χ̀όχε̱ τ' ατύρε.

42 Jισ8ϊ 8 θότ' ατύρε, Κ8ρε̱ σ'κένι κε̱νδ8αρε̱ νδε̱ ϋκρόνατ, «Ατε̱ ɣ̄8ρ ὲ̱ σ' ε πε̱λχύεν' ατά ὲ̱ νδερτόνε̱νε̱, κύϊ 8δε̱ πε̱ρ κρύε τσέπι: νγα Ζότι
8δε̱ κε̱jό, εδέ ε̱̄ϋτ' ε τϋ̄8ίτϋ̄ιμε
43 νδερ σ̄ϋτ τ'άνε̱»; Περανδάϊ πο 8 θέμ. jθ8ε, σε μβερετε̱ρῖ' ε Περε̱νδίσε̱ dοτε̱ μέρετε̱ νγα jθ, εδέ dοτ' έπετε̱ μβε̱ νὲ̱ κόμπ ὲ̱ δε̱̄ν πέμε̱τ'
44 ε ασάϊ. Εδέ αύ ὲ̱ τε̱ [διέρε̱ μβι κετε̱̄ ɣ̄8ρ, dοτε̱ τσοπε̱τόνετε: εδέ μβι ατε̱̄ ὲ̱ τε̱ διέρε̱, dοτα δε̱̄μόνε̱.
45 Εδέ κρυε-πρίφτε̱ριτ' εδέ Φαρισέ̱τε κ8ρ δε̱̄ɣ̀άνε̱ παραβολίατ' ε

46 ησαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· καὶ ζητοῦντες νὰ πιάσωσιν αὐτόν, ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ εἶχον αὐτὸν ὡς προφήτην.

1 ΚΕΦ. κβ'. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπε πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν, λέγων,

2 Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἄνθρωπον βασιλέα, ὅστις ἔκαμε
3 γάμους εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ νὰ καλέσωσι τοὺς προσκεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ δὲν ἤθελον νὰ ἔλθωσι.
4 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων. Εἴπατε πρὸς τοὺς προσκεκλημένους, Ἰδού, τὸ γεῦμά μου ἡτοίμασα· οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ θρεπτὰ εἶναι ἐσφαγμένα, καὶ πάντα εἶναι ἕτοιμα·
5 ἔλθετε εἰς τοὺς γάμους. Ἐκεῖνοι ὅμως ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον
6 αὐτοῦ· οἱ δὲ λοιποί, πιάσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὕβρισαν καὶ ἐφόνευσαν.
7 Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη· καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν
8 πόλιν αὐτῶν κατέκαυσε. Τότε λέγει πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος εἶναι ἕτοιμος, οἱ δὲ προσκεκλη-
9 μένοι δὲν ἦσαν ἄξιοι. Ὑπάγετε λοιπὸν εἰς τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.
10 Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδούς, συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, κακούς τε καὶ καλούς· καὶ ἐγεμίσθη ὁ γάμος ἀπὸ ἀνακεκλιμένων.
11 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς διὰ νὰ θεωρήσῃ τοὺς ἀνακεκλιμένους, εἶδεν ἄνθρωπον μὴ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου·
12 καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Φίλε, πῶς εἰσῆλθες ἐνταῦθα μὴ ἔχων ἔνδυμα γά-

ατί, ε κ8πετ8άνε σε θότε περ ατά.
46 Εδέ κερκ8άνε τα ζένε, πό πάτνε φρίκε γένdεjενε, σεπσέ ε κίσινε σι προφίτ.

1 Κρεῖ 22. Εδέ Jισ8ῖ 8περγέκ περσερῖ ε 8 θά ατύρε με παραβολία, τ8κε θένε,
2 Mbερετερῖ' ε κιέjεβετ γᾶ8 με νέ νερῖ μbερέτ, ι τσίλι bέρι dάσμε
3 περ τε bῖρ' ε τῖ: εδέ dεργῶ ϑερbετόρετ' ε τῖ τε θερέσεν' ατά κε κένε φτ8αρε νdε dάσμε: πό ν8κε dέϑνε
4 τε bίνεν. Περσερῖ dεργῶ τε τιέρε ϑερbετόρε, τ8κε θένε, Θόνι ατύρε κε jάνε φτ8αρε, Jά τε bέρα γατῖ dρέκεν τίμε: κέτ' ε μῖ εδέ bέρατ' ε 8ϑκύερε jάνε θέρ8ρε, εδέ τε γίθα
5 jάνε γατῖ: éjανι νdε dάσμε. Πό ατά περτ8αν' ε ϑκ8ανε, νέρι νd' άρε τε τῖ, ε τιέτερι νdε τρεγετῖ τε
6 τῖ: εδέ τε τιέρετε ζβνε ϑερbετόρετ'
7 ε ατῖ, ε ι ϑάνε, ε ι bράνε. Πό μbερέτι κ8ρ dεγῶ 8ζεμερ8α: εδέ dεργῶ 8ϑτερῖν' ε τῖ, εδέ πρῖϑι ατά γακσόρετε, εδέ dόγι κυτέτιν' ε
8 ατύρε. Ατεχέρε 8 θότε ϑερbετόρεbετ τί, Dάσμα ξότε γατῖ, πό ατά κε κένε φτ8αρε ν8κ' ίσινε τε bjέ-
9 τ8ρε. Σκόνι πρᾶ νdεπερ τε dάλ8ρατ τε 8bεβετ, εδέ σᾶ τε γένι, ι
10 φτόνι νdε dάσμε. Εδέ ατά ϑερbετόρετε d8αλνε νdεπερ 8δετ, ε μbελόθνε γίθε σᾶ γέτνε, τε λίκ ε τε μίρε: εδέ dάσμα 8μb8ϑ με
11 νέρες κε ρίνε νdε μεσάλετ. Εδέ μbερέτι κ8ρ χῦρι τε ϑόχε ατά κε ρίνε νdε μεσάλε, πᾶ ατιέ νε νερῖ κε σ' κίστε bέϑ8ρε ρόbε dάσμε.
12 Εδέ ι θότ' ατῖ, Μίκ, σί χύρε κετ8

13 μου; Ὁ δὲ ἀπεστομώθη. Τότε εἶπεν
ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, Δέ-
σαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας,
σηκώσατε αὐτόν, καὶ ῥίψατε εἰς τὸ
σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι
ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.
14 Διότι πολλοὶ εἶναι οἱ κεκλημένοι, ὀ-
λίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.

15 Τότε ὑπῆγον οἱ Φαρισαῖοι καὶ συν-
εβουλεύθησαν πῶς νὰ παγιδεύσωσιν
16 αὐτὸν ἐν λόγῳ. Καὶ ἀποστέλλουσι
πρὸς αὐτὸν τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ
τῶν Ἡρωδιανῶν, λέγοντες, Διδάσκαλε,
ἐξεύρομεν ὅτι ἀληθὴς εἶσαι, καὶ τὴν
ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις,
καὶ δὲν σὲ μέλλει περὶ οὐδενός· διότι
δὲν βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου.
17 Εἰπὲ λοιπὸν πρὸς ἡμᾶς, Τί σοὶ φαί-
νεται; εἶναι συγκεχωρημένον νὰ δώ-
σωμεν δασμὸν εἰς τὸν Καίσαρα, ἢ οὐ-
18 χί; Γνωρίσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονη-
ρίαν αὐτῶν, εἶπε, Τί μὲ πειράζετε, ὑ-
19 ποκριταί; Δείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ
δασμοῦ. Οἱ δὲ ἔφερον πρὸς αὐτὸν δη-
20 νάριον. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Τίνος
εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;
21 Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Τοῦ Καίσαρος.
Τότε λέγει πρὸς αὐτούς, Ἀπόδοτε λοι-
πὸν τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα,
22 καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν. Καὶ
ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· καὶ ἀφήσαντες
αὐτὸν ἀνεχώρησαν.

23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον
πρὸς αὐτὸν Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες
ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις· καὶ ἠρώτη-
24 σαν αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, ὁ
Μωϋσῆς εἶπεν, «Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ
ἔχων τέκνα, θέλει νυμφευθῇ ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ» καὶ θέλει
ἀναστήσει σπέρμα εἰς τὸν ἀδελφὸν
25 αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελ-
φοί· καὶ ὁ πρῶτος ἀφοῦ ἐνυμφεύθη,

πα πάσθρε ῥόβε *dάσμε*; Πό αύ
13 μβετθέλι γόjενε. Ατεjέρε μβερέτι
θ θά πθνετόρεβετ, Λίδενι ατε πρεῖ
κέμβεθ ε πρεῖ *dθαρεθ*, εδέ νγρίνενι,
εδέ ε χίθνι *νd'* ερεσίρετ τε περjά-
στεμε: ατιέ *dοτε jέτε* τε *ẋjάρετ'* ε
14 τε κερτσελίτθριτ' ε δέμβεβετ. Σε-
πσέ ϑθμε *θέτε jάνε* τε θίρθρε, πό
τε πάκε τε σγέδθρε.

15 Ατεjέρε Φαρισέjτε *θᾶν'* ε *δέ*νε
κεϑῖλε *σί* τα ζένε *νdε* λάκ με
16 φιάλε. Εδέ *dερ*γόνεν*ε* τεκ αύ
*νdσέ*νεσιτ' ε τύρε *bάϑκε* με Ιροδι-
άνετ, τθκε θένε, Μεσόνες, ε *dίμε*
σε *jε* ι *θερ*τέτε, εδέ μεσόν *θδεν'* ε
Περεν*dί*σε με τε *θερ*τέτε, εδέ *νθκε*
dό τε *dῖτ* ας πεῤ *νdονε*: σεπσέ
νθκε *θε* ρε μβε φάκε νέρεζιϑ.
17 Θθάjνα πρᾶ, Τθ' τε *dθκετ*ες; ἔϑτ' ε
θδεσε τ' ι άπεμε παγέσε Κέσαριτ,
18 από *jό*; Πό Ιισθῖ σι νόχθ *dιαλεσῖν'*
ε ατύρε, θά, Τθ' με νγίσνι, ιπο-
19 κρίτερε; Δερτέμενι μονέδεν' ε πα-
γέσεσε. Εδέ ατά ι πρθνε νε *dινᾶρ*.
20 Εδέ *aύ* θ θότ' ατύρε, Ε κθῖτ ἔϑτε
κε*jό* φυτύρε, εδέ κε*jό* περμβισκρόνε;
21 ατά ι θάνε, Ε Κέσαριτ. Ατεjέρε θ
θότ' ατύρε, Λάνι πρᾶ Κέσαριτ τθ'
*jάν*ε τε Κέσαριτ, εδέ Περεν*dί*σε
22 τθ' *jάν*ε τε Περεν*dί*σε. Εδέ ατά κθρ
*dερ*γθάνε θτθθ*dί*τνε: εδέ ε λᾶν' ατέ,
ε ίκνε.

23 *Nd'* ατε *dί*τε ι έρθνε περάνε
Σαδδθκέjτε, τε τσίλετε θόνε σε νθκε
κᾶ τε νγάλθρε, εδέ ε πύετνε, τθκε
24 θένε, Μεσόνες, Μοϊσίθ θά, «*Nd*ε
*bd*έκτε *νdονε* πα πάσθρε *bij*, ι βε-
λᾶϊ *dοτε* μαρτόνετε με γρθάν' ε
ατί», εδέ *dοτ'* ι νγάλνε φάρε τε βε-
25 λᾶϊτ τί. Εδέ ίσινε *νdερ* νέ ϑτάτε

ἐτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων τέκνον, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰς τὸν ἀδελ-
26 φὸν αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ
27 ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. Ὕστερον δὲ
28 πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ ἀναστάσει λοιπὸν τίνος τῶν ἑπτὰ θέλει εἶσθαι γυνή; διότι πάντες ἔλαβον αὐτήν.

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτούς, Πλανᾶσθε, μὴ γνωρίζοντες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.
30 Διότι ἐν τῇ ἀναστάσει οὔτε γυμφεύονται, οὔτε γυμφεύουσιν, ἀλλ' εἶναι ὡς
31 ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ. Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, δὲν ἀνεγνώσατε τὸ ῥηθὲν πρὸς ἐσᾶς ὑπὸ τοῦ
32 Θεοῦ, λέγοντος, «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ»; Δὲν εἶναι ὁ Θεὸς Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.

33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἐξεπλήττοντο διὰ τὴν διδαχὴν αὐτοῦ.

34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἀπεστόμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνή-
35 χθησαν ὁμοῦ. Καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν, νομικός, ἠρώτησε πειράζων αὐτόν, καὶ
36 λέγων, Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ εἶναι
37 μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, «Θέλεις ἀγαπᾶ Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ
38 ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου.» Αὕτη εἶναι
39 πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῆς, «Θέλεις ἀγαπᾷ τὸν πλη-
40 σίον σου ὡς σεαυτόν'» Ἐν ταύταις ταῖς δύο ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.

41 Καὶ ἐνῷ ἦσαν συνηγμένοι οἱ Φαρισαῖοι, ἠρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,

βελέζερε: εδέ ι πάρι σι 8μαρτ8α, 6δίκ: εδέ πασσι ν8κε κίστε 6ῖρ, ια
26 λᾶ γρ8αν' ε τῖ τε 6ελᾶῖτ τῖ: κεϋστ8 εδέ ι 6ύτι, εδέ ι τρέτι, γερ μ6ε τε
27 ϋτάτε. Εδέ με παστάϊ νγα τε γίθε
28 6δίκ εδέ γρ8aja. Μ6ε τε νγάl8ριτ πρᾶ, τσίλι νγα κετά τε ϋτάτε dοτα κέτε γρ8α; σεπσέ τε γίθ' ε πάτνε μάρε ατε.

29 Εδέ Jισδϊ 8περγέκ ε 8 θά ατύρε, Jένι γεύερε, πασσί σ' díνι ϋκρόνατ'
30 ας φ8κίν' ε Περενdίσε. Σεπσέ μ6ε τε νγάl8ριτ ας μαρτόνενε, ας μαρτόνεν, πό jάνε ποσί ένγεjτ' ε
31 Περενdίσε νdε κιέλ. Εδέ περ τε νγάl8ριτ' ε τε 6δέκ8ρε6ετ, α σ' κένι κενd8αρε τϋ' 8 έϋτε θένε j86ε πρέϊ
32 Περενdίσε, κ8ρ θότε. «Ὄνε jάμ Περενdία ι Αβραάμιτ, εδέ Περενdία ι Ισαάκ8τ, εδέ Περενdία ι Jακόβιτ»; Περενdία ν8κ' έϋτε Περενdῖ τε 6δέκ8ριϋ, πό τε γάλεϋ.

33 Εδέ γένdεja κ8ρ deγϋάνε, τμερόνεϋινε περ μεσίμιν' ε ατῖ.

34 Πό Φαρισέjτε κ8ρ deγϋάνε σε 8 μ6ετϋέλι γόjενε Σαδδ8κέ6ετ, 8μ6ε-
35 λόθνε 6άϋκε. Εδέ νέ νομτᾶρ νγα ατά ε πύετι τ8κε νγάρε ατε, ε τ8κε
36 θένε, Μεσόνες, τσίλα ποροσί έϋτ' ε
37 μάδε νdε νόμτ; Εδέ Jισδϊ ι θά ατί, « Τε d8ατϋ Ζότινε Περενdίνε τέντ με γίθε ζέμερενε τένde, εδέ με γίθε ϋπίρτινε τέντ, εδέ με γίθε
38 μένdεjενε τένde.» Κεjό έϋτε poροσϊ ε πάρε εδέ ε μάδε. Εδέ ε dϋτά
39 κε έϋτε σινένε με ατε έϋτε, «Τε d8ατϋ τε άφερμινε τέντ ποσί 6έτε-
40 χενε τένde». Γίθε νόμι εδέ προφίτεριτε 6árενε μ6ε κετό dϋ ποροσία.

41 Εδέ τεκ ίϋτινε μ6ελέδ8ρε Φαρι-

42 λέγων, Τί σᾶς φαίνεται περὶ τοῦ
Χριστοῦ; τίνος υἱὸς εἶναι; λέγουσι πρὸς
43 αὐτόν, Τοῦ Δαβίδ. Λέγει πρὸς αὐτούς,
Πῶς λοιπὸν ὁ Δαβὶδ διὰ Πνεύματος
44 ὀνομάζει αὐτὸν Κύριον, λέγων, «Εἶπεν
ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κύριόν μου, Κάθου
ἐκ δεξιῶν μου, ἐωσοῦ θέσω τοὺς ἐχ-
θρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου;»
45 Ἐὰν λοιπὸν ὁ Δαβὶδ ὀνομάζῃ αὐτὸν
46 Κύριον, πῶς εἶναι υἱὸς αὐτοῦ; Καὶ οὐ-
δεὶς ἠδύνατο ν' ἀποκριθῇ πρὸς αὐτὸν
λόγον· οὐδ' ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης
τῆς ἡμέρας νὰ ἐρωτήσῃ πλέον αὐτόν.

Κεφ. κγ'.

1 ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς τοὺς
ὄχλους καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
2 λέγων, Ἐπὶ τῆς καθέδρας τοῦ Μωϋ-
σέως ἐκάθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
3 Φαρισαῖοι· πάντα λοιπὸν ὅσα ἂν εἴπω-
σι πρὸς ἐσᾶς νὰ φυλάττητε, φυλάτ-
τετε καὶ πράττετε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα
αὐτῶν μὴ πράττετε· ἐπειδὴ λέγουσι,
4 καὶ δὲν πράττουσι. Διότι δένουσι φορ-
τία βαρέα καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπι-
θέτουσιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώ-
πων· δὲν θέλουσιν ὅμως οὐδὲ διὰ τοῦ
δακτύλου αὐτῶν νὰ κινήσωσιν αὐτά.
5 Πράττουσι δὲ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν,
διὰ νὰ βλέπωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων·
καὶ πλατύνουσι τὰ φυλακτήρια αὐτῶν,
καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱ-
6 ματίων αὐτῶν· καὶ ἀγαπῶσι τὸν πρῶ-
τον τόπον ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς
πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς,
7 καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς,
καὶ νὰ ὀνομάζωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
8 πων, Ῥαββί, Ῥαββί. Σεῖς ὅμως μὴ
ὀνομασθῆτε Ῥαββί· διότι εἷς εἶναι ὁ
καθηγητής σας, ὁ Χριστός· πάντες δὲ
9 σεῖς ἀδελφοὶ εἶσθε. Καὶ πατέρα σας
μὴ ὀνομάσητε ἐπὶ τῆς γῆς· διότι εἷς

42 σέϳτε, Ϳισθϊ ι πύετι, τθκε θέ̱νε, Τθ' θ
ά̱θκετε ϳθθε πε̱ρ Κρϊθτινε; ι θΐρι
43 κθΐτ ἔθτε; Ι θόνε, Ι Δαθίδιτ. Θ̱
θότ' ατύρε, Κύθ̱ πρᾶ Δαθίδι με
44 Φρύμε ε ϳθάν Ζότ, τθκε θέ̱νε, «Ι
θά Ζότι Ζότιτ τ'ίμ, Ρϊ μθε τε
διάθτετ τ'ίμε, ϒερσᾶ τε θέ̱ αρεμίκτ'
ε τθ̄ νδεγεκέμθιε τε κέμθεθετ τθα»;
45 Νάε ϰόφτε πρᾶ σε Δαθίδι ε ϳθάν
46 Ζότ, σί ἔθτ' ι θΐρι ατΐ; Εδέ ασνδονέ̱
νθκε μθντ τ'ι πε̱ρϒέγεϊ νδονέ̱ φιάλε:
ας νθκε κθάσθϊ νδονέ̱ κε μθ' ατέ̱
άϊτε τα πύεσε ατέ̱ μέ̱.

Κρεΐ 23.

1 Ατε̱χέρε Ϳισθϊ ι φόλι ϒένδε̱ϳεσε
2 εδέ νάσέ̱νε̱σεθετ τί, τθκε θέ̱νε,
Σκρόνε̱σιτ' εδέ Φαρισέϳτε νάέ̱νε
3 μθί φρόντ τε̱ Μοϊσίθτ: ϒίθε σᾶ τ' θ
θόνε πρᾶ ϳθθε τ' ι ρθανι, ρθανι
εδέ θέ̱νι: πό πας πθνε̱ραθετ ατύρε
μος θέ̱νι: σεπσέ θόνε εδέ νθκε θέ̱-
4 νε̱νε. Σεπσέ λίθϋνε̱νε θάρε̱ τε ρέ̱νδα
ϰε νθκε μθάχενε, εδέ ι θέ̱νε̱ περμθί
κθρίστ τε̱ νέρε̱ζε̱θετ: πό με ϒϊθτιν'
ε τύρε νθκε άθανε τ' ι λθαϋνε̱νε.
5 Εδέ ϒίθε πθνετ' ε τύρε ι θέ̱νε̱νε
ϰε τε̱ άθκενε νάε̱ρ νέρε̱ζιτ: εδέ σϒε-
ρόνε̱νε ρθαϊτε̱ϳετ' ε τύρε, εδέ
μαδόνε̱νε τσέπατ' ε ρόθεθετ τύρε:
6 εδέ άθανε κρύετ' ε μεσάλεσε νάε̱-
πε̱ρ άάρκατ, εδέ θέ̱νάετ' ε πάρα
7 νάε̱πε̱ρ σιναγογΐτ, εδέ τε̱ πε̱ρϋε̱ν-
άέτε̱ρατε̱ νάε̱πε̱ρ τρέγετ, εδέ τε̱
ϳθϋ̱χενε νγα νέρε̱ζιτε, Ραββί, Ραββί.
8 Πό ϳθ μος ϳθϋ̱χι Ραββί: σεπσέ νέ̱
ἔθτε με̱σόνε̱σι ϳθαϊ, [Κρϊθτι. Εδέ τε̱
9 ϒίθε ϳθ ϳένι θε̱λέζε̱ρε̱. Εδέ μος
ϰϳθανι νδονέ̱ άτε̱ πε̱ρ ϳθ μθί θέτ: σε-

εἶναι ὁ Πατήρ σας, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
10 Μηδὲ ὀνομασθῆτε καθηγηταί· διότι εἷς
11 εἶναι ὁ καθηγητής σας, ὁ Χριστός. Ὁ
δὲ μεγαλήτερος ἀπὸ σᾶς, θέλει εἶσθαι
12 ὑπηρέτης σας. Ὅστις δὲ ὑψώσῃ ἑαυτόν, θέλει ταπεινωθῆ· καὶ ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτόν, θέλει ὑψωθῆ.

13 Ἀλλ' οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ σεῖς δὲν εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίνετε νὰ εἰσέλθωσιν.

14 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι κατατρώγετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ τοῦτο ἐπὶ προφάσει ὅτι κάμνετε μακρὰς προσευχάς· διὰ τοῦτο θέλετε λάβει μεγαλητέραν καταδίκην.

15 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι περιέρχεσθε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, διὰ νὰ κάμητε ἕνα προσήλυτον· καὶ ὅταν γείνῃ, κάμνετε αὐτὸν υἱὸν τῆς γεέννης διπλότερον ὑμῶν.

16 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες, Ὅστις ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, εἶναι οὐδέν· ὅστις ὅμως ὀμόσῃ ἐν τῷ

17 χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὑποχρεοῦται. Μωροὶ καὶ τυφλοί, διότι τίς εἶναι μεγαλήτερος, ὁ χρυσός, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων

18 τὸν χρυσόν; Καί, Ὅστις ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ εἶναι οὐδέν· ὅστις ὅμως ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ,

19 ὑποχρεοῦται. Μωροὶ καὶ τυφλοί, διότι τί εἶναι μεγαλήτερον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυ-

20 σιαστήριον τὸ ἁγιάζων τὸ δῶρον; Ὁ ὀμόσας λοιπὸν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀ-

πσέ νέ ἔστ' Ἄτι *j*θαϊ, αύ κε ἔστε
10 νάε κιέjετ. Ας μος κ*j*θχι μεσόνεσε:
σεπσέ νέ ἔστε μεσόνεσι *j*θαϊ, Κρί-
11 στι. Πό με ι μάδι πρέϊ *j*θσ, *d*οτε
12 jέτε πθνετόρι *j*θαϊ. Εδέ κθσ τε λαρτεσόνε βέτεχεν' ε τί, *d*οτ' θνγετε: εδέ κθσ τε θνγνε βέτεχεν' ε τί, *d*οτε λαρτεσόνετε.

13 Πό μιέρετ *j*θ Σκρόνεσ' εδέ Φαρισέν, ιποκρίτερε: σεπσέ μβύλνι μβερετερῖν' ε κιέjεβετ περπάρα νέρεζεβετ: σεπσέ νθκε χῦνι *j*θ. νθκε λῖνι τε χύνεν' ας ατά κε χύνενε.

14 Μιέρετ *j*θ σκρόνεσ' εδέ Φαρισέν, ιποκρίτερε: σεπσέ χᾶνι σταπίατ' ε τε βέjαβετ, εδέ κετέ ε bέvι με σκάκ σε bέvι τε φάλθρα τε γάτα: περανdάϊ *d*οτε μέρνι με τέπερε μθνdίμ.

15 Μιέρετ *j*θ σκρόνεσ' εδέ Φαρισέν, ιποκρίτερε: σε κερκόνι *d*έτιν' εδέ τόκενε, περ τε bέρε νέ τε κεθύερε: σί τε bένετε, ε bένι ατέ bῖρ γενέ*d*ε *d*ῦ πιέσε με τέπερε σε βέτεχενε τθαϊ.

16 Μιέρετ *j*θ σδε-χέκεσε τε βέρbθρε, κε θόνι, σε Κθσ τε bένε bέ περ τέμπθλινε, νθκ' ἔστε γε: πό κθσ τε bένε bέ περ ᾶριν' ε τέμπθλιτ, bέ-
17 νετε *d*ετθαρ. Τε μάρε εδέ τε βέρbθρε, σεπσέ τσίλι ἔστε με ι μάθ, ᾶρι, από τέμπθλι κε σταντερόν άρινε;
18 Εδέ κθσ τε bένε bέ περ θερόρενε, νθκ' ἔστε γε: πό κθσ τε bένε bέ περ δθρετίνε κε ἔστε μbί ατέ, bέ-
19 νετε *d*ετθαρ. Τε μάρε εδέ τε βέρbθρε, σεπσέ τσίλα ἔστε με ε μάδε, δθρετία, από θερόρεja κε σταντερόν
20 δθρετίνε; Αύ πρᾶ κε τε bένε bέ περ θερόρενε, bέν bέ περ ατέ, εδέ

μνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπά-
21 νω αὐτοῦ. Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ,
ὀμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι
22 αὐτόν. Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ,
ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν
τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

23 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι ἀποδεκατίζε-
τε τὸ ἡδύοσμον, καὶ τὸ ἄνηθον, καὶ τὸ
κύμινον· καὶ ἀφήκατε τὰ βατύτερα
τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον
καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔπρεπε νὰ πράτ-
24 τητε, καὶ ἐκεῖνα νὰ μὴ ἀφίνητε. Ὁδηγοὶ
τυφλοί, οἵτινες διϋλίζετε τὸν κώ-
νωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνετε.

25 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι καθαρίζετε
τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινα-
κίου, ἔσωθεν ὅμως γέμουσιν ἐξ ἁρπα-
26 γῆς καὶ ἀκρασίας. Φαρισαῖε τυφλέ,
καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ πο-
τηρίου καὶ τοῦ πινακίου, διὰ νὰ γείνῃ
καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρόν.

27 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι παρομοιάζετε
μὲ τάφους ἀσβεστωμένους, οἵτινες ἔ-
ξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν
ὅμως γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν, καὶ
28 πάσης ἀκαθαρσίας. Οὕτω καὶ σεῖς ἔ-
ξωθεν μὲν φαίνεσθε εἰς τοὺς ἀνθρώπους
δίκαιοι, ἔσωθεν ὅμως εἶσθε πλήρεις
ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.

29 Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φα-
ρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι οἰκοδομεῖτε
τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ στο-
30 λίζετε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων· καὶ
λέγετε, Ἐὰν ἤμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις
τῶν πατέρων ἡμῶν, δὲν ἠθέλομεν εἶ-
σθαι συγκοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι

περ γήθ' ατό ϰε *j*άνε περμβί ατε.
21 Εδέ αύ ϰε τε *b*ε̈νε *b*ε̈ περ τέμπϑ-
λινε, *b*ε̈ν *b*ε̈ περ ατε̈, εδέ περ ατε̈
22 ϰε ρί να' ατε̈. Εδέ αύ ϰε *b*ε̈ν *b*ε̈
περ ϰιέλτ, *b*ε̈ν *b*ε̈ περ φρόντ τε
Περενδίσε, εδέ περ ατε̈ ϰε ρί μβί
ατε̈.

23 Μιέρετ *j*ϑ ὅκρόνε̈σ' εδέ Φαρισέν,
ιποκρίτερε: σεπσέ έπνι τε̈ δίέτεν' ε
μένδρζε ε μαράϊτ ε ϰιμινόνιτ: εδέ
κένι λένε με̈ τε ρε̈νδατ' ε νόμιτ,
ϒῦϰιν' εδέ περδελίμιν' εδέ *b*έσενε:
ϰετό γᾶν τ' ι *b*ένι, εδέ ατό μος
24 τ' ι λίνι. Ὄδε-γέϰεσε τε̈ *b*έρϑρε, ϰε̈
ὄτρύθνι μιϑκόνε̈νε, εδέ καμίλεν' ε
περπίνι.

25 Μιέρετ *j*ϑ ὅκρόνε̈σ' εδέ Φαρισέν,
ιποκρίτερε: σεπσέ ϰερόνι τε̈ περ*j*ά-
ὄτεμεν' ε ποτῖριτ εδέ τε̈ ϰϑπεσε,
πό περβρε̈νδα *j*άνε πλὸτ με ρε̈-
μβύερε*j*ε εδέ με τε̈ πα-μβάjτερε
26 *b*έτεχενε. Φαρισένι *b*έρϑρε, ϰερό
με̈ περπάρα τε̈ περβρε̈ντϋιμεν' ε πο-
τῖριτ εδέ τε̈ ϰϑπεσε, ϰε̈ τε̈ *b*ε̈νετ' ε
ϰερϑαρε εδέ ε περ*j*άὄτεμε*j*α ε ατύρε.
27 Μιέρετ *j*ϑ ὅκρόνε̈σ' εδέ Φαρισέν,
ιποκρίτερε: σεπσέ γᾶνι με *b*άρε τε̈
λύερε με ϰελϰέρε, τε̈ τσῖλε̈τε περ-
*j*ά̈ὄτα *d*ϑϰενε τε̈ *b*ϑϰϑρε, πό περ-
βρε̈νδα *j*άνε πλὸτ με έὄτερα τε̈
*b*δέϰϑριϋ, ε τϋ' *d*o φάρε νδυρε̈σίρε.
28 Κε̈ὄτϑ εδέ *j*ϑ, περ*j*ά̈ὄτα *d*ϑϰενι τε̈
*d*ρέῖτε τε νέρε̈ζιτε, πό περβρε̈νδα
*j*ένι πλὸτ με ιποκρισῖ ε με πανομῖ.
29 Μιέρετ *j*ϑ ὅκρόνε̈σ' εδέ Φαρισέν,
ιποκρίτερε: σεπσέ νδερτόνι *b*άρετ' ε
προφίτεβετ, εδέ στολίσνι μνιμόρετ'
30 ε τε̈ *d*ρέῖτεβετ: εδέ θόνι, Νδε ϰόφτε
σε ίϑε̈μ νε̈ νδε *d*ίτ τε̈ άτερε̈βετ
τε̈νε, νϑϰε *d*οτε̈ ίϑε̈μ πιεσε̈τάρε με

31 τῶν προφητῶν. Ὥστε μαρτυρεῖτε εἰς
ἑαυτούς, ὅτι εἶσθε υἱοὶ τῶν φονευσάν-
32 τῶν τοὺς προφήτας. Ἀναπληρώσατε
καὶ σεῖς τὸ μέτρον τῶν πατέρων σας.
33 Ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς θέ-
λετε φύγει ἀπὸ τῆς καταδίκης τῆς
γεέννης;

34 Διὰ τοῦτο, ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω
πρὸς ἐσᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ
γραμματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν θέλετε θα-
νατώσει καὶ σταυρώσει, καὶ ἐξ αὐτῶν
θέλετε μαστιγώσει ἐν ταῖς συναγωγαῖς
σας, καὶ διώξει ἀπὸ πόλεως εἰς πό-

35 λιν· διὰ νὰ ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα
δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ
τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου, ἕως
τοῦ αἵματος Ζαχαρίου, υἱοῦ Βαραχίου,
τὸν ὁποῖον ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ

36 ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Ἀληθῶς
σᾶς λέγω, Πάντα ταῦτα θέλουσιν ἐλ-
θεῖ ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην,

37 Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ φονεύ-
ουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα
τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς σέ, ποσάκις
ἠθέλησα νὰ συνάξω τὰ τέκνα σου, καθ'
ὃν τρόπον συνάγει ἡ ὄρνις τὰ ὀρνίθια
ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ δὲν ἠθε-
38 λήσατε; Ἰδού, ἀφίνεται εἰς ἐσᾶς ὁ
39 οἶκος σας ἔρημος. Διότι σᾶς λέγω,
Δὲν θέλετε μὲ ἰδεῖ εἰς τὸ ἑξῆς, ἑωσοῦ
εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
ὀνόματι Κυρίου.

Κεφ. κδ'.—κε'.

1 ΚΑΙ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρει
ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ προσῆλθον οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ διὰ νὰ ἐπιδείξωσιν εἰς

31 ατά νας γάκ τς προφίτεβετ. Κάκς
σᾶ μαρτιρίσνι πςρ δέτεχενς τϑαϊ,
σε jένι τς bíjτ' ε ατύρε κς βράνς
32 προφίτεριτς. Mδϑϊνι εδέ jϑ μάσεν' ε
33 άτερεβετ τϑαϊ. Γαρπίν, κελύϑ νεπέρ-
καϑ, κύϑ dοτ' íκνι νγα dενίμι γε-
χένεσς;

34 Περαvdáï, já ϑνε τε dοτς dεργόν τε jϑ προφίτερς, εδέ τς díτsρς, εδέ ϑκρόνεσς: εδέ τσά νγα ατά dοτ' ι βρίσνι ε dοτ' ι κρυκεζόνι, εδέ τσά νγα ατά dοτ' ι ρíχνι νδεπερ σιναγοῖτ τϑaja, εδέ dοτ' ι νdíκνι πρέϊ νέ κυτέτι
35 μbς τιάτρινς κυτέτ: κς τς bíνε μbς jϑ τϑ' dό γάκ ι dρέϊτε κς ξότς dέρδsρς μbι δετ, κς νγα γάκϑ ι Aбέλιτ dρέϊτε, γερ μbς γάκτ τς Zαχαρίσε, τς bíριτ Βαραχíϑτ, τς τσíλιν' ε βράτε νdς μέστ τς τέμ-
36 πλιτ εδέ τς θερόρεσς. Με τς βρτέτς πο ϑ θέμ jϑbε, Γíθε κετό dοτς bíνενς πςρμbí κετς bρές.

37 Jερϑαλíμ, Jερϑαλíμ, κς βρέτ προφίτεριτς, εδέ ρέχ με γβρ' ατά κς jάνε dεργβαρε τε τí, σᾶ χέρς dέϑα τς μbελέθ bíjτ' ε τϑ, σικϑvdρε πϑλα μbελέθ ζόκτ' ε σᾶϊ
38 νδενε φλέτετ, πό νϑκς dέϑτς; Já ϑτεπία jϑαϊ τε πο ϑ λíχετ' ε
39 σκρέτε. Σεπσέ πο ϑ θέμ jϑbε, Nϑκς dοτς με σíχνι πασκετάϊ, γερσᾶ τς θóνι, I δεκϑαρ' έϑτ' αύ κς διέν μb' έμερit τς Zótit.

Κρεϊ 24—25.

1 Εδέ Jισϑϊ dόλι ε íκϑ νγα χιερόρεja: εδέ νdσένεσιτ' ε ατϊ ι έρθνε περάνε κς τς ι δεφτένενε νδερτέ-

2 αὐτὸν τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θέλει ἀφεθῇ ἐδῶ λίθος ἐπὶ λίθον, ὅστις δὲν θέλει κατακρημνισθῇ.

3 Καὶ ἐνῷ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσῆλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες, Εἰπὲ πρὸς ἡμᾶς, πότε θέλουσι γείνει ταῦτα; καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς παρουσίας σου, καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος;

4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς
5 αὐτούς, Βλέπετε μὴ σᾶς πλανήσῃ τις· διότι πολλοὶ θέλουσιν ἐλθεῖ ἀπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ἐγὼ εἶμαι ὁ
6 Χριστός· καὶ πολλοὺς θέλουσι πλανήσει. Θέλετε δὲ ἀκούσει πολέμους καὶ φήμας πολέμων· προσέχετε, μὴ ταραχθῆτε· ἐπειδὴ πάντα ταῦτα πρέπει νὰ γείνωσιν· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἔτι τὸ τέλος.

7 Διότι θέλει ἐγερθῇ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ θέλουσι γείνει πεῖναι καὶ λοιμοί, καὶ
8 σεισμοὶ κατὰ τόπους. Πάντα δὲ ταῦτα
9 εἶναι ἀρχὴ ὠδίνων. Τότε θέλουσι σᾶς παραδώσει εἰς θλῖψιν, καὶ θέλουσι σᾶς θανατώσει· καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά
10 μου. Καὶ τότε θέλουσι σκανδαλισθῇ πολλοί· καὶ θέλουσι παραδώσει ἀλλήλους, καὶ θέλουσι μισήσει ἀλλήλους.
11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται θέλουσιν ἐ-
12 γερθῇ, καὶ πλανήσει πολλούς· καὶ ἐπειδὴ θέλει πληθυνθῇ ἡ ἀνομία, ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν θέλει ψυχρανθῇ.
13 Ὁ δὲ ὑπομείνας ἕως τέλους, οὗτος θέ-
14 λει σωθῇ. Καὶ θέλει κηρυχθῇ τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, πρὸς μαρτυρίαν εἰς πάν-

2 σατ' ε χιερόρεσε. Πό Jισῦϊ s θά ατύρε, A νsκε ϋϊχνι γίθε κετό; Με τε bερτέτε πο s θέμ jϑε, σε νsκε dοτε μbέσε κετά γbρ μbι γbρ χε τε μος ρεζόχετε.

3 Εδέ aύ κsρ ίσ τsκε νdένsρε μbι μάλτ τ' Ϭλίνbετ, νdσξνεσιτ' ι sαφρδανε μbε-ν'-άνε, τsκε θξνε, Θδajνα, κsρε dοτε bένενε κετό; εδέ τσίλα ξϋτε σέν' ε τε άρδsριτ τξντ, εδέ σε μbαρδαρεσε jέτεσε;

4 Εδέ Jισῦϊ sπεργέϰ ε s θά ατύρε, Σικόνι μος s γενένε jϑε νdονξ:
5 σεπσέ ϋθμε bέτε dοτε bίνενε μb'έμεριτ τίμ, τsκε θξνε, σε Ϭνε jάμ Κρίϋτι: εδέ dοτε γενένενε ϋθμε bέτε.
6 Εδέ dοτε dεγόνι λϑφτερα ε ζερα λϑρτεραϋ: ϋικόνι, μος τρδbλόχι: σεπσέ τε γίθα κετό γάν τε bένενε: πό ε παστάϊμεja εδέ νsκ' ξϋτε.
7 Σεπσέ dοτε νγρίχετε κόμπ κsνdρε κόμbι, εδέ μbερετερί κsνdρε μbερετερίε: εδέ dοτε jένε ζίρα ε μsρτάja, εδέ τερμέτερα bέντ μbε bέντ.
8 Πό γίθε κετό jάνε τε νίσριτ' ε τε
9 δέμbδραbετ. Ατεχέρε dοτ' s άπενε jϑε νdερ dδαρ περ ϋτρενγίμ, εδέ dοτ' s bράσενε jϑε: εδέ dοτ' s κένε μερί jϑε γίθε κόμbετε περ
10 έμερινε τίμ. Εδέ ατεχέρε dοτε σκανδαλίσενε ϋθμε bέτε: εδέ dοτ' άπενε νdερ dδαρ νέρι τιάτρινε, εδέ dοτ' ι
11 κένε μερί νέρι τιάτριτ. Εδέ ϋθμε προφίτερε τε ρέμ dοτε νγρίχενε,
12 εδέ dοτε γενένενε ϋθμε bέτε: εδέ passί τε ϋθμόνετε πανομία, daϋρί' ε τε ϋθμεbετ dοτε φτόχετε.
13 Πό κsϋ τε dsρόνε γερ μbε τε pa-
14 στάϊμενε, κύϊ dοτε ϋπετάνε. Εδέ

τα τὰ ἔθνη· καὶ τότε θέλει ἐλθεῖ τὸ τέλος.

15 Ὅταν λοιπὸν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ λαληθὲν διὰ τοῦ προφήτου Δανιήλ, ἱστάμενον ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἁγίῳ, (ὁ ἀναγινώσκων ἂς
16 ἐννοῇ·) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἂς φεύ-
17 γωσιν εἰς τὰ ὄρη· ὅστις εὑρεθῇ ἐπὶ τοῦ δώματος, ἂς μὴ καταβῇ διὰ νὰ λάβῃ

18 τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Καὶ ὅστις εὑρεθῇ ἐν τῷ ἀγρῷ ἂς μὴ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω διὰ νὰ λάβῃ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.
19 Οὐαὶ δὲ εἰς τὰς ἐγκυμονούσας, καὶ
20 τὰς θηλαζούσας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ-
21 ραις. Προσεύχεσθε δὲ διὰ νὰ μὴ γείνῃ ἡ φυγὴ ὑμῶν ἐν χειμῶνι, μηδὲ ἐν σαββάτῳ. Διότι τότε θέλει εἶσθαι θλῖψις μεγάλη, ὁποία δὲν ἔγεινεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ θέλει

22 γείνει· Καὶ ἂν δὲν συνετέμνοντο αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, δὲν ἤθελε σωθῇ οὐδεμία σάρξ· διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς ὅμως θέλουσι συντμηθῇ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.

23 Τότε ἐάν τις εἴπῃ πρὸς ὑμᾶς, Ἰδού, ἐδὼ εἶναι ὁ Χριστός, ἢ ἐδώ, μὴ πι-
24 στεύσητε. Διότι θέλουσιν ἐγερθῇ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ θέλουσι δείξει σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε νὰ πλανήσωσιν, εἰ δυνατόν,

25 καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ἰδού, προεῖπα
26 πρὸς ὑμᾶς. Ἐὰν λοιπὸν εἴπωσι πρὸς ὑμᾶς, Ἰδού, ἐν τῇ ἐρήμῳ εἶναι, μὴ ἐξέλθητε· Ἰδού, ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ
27 πιστεύσητε. Διότι, καθὼς ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

κύϊ ʂνγῖl' ι μbɛρɛτɛρίʂɛ dοτɛ ἷɛτʊ̈ί-
τɛτɛ νdɛπɛρ γίθɛ bότɛνɛ, πɛρ μαρ-
τιρῖ μbɛ γίθɛ κόμbɛτ: εδέ ατɛχ́ɛρɛ
dοτɛ bίν̈ɛ ɛ παστάϊμɛja.

15 Κ8ρ τɛ σῖχνι πρᾶ «τɛ νdῦτɛτ' ɛ
σκρɛτɛτίρɛʂɛ», ϰɛ ɛ̈ʊ̈τɛ θɛ̈νɛ νga
προφίτι Δανιῆl, νdɛ́ν8ρɛ νdɛ bɛ̈ντ
τɛ σɛ̈ντɛρ8αρɛ, (αύ ϰɛ κɛνdόν ἷɛτα
16 κ8πɛτόν̈ɛ:) ατɛχ́ɛρɛ ατά ϰɛ jάνɛ νdɛ
J8dɛ̈τ ἷɛτɛ ἱκɛ̈ν̈ɛνɛ νdɛπɛρ μάἷɛτ.
17 κ8ʊ̈ τɛ jέτɛ μbί κ8ἷμιτ, ἷɛτɛ μος
sbρέʂɛ τɛ μάρɛ ɣɛ̈νga ʊ̈τɛπῖ' ɛ τῖ.
18 Εδέ κ8ʊ̈ τɛ jέτɛ νd' άρɛ ἷέτɛ μος
κɛθένɛτɛ πράπα τɛ μάρɛ ρόbɛτ' ɛ
19 τῖja. Εδέ μιέρ ατό ϰɛ jάνɛ με
bάρɛ, ɛ ατό ϰɛ κάνɛ φόʊ̈νɛ μbɛ ɣῖ
20 νd' ατό dίτ. Εδέ φάἷι, ϰɛ τɛ μος
bɛ̈νɛτɛ τɛ ἰκ8ritɛ τ8aï νdɛ dίμɛρɛ,
21 ας πɛρ τɛ ʊ̈ɛτ8νɛ. Σɛπσέ ατɛχ́ɛρɛ
dοτɛ jέτɛ ʊ̈τρɛνgίμ ι μάθ, ϰɛ ν8κ'
ɛ̈ʊ̈τɛ bɛ́ρɛ ι ατίἷɛ ϰɛ κ8ρ σɛ ɛ̈ʊ̈τɛ
ζɛ̈νɛ φίἷ bότα ɣɛρ νdαʊ̈τί, ας ν8κ'
22 ɛ̈ʊ̈τɛ πɛρ τɛ bɛ́ρɛ: εδέ τɛ μος ʊ̈κ8ρ-
τόνɛʊ̈ῖν' ατό dίτ, ν8κɛ dοτɛ ʊ̈πɛ-
τόντɛ ας νdονɛ̈́ τρ8π: πό ατό dίτ
dοτɛ ʊ̈κ8ρτόνɛνɛ πɛρ τɛ σɣέδ8ριτ.
23 Ατɛχ́ɛρɛ νdɛ 8 θɛ̈ντɛ j8bɛ νdονɛ̈́,
Jά τɛκ ɛ̈ʊ̈τɛ κɛτ8 Κρίʊ̈τι, α ατύ: μος
24 μbɛσόνι. Σɛπσέ dοτɛ νgρίχɛνɛ Κρί-
ʊ̈τɛρɛ τɛ ρέμ, εδέ προφίτɛρɛ τɛ ρέμ,
εδέ dοτɛ bɛ̈νɛνɛ ʊ̈ɛ̈νɛ τɛ μɛδᾶ εδέ
τʊ̈8dίρα, κάϰɛ σᾶ dοτɛ γɛνένɛν'
εδέ τɛ σɣέδ8ριτɛ, νdɛ μ8ντʊ̈ίνɛ.
25 Jά τɛκ 8 θάʊ̈ɛ j8bɛ μɛ̈ πɛρπάρα:
26 Νdɛ 8 θɛ̈ντʊ̈ίνɛ πρᾶ j8bɛ, Jά τɛκ
ɛ̈ʊ̈τɛ νdɛ ʊ̈κɛτɛτίρɛτ μος dίἷνι:
27 Jά νdɛ δόματ, μος μbɛσόνι. Σɛπσέ
σικ8νdρɛ bɛτɛτίμα dέἷ νga ἷίντ
dιέἷα, εδέ d8κɛτɛ ɣɛρ τɛ πɛρɛνdόν,
κɛʊ̈τ8 dοτɛ jέτɛ εδέ τ' άρδ8ριτ' ɛ

28 Διότι ὅπου εἶναι τὸ πτῶμα, ἐκεῖ θέλουσι συναχθῆ οἱ ἀετοί.

29 Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος θέλει σκοτισθῆ, καὶ ἡ σελήνη δὲν θέλει δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες θέλουσι πέσει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν θέλουσι σαλευθῆ.
30 Καὶ τότε θέλει φανῆ τὸ σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ τότε θέλουσι θρηνήσει πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ
31 δόξης πολλῆς. Καὶ θέλει ἀποστείλει τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης· καὶ θέλουσι συνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν.

32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ὁ κλάδος αὐτῆς γείνῃ ἤδη ἁπαλός, καὶ ἐκβλαστάνῃ τὰ φύλλα, γνωρίζετε ὅτι πλησιάζει τὸ θέρος.
33 Οὕτω καὶ σεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα, ἐξεύρετε ὅτι πλησίον εἶναι, ἐπὶ
34 τὰς θύρας. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θέλει παρέλθει ἡ γενεὰ αὕτη, ἐωσοὺ γείνωσι
35 πάντα ταῦτα. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι παρέλθει, οἱ δὲ λόγοι μου δὲν
36 θέλουσι παρέλθει. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς γινώσκει, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰμὴ ὁ Πατήρ μου μόνος.

37 Καὶ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ
38 Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Διότι καθὼς ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἦσαν τρώγοντες καὶ πίνοντες, νυμφευόμενοι καὶ νυμφεύοντες, ἕως τῆς ἡμέ-

28 τς *bîrit* νερίστ. Σεπσέ κ8 τς *jétς* κέρμα, ατιέ *dotς* μbξλίδενς ὄκιπόνατς.
29 Εδέ περνξχέρς πας ὄτρενγίμιτ ατύρε *dítε*, *diéli dot'* érετς, εδέ χξνα v8κς *dot'* άπς *vdritσímin'* ε σαϊ, εδέ *újετς dotς bíενς* νγα *kiéli*, εδέ φ8*kíat'* ε *kiéjebετ dotς* τέν-
30 *dενς*. Εδέ ατεχέρε *dotς d8κετς* σέν' ε τς *bîrit* νερίστ *vdε kiél*: εδέ ατεχέρε *gíθε fárat'* ε δέστ *dotς bξνξ bájε*, εδέ *dotς* σόχξνς τς *bîrin'* ε νερίστ τ8κε *árδ8rε mbi*ρετ τς *kiélit* με φ8*kí* ε με *labdí*
31 σ8μς. Εδέ *dotς dεργόνς* ένγεjt' ε τί με τρ8*mbétς* κε *vdsíερ* ζε τς *mád*, εδέ *dotς mbξlédενς* τε *gé-δ8rit'* ε ατί νγα τς *kátrε* έρξρατε, *prέï φ8ndit* άνεβετ *kiéjebετ* γερ *mbε φ8nt* τς άνεβετ ατύρε.
32 Εδέ *mérni bέσ* παραβολίνε νγα *dr8ri* ι φίκ8τ: κ8ρ τς *bξνετς vdaσtí déγ'* ε ατί ε *b8τς*, εδέ τε *vdsiérε γέθετε*, τα *dívi* σε τς *kórετ' ξσt'*
33 άφερε. Κεστ8 εδέ *j8*, κ8ρ τε *stíχνι γíθε kετό*, τα *dívi* σε *ξσt'* άφερε
34 *vdερ dúερ*. Με τς *bερτέτε* πο 8 *θém. j8bε*, *kúï brés* v8κς *dotς* σκόνε,
35 *γερσã* τς *bξνενς kετό* τς *γíθα*. *Kiéli* εδέ *bέ8 dotς* σκόνξνς, πό *φiálετ'*
36 ε *míja* v8κε *dotς* σκόνξνς. Εδέ περ ατέ *dítε*, εδέ περ ατέ *órε*, *asvdonέ* σ' ε *dí*, ας *énγεjt'* ε *kiéjebετ*, *bέtσ* ιμ-άτς *bέtεμε*.

37 Εδέ *sikσvdρε ísinε dítt'* ε Νόεσε, *kξσtσ dotς jétε* εδέ τ' *árδ8rit'* ε
38 τς *bîrit* νερίστ. Σεπσέ *sikσvdρε ísinε νérεζιτε vd'* ατό *dít* περπάρα *περmbútεjεσε*, *kε χánin'* ε πίνινε, *martónεσin'* ε *martónινε*, γερ

ρας καθ' ἣν ὁ Νῶε εἰσῆλθεν εἰς τὴν
39 κιβωτόν· καὶ δὲν ἐνόησαν, ἑωσοῦ ἦλθεν
ὁ κατακλυσμός, καὶ ἐσήκωσε πάντας·
οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρουσία τοῦ
40 Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τότε δύο θέλουσιν
εἶσθαι ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραλαμ-
41 βάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίνεται. Δύο
γυναῖκες θέλουσιν ἀλέθει ἐν τῷ μύλῳ·
μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίνεται.
42 Ἀγρυπνεῖτε λοιπόν, διότι δὲν ἐξεύ-
ρετε ποίᾳ ὥρᾳ ἔρχεται ὁ Κύριος ὑμῶν.
43 Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι ἐὰν ἤξευρεν
ὁ οἰκοδεσπότης ἐν ποίᾳ φυλακῇ τῆς
νυκτὸς ἔρχεται ὁ κλέπτης, ἤθελεν ἀ-
γρυπνήσει, καὶ δὲν ἤθελεν ἀφήσει νὰ
44 διορυχθῇ ἡ οἰκία αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ
σεῖς γίνεσθαι ἕτοιμοι· διότι καθ' ἣν
ὥραν δὲν στοχάζεσθε, ἔρχεται ὁ Υἱὸς
45 τοῦ ἀνθρώπου. Τίς λοιπὸν εἶναι ὁ πι-
στὸς καὶ φρόνιμος δοῦλος, τὸν ὁποῖον
ὁ κύριος αὐτοῦ κατέστησεν ἐπὶ τῶν
ὑπηρετῶν αὐτοῦ, διὰ νὰ δίδῃ εἰς αὐ-
46 τοὺς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; μακάριος
ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον, ὅταν
ἔλθῃ ὁ κύριος αὐτοῦ, θέλει εὑρεῖ πράτ-
47 τοντα οὕτως. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι
θέλει καταστήσει αὐτὸν ἐπὶ πάντων
48 τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ εἴπῃ
ὁ κακὸς ἐκεῖνος δοῦλος ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτοῦ, Βραδύνει νὰ ἔλθῃ ὁ κύριός μου·
49 καὶ ἀρχίσῃ νὰ δέρῃ τοὺς συνδούλους,
νὰ τρώγῃ δὲ καὶ νὰ πίνῃ μετὰ τῶν
50 μεθυόντων, θέλει ἐλθεῖ ὁ κύριος τοῦ
δούλου ἐκείνου καθ' ἣν ἡμέραν δὲν προσ-
μένει, καὶ καθ' ἣν ὥραν δὲν ἐξεύρει·
51 καὶ θέλει ἀποχωρίσει αὐτόν, καὶ τὸ
μέρος αὐτοῦ θέλει θέσει μετὰ τῶν ὑ-
ποκριτῶν· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυ-
θμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

1 ΚΕΦ. κε'. Τότε θέλει ὁμοιωθῇ ἡ βα-

μβ'ατε̱ *δίτε̱* κε̱ χ̱ῦρι Νό*εja* νἀ' *ά*ρκε̱τ:
39 εδέ νθκ' ε κθπε̱τθάνε̱, *γ*ερσᾶ *έρδι*
πε̱ρμβύτε̱*ja*, εδέ νγρίτι τε̱ *γ*ίθε̱:
κε̱ötθ *δοτε̱ jέτε̱* εδέ τ' *ά*ρδθριτ' ε
40 τε̱ *β*ῖριτ *ν*ερίθτ. Ατε̱χ*έ*ρε *δύ βέτε̱ δοτε̱*
*jέν*ε̱ νἀ'*ά*ρε̱: *ν*ἔρι *μ*έρετε̱, ε τιέτε̱ρι λί-
41 χετε̱. Dῦ *βέτα δοτε̱ bλ*θάνε̱νε̱ *ν*θε̱
μθλί: *ν*ἔρα *μ*έρετε̱, ε τιάτε̱ρα *λ*ίχετε̱.
42 Ρίνι σκθάρε̱ πρᾶ, σεπσέ *ν*θκε̱ *δ*ίνι
43 *μb*ε̱ τö' *ό*ρε̱ *β*ιέν Ζότι *jθ*αϊ. Πό κε̱τε̱
ε *δ*ίνι, σε τα *δ*ίντε ι ζότι ötε̱πίσε̱,
*μb*ε̱ τö' *φ*άρε̱ κό*χ*ε τε̱ *ν*άτε̱τε̱ *β*ιέν
*β*ιέδε̱σι, *δοτε̱* ρίντε σκθάρε̱, εδέ *ν*θκε̱
δοτε̱ *λ*ίντε τε̱ öπόνεϊ ötε̱πῖ' ε ατῖ.
44 Περανδάϊ εδέ *jθ β*έχι γατῖ: σεπσέ
ι *β*ῖρ' ι *ν*ερίθτ *β*ιέν *μb*' ατε̱ *ό*ρε̱, κε̱
45 *ν*θκ' θα πρέτ *μ*ένδε*ja jθβ*ε. Βάλε̱
τσίλι ἔötθ' αύ öε̱ρβε̱τθαρ *β*εσε̱τᾶρ
εδέ ι *μ*έντöιμ, τε̱ τσίλινε̱ ι ζότι
ε *β*θρι πε̱ρμ*β*ί πθνε̱τόρε̱τ τε̱ τῖ,
κε̱ τ' θ ά*π*ε̱ ατύρε θöάμνε̱ *ν*δε̱
46 κό*χ*ε̱; λθμ αύ öε̱ρβε̱τθαρ, κθρ
τε̱ *β*ίνε̱ ι ζότι, τα *γ*ένε̱ τθκε
47 *β*έρε̱ κε̱ötθ. Με τε̱ *β*ερτέτε̱ πο
θ θέμ *jθβ*ε, σε *δ*ότα *β*έρε̱ πε̱ρμ*β*ί
48 τε̱ *γ*ίθε̱ *γ*ἔν' ε τῖ. Εδέ αύ öε̱ρβε̱-
τόρ' ι λίκ *ν*δε̱ θέντε̱ *ν*δε̱ ζέμε̱ρε̱ τε̱
49 τῖ, σε Ιμ-ζότ με̱νόν τε̱ *β*ίνε̱: εδέ
ζε̱ τε̱ *ρ*άχε̱ öε̱ρβε̱τόρε̱τε̱ öόκετ' ε
τῖ, εδέ τε̱ *χ*άje ε τε̱ *π*ῖje *β*άöκε
50 με τε̱ *δ*έϊτθριτ, ι ζότι ατῖ öε̱ρβε̱-
τόρι *δοτε̱ β*ίνε̱ νἀ' ατε̱ *δ*ίτε̱ κε̱ αύ
νθκ' ε πρέτ, εδέ νἀ' ατε̱ *ό*ρε̱ κε̱
51 νθκ' ε *δ*ί: εδέ *δ*ότα *ν*δάνε̱ *μb*ε̱-
ὐ'-άνε̱, εδέ *δοτε̱ β*ἔρε̱ πιέσεν' ε ατῖ
*β*άöκε με ιποκρίτερι: ατιέ *δοτε̱*
jέτε̱ τε̱ *χ*járετ' εδέ τε̱ κε̱ρτσε̱λίτθ-
ριτ' ε *β*έμ*b*εβετ.

1 Κρεῖ 25. Ατε̱χ*έ*ρε *μb*ε̱ρετερῖ' ε

σιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ δέκα παρθένους,
αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐ-
τῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμ-
2 φίου. Πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρόνι-
3 μοι, καὶ πέντε μωραί. Αἵτινες μωραί,
λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν, δὲν

4 ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· αἱ φρόνιμοι
ὅμως ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις
αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν.
5 Καὶ ἐπειδὴ ὁ νυμφίος ἐβράδυνεν, ἐνύ-
6 σταξαν πᾶσαι καὶ ἐκοιμῶντο. Ἐν τῷ
μέσῳ δὲ τῆς νυκτὸς ἔγεινε κραυγή,
Ἰδού, ὁ νυμφίος ἔρχεται· ἐξέλθετε εἰς

7 ἀπάντησιν αὐτοῦ. Τότε ἐσηκώθησαν
πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἡτοί-
8 μασαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. Καὶ αἱ
μωραὶ εἶπον πρὸς τὰς φρονίμους· Δότε
εἰς ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐλαίου σας· διότι αἱ
9 λαμπάδες ὑμῶν σβύνονται. Ἀπεκρίθη-
σαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι, Μήποτε
δὲν ἀρκέσῃ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἐσᾶς· ὅθεν
ὑπάγετε κάλλιον πρὸς τοὺς πωλοῦντας,

10 καὶ ἀγοράσατε εἰς ἑαυτάς. Ἐνῷ δὲ ἀ-
πήρχοντο νὰ ἀγοράσωσιν, ἦλθεν ὁ νυμ-
φίος· καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐ-
τοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ
11 θύρα. Ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ
λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε, Κύ-
12 ριε, ἄνοιξον εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἀποκρι-
θεὶς εἶπεν, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν σᾶς
γνωρίζω.

13 Ἀγρυπνεῖτε λοιπόν, διότι δὲν ἐξεύ-
ρετε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, καθ'
ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

14 Διότι θέλει ἐλθεῖ ὡς ἄνθρωπος, ὅστις
ἀποδημῶν, ἐκάλεσε τοὺς δούλους αὐτοῦ,
καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ ὑπάρ-

15 χοντα αὐτοῦ· καὶ εἰς ἄλλον μὲν ἔδω-
κε πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δὲ δύο,
εἰς ἄλλον δὲ ἕν· εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν

κιέjεβετ dοτε γάνε με δίετε βεργε-
ρέσα, τε τσίλατε μβαρνε dρίτατ' ε
τύρε, ε dβαλνε τε πρέσενε δενdε-
2 ρινε. Εδέ νγα ατό ίσινε πέσε τε
3 μέντσιμε, εδέ πέσε τε μάρα. Ατό
τε μάρατε κβρ μβαρνε dρίτατ' ε
τύρε, νβκε μβαρνε βάj bάσκε με
4 βέτεχε: πό τε μέντσιμετε μβαρνε
βάj νd' ένετ τε τύρε bάσκε με
5 dρίτατ ε τύρε. Εδέ δένdερι σι βδα-
νβα, ι ζβρι γβμι τε γίθα εδέ φλί-
6 νινε. Εδέ νdε μές τε νάτεσε βbε
νέ τε θίρβρε, Jά δένdερι τε πο
biέν: dίλνι περ τε πρίτβρ' ατέ.
7 Ατεχέρε γίθ' ατό βεργερέσατ' βν-
γρίτνε, εδέ νdρέκνε dρίτατ' ε τύρε.
8 Πό τε μάρατ' β θάνε τε μέντσι-
μεbετ, Έπνανι νγα bάji jβαϊ: σε-
9 πσέ πο να σθχενε dρίτατε. Εδέ τε
μέντσιμετ' βπεργέκνε τβκε θένε,
Μος νβκε dοτε να dάλε νέβε εδέ
jββε: πό με μίρε σκόνι τεκ ατά
κε σέσενε, εδέ bλίνι πέρ βέτεχενε
10 τβαϊ. Εδέ κβρ βάνε τε bλένενε,
δένdερι έρδι: εδέ ατό κε ίσινε γατί
χυνε bάσκε με ατέ νdε dάσμε,
11 εδέ βμbύλ dέρα. Πό παστάϊ bίνεν'
εδέ βεργερέσατ' ε τιέρα, ε θόνε,
12 Ζότ, ζότ, χάπ-να. Πό αύ βπεργέκ
ε θά, Με τε βερτέτε πο β θέμ
jββε, σε νβχ' β νόχ jββε.

13 Ρίνι σκβαρε πρα σεπσέ νβκ' ε
dίνι dίτεν' ας όρενε, κβρ biέν ι
bίρ' ι νερίβτ.

14 Σεπσέ dοτε bίνε ποσί νέ νερί, ι τσίλι
κβρ dοτ' ίκτε νdε δε τε χβaj,
θίρι σερbετόρετ' ε τί, ε β dά ατύρε
15 γεν' ε τί: εδέ νέριτ ι dά πέσε τα-
λάνdα, ε τιάτερit dυ, ε τιάτερit
νε: γίθε-σε-τσίλιτ πας φβκίσε τί:

ἰδίαν αὐτοῦ ἱκανότητα· καὶ ἀπεδήμη-
16 σεν εὐθύς. Ὑπῆγε δὲ ὁ λαβὼν τὰ
πέντε τάλαντα, καὶ ἐργαζόμενος δι'
αὐτῶν, ἔκαμεν ἄλλα πέντε τάλαντα.
17 Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ
18 αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἕν,
ὑπῆγε καὶ ἔσκαψε εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔ-
κρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.
19 Μετὰ δὲ καιρὸν πολὺν ἔρχεται ὁ κύ-
ριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ θεωρεῖ

20 λογαριασμὸν μετ' αὐτῶν. Καὶ ἐλθὼν
ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα, προσέφε-
ρεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύ-
ριε, πέντε τάλαντα μοὶ παρέδωκας·
ἰδού, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα

21 ἐπ' αὐτοῖς. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ
κύριος αὐτοῦ, Εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
πιστέ· εἰς τὰ ὀλίγα ἐστάθης πιστός,
ἐπὶ πολλῶν θέλω σὲ καταστήσει· εἴσ-
ελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
22 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὰ δύο τά-
λαντα, εἶπε, Κύριε, δύο τάλαντα μοὶ
παρέδωκας· ἰδού, ἄλλα δύο τάλαντα

23 ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Εἶπε πρὸς αὐτὸν
ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
πιστέ· εἰς τὰ ὀλίγα ἀστάθης πιστός,
ἐπὶ πολλῶν θέλω σὲ καταστήσει· εἴσ-
ελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
24 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὸ ἓν τά-
λαντον, εἶπε, Κύριε, σὲ ἐγνώρισα ὅτι
εἶσαι σληρὸς ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου
δὲν ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν δὲν
25 διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ὑπῆγα καὶ
ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἰ-

26 δού, ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
κύριος αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτόν, Πονηρὲ
δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ἤξευρες ὅτι θερίζω
ὅπου δὲν ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν

27 δὲν διεσκόρπισα· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ
βάλῃς τὸ ἀργυριόν μου εἰς τοὺς τρα-

εδέ πεῤῥεχέρε ἰκ8 νδε δε̃ τε χβαj.
16 Ατεχέρε αύ̓ κε̃ μόρι πέσε̃ ταλάν-
δατε̃ βάτε ε π8νοῖ με ατό, εδέ
17 βέρι πέσε̃ ταλάνδα τε̃ τιέρα. Κε̃στ8
εδέ αύ̓ κε̃ μόρι δῦ, φιτοῖ εδέ αύ̓
18 δῦ τε̃ τιέρα. Πό αύ̓ κε̃ μόρι νέ̃ρενε, βάτε ε ρεμοῖ νδε δε̃τ, εδέ
19 φσέχ8 αργε̃νδιν' ε τε̃ ζότ. Εδέ πας
σ̈8με κόχε βιέν ι ζότι ατύρε σ̈ερβε̃-
τόρε̃βε, εδέ βε̃ ρε̃ λογαρῖ με ατά.
20 Εδέ σι ι έρδι περάνε αύ̓ κε̃ πάτ
μάρε̃ πέσε̃ ταλάνδατε̃, πρε̃βρι πέσε̃
ταλάνδα τε̃ τιέρα, τ8κε θε̃νε, Ζότ,
πέσε̃ ταλάνδα με̃ δε̃ νδε̃ δόρε̃: ја
τε φιτόβα πρέῖ ατύρε πέσε̃ ταλάνδα
21 τε̃ τιέρα. Εδέ ι ζότι ι θά, Τε̃ λε̃μ-
τε̃, σ̈ερβε̃τόρ' ι μίρε̃ εδέ βεσε̃τᾶρ:
μβε̃ τε̃ πάκα κε̃ βεσε̃τᾶρ, μβι τε̃
σ̈μα δοτε̃ βε̃: χύρε̃ νδε̃ γε̃ζίμτ
22 τυτ-ζότι. Έρδι πράνε̃ εδέ αύ̓ κε̃
πάτ μάρε̃ δῦ ταλάνδατε̃, εδέ θά,
Ζότ, δῦ ταλάνδα με̃ δε̃ νδε̃ δόρε̃:
ја τε φιτόβα πρέῖ ατύρε δῦ τα-
23 λάνδα τε̃ τιέρα. I Ζότι ι θά, Τε̃
λε̃μτε̃, σ̈ερβε̃τόρ' ι μίρε̃ εδέ βεσε̃-
τᾶρ: μβε̃ τε̃ πάκα κε̃ βεσε̃τᾶρ,
μβί τε̃ σ̈μα δοτε̃ βε̃: χύρε̃ νδε̃
24 γε̃ζίμτ τυτ-ζότι. Έρδι περάνε̃
εδέ αύ̓ κε̃ πάτ μάρε̃ νε̃ ταλάνδε̃,
ε θά, Ζότ, τε̃ δίναμ σε јε̃ νερῖ ι
άσ̈περε̃, κε̃ κόρ τε νσκε̃ μβόλε, εδέ
25 μβε̃λέθ τε νσκε̃ περνδάβε: εδέ πασ-
σί πάτσ̈ φρίκε̃, βάῖτα ε φσέχα τα-
λάνδε̃νε̃ τε̃νδε νδε̃ δε̃τ: ја τεκ ε
26 κε̃ τε̃νδενε̃. Εδέ ι ζότι 8περγέκ ε ι
θά, Σερβε̃τόρ' ι λίκ εδέ ι πεртβαρ-
σ̈ιμ, τί ε δίνε σε 8νε̃ κόρ τε νσκε̃
μβόλα, εδέ μβε̃λέθ τε νσκε̃ περνδάβα:
27 д8χεῖ πρᾶ τε̃ βέρε αργε̃νδινε̃ τίμ
τε τρ8βεζάρε̃τε̃: εδέ κ8р τε̃ βίναμ

πεζίτας· καὶ ἐλθὼν ἐγώ, ἤθελον λάβει
28 τὸ ἐμὸν μετὰ τόκου. Λάβετε λοιπὸν
ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε εἰς
29 τὸν ἔχοντα τὰ δέκα τάλαντα. Διότι
εἰς πάντα τὸν ἔχοντα θέλει δοθῆ, καὶ
περισσευθῆ· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος,
καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει, θέλει ἀφαι-
30 ρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦ-
λον ρίψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον·
ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ
[ἅγιοι] ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε θέλει
καθίσει ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης αὐ-
32 τοῦ. Καὶ θέλουσι συναχθῆ ἔμπροσθεν
αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ θέλει χω-
ρίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, καθὼς ὁ
ποιμὴν χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν
33 ἐριφίων· καὶ θέλει στήσει τὰ μὲν πρό-
βατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ
ἀριστερῶν.

34 Τότε ὁ βασιλεὺς θέλει εἰπεῖ πρὸς
τοὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Ἔλθετε, οἱ
εὐλογημένοι τοῦ Πατρός μου, κληρονο-
μήσατε τὴν ἡτοιμασμένην εἰς ἐσᾶς

35 βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Δι-
ότι ἀπείνασα, καὶ μοὶ ἐδώκατε νὰ
φάγω· ἐδίψησα καὶ μὲ ἐποτίσατε· ξέ-
36 νος ἤμην, καὶ μὲ ἐφιλοξενήσατε· γυ-
μνὸς, καὶ μὲ ἐνεδύσατε· ἠσθένησα, καὶ
μὲ ἐπεσκέφθητε· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ
37 ἤλθετε πρὸς ἐμέ. Τότε θέλουσιν ἀπο-
κριθῆ πρὸς αὐτὸν οἱ δίκαιοι, λέγοντες,
Κύριε, πότε σὲ εἴδομεν πεινῶντα, καὶ
ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσα-

38 μεν; πότε δὲ σὲ εἴδομεν ξένον, καὶ
ἐφιλοξενήσαμεν; ἢ γυμνὸν, καὶ ἐνεδύ-
39 σαμεν; πότε δὲ σὲ εἴδομεν ἀσθενῆ, ἢ

ἅνς, dοτς μέρϋαμ τίμενς bάäκς με
28 καμάτενς. Μέρνι πρᾶ πρεῖ ατῖ τα-
λάνdενς, εdέ έπιανι ατῖ ϰς κᾶ δίετς
29 ταλάνdατς. Σεπσέ ϰsϊτdό ϰς κᾶ
dοτ' ι έπετς, εdέ dοτ' ι τεπερόνε:
εdέ πρεῖ ϰsϊτdό ϰς σ' κᾶ, εdέ ατᾷ
ϰς τς κέτς, dοτς μέρετς νγα αύ.
30 Εdέ ϑερbετόριν' ε πα-bεjέτsρς χί-
δενι νd' ερεσίρετ τς πεrjάäτεμε:
ατιέ dοτς jέτς τς ϰjάρετ' ε τς
ϰερτσελίτsριτ' ε' δέμbεbετ.
31 Εdέ ϰsρ τς bΐνε ι bίρ' ι νερίsτ
νdε λabdΐ τε τΐ, εdέ γΐθ' ένγεjτ'
[ε ϑεϋτερϑαρε] bάäκε με ατᾷ, ατε-
χέρε dοτς ρΐjε νdε φρόντ τς λάb-
32 dίσς τΐ. Εdέ dοτς μbεlΐdενε περ-
πάρα ατῖ γΐθε κόμbετς: εdέ dοτ' ι
νdάνε ατά νέρινε νγα τιάτερι, σι-
κϋνdρε barΐs νdᾶν δέντε νγα κέ-
33 δατε: εdέ dοτς bέρε δέντε μb' άνε
τε σε diάθτεσε τΐ, εdέ κέδατε
μb' άνε τς μένγερε.
34 Ατεχέρε μbερέτι dοτ' s θότ' α-
τύρε ϰς ρίνε μb' άνε τε σε diάθτεσε
τΐ, 'Ejανι τς bεκϑαρετ' ε τιμ-έτι,
τραäεγόνι μbερετερίνε ϰς έϋτς bέρς
γατΐ περ jδ ϰς ϰsρ σε έϋτε νγρέ-
35 χρς bότα. Σεπσέ πάτα sρΐ, ε με
δάτε τς χᾶ: πάτα έτ, ε με δάτε
τς πΐ: ι χϑaj jέσε, εdέ με μϑαρτε
36 νdε ϑτεπΐ: δσbέϑρε, εdέ με bέϑετς:
sσεμϑρτϑ, εdέ έρθτε τε με ϑΐχνι:
jέϑε νdε bϑρϰ, ε έρθτε τεκ ϑνε.
37 Ατεχέρε τε dρέΐτετε dοτ' ι περγΐ-
γενε, τϑκε θένε, Zότ, ϰsρε τε πᾶμ
τΰΐ τϑκε πάsρ' sρΐ, ε τε sϑϰύεμε;
α τϑκε πάsρ' έτ, ε τε δᾶμ τε
38 πΐϑ; εdέ ϰsρε τε πᾶμ τε χϑaj, ε
τε μϑαρμε νdεπερ ϑτεπάτ; α τε
39 σbέϑρε, ε τε bέϑεμ; εdέ ϰsρε τε

ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σέ;
40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεύς, θέλει εἰπεῖ πρὸς αὐτούς, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, καθ' ὅσον ἐκάμετε εἰς ἕνα τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, εἰς ἐμὲ ἐκάμετε.

41 Τότε θέλει εἰπεῖ καὶ πρὸς τοὺς ἐξ ἀριστερῶν, Ὑπάγετε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον διὰ τὸν διάβολον καὶ

42 τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ. Διότι ἐπείνασα, καὶ δὲν μοὶ ἐδώκατε νὰ φάγω· ἐδίψησα,
43 καὶ δὲν μὲ ἐποτίσατε· ξένος ἤμην, καὶ δὲν μὲ ἐφιλοξενήσατε· γυμνὸς, καὶ δὲν μὲ ἐνεδύσατε· ἀσθενὴς καὶ ἐν φυ-

44 λακῇ, καὶ δὲν μὲ ἐπεσκέφθητε. Τότε θέλουσιν ἀποκριθῇ πρὸς αὐτὸν καὶ αὐτοί, λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ εἴδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ δὲν

45 σὲ ὑπηρετήσαμεν; Τότε θέλει ἀποκριθῇ πρὸς αὐτούς, λέγων, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, καθ' ὅσον δὲν ἐκάμετε εἰς ἕνα τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ εἰς ἐμὲ ἐκάμετε.

46 Καὶ θέλουσιν ἀπέλθει οὗτοι μὲν εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Κεφ. κς'.

1 ΚΑΙ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε πρὸς τοὺς μα-
2 θητὰς αὐτοῦ, Ἐξεύρετε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας γίνεται τὸ πάσχα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται διὰ νὰ
3 σταυρωθῇ. Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ

πᾶμ τε σεμάρε, a ndε bάrk, edé
40 érθmε te tï; Edé mberétu dote pergíget' e dot' s θót' atúre, Me te bertétε po s θém jθe, sadó kε i bétε νérit nga ketá belézerit' e mí mε te béɣelitε, ma kéni bére mθa.
41 Ateɣére dot' s θót' edé atúre kε rínε mb' áne te ménɣere, Ikni preí méje, te malekθárete, ndε ziár te pasósθre, kε étε bére gatí per diálin' edé per énɣejt' e atí.
42 Sepsé pátë sri, e s' me dáte te ɣá: pátë ét, e s' me dáte te pí:
43 Jéë' i ɣθaj, e nθkε me mθarte perbrénda: i sbéërε, e nθkε me béëte: i semár' edé ndε bárk, edé
44 nθk' érθte te me ëíɣu. Ateɣére dot' i pergíɣen' edé atá, tθkε θénε, Zót, kθre te pãm tüi tθkε pásθr' sri, a tθkε pásθr' ét, a te ɣθaj, a te sbéërε, a te semáre, a ndε
45 bárk, edé nθkε te ërbúeme; Ateɣére dot' s pergíget' e dot' s θót' atúre, Me te bertétε po s θém jθe, sadó nθk' i bétε νérit nga ketá me te béɣelitε, as mθa nθkε mθa bétε.
46 Edé ketá dote béne ndε mθadím te pasósθre: edé te dréitete ndε jétet te pasósθre.

Krëi 26.

1 Edé Jisëi kθr mbarói ɣíθe ketó
2 fiále, s θá ndsénεsεbet tí, E díni se pas dü dítë étε páëka, edé i bír' i νerístεpetε ndεr dθar per
3 te krukézθare. Ateɣére θmbeɫóθne krue-prífterit' edé ërkróνesit' edé

ἀρχιερέως, τοῦ λεγομένου Καϊάφα·
4 καὶ συνεβουλεύθησαν νὰ συλλάβωσι
τὸν Ἰησοῦν μὲ δόλον, καὶ νὰ θανα-
5 τώσωσιν. Ἔλεγον δὲ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ,
διὰ νὰ μὴ γείνῃ θόρυβος ἐν τῷ λαῷ.

6 Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἐν Βηθανίᾳ,
7 ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, προ-
σῆλθε πρὸς αὐτὸν γυνὴ ἔχουσα ἀλά-
βαστρον μύρου βαρυτίμου, καὶ κατέ-
χεεν αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐνῷ

8 ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν. Ἰδόντες δὲ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠγανάκτησαν, λέ-
9 γοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; Διότι
ἠδύνατο τοῦτο τὸ μύρον νὰ πωληθῇ
μὲ πολλὴν τιμὴν, καὶ νὰ δοθῇ εἰς
10 τοὺς πτωχούς. Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπε πρὸς αὐτούς, Διὰ τί ἐνοχλεῖτε
τὴν γυναῖκα; διότι ἔργον καλὸν ἔ-
11 πραξεν εἰς ἐμέ. Διότι τοὺς πτωχοὺς
πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν· ἐμὲ ὅμως
12 πάντοτε δὲν ἔχετε. Ἐπειδὴ χύσασα
αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός
μου, ἔκαμε τοῦτο διὰ τὸν ἐνταφιασμόν
13 μου. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅπου ἐὰν κη-
ρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ
κόσμῳ, θέλει λαληθῇ καὶ τοῦτο τὸ ὁ-
ποῖον ἔπραξεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐ-
τῆς.

14 Τότε ὑπῆγεν εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λε-
γόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς
15 τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ εἶπε, Τί θέλετε
νὰ μοὶ δώσητε, καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς
παραδώσει αὐτόν; Καὶ ἐκεῖνοι ἔδωκαν
16 εἰς αὐτὸν τριάκοντα ἀργύρια. Καὶ ἀπὸ
τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν διὰ νὰ παραδώ-
σῃ αὐτόν.

17 Τὴν δὲ πρώτην τῶν ἀζύμων προσ-
ῆλθον οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
λέγοντες πρὸς αὐτόν, Ποῦ θέλεις νὰ
σοὶ ἑτοιμάσωμεν διὰ νὰ φάγῃς τὸ πά-

πλέκτ' ε λαΐζιτ νάε αβλίτ τε κρυε-
4 πρίφτιτ κε θΰχεϊ Καϊάφε: εδέ βέ-
ϋενε κεϋίλε κε τα ζένε Jισθνε με
5 κοβίμ, εδέ τα βράσεηε. Εδέ θόϋινε,
Jό περ τε κρέμπτε, σε μος βένετε
τραζύρε νάε γένδεjετ.

6 Εδέ Jισθϊ κθρ ίϋτε νάε Βιθανϊ,
νάε ϋτεπίτ τε Σιμόνιτ κρομό-
7 σρε, έρδι περάν' ατί νε γρθα κε
κίϋτε νε αλαβάστρε με βάj ére
ϋθμε τε ϋτρέντε, εδέ ε dérθτε μbι
κρύετ τ' ατί τεκ ίϋτε νdένθρε νάε
8 μεσάλε. Εδέ νασένεσιτ' ε ατί κθρ
πάνε, θζεμερθάνε, ε θάνε, Περ τϋ'
9 πθνε τε χθmbάσε κejό γε; Σεπσέ κύϊ
βάj ére μθντ τε ϋίτεϊ με ϋθμε νdέρ,
10 εδέ τ' έπεϊ νάεπερ τε βobέγιτ. Εδέ
Jισθϊ σι κθπετõϊ θ θά ατύρε, Περσέ
ι έπνι μθνdίμε κεσάϊ γρθaje; σεπσέ
κejό béρι πθνε τε μίρε τεκ θνε.
11 Σεπσέ τε βobέγιτ' ι κένι περχέρε
με βέτεχενε τδαϊ: πό μθα νθκε με
12 κένι περχέρε. Σεπσέ κejό κθρ dérδι
κετé βάj ére μbι τρθπτ τίμ, ε béρι
κετé περ τε κάλθρε μθα νάε βάρ.
13 Με τε βερτέτε πο θ θέμ jθβε, κθ-
dό κε τε λετϋίτετε κύϊ θνγΐλ νάε
γίθε bότετ, dοτε φλίτετ' εδέ σε τϋ'
πθνε béρι κejό, κε τε μbάχετε μέντ.
14 Ατεχέρε νέ νγα τε dυ-μbε-δϊε-
τετε, αύ κε χjθχεϊ Jδδε Ισκαριότι,
15 βάτε τε κρυε-πρίφτεριτ' ε θά, Τϋ'
dότε μ' έπνι, εδέ θνε τ' θ άπ jθβε
ατé νdερ dθαρ; Εδέ ατά ι δάνε τρι-
16 δϊετ' αργένdα. Εδέ κε μb' ατé χέρε
κερκόντε κόχε τα έπτε νdερ dθαρ.
17 Εδέ dίτεν' ε πάρε ε τε πα-bρδ-
μιεβετ, νασένεσιτ' έρθνε περάνε Jι-
σθϊτ ε ι θάνε, Κθ dό τε béjμε
γατϊ περ τϋϊ τε χάτϋ πάϋκενε;

18 σχα; Καὶ ἐκεῖνος εἶπεν, Ὑπάγετε εἰς
τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴπα-
τε πρὸς αὐτόν, Ὁ διδάσκαλος λέγει,
Ὁ καιρός μου ἐπλησίασεν· ἐν τῇ οἰ-
κίᾳ σου θέλω κάμει τὸ πάσχα μετὰ
19 τῶν μαθητῶν μου. Καὶ ἔκαμον οἱ μα-
θηταὶ καθὼς παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ
Ἰησοῦς· καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.
20 Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, ἐκάθητο
εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τῶν δώδεκα·
21 καὶ ἐνῷ ἔτρωγον, εἶπεν, Ἀληθῶς σᾶς
λέγω, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν θέλει μὲ πα-
22 ραδώσει. Καὶ λυπούμενοι σφόδρα, ἤρ-
χισαν νὰ λέγωσι πρὸς αὐτὸν ἕκαστος
23 αὐτῶν, Μήπως ἐγὼ εἶμαι, Κύριε; Ὁ
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ'
ἐμοῦ ἐν τῷ πινακίῳ τὴν χεῖρα, οὗτος
24 θέλει μὲ παραδώσει. Ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς εἶναι γεγραμ-
μένον περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ εἰς τὸν
ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ
Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν
ἦτο εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἂν δὲν
25 ἤθελε γεννηθῇ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰούδας,
ὅστις παρέδιδεν αὐτόν, εἶπε, Μήπως
ἐγὼ εἶμαι, Ῥαββί; Λέγει πρὸς
αὐτόν, Σὺ εἶπας.
26 Καὶ ἐνῷ ἔτρωγον, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς
τὸν ἄρτον, καὶ εὐλογήσας, ἔκοψε, καὶ
ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς, καὶ εἶπε, Λά-
βετε, φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά
27 μου. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, καὶ εὐ-
χαριστήσας, ἔδωκεν εἰς αὐτούς, λέγων,
28 Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· διότι τοῦτο
εἶναι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς δια-
θήκης, τὸ ὑπὲρ πολλῶν ἐκχυνόμενον
29 εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Σᾶς λέγω δέ,
ὅτι δὲν θέλω πιεῖ εἰς τὸ ἑξῆς ἐκ τού-
του τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως
τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν πίνω αὐτὸ
νέον μεθ' ὑμῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
Πατρός μου.

18 Εδέ αύ θά, Σκόνι νδε ϰυτέτ τεκ
ακ τσίλι, εδέ ι θόνι, Μεσόνεσι θότε,
Κόχα ίμε ἔστ' άφερε: δοτε δέν
πάσκενε τε τί βάσκε με νδσένεσιτ
19 ε μί. Εδέ νδσένεσιτε δένε σικόνδρε
ι πορσίτι Jισδί, εδέ δένε γατί
πάσκενε,
20 Εδέ κδρ σνγρύς, ίστε τδκε νδέ-
νδρε νδε μεσάλε βάσκε με τε
21 δυ-μβε-δίετετ: εδέ ατά τεκ ίστινε
τδκε νγρένε, θά, Με τε βερτέτε πο
δ θέμ jδβε, σε νέ νγα jδ, δοτε με
22 τραθτούε. Εδέ ατά δ χελμδανε φόρτ,
ε ζδνε τ' ι θόνε γιθε-σε-τσίλι νγα
23 ατά, Zότ, μος jάμ σνε; Εδέ αύ
σπεργέϰ ε θά, Αύ ϰε νγέδ δόρενε
νδε κδπετ βάσκε με μδα, κύϊ δοτε
24 με άπε νδερ δδαρ. I βΐρ' ι νερίδτ
βέτε σικόνδρε ξότε σκρδαρε περ
ατε: πό μιέρ αύ νερί, πρέϊ τε τσί-
λιτ έπετε νδερ δδαρ ι βΐρ' ι νε-
ρίδτ: ξότε μίρε περο ατε νερί, τε μος
25 κίστε λίνδδρε. Εδέ Jδδα, αύ ϰε ε
τραθτοϊ, σπεργέϰ ε θά, Μος jάμ σνε,
Ραββί; I θότ' ατΐ, Τί πο θδα.
26 Εδέ ατά κδρ ίστινε τδκε νγρένε,
Jισδί μόρι δδκενε, εδέ σι ε δεκοϊ,
ε θέδ, ε δα δά νδσένεσεβετ, εδέ θά,
Μέρνι ε χάνι: κύϊ ξότε τρδπι ίμ.
27 Εδέ μόρι ποτίρινε, εδέ σι σφάλ
νδέρσε, δα δά ατύρε, τδκε θένε,
28 Πίνι τε γίθε πρέϊ κετί: σεπσέ κύϊ
ξότε γάκδ ίμ ι διάτεσε ρε, ϰε δέρ-
δετε περ σδμε, περ νδε|έσεν' ε φά-
29 jεβετ. Εδέ πο δ θέμ jδβε, σε νδκε
κάμ περ τε πίρε ϰε νδαστί ε τδτje
νγα κε|ό πέμε ϰε πίελ χαρδία, γερ
μδ' ατε δίτε, κδρ τα πΐ τε ρε
βάσκε με jδ νδε μβερετερΐτ τε
τιμ-έτι.

30 Καὶ ἀφοῦ ὕμνησαν, ἐξῆλθον εἰς τὸ
ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
31 Τότε λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
Πάντες ὑμεῖς θέλετε σκανδαλισθῆ ἐν
ἐμοὶ τὴν νύκτα ταύτην· διότι εἶναι
γεγραμμένον, «Θέλω πατάξει τὸν ποι-
μένα, καὶ θέλουσι διασκορπισθῆ τὰ
32 πρόβατα τῆς ποίμνης·» ἀφοῦ δὲ ἀνα-
στηθῶ, θέλω ὑπάγει πρότερον ὑμῶν
33 εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Πέτρος, εἶπε πρὸς αὐτόν, Καὶ ἂν πάν-
τες σκανδαλισθῶσιν ἐν σοί, ἐγὼ ποτὲ
34 δὲν θέλω σκανδαλισθῆ. Εἶπε πρὸν αὐ-
τὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς σοὶ λέγω, ὅτι
ταύτην τὴν νύκτα πρὶν φωνάξῃ ὁ
ἀλέκτωρ, τρὶς θέλεις μὲ ἀπαρνηθῆ.
35 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος, Καὶ ἂν
γείνῃ χρεία νὰ ἀποθάνω μετὰ σοῦ, δὲν
θέλω σὲ ἀπαρνηθῆ. Ὁμοίως εἶπον καὶ
πάντες οἱ μαθηταί.

36 Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς
εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ· καὶ
λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς, Καθίσατε
αὐτοῦ, ἐωσοῦ ὑπάγω καὶ προσευχηθῶ
ἐκεῖ.
37 Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ
τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, ἤρχισε
38 νὰ λυπῆται καὶ νὰ ἀδημονῇ. Τότε λέ-
γει πρὸς αὐτούς, Περίλυπος εἶναι ἡ
ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ἐδῶ
καὶ ἀγρυπνεῖτε μετ' ἐμοῦ.

39 Καὶ προχωρήσας ὀλίγον, ἔπεσεν ἐπὶ
πρόσωπον αὐτοῦ, προσευχόμενος καὶ
λέγων, Πάτερ μου, ἐὰν ἦναι δυνατόν,
ἂς παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον
τοῦτο· πλὴν οὐχὶ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ'
ὡς σύ.

40 Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ
εὑρίσκει αὐτοὺς κοιμωμένους, καὶ λέ-
γει πρὸς τὸν Πέτρον, Οὕτω δὲν ἠδυ-
νήθητε μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσητε
41 μετ' ἐμοῦ; ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχε-

30 Εδέ ατά σι πσάλνε, dθalνε νdε
μάλτ τε θlίνbετ.
31 Ατεχ̈έρε Jισθϊ 8 θότ' ατύρε, Γίθε
jθ dοτε σκανδαλίσενι μbε μθα κετε̈
νάτε: σεπσέ ε̈θτε θκρθαρε, «Dοτ' ι
bίε bαρίθτ, εδέ δε̈ντ' ε τθφεσε dοτε
32 περνdάχ̈ενε»: εδέ πασσί τε νγ̈αlεμ.
θνε, dοτε bέτε περπάρα jθ̈ νdε
33 Γαlιlε̈τ. Εδέ Πιέτρι 8περγέ̈κ ε ι
θά, Εδέ τε γ́ίθε νdε 8σκανδαλίσ-
τ̈σινε μbε τϋϊ, θνε νθκε dοτε σκαν-
34 δαλίσεμ κθ̈ρε. Jισθϊ ι θά, Με τε
bερτέτε πο τε θέμ., σε κετε̈ νάτε,
περπάρα σε τε κενdόν̈ε γ́έλι, τρϊ
35 χ̈έρε dοτε με μοχ́όντ̈σ. Πιέτρι ι
θότε, Εδέ νdε 8dά̈στε τε bdές θνε
bάσκε με τϋϊ, νθκε dοτε μοχ́όν
τϋϊ. Κε̈σ̈τθ́ θάνε εδέ γ́ίθε νdσε̈νε-
σιτε̈.

36 Ατεχ̈έρε Jισθϊ bιέν bάσκε με ατά
νdε νε̈ φ̈σάτ κε θθ̈χετε Γεθσιμανί:
εδέ 8 θότε νdσε̈νεσε̈bετ, Ρίνι ατύ,
γερσᾶ τε bέτε ε τε φάλεμ. ατιέ.
37 Εδέ μόρι με bέτε̈χ̈ε Πιέτριν' εδέ
dύ τε bίjτ' ε Ζεbεδέθτ, ε, ζ̈θρι τε
38 χ̈ιδερόνετ' εδέ τ̈ί bίνε ρε̈νdε. Ατε-
χ̈έρε 8 θότ' ατύρε, Σ̈πίρτι ím. ε̈θτ'
ι χ̈ιδερθαρ̈σιμ. γερ μbε bdέκε je: μbέ-
τθνι κετθ́, εδέ ρίνι σκθαρε bάσκε
με μθα.
39 Εδέ σι bάτε πάκε̈ζε με̈ τέje, ρᾶ
με φάκε περμbύς, τθκε φάlθρ' ε
τθκε θε̈νε, Ατι ím, νdε κόφτε σε
μθντ τε bε̈νετε, lέτε χ̈ίκετε πρέϊ
méje κεjό κθπε: πό jό σι dθα
θνε, πό σι τε dθατθ̈ τί.
40 Εδέ bιέν τε νdσε̈νεσιτε, ε ι γ̈ε̈ν
τθκε φjέτθρε, εδέ ι θότε Πιέτριτ,
Κε̈σ̈τθ́ νθκε μθντε τε ρίνι σκθαρε
41 νε̈ όρε bάσκε με μθα; ρίνι σκθαρε

σθε, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ὑπῆγε καὶ προσευχήθη, λέγων, Πάτερ μου, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατὸν τὸ ποτήριον τοῦτο νὰ παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ, χωρὶς νὰ πίω αὐτό, γενηθήτω τὸ θέλημά σου.

43 Καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν κοιμωμένους· διότι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἦσαν βεβαρημένοι.

44 Καὶ ἀφήσας αὐτούς, ὑπῆγε πάλιν καὶ προσευχήθη ἐκ τρίτου, εἰπὼν τὸν αὐτὸν λόγον.

45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Κοιμᾶσθε τὸ λοιπόν, καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδού, ἐπλησίασεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς χεῖρας ἁμαρ-
46 τωλῶν· ἐγέρθητε, ἂς ὑπάγωμεν· ἰδού, ἐπλησίασεν ὁ παραδίδων με.

47 Καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἰδού, ὁ Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, ἦλθε· καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρε-

48 σβυτέρων τοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ παραδίδων αὐτὸν ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς σημεῖον, λέγων, Ὅντινα φιλήσω, αὐτὸς εἶναι·
49 πιάσατε αὐτόν. Καὶ εὐθὺς πλησιάσας πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶπε, Χαῖρε, Ραββί·
50 καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Φίλε, διατί ἦλθες; Τότε προσελθόντες, ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπίασαν αὐτόν.

51 Καὶ ἰδού, εἷς τῶν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἔσυρε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ κτυπήσας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, ἀπέκοψε τὸ ὠτίον αὐ-
52 τοῦ. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐπίστρεψον τὴν μάχαιράν σου εἰς τὸν

εδέ φάλ8νι, ᾽κ τ᾽ μος χῦνι νάᾳ νγάσᾳje: σεπσέ ὄπῖρτι ᾖὰτ᾽ ι γατίϋιμ, πό μίϋι ᾖὰτ᾽ ι πα-φ8κίϋιμ.

42 Περσερῖ πᾳρ σᾳ ἀύτι βάτε εδέ 8φάλ, τ8κε θᾳ̈νε, Ἄτι ἰμ, νάᾳ κόρτᾳ σε ν8κᾳ μ8ντ τᾳ χίκετᾳ πρέϊ μέje κᾳjό κ8πε, ᾽κ τᾳ μος ε πῖ ατέ, 8bᾳ̈́ρτᾳ ᾳ̈́νda jότε.

43 Εδέ ἐρδι ε ι ᾳ̈́ν περσερῖ τ8κε ρjέτ8ρᾳ: σεπσέ σῦτ᾽ ε ατύρε ϊϋινε ρᾳ̈νd8αρε.

44 Εδέ σι ι λά ατά, βάτε περσερῖ, ε 8φάλ πᾳρ σᾳ τρέτι, τ8κε θᾳ̈νε πο ατέ φιάλε.

45 Ατᾳ̈χέρε διέν τε νdσᾳ̈νᾳsit᾽ ε τῖ, εδέ 8 θότ᾽ ατύρε, Φλῖνι πρᾶ, εδέ πρᾳ̈χι: já τεκ 8αφρ8α όρα, εδέ ι bῖρ᾽ ι νᾳ̈ρί8τ έπετᾳ νdᾳ̈ρ d8αρ τᾳ φαj-
46 τόρᾳbετ: νγρέ8νι, λετᾳ bέμι: já τεκ 8αφρ8α aῦ ᾳ̈κᾳ dοτᾳ μᾳ άπᾳ νdᾳ̈ρ d8αρ.

47 Εδέ aῦ κ8ρ ίϋτε πο τ8κε φόλ8ρᾳ, já τεκ έρδι J8δα, νᾳ̈́ νγα τᾳ dυmbᾳ-δίετᾳ̈τᾳ, εδέ bάϋκᾳ με ατᾳ̈́ έρθνᾳ ϋ8μᾳ γᾳ̈́νdᾳje με θίκα ε με dρ8, νγα άν᾽ ε κρυε-πρίφτερᾳbετ εδέ
48 πλέκbετ λα8ζιτ Εδέ aῦ ᾳ̈κᾳ ε έπ ατᾳ̈́ νdᾳ̈ρ d8αρ 8 δά ατύρε ϋένε, τ8κε θᾳ̈νε, Ατᾳ̈́ ᾳ̈κᾳ τᾳ π8θ 8νε, aῦ
49 ᾳ̈́ϋτᾳ: ζίρενι ατᾳ̈́. Εδέ περνᾳ̈χέρᾳ ἐρδι περάνε Jισ8ϊτ ε θά, Γᾳ̈ζόν8, 50 Ραββί: εδέ ε π8θι. Εδέ Jισ8ι ι θά, Μίκ, περσέ ἐρδε; Ατᾳ̈χέρε 8αφρ8ανε, ε b8νε d8αρᾳ̈τᾳ̈ μbι Jισ8νᾳ̈, εδέ ε ζ8νε.

51 Εδέ já νᾳ̈́ νγα ατά ᾳ̈κᾳ ίϊϋινε bάϋκᾳ με Jισ8νᾳ̈ νγάτι dόρᾳνε, ε νdσόρι θίκᾳν᾽ ε τῖ, εδέ ι ρᾶ ϋερbᾳ̈τόριτ
52 κρυε-πρίφτιτ, ε ι πρέ8 bέϋινε. Ατᾳ̈χέρε Jισ8ϊ ι θότ᾽ ατί, Κᾳ̈θέ θίκᾳνε

τόπον αὐτῆς· διότι πάντες ὅσοι πιάσωσι μάχαιραν, διὰ μαχαίρας θέλουσιν
53 ἀπολεσθῆ. Ἢ νομίζεις ὅτι δὲν δύναμαι ἤδη νὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα μου, καὶ θέλει στήσει πλησίον μου περισσοτέρους παρὰ δώδεκα λεγεῶνας
54 ἀγγέλων; Πῶς λοιπὸν θέλουσι πληρωθῆ αἱ γραφαὶ, ὅτι οὕτω πρέπει νὰ γείνῃ;

55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ὄχλους, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων νὰ μὲ συλλάβητε; καθ' ἡμέραν ἐκαθήμην πλησίον ὑμῶν διδάσκων ἐν τῷ ἱε-
56 ρῷ, καὶ δὲν μὲ ἐπιάσατε. Τοῦτο δὲ ὅλον ἔγεινε, διὰ νὰ πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν.

Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφήσαντες αὐτόν, ἔφυγον.

57 Οἱ δὲ πιάσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἔφεραν πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου συνήχθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι.

58 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτὸν ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ εἰσελθὼν ἔσω, ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, διὰ νὰ ἴδῃ τὸ τέλος.

59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ

60 θανατώσωσιν αὐτόν· καὶ δὲν εὗρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, δὲν εὗρον. Ὕστερον δὲ προσελθόντες
61 δύο ψευδομάρτυρες, εἶπον, Οὗτος εἶπε, Δύναμαι νὰ χαλάσω τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν νὰ οἰκο-
62 δομήσω αὐτόν. Καὶ σηκωθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Δὲν ἀποκρίνεσαι; τί μαρτυροῦσιν οὗτοι κατὰ σοῦ;
63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα.

τένδε νδε βέντ τε σᾶϊ: σεπσέ γίθ' ατά ϰε βένε *dóre* μβε θίκε, πρέϊ
53 θίκεσε *dote* χβμβάσενε. Από τε *dð*κετε σε νδκε μβντ νδαϋτί τ' ι λδτεμ τιμ-έτι, εδέ *dote* με νδσιέρε περπάρα με τέπερε σε *du*-μβε-
54 δίετε λεγεόνα ένγεjë; Κύϋ *dote* μβθϋενε πρᾶ ϋκρόνατε, σε κεϋτθ γᾶν τε βένετε;

55 Μθ' ατέ όρε Jισδϊ ι θά γένδε-*je*σε, Posí μβε ϰδρσάρε κένι áλε με θίκα ε με *dρ*ᾶ τε με ζέρι; περ-*dí*τα ρίναμ τε *jë* τδκε μεσθαρε νδε
56 χιερόρετ, εδέ νδκε με ζθτε. Πό γίθε κε*jó* δθε, κε τε μβθϋενε ϋκρό-νατ' ε προφίτεβετ.

Ατεχέρε γίθε νδσένεσιτ' ε λάνε, ε ίκνε.

57 Εδέ ατά σι ζθνε Jισθνε, ε πρθνε τε Καϊάφα κρυε-πρίφτι, ατιέ κθ ίϋινε μβελέδρε ϋκρόνεσιτ' εδέ πλέκτε.

58 Πό Πιέτρι ι βάτε πράπα περ σε λάργθ, γερ νά' αβλίτ τε κρυε-πρίφτιτ: εδέ σι χῦρι *b*ρένδα, ρίντε *b*άϋκε με ϋερβετόρετ, κε τε ϋόχε τε παστάϊμενε.

59 Εδέ κρυε-πρίφτεριτ' ε πλέκτ' ε γίθε *b*αϋκε-νδένια κερκόνινε μαρτιρῖ τε ρέμε κθνδρε Jισδϊτ, κε τα βρίσινε ατέ, πό νθκε γέτνε:
60 εδέ νδόνεσε έρθνε ϋθμε μαρ ίρε τε ρέμ, πό νθκε γέτνε. Εδέ παστάϊ
61 έρθνε *dú* μαρτίρε τε ρέμ, ε θάνε, Κύϊ θά, *ce* Μθντ τε πριϋ τέμπθλιν' ε Περενδίσε, εδέ περ τρί *dí*τα
62 νδερτόν ατέ. Εδέ κρυε-πρίφτι ϑνγρε ε ι θά, Nθκε περγίγε φάρε; τϋ' μαρτιρίσνενε κετά κθνδρε τέje;
63 Πό Jισδϊ νθκε *b*έντε ζε.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεύς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὲ ὁρκίζω εἰς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, νὰ εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς, ἂν
64 σὺ ἦσαι ὁ Χριστός, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας· πλὴν σᾶς λέγω, Εἰς τὸ ἑξῆς θέλετε ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέσχισε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων, Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί χρείαν ἔχομεν πλέον μαρτύρων; ἰδοὺ, τώρα ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐ-
66 τοῦ. Τί σᾶς φαίνεναι; Καὶ ἐκεῖνοι ἀποκριθέντες εἶπον, Ἔνοχος θανάτου εἶ-
67 ναι. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγρόνθισαν αὐτόν· ἄλλοι
68 δὲ ἐῤῥάπισαν, λέγοντες, Προφήτευσον εἰς ἡμᾶς, Χριστέ, τίς εἶναι ὅστις σὲ ἐκτύπησεν;

69 Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν μία δούλη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσο μετὰ Ἰη-
70 σοῦ τοῦ Γαλιλαίου. Ὁ δὲ ἠρνήθη ἔμπροσθεν πάντων, λέγων, Δὲν ἐξεύρω
71 τί λέγεις. Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἐκεῖ, Καὶ οὗτος ἦτο μετὰ

72 Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. Καὶ πάλιν ἠρνήθη μεθ' ὅρκου, Ὅτι δὲν γνωρίζω
73 τὸν ἄνθρωπον. Μετ' ὀλίγον δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες, εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον, Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶσαι. διότι ἡ λαλιά σου σὲ κάμνει φανερόν.

74 Τότε ἤρχισε νὰ καταναθεματίζῃ καὶ νὰ ὀμνύῃ, Ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄν-
75 θρωπον. Καὶ εὐθὺς ἐφώναξεν ὁ ἀλέκτωρ. Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις εἶχεν εἰπεῖ

Εδέ κρυε-πρίφτι σπεργέκ ε ι θά, Τε βε μβε βε περ Περενδίν' ε γάλε, τε να θάτσ, νδε γε τί Κρί-
64 στι, ι βίρ' ι Περενδίσε. Jισβι ι θότ' ατί, Τί πο θά: πό ένε πο σ θέμ jάβε, σε Κε νδαστί ε πασκετάj dοτε στίχνι τε βίρ' ε νερίστ τσκε νδένδρε μβ' άνε τε διάθτε τε φσκίσε, εδέ τσκε άρδσρε μβι ρετ τε
65 κιέλιτ Ατεχέρε κρυε-πρίφτι τσόρι ρόβετ' ε τίja, τσκε θένε, σε βλασφιμίσι: τσ' νεβόje κέμι με περ μαρτίρε; jά νδαστί τεκ ε dεγάτε
66 βλασφιμίν' ε ατί. Σί σ dσκετε jάβε; Εδέ ατά σπεργέκνε ε θάνε,
67 Έστε φajτάρ περ βdέκεje. Ατεχέρε ι πεστύνε ατί νδερ συ, εδέ ι ράνε με σπλάκα: εδέ τε τιέρε ι
68 ράνε με σφρα, τσκε θένε, Προφιτέπσ-να, ο Κρίστ, τσίλι έστ' αύ κε τε ρά;

69 Εδέ Πιέτρι ρίντε περjάστα νά'αβλί: εδέ ι έρδι περάνε νε στρβετόρε, τσκε θένε, Εδέ τί ίσνε βάσκε
70 με Jισσ Γαλιλέασινε. Πό αύ ε μοχόϊ περπάρα τε γίθεβε, τσκε θένε,
71 Νσκε dί σε τσ' θά. Εδέ αύ κσρ dόλι νδε dέρετ τ' αβλίσε, ε πά ατέ νε τιάτερε, εδέ σ θότ' ατύρε κε ίσινε ατιέ, Εδέ κύϊ ίσ βάσκε με Jισσ
72 Ναζαρέασινε. Εδέ περσερί ε μοχόϊ με βε, Σε νσκ' ε νόχ ατέ νερί.
73 Εδέ πας πάκεζε έρθνε περάν' ατί ατά κε ίσινε τσκε νδένδρε, ε ι θάνε Πιέτριτ, Με τε βερτέτε εδέ τί jε νγα ατά: σεπσέ εδέ τε φόλσριτε
74 τάτ τε dεφτέν τϋϊ. Ατεχέρε ζβρι τε νέμνε ε τε βένε βε, Σε νσκ' ε νόχ
75 ατέ νερί. Εδέ περνεχέρε κεναδι γέλι. Ατεχέρε ι ρά νδερ μέντ Πιέ-

πρὸς αὐτόν, Ὅτι πρὶν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ, τρὶς θέλεις με ἀπαρνηθῆ. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

Κεφ. κζ'.

1 Ὅτε δὲ ἔγεινε πρωΐ, συνεβουλεύθησαν πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ θα-
2 νατώσωσιν αὐτόν. Καὶ δέσαντες αὐτόν, ἔφεραν καὶ παρέδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν Πόντιον Πιλάτον τὸν ἡγεμόνα.

3 Τότε ἰδὼν ὁ Ἰούδας ὁ παραδόσας αὐτόν, ὅτι κατεδικάσθη, μεταμεληθεὶς ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια εἰς

4 τοὺς πρεσβυτέρους, λέγων, Ἥμαρτον παραδόσας αἷμα ἀθῶον. Οἱ δὲ εἶπον,

5 Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει. Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε· καὶ ἀπελθὼν ἐκρεμάσθη.

6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια, εἶπον, Δὲν εἶναι συγκεχωρημένον νὰ βάλωμεν αὐτὰ εἰς τὸ θυσαυροφυλάκιον· διότι εἶναι τιμὴ αἵματος.
7 Καὶ συμβουλευθέντες ἠγόρασαν μὲ αὐτὰ τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, διὰ νὰ
8 ἐνταφιάζωνται ἐκεῖ οἱ ξένοι. Διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἀ-
9 γρὸς αἵματος, ἕως τῆς σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ ἐκτιμηθέντος, τὸν ὁποῖον ἐξετίμησαν
10 ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὼς μοὶ παρήγγειλεν ὁ Κύριος».

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγε-

τριτ φιάλ' ε Jισθῖτ ϰε ι πάτ θένε, Σε περπάρα σε τε ϰενδόνε γέλι, τρῖ χέρε δοτε με μοχόντϑ: εδέ δόλι jάϑτε, ε χjάϑ χίδρε.

Κρεῖ 27.

1 Εδέ σι 8γεδῖ, γίθε ϰρυε-πρίφτεριτ' εδέ πλέϰτ' ε λαέζιτ δάν' ε μϑάρνε ϰεϑίλε ϰδνdρε Jισθῖτ, ϰε τα βρά-
2 σενε. Εδέ σί ε λίθνε, ε ϑπδνε εδέ ε δάνε νdερ dϑαρ τε Ποντί Πιλάτιτ ϰιβερνιτᾶριτ.

3 Ατεχέρε ϰδρ πᾶ Jϑδα, αΰ ϰε ε τραθτῖ, σε 8γυϰδα περ βdέϰεjε, 8πενdϑα, εδέ ϰεθέ8 πράπε τρι-δίετε αρχέvdατε τε ϰρυε-πρίφτεριτ' εδέ
4 τε πλέϰτε, τ8ϰε θένε, Φεjέβα ϰε δᾶϑ νdερ dϑαρ γάϰ τε πα-φάj. Εδέ ατά θάνε, Τϑ' πδνε κέμι νέβε; τί
5 ϰε περ τε πάρε. Εδέ αΰ χόδι αρχέvdατε νdε τέμπ8λε ε ίϰ8, εδέ βάτε ε 8βᾶρ.

6 Εδέ ϰρυε-πρίφτεριτε σι μϑάρνε αρχέvdατε, θάνε, Ν8ϰ' ἔϑτ' ε 8δεσε τ' ι βεμε ατό νdε θεσᾶρ τε τέμπ8-
7 λιτ: σεπσέ jάνε νdέρ γάϰ8. Εδέ σι μϑάρν' ε δάνε ϰεϑίλε, bλένε άρεν' ε ϑτεμbᾶριτ με ατό, περ τε ϰάλδρε
8 νdε bάρ τε χjάjτε. Περανdάϊ αjό άρε 8χjδαϊτ Άρε γάϰ8, γερ μbε dίτε
9 τε σόρμε. Ατεχέρε 8μbδϑ τϑ' ἔϑτε θένε νγα άν' ε προφίτιτ Jερεμί, ϰε θότε, «Εδέ μϑάρνε τρι-δίετ' αρχένdατε, νdέριν' ε τε τϑεμϑαριτ, τε τσίλιν' ε τϑεμϑάνε νγα τε bίjτ' ε
10 Ισραΐλιτ, εδέ ι δάνε νd' άρε τε ϑτεμbᾶριτ, σικδνdρε με ποροσίτι Ζότι».

11 Εδέ Jισθῖ νdένι περπάρα ϰιβερ-

μών, λέγων, Σὺ εἶσαι ὁ Βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε
12 πρὸς αὐτόν, Σὺ λέγεις. Καὶ ἐνῷ ἐκα-
τηγορεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν
13 πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίθη. Τότε λέ-
γει πρὸς αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Δὲν ἀκούεις
14 πόσα σοῦ καταμαρτυροῦσι; Καὶ δὲν
ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν οὐδὲ πρὸς ἕνα
λόγον· ὥστε ὁ ἡγεμὼν ἐθαύμαζε πολύ.

15 Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἐσυνείθιζεν ὁ
ἡγεμὼν νὰ ἀπολύῃ εἰς τὸν ὄχλον ἕνα
16 δέσμιον, ὅντινα ἤθελον. Καὶ εἶχον τότε
δέσμιον περιβόητον, λεγόμενον Βαραβ-
17 βᾶν. Ἐνῷ λοιπὸν ἦσαν συνηγμένοι,
εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Τίνα θέ-
λετε νὰ σᾶς ἀπολύσω; τὸν Βαραβ-
βᾶν, ἢ τὸν Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χρι-
18 στόν; Ἐπειδὴ ἤξευρεν ὅτι διὰ φθόνον
παρέδωκαν αὐτόν.

19 Ἐνῷ δὲ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ,
λέγουσα, Ἄπεχε τοῦ δικαίου ἐκείνου·
διότι πολλὰ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ
δι' αὐτόν.

20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
ἔπεισαν τοὺς ὄχλους νὰ ζητήσωσι τὸν
Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν νὰ ἀπολέ-
21 σωσι. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἡγεμών, εἶπε
πρὸς αὐτούς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν
δύο νὰ σᾶς ἀπολύσω; Οἱ δὲ εἶπον,
22 Τὸν Βαραββᾶν. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ
Πιλάτος, Τί λοιπὸν νὰ κάμω τὸν Ἰη-
σοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέ-
γουσι πρὸς αὐτὸν πάντες, Σταυρωθή-
23 τω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν εἶπε, Καὶ τί κα-
κὸν ἔπραξεν; Οἱ δὲ περισσότερον ἔκρα-
24 ζον, λέγοντες, Σταυρωθήτω. Καὶ ἰδὼν
ὁ Πιλάτος, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ
μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ,

νιτᾶριτ: εδέ κιβερνιτᾶρι ε πύετι,
τ8κε θξνε, Τί jε̃ μbερέτι J8δένβετ;
12 Εδέ Jισθϊ ι θά, Τί πο θ8α. Εδέ αύ
κ8ρ περφλίτεϊ νγα κρυε-πρίφτεριτε
εδέ νγα πλέκτε, ν8κε περγίγεϊ φάρε.
13 Ατε̃χέρε Πιλάτι ι θότε, Ν8κε dε̃-
γόν σᾶ μαρτιρίσνενε κ8νdρε τέje;
14 Πό αύ ν8κ' ι 8περγέκ ας μbε
νdονε̃ φιάλε̃, κάκε σᾶ κιβερνιτᾶρι
τö8dίτεϊ φόρτ.

15 Εδέ κιβερνιτᾶρι κίötε ζακόν περ
τε κρέμτε τ' ι λε̃ötόντε γένdεjεσε
νε̃ τε̃ λίδ8ρε, τσίλινε τε dónινε ατά.
16 Εδέ ατε̃χέρε κίötινε νε̃ τε̃ λίδ8ρε με
17 έμερε, κε̃ θ8χεϊ Βαραββᾶ. Εδέ ατά
κ8ρ iötινε μbε̃λέδ8ρε, Πιλάτι 8 θά
ατύρε, Τσίλινε dóνι τ' 8 λε̃ötόν
j8δε; Βαραββᾶνε, από Jισθνε κε̃
18 θ8χετε Κρίöτ; Σεπσέ ε díντε σε ε
δάνε νdερ d8αρ νγα τσμίρι.
19 Εδέ αύ τ8κε νdέν8ρε μbί φρόντ
τε γῦκιτ, γρ8aja ε ατϊ dεργöϊ τεκ
αύ, ε ι θά, Τί μος ι bε̃j γε̃ ατϊ τε̃
dρεϊτι: σεπσέ σότ πεσόβα ö8με
νd' ένdερε̃ περ ατε̃.

20 Εδέ κρυε-πρίφτεριτ' εδέ πλέκτ'
ι μbθönε με̃νdεjενε γένdεjεσε, κε̃
τε̃ λύπνενε Βαραββᾶνε, εδέ Jισθνε
21 τα πρίönενε. Εδέ κιβερνιτᾶρι 8περ-
γέκ, ε 8 θά ατύρε, Τσίλινε dóνι
νγα κετά̃ τε̃ dύ τ' 8 λε̃ötόν j8δε;
22 Εδέ ατά θάνε, Βαραββᾶνε. Πιλάτι
8 θότ' ατύρε, Τö' dότα bε̃ν πρᾶ
Jισθνε κε̃ θ8χετε Κρίöτ; Τε γίθ' ι
23 θόνε, Λετε̃ κρυκε̃ζόνετε. Εδέ κιβερ-
νιτᾶρι θά, Περσέ; τö' τε̃ κέκε κᾶ
bέρε; Πό ατά bερτίσνινε με̃ τέπερε,
24 τ8κε θένε, Λετε̃ κρυκε̃ζόνετε. Εδέ Πι-
λάτι σι πᾶ, σε σ' κᾶ dobϊ, πό με̃ τέπερε

ἔνιψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἔμπροσθεν
τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῶος εἰμαι ἀπὸ
τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς
25 ὄψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς
εἶπε, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἂς εἶναι ἐφ' ἡ-
μᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν,

26 Τότε ἀπέλυσεν εἰς αὐτοὺς τὸν Βα-
ραββᾶν· τὸν δὲ Ἰησοῦν μαστιγώσας,
παρέδωκε διὰ νὰ σταυρωθῇ.

27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος,
παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πρε-
τώριον, συνήθροισαν ἐπ' αὐτὸν ὅλον τὸ
28 τάγμα τῶν στρατιωτῶν. Καὶ ἐκδύσαν-
τες αὐτόν, ἐνέδυσαν αὐτὸν χλαμύδα
29 κοκκίνην. Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ
ἀκανθῶν, ἔθεσαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐ-
τοῦ καὶ κάλαμον εἰς τὴν δεξιὰν αὐ-
τοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν
αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτόν, λέγοντες,
30 Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ
ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν, ἔλαβον τὸν κά-
λαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν καφαλὴν,
31 αὐτοῦ, Καὶ ἀφοῦ ἐνέπαιξαν αὐτόν, ἐξέ-
δυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνε-
δυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἔφε-
ραν αὐτὸν διὰ νὰ σταυρώσωσιν.

32 Ἐνῷ δὲ ἐξήρχοντο, εὗρον ἄνθρω-
πον Κυρηναῖον ὀνομαζόμενον Σίμωνα·
τοῦτον ἠγγάρευσαν διὰ νὰ σηκώσῃ τὸν
33 σταυρὸν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἦλθον εἰς
τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅστις λέ-
34 γεται Κρανίου τόπος, ἔδωκαν εἰς
τὸν νὰ πίῃ ὄξος μεμιγμένον μετὰ χο-
λῆς· καὶ γευθεὶς δὲν ἤθελε νὰ πίῃ.

35 Ἀφοῦ δὲ ἐσταύρωσαν αὐτόν, διεμε-
ρίσθησαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες
κλῆρον· διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ
τοῦ προφήτου, «Διεμερίσθησαν τὰ ἱμά-
τιά μου εἰς ἑαυτούς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱμα-

τραζύρε βένετε, μόρι ϑjε, ε λᾶϑ ϑάρτε
περπάρα γένδεjεσε, τϑκε θένε, Πα
φάj jάμ νγα γάκϑ ι κετῖ τε ρρέϊτι:
25 jϑ ε κένι περ τε πάρε. Εδέ γίθε
λαϑζι ϑπεργέκ ε θά, Γάκϑ ι ατῖ
κόφτε μbι νέ, εδέ μbι bíjτ τάνε.
26 Ατεχέρε ϑ λεϑöï ατύρε Βαραβ-
βᾶνε: εδέ Jισθνε σι ε ράχϑ με
ϑθφρε, ε δά νδερ ϑάρ κε τε κρυ-
κεζόνετε.
27 Ατεχέρε ϑötετόρετ' ε κιbερνιτᾶ-
ριτ μϑάρνε με bέτεχε Jισθνε νδε
bέντ τε γϋκιτ, εδέ μbελόθνε μbι
28 ατέ γίθε τθφεν' ε ϑötετόρεbετ. Εδέ
ε σbέönε, ε ι bέönε ατῖ νέ κλα-
29 μίδε τε κθκε. Εδέ γερötετθανε νέ
κθρόρε φέραö, ε ια bθνε μbι κρϋετ,
εδέ ι δάνε νέ καλάμ νδε dόρε τε
diάθτε: εδέ ράνε μbε γθϋ περ-
πάρα ατῖ, εδέ ε περκέönινε, τϑκε
θένε, Γεζόνϑ, ο μbερέτ ι Jϑδένbετ.
30 Εδέ σι ε πεötύτνε, μθάρνε καλάμιν'
31 ε ι bίνινε κρεσ' ατῖ. Εδέ πασσί
ε περκέönε, ι σbέönε χλαμίδενε,
εδέ ι bέönε ρόbετ' ε τίja: εδέ ε
öπθνε τα κρυκεζόνενε.
32 Εδέ τϑκε dάλε, γέτνε νέ νερῖ
Κυρινέας, κε ε κίötε έμερινε Σιμόν:
κετε ε ζθν' ανγαρῖ κε τε νγρέρε
33 κρύκιν' ε ατῖ. Εδέ κθρ έρθνε νδε
bέντ κε θθχετε Γολγοθᾶ, αύ έτε,
34 κε θθχετε bένdι ι Κρέσε, ι δάνε τε
πίjε ϑθλε περζίερε με τ' έμbελε:
πό αύ σι ϑνγερθα, νθκε dέö τε
πίjε.
35 Εδέ σι ε κρυκεζθανε, χόθνε öρτε,
ε νdάνε ρόbετ' ε ατῖ: κε τε μbϑ-
öετε τö' έötε θένε νγα προφίτι,
«Νdάνε ρόbετ' ε μíja μbε bέτεχε
τε τύρε, εδέ χόθνε öρτε μbι τε

36 τισμόν μου ἔβαλον κλῆρον» Καὶ κα-
37 θήμενοι ἐφύλαττον αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ
ἔθεσαν ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
τὴν κατηγορίαν αὐτοῦ γεγραμμένην,
ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ ΙΗΣΟΥΣ Ο ΒΑΣΙ-
ΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

38 Τότε ἐσταυρώθησαν μετ' αὐτοῦ δύο
λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ ἀ-
ριστερῶν.

39 Οἱ δὲ διαβαίνοντες ἐβλασφήμουν αὐ-
τόν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν,

40 καὶ λέγοντες, Ὁ καλῶν τὸν ναόν, καὶ
διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῶν, σῶσον
σεαυτόν· ἂν ἦσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, κα-

41 τάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν
γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον,

42 Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν δὲν δύναται
νὰ σώσῃ· ἂν ἦναι βασιλεὺς τοῦ Ἰσ-
ραήλ, ἂς καταβῇ τώρα ἀπὸ τοῦ σταυ-
ροῦ, καὶ θέλομεν πιστεύσει εἰς αὐτόν·

43 πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν· ἂς σώσῃ τώ-
ρα αὐτόν, ἐὰν θέλῃ αὐτόν· ἐπειδὴ εἶ-
44 πεν, Ὅτι Θεοῦ Υἱὸς εἶμαι·—Τὸ αὐτὸ
δὲ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες
μετ' αὐτοῦ, ὠνείδιζον εἰς αὐτόν.

45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἔγεινεν
ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐννάτης.

46 Περὶ δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν ἀνεβόη-
σεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ φωνῆς μεγάλης,
λέγων, «Ἠλί, Ἠλί, λαμὰ σαβαχθανί;»
τοὐτέστι, «Θεέ μου, Θεέ μου, διὰ τί

47 μὲ ἐγκατέλιπες;» Καὶ τινὲς τῶν ἐκεῖ
ἑστώτων, ἀκούσαντες, ἔλεγον, Ὅτι τὸν
48 Ἠλίαν φωνάζει οὗτος. Καὶ εὐθὺς ἔ-
δραμεν εἷς ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγ-
γον, καὶ γεμίσας ὄξος, καὶ περιθέσας
49 εἰς κάλαμον, ἐπότιζεν αὐτόν, Οἱ δὲ

36 βέσβριτ τίμ». Εδέ τβκε νδέὺβρε
37 ρβανιν' ατε̆ ατιέ. Εδέ ββνε σίπερ
κρέσε̆ ατῖ πβνε̆ν' ε ατῖ σκρβαρε̆,
Κύϊ ε̆σττε̆ Jισβῖ μβε̆ρέτι Jβ-
δέὺβετ.

38 Ατε̆χ̆έρε κρυκε̆ζόνενε̆ βάσκε̆ με
ατε̆ ρύ κβρσάρε̆, νε̆ μβ' άνε̆ τε̆
διάθτε̆, εδέ νε̆ μβ' άνε̆ τε̆ μέν̆γερε.

39 Εδέ ατά κε̆ σκόνινε̆ πε̆ράνε̆ βλα-
σφιμίσινε̆ τβκε τβνδβρε̆ κρέρε̆τ' ε τύρε,
40 ε τβκε θε̆νε̆, Τί κε̆ πρισ τέμπβλινε̆,
εδέ ε νδε̆ρτόν πε̆ρ τρῖ δίτ, σπε̆τό
βέτε̆χ̆ενε̆ τε̆νδε: νδε̆ jε̆ ι βῖρ ι
41 Περε̆νδισε̆, σβρίτ νγα κρύκι. Κε̆σττ
εδέ κρυε-πρίρτερίτε τβκε ε περκέ-
σβρε̆ βάσκε̆ με σκρόνε̆σιτ' εδέ με
42 πλέκτε̆ θόσινε̆, Τε̆ τιέρε̆ σπε̆τσῖ,
βέτε̆χ̆εν' ε τῖ νβκε̆ μβντ τα σπε̆-
τόνε̆: νδ' έσττε̆ μβε̆ρέτ ι Ισραΐλιτ,
λετε̆ σβρέσε̆ νδαστί νγα κρύκι, εδέ
43 τ'ι μβεσόϊμε̆. Σπε̆ρέντε μβε̆ Περε̆νδίνε̆:
λέτα σπε̆τόνε̆ νδαστί, νδε̆ ε δάστε̆:
σεπσέ θά, Σε jάμ βῖρ Περε̆νδίε.
44 Αστβ εδέ κβρσάρε̆τε̆ κε̆ ίσινε̆ κρυ-
κε̆ζβάρε̆ βάσκε̆ με ατε̆ ε σάνινε̆.

45 Εδέ κε̆ μβε̆ τε̆ γάσττε̆ν' όρε̆ 8βε̆ νε̆
ερε̆σίρε̆ μβι γίθε̆ δε̆νε̆, γερ μβε̆ τε̆
νένττε̆ν' όρε̆.

46 Εδέ μβε̆ τε̆ νένττε̆ν' όρε̆ Jισβῖ
βερτίτι με ζε̆ τε̆ μάθ, τβκε θε̆νε̆,
«Ιλῖ, Ιλῖ, λαμά σαβαχ̆θανῖ;» κε̆ δό
με θε̆νε̆, «Περε̆νδία ίμ, Περε̆νδία
ίμ, περσέ χ̆όκε δόρε̆ πρέϊ μέje;»
47 Εδέ τσά νγα ατά κε̆ ίσινε̆ ατιέ
κβρ δε̆γβανε̆, θανε̆, Σε κύϊ πο θε̆ρέτ
48 Ιλίνε̆. Εδέ πε̆ρνε̆χ̆έρε̆ 8λε̆σβα νέ νγα
ατά, ε μόρι νε̆ σφβνγᾶρ, εδέ ε
μβδσι με 8θβλε̆, εδέ ε 6βρι μβε̆ νε̆
49 καλάμ, ε ι έπτε τε̆ πίjĕ. Εδέ τε̆

λοιποὶ ἔλεγον, Ἄφες, ἂς ἴδωμεν ἂν
ἔρχηται ὁ Ἠλίας νὰ σώσῃ αὐτόν.
50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κράξας μετὰ φωνῆς
μεγάλης, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.
51 Καὶ ἰδού, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ
ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω·
καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐ-
52 σχίσθησαν· καὶ τὰ μνημεῖα ἠνοίχθη-
σαν, καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοι-
53 μημένων ἁγίων ἀνέστησαν· Καὶ ἐξελ-
θόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν
ἀνάστασιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν
ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς
πολλούς.
54 Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐ-
τοῦ φυλάττοντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες
τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα, ἐφοβή-
θησαν σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ
Υἱὸς ἦτο οὗτος.

55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαί.
ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι· αἵτινες ἠκο-
λούθησαν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τῆς Γαλι-
56 λαίας, ὑπηρετοῦσαι αὐτόν· μεταξὺ τῶν
ὁποίων ἦτο Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ
Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰω-
σῆ, καὶ ἡ Μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.
57 Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, ἦλθεν ἄνθρω-
πος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τὸ ὄ-
νομα Ἰωσήφ, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐμαθή-
58 τευσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Οὗτος ἐλθὼν
πρὸς τὸν Πιλάτον, ἐζήτησε τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος προσέταξε νὰ
59 ἀποδοθῇ τὸ σῶμα. Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα
ὁ Ἰωσὴφ, ἐτύλιξεν αὐτὸ μὲ σινδόνα
60 καθαράν, καὶ ἔθεσεν αὐτὸ ἐν τῷ νέῳ
αὐτοῦ μνημείῳ, τὸ ὁποῖον ἐλατώμησεν
ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας λίθον
μέγαν εἰς τὴν θύραν τοῦ μνημείου,
61 ἀνεχώρησεν. Ἦτο δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ

τιέτερε θόϊνε, Λετε ὄόχμε νάε
κόφτε σε διέν Ιλία τα ϑπετόνε.
50 Εδέ Jισδϊ περσερῖ δερτίτι με ζε
τε μάθ, ε δά ϑπίρτινε.
51 Εδέ *já* κδρτϊν' ε τέμπδλιτ τεκ
στϑᾶ *μδε dϋ*, πρέϊ σε λάρτι ϑερ
πόϑτε: εδέ δε8 στδντ, εδέ γδρετε
52 πλάσνε: εδέ δάρετ' δχάπνε, εδέ
ϑδμε τρδπε ϑεϑντόρεϑ κε κίϑινε δάέ-
53 σδρε δνϑάλνε. Εδέ *dδ*alνε νγα
δάρετε πας τε νϑάλδριτ' ατϊ, ε
χϋνε νάε κδτέτ τε ϑεϑντερδαρε,
εδέ 8dδκνε *μδε* ϑδμε δέτε.
54 Εδέ δρδερ-κίν*dε*σι εδέ ατά κε
ίϑινε δάϑκε με ατε τδκε ρδαϊτδρε
Jισδνε, κδρ πάνε τερμέτιν' εδέ
τϑ' πδνερα 8δε̈νε, δφρικεσδανε φόρτ,
ε θάνε, Με τε δερτέτε κύϊ πάσκα
κε̈νε δίρ Περενδίε.

55 Εδέ ατιέ ίϑινε ϑδμε γρᾶ τδκε
δε̈νε ρε̈ περ σε λάργ8: τε τσίλατε κί-
ϑινε δάτδρε πράπα Jισδϊτ νγα Γα-
56 λιλέα, τδκε ι ϑερδύερ' ατϊ: *v*αερ
ατό ίϑτε Μαρία Μαγδαλινί, εδέ
Μαρία ε ε̈μ' ε Jακόϐιτ εδέ Josίδτ,
εδέ ε έμ' ε τε *δίjδ*ετ Ζεβεδέ8τ.
57 Εδέ σι δνγρύς, έρδι νε̈ νερῖ ι πά-
σδρε νγα Αριμαθέα κε ε κίϑτε έμε-
ρινε Josίφ, κε εδέ αύ δέτε κίϑτε
58 πάσδρε κε̈νε *v*δσε̈νες τε Jισδϊ. Κύϊ
δάτε τε Πιλάτι, ε λύπι τρδπιν' ε
Jισδϊτ. Ατεχέρε Πιλάτι δρδερδϊ τ' ι
59 έπετε τρδπι. Εδέ Josίφι μόρι τρδπνε,
εδέ ε πεϑτόλι με πελχδρε τε
60 πάστρε, εδέ ε δδρι *v*αε δάρτ τε τϊ
τε ρίνε, κε ε κίϑτε ρεμδαρε *v*αε
ϑκε̈μπτ τε γδριτ, εδέ σι ρδκδλίσι νε̈ γδρ
τε μάθ *v*αε *dέ*ρετ τε δάρι*τ*, *ίκ8*.
61 Εδέ ατιέ ίϑτε Μαρία Μαγδαλινί,

Μαγμαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62 Καὶ τῇ ἐπαύριον, ἥτις εἶναι μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πι-
63 λάτον, λέγοντες, Κύριε, ἐνεθυμήθημεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας θέλω ἀναστηθῆ.
64 Πρόσταξον λοιπὸν νὰ ἀσφαλισθῇ ὁ τάφος ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόντες διὰ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσι πρὸς τὸν λαόν, Ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ θέλει εἶσθαι ἡ ἐσχάτη πλάνη χειροτέρα
65 τῆς πρώτης. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Ἔχετε φύλακας· ὑπάγετε,
66 ἀσφαλίσατε καθὼς ἐξεύρετε. Οἱ δὲ ὑπῆγον, καὶ ἠσφάλισαν τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, καὶ ἐπιστήσαντες τοὺς φύλακας.

Κεφ. κή'.

1 ΑΦΟΥ δὲ ἐπέρασε τὸ σάββατον, περὶ τὰ χαράγματα τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, διὰ νὰ
2 θεωρήσωσι τὸν τάφον. Καὶ ἰδού, ἔγεινε σεισμὸς μέγας· διότι ἄγγελος Κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, ἦλθε καὶ ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ
3 ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦτο δὲ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα
4 αὐτοῦ λευκὸν ὡς ἡ χιών. Καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐταράχθησαν οἱ φύ-
5 λακες, καὶ ἔγειναν ὡς νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς τὰς γυναῖκας, Μὴ φοβεῖσθε σεῖς· διότι ἐξεύρω ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον
6 ζητεῖτε. Δὲν εἶναι ἐδῶ· διότι ἀνέστη, καθὼς εἶπεν· ἔλθετε, ἴδετε τὸν τόπον
7 ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. Καὶ ὑπάγετε

εδέ Μαρία τιάτερε, τ8κε νdέν8ρε κ8νdρ8ελ βάριτ.

62 Εδέ μβε τε νέσερμενε, κε ξ̈τε πας σε κρέμτεσε, 8μβε̈λόθνε κρυεπρίφτερit' εδέ Φαρισέjτε τε Πιλάτι,
63 τ8κε θένε, Ζότ, νέβε μβάϊμε μέντ, σε aύ γενεστάρι θά κ8ρ κέ γάλε, σε Πας τρϊ dίτ̈ dοτε νγάλεμ.
64 Ȳrdερό πρᾶ τε ρ̈χετε βάρι γερ μβε τε τρέτενε dίτε, σε μος βίνενε νdσένεσit' ε ατί νάτεν' εδέ ε διέδενε, εδέ ι θόνε λαβ̈ζit, σε Ȳνγάλ νγα τε βdέκ8ritε: εδέ γενέ̈τρ' ε
65 παστάϊμε dοτε jέτε με̈ ε κέκε σε ε πάρα. Εδέ Πιλάτι 8 θά ατύρε, Κένι ρ̈αϊτεσα: ȯκόνι, ε σιγ8ρόενι σι
66 τε dίνι. Εδέ ατά βάνε, ε σιγ8ρ̈άνε βάρινε, τ8κε β8λόσ8ρε γ̈ρινε, βάȯ̈κε με ρ̈αϊτεσit.

Κρεϊ 28.

1 Εδέ σι ȯκοϊ ε ȯ̈τ̈8να, τ8κε γεδϊρ' ε diέlε ε πάρα dίτε ε jάβεσε, έρδι Μαρία Μαγδαλινϊ, εδέ Μαρία
2 τιάτερε, κε τε ȯ̈ϊχινε βάρε. Εδέ jά τεκ 8βε̈ νέ τερμέτ ι μάθ: σεπσέ ένγελ' ι Ζότit σβρίτι νγα κιέλι, εδέ έρδι ε ρ8κ8λίσι γ̈ρινε νγα dέρα
3 ε βάριτ, εδέ ρίντε σίπερ ατϊ. Εδέ φάκeja ε ατϊ ίȯ̈τε ποσί βετετίμε, εδέ ρόβeja ε ατί ε βάρδε ποσί βόρα.
4 Εδέ ατά κε ρ8ανιν' 8τρέμπνε νγα φρίκ' ε ατϊ, εδέ 8βένε ποσί τε βdέ-
5 κ8ρε. Εδέ ένγελι 8περγέκ ε 8 θά γρᾶβετ, Μος κίνι φρίκε: σεπσέ ε dί σε κερκόνι Jισ8νε κε 8κρυκε-
6 ζ̈8α. N8κ' ε̈ȯ̈τε κετ̈8: σεπσέ 8νγ̈ᾶλ, σικ8νdρε πάτ θένε: éjανι, ȯ̈ϊχνι βένdινε κ8 dίργεϊ Ζότι. Εδέ ȯκόνι ȯ̈πέϊτ,

ταχέως, καὶ εἴπατε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ὅτι ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδού, ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ θέλετε ἰδεῖ αὐτόν· ἰδού, σᾶς εἶπον.

8 Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχέως ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον νὰ ἀπαγγείλωσι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

9 Ἐνῷ δὲ ἤρχοντο νὰ ἀπαγγείλωσι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἰδού, ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐτάς, λέγων, Χαίρετε. Καὶ ἐκεῖναι προσελθοῦσαι, ἐπίασαν τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ προσεκύ-
10 νησαν αὐτόν. Τότε λέγει πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ ἐκεῖ θέλουσι μὲ ἰδεῖ.

11 Ἐνῷ δὲ αὐταὶ ἀπήρχοντο, ἰδού, τινὲς τῶν φυλάκων, ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν πρὸς τοὺς ἀρχιε-
12 ρεῖς πάντα τὰ γενόμενα. Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων. καὶ συμβουλευθέντες, ἔδωκαν εἰς τοὺς
13 στρατιώτας ἀργύρια ἱκανά, λέγοντες, Εἴπατε, Ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόντες διὰ νυκτὸς ἔκλεψαν αὐτόν, ἐνῷ ἡ-
14 μεῖς ἐκοιμώμεθα. Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς θέλομεν πείσει αὐτόν, καὶ ἐσᾶς θέλο-
15 μεν κάμει ἀμερίμνους. Ἐκεῖνοι δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἔπραξαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος, ὅπου πα-
17 ρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἰδόντες αὐτόν, προσεκύνησαν αὐτόν· 18 τινὲς δὲ ἐδίστασαν. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Ἐδόθη εἰς ἐμὲ πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρα-

ε s θόνι νσσξνεσεβετ ατῖ, σε sνγἄλ νγα τε βάέκsριτε: εδέ jά τε πο βέτε με̄ πε̄ρπάρα σε jš̄ νδε̄ Γαλιλε̄́τ: ατιέ dότα σῖχνι ατε̄̆: jά τεκ s θάσε̄ jšβε.

8 Εδέ ατό dšαλνε̄ σπέ̈ιτ νγα βάρι με φρίκε̄ εδέ με γεζῖμ τε̄ μάθ, εδέ sσšλνε̄ τ' s άπε̄νε̄ ζε̄ νσσξνεσεβετ ατῖ.

9 Εδέ τsκε βάϊτsρε̄ τ' άπε̄νε̄ ζε̄ νσσξνεσεβετ ατῖ, jά Jισšϊ τε πόκι με ατό, ε s θά, Γεζόχι. Εδέ ατό ι έρθνε̄ περάνε̄, ε ι ζšνε̄ κέμβετ' ατῖ,
10 εδέ ι sφάλνε̄. Ατεχέρε Jισšϊ s θά ατύρε, Μος κίνι φρίκε̄: σκόνι, ε έπνι ζε̄ βελέζερετ μῖ, κε̄ τε̄ σκόνε̄νε̄ νδε̄ Γαλιλε̄́τ: εδέ ατιέ dοτε̄ με̄ σόχε̄νε̄.

11 Εδέ ατό τsκε βάϊτsρε̄, jά τσά νγα ρšαίτεσιτε̄ τεκ έρθνε̄ νδε̄ κυτέτ, ε s δάνε̄ ζε̄ κρυε-πρίρτερετ πε̄ρ
12 γίθε̄ σᾶ sδε̄́νε̄. Εδέ ατά sμβε̄λόθνε̄ βάσκε με πλέκτε̄, εδέ σι μšαρνε̄ ε δάνε̄ κε̄̆ϊλε̄, s δάνε̄ sσττετόρεβετ
13 μjάφτ αργε̄́νda, τsκε θε̄́νε̄, Θόνι, σε νσσξνεσιτ' ε ατῖ έρθνε̄ νάτε̄ν'
14 εδέ ε βόθνε̄, κsρ ποφλίνιμ νε̄. Εδέ νδε̄ sdε̄γόφτε̄ κε̄jό νγα κιβερνιτᾰρι, νε̄́ dοτ' ι μbšσμε̄ με̄́νdε̄jεν' ατῖ, εδέ dοτε̄ bε̄́ϊμε̄ κε̄ jš̄ τε̄ μος κένι κšj-
15 dές. Εδέ ατά σι μšαρνε̄ αργε̄́νdατε̄, bε̄́νε̄ σικšνdρε̄ sμε̄σšανε̄. Εδέ κε̄jό φιάλε̄ sχάπ νδε̄περ Jšδε̄́ντ γερ μbε̄ dίτε̄ τε̄ σόρμε.

16 Εδέ τε̄ νε̄-μbε̄-δίετε̄ νσσξνεσιτε̄ βάνε̄ νδε̄ Γαλιλε̄́τ, νd' ατε̄̆ μάλ κε̄
17 ι πάτ ποροσίτsρ' Jισšϊ. Εδέ κsρ ε πάνε̄, ι sφάλνε̄ ατῖ: πό τσά νγα
18 ατά ίσινε̄ με dū με̄́νdε̄jε. Εδέ Jισšι έρδι πε̄ράνε̄, ε s φόλι ατύρε, τsκε θε̄́νε̄, Μ' sδά τσ' dό πsστέτ νδε̄ κιέλ

19 νῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες λοιπὸν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου
20 Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ φυλάττωσι πάντα ὅσα παρήγγειλα εἰς ἐσᾶς· καὶ ἰδού, ἐγὼ εἶμαι μεθ' ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

19 εδέ μβι δέτ. Ϋκόνι πρᾶ ε μεσόνι ϒίθε κόμβετε, εδέ ι παγεζόνι μβ' έμεριτ τ' Α͂τιτ ε τε Βίριτ ε τε
20 Φρύμεσε Ϋεντερθαρε, εδέ ι μεσόνι ατά τε ρθάνενε ϒίθε σᾶ θ κάμ. ποροσίτρε jθβε: εδέ já θνε τε jάμ. βάϋκε με jθ ϒίθε díττε, ϒερ μβε τε μβαρθαρετ τε jέτεσε. Αμίν.

BKSH

BKSH